ਕਲਾਮੁਰ੍ – ਰਹਮਾਨ੍

ਹਿੰਦਿ ਮੇਂ

ਕੁਰਆਨੇ ਮਜੀਦ੍

ਕਨ੍ਜੁਲ ਈਮਾਨ

ਅਰਬੀ ਮਤਨ, ਅਨੁਵਾਦ ਵ ਤਫ਼੍ਸੀਰ

ਉਰ੍ਦੂ ਅਨੁਵਾਦ

ਆਲਾ ਹਜਰਤ ਇਮਾਮ ਅਹਮਦ ਰਜਾ ਖਾਂ

ਮੁਹੱਦਿਸੇ ਬਰੈਲਵੀ ਰਹਮਤੁੱਲਾਹਿ ਤਆਲਾ ਅਲੈਹ

ਤਫਸੀਰ

ਹਜਰਤ ਮੌਲਾਨਾ ਮੁਹੰਮਦ ਨਈਮੁੱਦੀਨ ਸਾਹਬ

ਸਦਰੁਲ ਅਫਾਜਿਲ ਰਹਮਤੁੱਲਾਹਿ ਤਆਲਾ ਅਲੈਹ

ਹਿੰਦੀ ਰੂਪਾਂਤਰ

ਸੈਯਦ ਸ਼ਾਹ ਆਲੇ ਰਸੂਲ ਹਸਨੈਨ ਮਿਯਾਂ ਨਜਮੀ

ਸੱਜਾਦਾ ਨਸ਼ੀਨ, ਖਾਨਕਾਹੇ ਬਰਕਾਤਿਯਹ, ਮਾਰਹਰਾ ਸ਼ਰੀਫ.

ਲਿਪਜਾਂਤਰ

ਮੁਹੰਮਦ ਅਸਲਂ ਰਜਵਿ, ਵਿਜਯਪੁਰ (ਬਿਜਾਪੁਰ), ਕਰ੍ਨਾਟਕ, ਭਾਰਤ.

ਕਲਾਮੁਰ੍ – ਰਹਮਾਨ੍

ਹਿੰਦਿ ਮੇਂ

ਕੁਰਆਨੇ ਮਜੀਦ੍

ਕਨ੍ਜੁਲ ਈਮਾਨ

ਅਰਬੀ ਮਤਨ, ਅਨੁਵਾਦ ਵ ਤਫ਼ਸੀਰ

القرآن الكريم مع ترجمه كنز الايمان و تفسير خزائن العرفان

ਉਰ੍ਦੂ ਅਨੁਵਾਦ

ਆਲਾ ਹਜਰਤ ਇਮਾਮ ਅਹਮਦ ਰਜਾ ਖਾਂ

ਮੁਹੱਦਿਸੇ ਬਰੈਲਵੀ ਰਹਮਤੁੱਲਾਹਿ ਤਆਲਾ ਅਲੈਹ

ਤਫਸੀਰ

ਹਜਰਤ ਮੌਲਾਨਾ ਮੁਹੰਮਦ ਨਈਮੁੱਦੀਨ ਸਾਹਬ

ਸਦਰੁਲ ਅਫਾਜਿਲ ਰਹਮਤੁੱਲਾਹਿ ਤਆਲਾ ਅਲੈਹ

ਹਿੰਦੀ ਰੂਪਾਂਤਰ

ਸੈਯਦ ਸ਼ਾਹ ਆਲੇ ਰਸੂਲ ਹਸਨੈਨ ਮਿਯਾਂ ਨਜਮੀ

ਸੱਜਾਦਾ ਨਸ਼ੀਨ, ਖਾਨਕਾਹੇ ਬਰਕਾਤਿਯਹ, ਮਾਰਹਰਾ ਸ਼ਰੀਫ.

ਲਿਪਜਾਂਤਰ

ਮੁਹੰਮਦ ਅਸਲਂ ਰਜਵਿ, ਵਿਜਯਪੁਰ (ਬਿਜਾਪੁਰ), ਕਰ੍ਨਾਟਕ, ਭਾਰਤ.

ਬਿਸ੍ਮਿੱਲਾਹਿਰ ਰਹਮਾਨਿਰ ਰਹੀਮ

ਸੂਰਤੁਲ ਫ਼ਾਤਿਹਾ

ਮੱਕਾ ਮੇਂ ਉਤਰੀ : ਆਯਤੇਂ ਸਾਤ, ਰੁਕੂ ਏਕ,

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ۝

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہِ رَبِّ الۡعٰلَمِیۡنَ ۙ﴿۱﴾ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ۙ﴿۲﴾ مٰلِکِ یَوۡمِ الدِّیۡنِ ؕ﴿۳﴾ اِیَّاکَ نَعۡبُدُ وَ اِیَّاکَ نَسۡتَعِیۡنُ ؕ﴿۴﴾ اِہۡدِ نَا الصِّرَاطَ الۡمُسۡتَقِیۡمَ ۙ﴿۵﴾ صِرَاطَ الَّذِیۡنَ اَنۡعَمۡتَ عَلَیۡہِمۡ ۬ۙ غَیۡرِ الۡمَغۡضُوۡبِ عَلَیۡہِمۡ وَ لَا الضَّآلِّیۡنَ ﴿۷﴾

ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਸ਼ੁਰੂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਮੇਹਰਬਾਨ ਰਹਮਤਵਾਲਾ

1. ਸਬ ਖ਼ੂਬਿਯਾਂ ਅੱਲਾਹ ਕੋ ਜੋ ਮਾਲਿਕ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕਾ
2. ਬਹੁਤ ਮੇਹਰਬਾਨ ਰਹਮਤ ਵਾਲਾ
3. ਰੋਜ਼ੇ ਜਜ਼ਾ (ਇਨ੍ਸਾਫ ਕੇ ਦਿਨ) ਕਾ ਮਾਲਿਕ
4. ਹਮ ਤੁਝੀ ਕੋ ਪੂਜੇਂ ਔਰ ਤੁਝੀ ਸੇ ਮਦਦ ਚਾਹੇਂ
5. ਹਮਕੋ ਸੀਧਾ ਰਾਸ੍ਤਾ ਚਲਾ
6. ਰਾਸ੍ਤਾ ਉਨਕਾ ਜਿਨ ਪਰ ਤੂਨੇ ਏਹਸਾਨ ਕਿਯਾ
7. ਨ ਉਨ ਕਾ ਜਿਨ ਪਰ ਗਜ਼ਬ (ਪ੍ਰਕੋਪ) ਹੁਆ ਔਰ ਨ ਬਹਕੇ ਹੁਓਂ ਕਾ

==========

ਤਫਸੀਰ - ਸੁਰਤੁਲ ਫਾਤਿਹਾ

ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਸ਼ੁਰੂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਮੇਹਰਬਾਨ ਰਹਮਤ ਵਾਲਾ,

ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਤਅਰੀਫ਼ ਔਰ ਉਸਕੇ ਹਬੀਬ ਪਰ ਦਰੁਦ.

ਸੂਰਏ ਫਾਤਿਹਾ ਕੇ ਨਾਮ : ਇਸ ਸੂਰਤ ਕੇ ਕਈ ਨਾਮ ਹੈਂ - ਫਾਤਿਹਾ, ਫਾਤਿਹਤੁਲ ਕਿਤਾਬ, ਉੰਮੁਲ ਕੁਰਆਨ, ਸੂਰਤੁਲ ਕਨ੍ਜ਼, ਕਾਫਿਯਾ, ਵਾਫ਼ਿਯਾ, ਸ਼ਾਫ਼ਿਯਾ, ਸ਼ਿਫ਼ਾ, ਸਬਏ ਮਸਾਨੀ, ਨੂਰ, ਰੁਕੈਯਾ, ਸੂਰਤੁਲ ਹਮ੍ਦ, ਸੂਰਤੁਲ ਦੁਆ ਤਅਲੀਮੁਲ ਮਸਅਲਾ, ਸੂਰਤੁਲ ਮਨਾਜਾਤ ਸੂਰਤੁਲ ਤਫ਼ਵੀਦ, ਸੂਰਤੁਲ ਸਵਾਲ, ਉੰਮੁਲ ਕਿਤਾਬ, ਫਾਤਿਹਤੁਲ ਕੁਰਆਨ, ਸੂਰਤੁਸ ਸਲਾਤ.

ਇਸ ਸੂਰਤ ਮੇਂ ਸਾਤ ਆਯਤੇਂ, ਸੱਤਾਈਸ ਕਲਿਮੇਂ, ਏਕ ਸੌ ਚਾਲੀਸ ਅਕ੍ਸ਼ਰ ਹੈਂ. ਕੋਈ ਆਯਤ ਨਾਸਿਖ ਯਾ ਮਨ੍ਸੂਖ ਨਹੀਂ.

ਸ਼ਾਨੇਂ ਨਜ਼ੂਲ ਯਾਨੀ ਕਿਨ ਹਾਲਾਤ ਮੇਂ ਉਤਰੀ :

ਯੇ ਸੂਰਤ ਮੱਕਏ ਮੁਕੱਰਮਾ ਯਾ ਮਦੀਨਏ ਮੁਨੱਵਰਾ ਯਾ ਦੋਨੋਂ ਜਗਹ ਉਤਰੀ. ਅਮ੍ਰ ਬਿਨ ਸ਼ਰ੍ਜੀਲ ਕਾ ਕਹਨਾ ਹੈ ਕਿ ਨਬੀਯੇ ਕਰੀਮ (ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ – ਉਨ ਪਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਦੁਰੁਦ ਔਰ ਸਲਾਮ ਹੋਂ) ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਖਦੀਜਾ(ਰਦਿਯੱਲਾਹੋ ਤਆਲਾ ਅਨ੍ਹਾ – ਉਨਸੇ ਅੱਲਾਹ ਰਾਜ਼ੀ) ਸੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ – ਮੈਂ ਏਕ ਪੁਕਾਰ ਸੁਨਾ ਕਰਤਾ ਹੂੁਂ ਜਿਸਮੇਂ ਇਕਰਾ ਯਾਨੀ ‘ਪਢੋਂ’ ਕਹਾ ਜਾਤਾ ਹੈ. ਵਰਕਾ ਬਿਨ ਨੇਫਿਲ ਕੋ ਖਬਰ ਦੀ ਗਈ, ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਿਯਾ – ਜਬ ਯਹ ਪੁਕਾਰ ਆਏ, ਆਪ ਇਤ੍ਮੀਨਾਨ ਸੇ ਸੁਨੇਂ. ਇਸਕੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰਤ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਨੇ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਹਾਜਿਰ ਹੋਕਰ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਿਯਾ-ਫਰਮਾਇਯੇ: ਬਿਸ੍ਮਿੱਲਾਹਿਰ ਰਹਮਾਨਿਰ ਰਹੀਮ. ਅਲ੍ਹਮ੍ਦ ਲਿੱਲਾਹੇ ਰੱਬਿਲ ਆਲਮੀਨ- ਯਾਨੀ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਸ਼ੁਰੁ ਜੋ ਬਹੁਤ ਮੇਹਰਬਾਨ, ਰਹਮਤ ਵਾਲਾ, ਸਬ ਖੂਬਿਯਾਂ ਅੱਲਾਹ ਕੋ ਜੋ ਮਾਲਿਕ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕਾ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਤਰਨੇ ਕੇ ਹਿਸਾਬ ਸੇ ਯੇ ਪਹਲੀ ਸੂਰਤ ਹੈ ਮਗਰ ਦੂਸਰੀ ਰਿਵਾਯਤ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਲੇ ਸੂਰਏ ਇਕਰਾ ਉਤਰੀ. ਇਸ ਸੂਰਤ ਮੇਂ ਸਿਖਾਨੇ ਕੇ ਤੌਰ ਪਰ ਬਨ੍ਦੋਂ ਕੀ ਜ਼ਬਾਨ ਮੇਂ ਕਲਾਮ ਕਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ.

ਨਮਾਜ਼ ਮੇਂ ਇਸ ਸੂਰਤ ਕਾ ਪਢਨਾ ਵਾਜਿਬ ਯਾਨੀ ਜ਼ਰੁਰੀ ਹੈ. ਇਮਾਮ ਔਰ ਅਕੇਲੇ ਨਮਾਜ਼ੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਤੋ ਹਕੀਕਤ ਮੇਂ ਅਪਨੀ ਜ਼ਬਾਨ ਸੇ, ਔਰ ਮੁਕ੍ਤਦੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਇਮਾਮ ਕੀ ਜ਼ਬਾਨ ਸੇ. ਸਹੀ ਹਦੀਸ ਮੇਂ ਹੈ ਇਮਾਮ ਕਾ ਪਢਨਾ ਹੀ ਉਸਕੇ ਪੀਛੇ ਨਮਾਜ਼ ਪਢਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਪਢਨਾ ਹੈ. ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਇਮਾਮ ਕੇ ਪੀਛੇ ਪਢਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਨੇ ਔਰ ਇਮਾਮ ਜੋ ਪਢੇ ਉਸੇ ਸੁਨੇਨੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਕੁਰਆਨ ਪਢਾ ਜਾਏ ਤੋ ਉਸੇ ਸੁਨੇ ਔਰ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹੋ. ਮੁਸ੍ਲਿਮ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੀ ਹਦੀਸ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਇਮਾਮ ਕੁਰਆਨ ਪਢੇ, ਤੁਮ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹੋ. ਔਰ ਬਹੁਤ ਸੀ ਹਦੀਸੋਂ ਮੇਂ ਭੀ ਇਸੀ ਤਰਹ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ. ਜਨਾਜੇ ਕੀ ਨਮਾਜ਼ ਮੇਂ ਦੁਆ ਯਾਦ ਨ ਹੋ ਤੋ ਦੁਆ ਕੀ ਨਿਯਤ ਸੇ ਸੂਰਏ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਪਢਨੇ ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ. ਕੁਰਆਨ ਪਢਨੇ ਕੀ ਨਿਯਤ ਸੇ ਯਹ ਸੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪਢੀ ਜਾ ਸਕਤੀ.

ਸੂਰਤੁਲ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਕੀ ਖੂਬਿਯਾਂ:

ਹਦੀਸ ਕੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਮੇਂ ਇਸ ਸੂਰਤ ਕੀ ਬਹੁਤ ਸੀ ਖੂਬਿਯਾਂ ਬਯਾਨ ਕੀ ਗਈ ਹੈ.

ਹੁਜੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਨੇ ਫਰਮਾਯਾ ਤੌਰਾਤ ਵ ਇੰਜੀਲ ਵ ਜੁਬੂਰ ਮੇਂ ਇਸ ਜੈਸੀ ਸੂਰਤ ਨਹੀਂ ਉਤਰੀ.(ਤਿਰਮਿਜ਼ੀ) .

ਏਕ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੇ ਨੇ ਆਸਮਾਨ ਸੇ ਉਤਰਕਰ ਹੁਜੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਪਰ ਸਲਾਮ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਿਯਾ ਔਰ ਦੋ ਐਸੇ ਨੂਰੋਂ ਕੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸੁਨਾਈ ਜੋ ਹੁਜੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਸੇ ਪਹਲੇ ਕਿਸੀ ਨਬੀ ਕੋ ਨਹੀਂ ਦਿਯੇ ਗਏ. ਏਕ ਸੂਰਏ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੂਸਰੇ ਸੁਰਏ ਬਕ੍ਰ ਕੀ ਆਖਿਰੀ ਆਯਤੇਂ.(ਮੁਸ੍ਲਿਮ ਸ਼ਰੀਫ).

ਸੂਰਏ ਫਾਤਿਹਾ ਹਰ ਬੀਮਾਰੀ ਕੇ ਲਿਏ ਦਵਾ ਹੈ. (ਦਾਰਮੀ) .) .

ਸੂਰਏ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਸੌ ਬਾਰ ਪਢਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਜੋ ਦੁਆ ਮਾਂਗੀ ਜਾਏ, ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਉਸੇ ਕੁਬੂਲ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ. (ਦਾਰਮੀ).

ਇਸ੍ਤਿਆਜਾ: ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਪਢਨੇ ਸੇ ਪਹਲੇ “ਅਊਜ਼ੋ ਬਿੱਲਾਹੇ ਮਿਨਸ਼ ਸ਼ੈਤਾਨਿਰ ਰਜੀਮ” (ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਪਨਾਹ ਮਾਂਗਤਾ ਹੂੁਂ ਭਗਾਏ ਹੁਏ ਸ਼ੈਤਾਨ ਸੇ) ਪਢਨਾ ਪਜਾਰੇ ਨਬੀ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਯਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਹੈ. (ਖਾਜ਼ਿਨ) ਲੇਕਿਨ ਸ਼ਾਗਿਰ੍ਦ ਅਗਰ ਉਸ੍ਤਾਦ ਸੇ ਪਢਤਾ ਹੋ ਤੋ ਉਸਕੇ ਲਿਏ ਸੁੰਨਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. (ਸ਼ਾਮੀ) ਨਮਾਜ਼ ਮੇਂ ਇਮਾਮ ਔਰ ਅਕੇਲੇ ਨਮਾਜ਼ੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਸਨਾ ਯਾਨੀ ਸੁਬ੍ਹਾਨਕੱਲਾਹੁੰਮਾ ਪਢਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਆਹਿਸ੍ਤਾ ਸੇ “ਅਊਜ਼ੋ ਬਿੱਲਾਹੇ ਮਿਨਸ਼ ਸ਼ੈਤਾਨਿਰ ਰਜੀਮ” ਪਢਨਾ ਸੁੰਨਤ ਹੈਂ.

ਤਸ੍ਮਿਯਹ: ਬਿਸ੍ਮਿੱਲਾਹਿਰ ਰਹਮਾਨਿਰ ਰਹੀਮ ਕੁਰਆਨੇ ਪਾਕ ਕੀ ਆਯਤ ਹੈ ਮਗਰ ਸੂਰਏ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਯਾ ਕਿਸੀ ਔਰ ਸੂਰਤ ਕਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸੀਲਿਯੇ ਨਮਾਜ਼ ਮੇਂ ਜ਼ੋਰ ਕੇ ਸਾਥ੍ ਨ ਪਢੀ ਜਾਏ. ਬੁਖਾਰੀ ਔਰ ਮੁਸ੍ਲਿਮ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਲਿਖਾ ਹੈ ਕਿ ਪਜਾਰੇ ਨਬੀ ਹੁਜੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਸਿੱਦੀਕ ਔਰ ਫ਼ਾਰੂਕ (ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ) ਅਪਨੀ ਨਮਾਜ਼ “ਅਲਹਮ੍ਦੋਲਿੱਲਾਹੇਰੱਬਿਲਆਲਮੀਨ “ਯਾਨੀ ਸੂਰਏ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਕੀ ਪਹਲੀ ਆਯਤ ਸੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਤੇ ਥੇ. ਤਰਾਵੀਹ (ਰਮਜ਼ਾਨ ਮੇਂ ਰਾਤ ਕੀ ਖਾਸ ਨਮਾਜ਼) ਮੇਂ ਜੋ ਖਤ੍ਮ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਉਸਮੇਂ ਕਹੀਂ ਏਕ ਬਾਰ ਪੂਰੀ ਬਿਸ੍ਮਿੱਲਾਹ ਜ਼ੋਰ ਸੇ ਜ਼ਰੂਰ ਪਢੀ ਜਾਏ ਤਾਕਿ ਏਕ ਆਯਤ ਬਾਕੀ ਨ ਰਹ ਜਾਏ.

ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੀ ਹਰ ਸੂਰਤ ਬਿਸ੍‌ਮਿੱਲਾਹ ਸੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ ਜਾਏ, ਸਿਵਾਯ ਸੂਰਏ ਬਰਾਅਤ ਯਾ ਸੂਰਏ ਤੌਬਹ ਕੇ. ਸੂਰਏ ਨਮ੍‌ਲ ਮੇਂ ਸਜ੍ਦੇ ਕੀ ਆਯਤ ਕੇ ਬਾਦ ਜੋ ਬਿਸ੍‌ਮਿੱਲਾਹ ਆਈ ਹੈ ਵਹ ਮੁਸ੍ਤਕਿਲ ਆਯਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲ੍‌ਕਿ ਆਯਤ ਕਾ ਟੁਕਡਾ ਹੈ. ਇਸ ਆਯਤ ਕੇ ਸਾਥ ਜ਼ਰੂਰ ਪਢੀ ਜਾਏਗੀ, ਆਵਾਜ਼ ਸੇ ਪਢੀ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਨਮਾਜ਼ੋਂ ਮੇਂ ਆਵਾਜ਼ ਕੇ ਸਾਥ ਔਰ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਸੇ ਪਢੀ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਨਮਾਜ਼ੋਂ ਮੇਂ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਸੇ. ਹਰ ਅੱਛੇ ਕਾਮ ਕੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਿਸ੍‌ਮਿੱਲਾਹ ਪਢਕਰ ਕਰਨਾ ਅੱਛੀ ਬਾਤ ਹੈ. ਬੁਰੇ ਕਾਮ ਪਰ ਬਿਸ੍‌ਮਿੱਲਾਹ ਪਢਨਾ ਮਨਾ ਹੈ.

ਸੂਰਏ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਮੇਂ ਕਯਾ ਕਯਾ ਹੈ?

ਇਸ ਸੂਰਤ ਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਤਾਰੀਫ਼, ਉਸਕੀ ਬਡਾਈ, ਉਸਕੀ ਰਹਮਤ, ਉਸਕਾ ਮਾਲਿਕ ਹੋਨਾ, ਉਸਸੇ ਇਬਾਦਤ, ਅੱਛਾਈ, ਹਿਦਾਯਤ, ਹਰ ਤਰਹ ਕੀ ਮਦਦ ਤਲਬ ਕਰਨਾ, ਦੁਆ ਮਾਂਗਨੇ ਕਾ ਤਰੀਕਾ, ਅੱਛੇ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਤਰਹ ਰਹਨੇ ਔਰ ਬੁਰੇ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਦੂਰ ਰਹਨੇ, ਦੁਨਿਯਾ ਕੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਕਾ ਖਾਤਿਮਾ, ਅੱਛਾਈ ਔਰ ਬੁਰਾਈ ਕੇ ਹਿਸਾਬ ਕੇ ਦਿਨ ਕਾ ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼ ਬਯਾਨ ਹੈ.

ਹਮ੍ਦ ਯਾਨਿ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਬਡਾਈ ਬਯਾਨ ਕਰਨਾ….

ਹਰ ਕਾਮ ਕੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੇਂ ਬਿਸ੍‌ਮਿੱਲਾਹ ਕੀ ਤਰਹ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਬਡਾਈ ਕਾ ਬਯਾਨ ਭੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ. ਕਭੀ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਔਰ ਉਸਕੀ ਬਡਾਈ ਕਾ ਬਯਾਨ ਅਨਿਵਾਰਜ ਯਾ ਵਾਜਿਬ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਜੁਮੁਏ ਕੇ ਖਤ੍‌ਬੇ ਮੇਂ, ਕਭੀ ਮੁਸ੍ਤਹਬ ਯਾਨੀ ਅੱਛਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਨਿਕਾਹ ਕੇ ਖੁਤ੍‌ਬੇ ਮੇਂ ਯਾ ਦੁਆ ਮੇਂ ਯਾ ਕਿਸੀ ਅਹਮ ਕਾਮ ਮੇਂ ਔਰ ਹਰ ਖਾਨੇ ਪੀਨੇ ਕੇ ਬਾਦ. ਕਭੀ ਸੁੰਨਤੇ ਮੁਅੱਕਦਾ (ਯਾਨਿ ਨਬੀ ਕਾ ਵਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸੇ ਅਪਨਾਨੇ ਕੀ ਤਾਕੀਦ ਆਈ ਹੋ)ਜੈਸੇ ਛੀਂਕ ਆਨੇ ਕੇ ਬਾਦ. (ਤਹਤਾਵੀ)

“ਰੱਬਿਲ ਆਲਮੀਨ “ (ਯਾਨਿ ਮਾਲਕਿ ਸਾਰੇ ਜਹਾਂ ਵਾਲੋਂ ਕਾ)ਮੇਂ ਇਸ ਬਾਤ ਕੀ ਤਰਫ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਕਾਯਨਾਤ ਯਾ ਸਮਸ੍ਤ ਸ੍ਰਿਸ੍ਟਿ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਬਨਾਈ ਹੁਈ ਹੈ ਔਰ ਇਸਮੇਂ ਜੋ ਕੁਛ ਹੈ ਵਹ ਸਬ ਅੱਲਾਹ ਹੀ ਕੀ ਮੋਹਤਾਜ ਹੈ. ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੇ ਹੈ ਔਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੈ, ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਔਰ ਮੌਤ ਕੇ ਜੋ ਪੈਮਾਨੇ ਹਮਨੇ ਬਨਾ ਰਖੇ ਹੈਂ, ਅੱਲਾਹ ਉਨ ਸਬਸੇ ਪਾਕ ਹੈ, ਵਹ ਕੁਦਰਤ ਵਾਲਾ ਹੈ.”ਰੱਬਿਲ ਆਲਮੀਨ” ਕੇ ਦੋ ਸ਼ਬ੍ਦੋਂ ਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਤਅੱਲੁਕ ਰਖਨੇ ਵਾਲੀ ਹਮਾਰੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਕੀ ਸਾਰੀ ਮਨ੍‌ਜ਼ਿਲੇਂ ਤਯ ਹੋ ਗਈ.

“ਮਾਲਿਕੇ ਯੌਮਿੱਦੀਨ” (ਯਾਨਿ ਇਨ੍‌ਸਾਫ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਾ ਮਾਲਿਕ) ਮੇਂ ਯਹ ਬਤਾ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਸਿਵਾ ਕੋਈ ਇਬਾਦਤ ਕੇ ਲਾਯਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਯੋਂਕਿ ਸਬ ਉਸਕੀ ਮਿਲ੍‌ਕ ਮੇਂ ਹੈ ਔਰ ਜੋ ਮਮਲੂਕ ਯਾਨੀ ਮਿਲ੍‌ਕ ਮੇਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਉਸੇ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਤਾ. ਇਸੀ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਦੁਨਿਯਾ ਕਰ੍‌ਮ ਕੀ ਧਰਤੀ ਹੈ ਔਰ ਇਸਕੇ ਲਿਯੇ ਏਕ ਆਖਿਰ ਯਾਨੀ ਅਨ੍ਤ ਹੈ. ਦੁਨਿਯਾ ਕੇ ਖਤ੍‌ਮ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਏਕ ਦਿਨ ਜਜ਼ਾ ਯਾਨੀ ਬਦਲੇ ਯਾ ਹਿਸਾਬ ਕਾ ਹੈ. ਇਸਸੇ ਪੁਨਰ੍‌ਜਨ੍‌ਮ ਕਾ ਸਿੱਧਾਨ੍ਤ ਯਾ ਨਜ਼ਰਿਯਾ ਗਲਤ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਗਯਾ.

“ਇੱਯਾਕਾ ਨਅਬੁਦੁ” (ਯਾਨਿ ਹਮ ਤੁਝੀ ਕੋ ਪੂਜੇਂ) ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਜ਼ਾਤ ਔਰ ਉਸਕੀ ਖੂਬਿਯੋਂ ਕੇ ਬਯਾਨ ਕੇ ਬਾਦ ਯਹ ਫ਼ਰਮਾਨਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਕਾ ਅਕੀਦਾ ਉਸਕੇ ਕਰ੍‌ਮ ਸੇ ਉਪਰ ਹੈ ਔਰ ਇਬਾਦਤ ਯਾ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਕਾ ਕੁਬੂਲ ਕਿਯਾ ਜਾਨਾ ਅਕੀਦੇ ਕੀ ਅੱਛਾਈ ਪਰ ਹੈ. ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਮੂਰ੍‌ਤਿ ਪੂਜਾ ਯਾਨਿ ਸ਼ਿਰ੍‌ਕ ਕਾ ਭੀ ਰਦ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਸਿਵਾ ਇਬਾਦਤ ਕਿਸੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤੀ.

“ਵਇੱਯਾਕਾ ਨਸ੍ਤਈਨ” (ਯਾਨਿ ਔਰ ਤੁਝੀ ਸੇ ਮਦਦ ਚਾਹੇਂ)ਮੇਂ ਯਹ ਸਿਖਾਯਾ ਗਯਾ ਕਿ ਮਦਦ ਚਾਹਨਾ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੀ ਮਾਧ੍ਯਮ ਯਾ ਵਾਸ੍ਤੇ ਸੇ ਹੋ, ਯਾ ਫਿਰ ਸੀਧੇ ਸੀਧੇ ਯਾ ਡਾਯਰੈਕ੍ਟ, ਹਰ ਤਰਹ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਸਾਥ ਖਾਸ ਹੈ. ਸੱਚਾ ਮਦਦ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਵਹੀ ਹੈ. ਬਾਕਿ ਮਦਦ ਕੇ ਜੋ ਜ਼ਰਿਯੇ ਯਾ ਮਾਧ੍ਯਮ ਹੈ ਵਾ ਸਬ ਅੱਲਾਹ ਹੀ ਕੀ ਮਦਦ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਯਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ. ਬਨ੍ਦੇ ਕੋ ਚਾਹਿਯੇ ਕਿ ਅਪਨੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਰਖੇ ਔਰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਮੇਂ ਉਸੀ ਕੇ ਦਸ੍ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਕੋ ਕਾਮ ਕਰਤਾ ਹੁਆ ਮਾਨੇ. ਇਸਸੇ ਯਹ ਸਮਝਨਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਨਬਿਯੋਂ ਔਰ ਵਲਿਯੋਂ ਸੇ ਮਦਦ ਚਾਹਨਾ ਸ਼ਿਰ੍‌ਕ ਹੈ, ਐਸਾ ਸਮਝਨਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਯੋਂਕਿ ਜੋ ਲੋਗ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਕਰੀਬੀ ਔਰ ਖਾਸ ਬਨ੍ਦੇ ਹੈ ਉਨਕੀ ਇਮਦਾਦ ਦਰ ਅਸ੍‌ਲ ਅੱਲਾਹ ਹੀ ਕੀ ਮਦਦ ਹੈ. ਅਗਰ ਇਸ ਆਯਤ ਕੇ ਵੇ ਮਾਨੀ ਹੋਤੇ ਜੋ ਵਹਾਬਿਯੋਂ ਨੇ ਸਮਝੇ ਤੋ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ “ਅਈਨੂਨੀ ਬਿ ਕੁੱਵਤਿਨ” ਔਰ “ਇਸ੍ਤਈਨੂ ਬਿਸ ਸਬ੍ਰੇ ਵਸੱਲਾਹ” ਕਯੋਂ ਆਤਾ, ਔਰ ਹਦੀਸੋਂ ਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਵਾਲੋਂ ਸੇ ਮਦਦ ਚਾਹਨੇ ਕੀ ਤਾਲੀਮ ਕਯੋਂ ਦੀ ਜਾਤੀ.

“ਇਹਦਿਨਸ ਸਿਰਾਤਲ ਮੁਸੁਕੀਮ” (ਯਾਨੀ ਹਮਕੋ ਸੀਧਾ ਰਾਸ੍ਤਾ ਚਲਾ) ਇਸਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਜ਼ਾਤ ਔਰ ਉਸਕੀ ਖੂਬਿਯੋਂ ਕੀ ਪਹਚਾਨ ਕੇ ਬਾਦ ਉਸਕੀ ਇਬਾਦਤ, ਉਸਕੇ ਬਾਦ ਦੁਆ ਕੀ ਤਾਲੀਮ ਦੀ ਗਈ ਹੈ. ਇਸਸੇ ਯਹ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਬਨ੍ਹੇ ਕੋ ਇਬਾਦਤ ਕੇ ਬਾਦ ਦੁਆ ਮੇਂ ਲਗਾ ਰਹਨਾ ਚਾਹਿਯੇ. ਹਦੀਸ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਭੀ ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਬਾਦ ਦੁਆ ਕੀ ਤਾਲੀਮ ਦੀ ਗਈ ਹੈ. (ਤਿਬਰਾਨੀ ਔਰ ਬੇਹਿਕੀ) ਸਿਰਾਤੇ ਮੁਸੁਕੀਮ ਕਾ ਮਤਲਬ ਇਸ੍ਲਾਮ ਯਾ ਕੁਰਆਨ ਨਬੀਯੇ ਕਰੀਮ (ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੁਰੂਦ ਔਰ ਸਲਾਮ ਉਨਪਰ) ਕਾ ਰਹਨ ਸਹਨ ਯਾ ਹੁਜ਼ੂਰ ਯਾ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਔਰ ਸਾਥੀ ਹੈਂ. ਇਸਸੇ ਸਾਬਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਾਤੇ ਮੁਸੁਕੀਮ ਯਾਨੀ ਸੀਧਾ ਰਾਸ੍ਤਾ ਏਹਲੇ ਸੁੰਨਤ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜੋ ਨਬੀਯੇ ਕਰੀਮ ਸੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਘਰਾਨੇ ਵਾਲੋਂ, ਉਨਕੇ ਸਾਥੀ ਔਰ ਸੁੰਨਤ ਵ ਕੁਰਆਨ ਔਰ ਮੁਸ੍ਲਿਮ ਜਗਤ ਸਬਕੋ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ.

“ਸਿਰਾਤਲ ਲਜ਼ੀਨਾ ਅਨਅਮ੍ਤਾ ਅਲੈਹਿਮ” (ਯਾਨੀ ਰਾਸ੍ਤਾ ਉਨਕਾ ਜਿਨਪਰ ਤੁਨੇ ਏਹਸਾਨ ਕਿਯਾ) ਯਹ ਪਹਲੇ ਵਾਲੇ ਵਾਕਜ ਯਾ ਜੁਮਲੇ ਕੀ ਤਫ਼ਸੀਲ ਯਾਨੀ ਵਿਵਰਣ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਾਤੇ ਮੁਸੁਕੀਮ ਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਮੁਰਾਦ ਹੈ. ਇਸਸੇ ਬਹੁਤ ਸੀ ਬਾਤੋਂ ਕਾ ਹਲ ਨਿਕਲਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ ਬਾਤੋਂ ਪਰ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੋਂ ਨੇ ਅਮਲ ਕਿਯਾ ਵਹੀ ਸੀਧਾ ਰਾਸ੍ਤਾ ਕੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਆਤਾ ਹੈ.

“ਗੈਰਿਲ ਮਗਦੂਬੇ ਅਲੈਹਿਮ ਵਲਦ ਦੋੱਲੀਨ “(ਯਾਨੀ ਨ ਉਨਕਾ ਜਿਨਪਰ ਗਜ਼ਬ ਹੁਆ ਔਰ ਨ ਬਹਕੇ ਹੁਓ ਕਾ) ਇਸਮੇਂ ਹਿਦਾਯਤ ਦੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਕੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੁਸ਼੍ਮਨੋਂ ਸੇ ਦੂਰ ਰਹਨਾ ਚਾਹਿਯੇ ਔਰ ਉਨਕੇ ਰਾਸ੍ਤੇ, ਰਸ਼੍ਮੋਂ ਔਰ ਰਹਨ ਸਹਨ ਕੇ ਤਰੀਕੇ ਸੇ ਪਰਹੇਜ਼ ਰਖਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ. ਹਦੀਸ ਕੀ ਕਿਤਾਬ ਤਿਰਮਿਜੀ ਮੇਂ ਆਯਾ ਹੈ ਕਿ “ਮਗਦੂਬੇ ਅਲੈਹਿਮ” ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਔਰ “ਦੋੱਲੀਨ” ਇਸਾਈਯੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਆਯਾ ਹੈ.

ਸੂਰਏ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਕੇ ਖਤ੍ਮ ਪਰ “ਆਮੀਨ” ਕਹਨਾ ਸੁੰਨਤ ਯਾਨੀ ਨਬੀ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, “ਆਮੀਨ” ਕੇ ਮਾਨੀ ਹੈ “ਐਸਾ ਹੀ ਕਰ” ਯਾ “ਕੁਬੂਲ ਫ਼ਰਮਾ” . ਯੇ ਕੁਰਆਨ ਕਾ ਸ਼ਬ੍ਦ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਸੂਰਏ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਨਮਾਜ਼ ਮੇਂ ਪਢੀ ਜਾਨੇ ਯਾ ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਅਲਾਵਾ, ਇਸਕੇ ਆਖਿਰ ਮੇਂ ਆਮੀਨ ਕਹਨਾ ਸੁੰਨਤ ਹੈ.

ਹਜ਼ਰਤ ਇਮਾਮੇ ਅਅਜ਼ਮ ਕਾ ਮਜ਼ਹਬ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਨਮਾਜ਼ ਮੇਂ ਆਮੀਨ ਆਹਿਸ੍ਤਾ ਯਾ ਧੀਮੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੇਂ ਕਹੀ ਜਾਏ.

ਬਿਸ੍ਮਿੱਲਾਹਿਰ ਰਹਮਾਨਿਰ ਰਹੀਮ

ਸੂਰਤੁਲ ਬਕਰਹ

ਯਹ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੀ ਦੂਸਰੀ ਸੂਰਤ ਹੈ. ਮਦੀਨੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ,

ਆਯਤੇਂ: 286 ਰੂਕੂ 40.

ਸੂਰਤੁਲ ਬਕਰਹ ਪਹਲਾ ਰੂਕੂ

بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ۝

الٓمّٓ ﴿۱﴾ ذٰلِكَ الۡكِتٰبُ لَا رَيۡبَ ۛۚ فِيۡهِ ۛۚ هُدًى لِّلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿۲﴾ الَّذِيۡنَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِالۡغَيۡبِ وَيُقِيۡمُوۡنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقۡنٰهُمۡ يُنۡفِقُوۡنَ ﴿۳﴾ وَالَّذِيۡنَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِمَاۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡكَ وَمَاۤ اُنۡزِلَ مِنۡ قَبۡلِكَ ۚ وَ بِالۡاٰخِرَةِ هُمۡ يُوۡقِنُوۡنَ ﴿۴﴾ اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنۡ رَّبِّهِمۡ ۟ وَ اُولٰٓئِكَ هُمُ الۡمُفۡلِحُوۡنَ ﴿۵﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَاَنۡذَرۡتَهُمۡ اَمۡ لَمۡ تُنۡذِرۡهُمۡ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿۶﴾ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ وَعَلٰى سَمۡعِهِمۡ ؕ وَعَلٰۤى اَبۡصَارِهِمۡ غِشٰوَةٌ ۫ وَّلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ﴿۷﴾

ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਨਾਮ ਸੇ ਸ਼ੁਰੂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਮੇਹਰਬਾਨ ਰਹਮਤ ਵਾਲਾ(1)

੧. ਅਲਿਫ਼ ਲਾਮ ਮੀਮ(2)

੨. ਵਹ ਬੁਲਨ੍ਦ ਰੁਤ੍ਬਾ ਕਿਤਾਬ ਕੋਈ ਸ਼ਕ ਕੀ ਜਗਹ ਨਹੀਂ(3) ਇਸਮੇਂ ਹਿਦਾਯਤ ਹੈ ਡਰ ਵਾਲੋਂ ਕੋ,(4)

੩. ਵੋ ਜੋ ਬੇਦੇਖੇ ਈਮਾਨ ਲਾਏਂ,(5) ਔਰ ਨਮਾਜ਼ ਕਾਯਮ ਰਖੇਂ,(6) ਔਰ ਹਮਾਰੀ ਦੀ ਹੁਈ ਰੋਜ਼ੀ ਮੇਂ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਰਾਹ ਮੇਂ ਉਠਾਏਂ(7)

੪. ਔਰ ਵੋ ਕਿ ਈਮਾਨ ਲਾਏਂ ਉਸ ਪਰ ਜੋ ਏ ਮੇਹਬੂਬ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਤਰਫ਼ ਉਤਰਾ ਔਰ ਜੋ ਤੁਮ ਸੇ ਪਹਲੇ ਉਤਰਾ,(8) ਔਰ ਆਖਿਰਤ ਪਰ ਯਕੀਨ ਰਖੇ (9)

੫. ਵਹੀ ਲੋਗ ਅਪਨੇ ਰਬ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਹਿਦਾਯਤ ਪਰ ਹੈਂ ਔਰ ਵਹੀ ਮੁਰਾਦ ਕੋ ਪਹੁੰਚਨੇ ਵਾਲੇ

੬. ਬੇਸ਼ਕ ਵੋ ਜਿਨ ਕੀ ਕਿਸਮਤ ਮੇਂ ਕੁਫ੍ਰ ਹੈ(10) ਉਨ੍ਹੇਂ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਚਾਹੇ ਤੁਮ ਉਨ੍ਹੇਂ ਡਰਾਓ ਯਾ ਨ ਡਰਾਓ ਵੋ ਈਮਾਨ ਲਾਨੇ ਕੇ ਨਹੀਂ

੭. ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਨਕੇ ਦਿਲੋਂ ਪਰ ਔਰ ਕਾਨੋਂ ਪਰ ਮੁਹਰ ਕਰ ਦੀ ਔਰ ਆਖੋਂ ਪਰ ਘਟਾ ਟੋਪ ਹੈ(11) ਔਰ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਬਡਾ ਅਜ਼ਾਬ

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ - ਪਹਲਾ ਰੂਕੂ

1. ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ: ਯਹ ਸੂਰਤ ਮਦੀਨਾ ਮੇਂ ਉਤਰੀ. ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ (ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹੇ) ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮਦੀਨਏ ਤੈੱਯਿਬਹ ਮੇਂ ਸਬਸੇ ਪਹਲੇ ਯਹੀ ਸੂਰਤ ਉਤਰੀ, ਸਿਵਾਯ ਆਯਤ "ਵੱਤਕੂ ਯੌਮਨ ਤੁਰ ਜਊਨ" ਕੇ ਕਿ ਨਬੀਯੇ ਕਰੀਬ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਆਖਿਰੀ ਹਜ ਮੇਂ ਮੱਕਏ ਮੁਕੱਰਮਾ ਮੇਂ ਉਤਰੀ. (ਖਾਜ਼ਿਨ) ਇਸ ਸੂਰਤ ਮੇਂ 286 ਆਯਤੇਂ, ਚਾਲੀਸ ਰੂਕੂ, ਛ: ਹਜ਼ਾਰ ਏਕ ਸੌ ਅੱਕੀਸ ਕਲਿਮੇ (ਸ਼ਬ੍ਦ) 25500 ਅਕ੍ਸ਼ਰ ਯਾਨੀ ਹੁਰੂਫ਼ ਹੈਂ.(ਖਾਜ਼ਿਨ)

ਪਹਲੇ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਸੂਰਤੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇ ਜਾਤੇ ਥੇ. ਯਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੱਜਾਜ ਬਿਨ ਯੂਸੁਫੇ ਸਕਫ਼ੀ ਨੇ ਨਿਕਾਲਾ. ਇਬ੍ਨੇ ਅਰਬੀ ਕਾ ਕਹਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ ਮੇਂ ਏਕ ਹਜ਼ਾਰ ਅਮ੍ ਯਾਨੀ ਆਦੇਸ਼, ਏਕ ਹਜ਼ਾਰ ਨਹੀ ਯਾਨੀ ਪ੍ਰਤਿਬਨ੍ਧ, ਏਕ ਹਜ਼ਾਰ ਹੁਕ੍ਮ ਔਰ ਏਕ ਹਜ਼ਾਰ ਖਬਰੇਂ ਹੈਂ. ਇਸੇ ਅਪਨਾਨੇ ਮੇਂ ਬਰਕਤ ਔਰ ਛੋਡ ਦੇਨੇ ਮੇਂ ਮੇਹਰੂਮੀ ਹੈ. ਬੁਰਾਈ ਵਾਲੇ ਜਾਦੂਗਰ ਇਸਕੀ ਤਾਸੀਰ ਬਰ੍ਦਾਸ਼੍ਤ ਕਰਨੇ ਕੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਰਖਤੇ. ਜਿਸ ਘਰ ਮੇਂ ਯੇ ਸੂਰਤ ਪਢੀ ਜਾਏ, ਤੀਨ ਦਿਨ ਤਕ ਸਰਕਸ਼ ਸ਼ੈਤਾਨ ਉਸ ਮੇਂ ਦਾਖਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ. ਮੁਸ੍ਲਿਮ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੀ ਹਦੀਸ ਮੇਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨ ਉਸ ਘਰ ਸੇ ਭਾਗਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਮੇਂ ਯਹ ਸੂਰਤ ਪਢੀ ਜਾਯ. ਬੇਹਕੀ ਔਰ ਸਈਦ ਬਿਨ ਮਨ੍ਸੂਰ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਗੀਰਾ ਸੇ ਰਿਵਾਯਤ ਕੀ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਸੋਤੇ ਵਕ੍ਤ ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ ਕੀ ਦਸ ਆਯਤੇਂ ਪਢੇਗਾ, ਵਹ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੋ ਨਹੀਂ ਭੂਲੇਗਾ. ਵੋ ਆਯਤੇਂ ਯੇ ਹੈ: ਚਾਰ ਆਯਤੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ ਔਰ ਆਯਤਲ ਕੁਰ੍ਸੀ ਔਰ ਦੋ ਇਸਕੇ ਬਾਦ ਕੀ ਔਰ ਤੀਨ ਸੂਰਤ ਕੇ ਆਖਿਰ ਕੀ.

ਤਿਬਰਾਨੀ ਔਰ ਬੇਹਕੀ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਉਮਰ (ਅੱਲਾਹ ਉਨ ਸੇ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹੇ) ਸੇ ਰਿਵਾਯਤ ਕੀ ਕਿ ਹੁਜ਼ੂਰ (ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੂਰੂਦ ਔਰ ਸਲਾਮ ਹੋਂ ਉਨਪਰ) ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ _ਮੈਯਤ ਕੋ ਦਫ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਬ੍ ਕੇ ਸਿਰਹਾਨੇ ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ ਕੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ ਆਯਤੇਂ ਔਰ ਪਾਂਵ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਆਖਿਰ ਕੀ ਆਯਤੇਂ ਪਢੇ.

ਸ਼ਾਨੇ ਨੁਜ਼ੂਲ ਯਾਨੀ ਕਿਨ ਹਾਲਾਤ ਮੇਂ ਉਤਰੀ:_ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਅਪਨੇ ਹਬੀਬ (ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੂਰੂਦ ਔਰ ਸਲਾਮ ਹੋਂ ਉਨਪਰ) ਸੇ ਏਕ ਐਸੀ ਕਿਤਾਬ ਉਤਾਰਨੇ ਕਾ ਵਾਦਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਥਾ ਜੋ ਨ ਪਾਨੀ ਸੇ ਧੋਕਰ ਮਿਟਾਈ ਜਾ ਸਕੇ, ਨ ਪੁਰਾਨੀ ਹੋ. ਜਬ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਉਤਰਾ ਤੋ ਫ਼ਰਮਾਯਾ "ਜ਼ਾਲਿਕਲ ਕਿਤਾਬੁ" ਕਿ ਵਹ ਕਿਤਾਬ ਜਿਸਕਾ ਵਾਦਾ ਥਾ, ਯਹੀ ਹੈ. ਏਕ ਕਹਨਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਸੇ ਏਕ ਕਿਤਾਬ ਉਤਾਰਨੇ ਕਾ ਵਾਦਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਥਾ, ਜਬ ਹੁਜ਼ੂਰ ਨੇ ਮਦੀਨਏ ਤੈੱਯਿਬਹ ਕੇ ਹਿਜ਼ਰਤ ਫ਼ਰਮਾਈ ਜਹਾਂ ਯਹੂਦੀ ਬਡੀ ਤਾਦਾਦ ਮੇਂ ਥੇ ਤੋ "ਅਲਿਫ਼, ਲਾਮ ਮੀਮ, ਜ਼ਾਲਿਕਲ ਕਿਤਾਬੁ" ਉਤਾਰ ਕਰ ਉਸ ਵਾਦੇ ਕੇ ਪੂਰੇ ਹੋਨੇ ਕੀ ਖਬਰ ਦੀ. (ਖਾਜਿਨ)

2. ਅਲਿਫ਼ ਲਾਮ ਮੀਮ:_ ਸੂਰਤੋਂ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਮੇਂ ਜੋ ਅਲਗ ਸੇ ਹੁਰੂਫ਼ ਯਾ ਅਕ੍ਸ਼ਰ ਆਤੇ ਹੈ ਉਨਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਯਹੀ ਮਾਨਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਰਾਜ਼ੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਹੈ ਔਰ ਮੁਤਸ਼ਾਬਿਹਾਤ ਯਾਨੀ ਰਹਸਜਮਯ ਭੀ. ਉਨਕਾ ਮਤਲਬ ਅੱਲਾਹ ਔਰ ਰਸੂਲ ਜਾਨੇਂ. ਹਮ ਉਸਕੇ ਸੱਚੇ ਹੋਨੇ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਤੇ

3. ਇਸਲਿਯੇ ਕਿ ਸ਼ਕ ਉਸਮੇਂ ਹੋਤਾ ਹੈ ਜਿਸਕਾ ਸੂਬੂਤ ਯਾ ਦਲੀਲ ਯਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨ ਹੋ. ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਐਸੇ ਖੁਲੇ ਔਰ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਸੁਬੂਤ ਯਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਰਖਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਨਕਾਰ ਔਰ ਇਨ੍ਸਾਫ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਕੋ ਇਸਕੇ ਕਿਤਾਬੇ ਇਲਾਹੀ ਔਰ ਸਚ ਹੋਨੇ ਕੇ ਯਕੀਨ ਪਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ. ਤੋ ਯਹ ਕਿਤਾਬ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਸ਼ਕ ਕੇ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਤਰਹ ਅਨ੍ਧੇ ਕੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਸੇ ਸੂਰਜ ਕਾ ਵੁਜੂਦ ਯਾ ਅਸ੍ਤਿਤ੍ਵ ਸੰਦਿਗ੍ਧ ਯਾ ਸ਼ੁਬਹ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ, ਐਸੇ ਹੀ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਰਖਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਲੇ ਦਿਲ ਕੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਸੇ ਯਹ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ੁਬਹ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤੀ.

4. "ਹੁਦਲ ਲਿਲ ਮੁੱਤਕੀਨ" (ਯਾਨਿ ਇਸਮੇਂ ਹਿਦਾਯਤ ਹੈ ਡਰ ਵਾਲੋਂ ਕੋ) ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੀ ਹਿਦਾਯਤ ਯਾ ਮਾਰ੍ਗਦਰ੍ਸ਼ਨ ਹਰ ਪਢਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਆਮ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਵਹ ਮੂਮਿਨ ਯਾਨੀ ਈਮਾਨ ਵਾਲਾ ਹੋ ਯਾ ਕਾਫ਼ਿਰ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਦੂਸਰੀ ਆਯਤ ਮੇਂ ਫ਼ਰਮਾਯਾ

“ਹੁਦਲ ਲਿਨ ਨਾਸੇ” ਯਾਨੀ “ਹਿਦਾਯਤ ਸਾਰੇ ਇਨ੍ਸਾਨੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ” ਲੇਕਿਨ ਚੂੰਕਿ ਇਸਕਾ ਫ਼ਾਯਦਾ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਡਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਯਾ ਏਹਲੇ ਤਕਵਾ ਕੋ ਹੋਤਾ ਹੈ ਇਸੀਲਿਯੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਗਯਾ _ ਹਿਦਾਯਤ ਡਰਵਾਲੋਂ ਕੋ. ਜੈਸੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਬਾਰਿਸ਼ ਹਰਿਯਾਲੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੈ ਯਾਨੀ ਫ਼ਾਯਦਾ ਇਸਸੇ ਹਰਿਯਾਲੀ ਕਾ ਹੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਯਹ ਬਰਸਤੀ ਊਸਰ ਔਰ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ ਭੀ ਹੈ.

“ਤਕਵਾ” ਕੇ ਕਈ ਮਾਨੀ ਆਤੇ ਹੈਂ, ਨਫ਼੍ਸ ਯਾ ਅਨ੍ਤ:ਕਰਣ ਕੋ ਡਰ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਸੇ ਬਚਾਨਾ ਤਕਵਾ ਕਹਲਾਤਾ ਹੈ. ਸ਼ਰੀਅਤ ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮੇਂ ਤਕਵਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਗੁਨਾਹੋਂ ਔਰ ਉਨ ਚੀਜ਼ੋਂ ਸੇ ਬਚਾਨਾ ਜਿਨ੍ਹੇਂ ਅਪਨਾਨੇ ਸੇ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਮਨਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਹੈਂ. ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ (ਅੱਲਾਹ ਉਨ ਸੇ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹੇ) ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮੁੱਤਕੀ ਯਾ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਡਰਨੇ ਵਾਲਾ ਵਹ ਹੈ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਅਲਾਵਾ ਕਿਸੀ ਕੀ ਇਬਾਦਤ ਔਰ ਬਡੇ ਗੁਨਾਹੋਂ ਔਰ ਬੁਰੀ ਬਾਤੋਂ ਸੇ ਬਚਾ ਰਹੇ. ਦੂਸਰੋਂ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਮੁੱਤਕੀ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਦੂਸਰੋਂ ਸੇ ਬੇਹਤਰ ਨ ਸਮਝੇ. ਕੁਛ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਤਕਵਾ ਹਰਾਮ ਯਾ ਵਰ੍ਜਿਤ ਚੀਜ਼ੋਂ ਕਾ ਛੋਡਨਾ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ੋਂ ਯਾ ਏਹਕਾਮਾਤ ਕਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ. ਔਰੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ੋਂ ਕੇ ਪਾਲਨ ਪਰ ਡਟੇ ਰਹਨਾ ਔਰ ਤਾਅਤ ਪਰ ਗੁਰੂਰ ਸੇ ਬਚਨਾ ਤਕਵਾ ਹੈ. ਕੁਛ ਕਾ ਕਹਨਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰਾ ਰਬ ਤੁਝੇ ਵਹਾਂ ਨ ਪਾਏ ਜਹਾਂ ਉਸਨੇ ਮਨਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਹੈ. ਏਕ ਕਥਨ ਯਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਤਕਵਾ ਹੁਜ਼ੂਰ (ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੂਰੂਦ ਔਰ ਸਲਾਮ ਹੋਂ ਉਨਪਰ) ਔਰ ਉਨਕੇ ਸਾਥੀ ਸਹਾਬਾ (ਅੱਲਾਹ ਉਨ ਸੇ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹੇ) ਕੇ ਰਾਸ੍ਤੇ ਪਰ ਚਲਨੇ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ.(ਖਾਜ਼ਿਨ)

ਯਹ ਤਮਾਮ ਮਾਨੀ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਸੇ ਜੁਡੇ ਹੈਂ.

ਤਕਵਾ ਕੇ ਦਰ੍ਜੇਂ ਬਹੁਤ ਹੈਂ_ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਾ ਤਕਵਾ ਈਮਾਨ ਲਾਕਰ ਕੁਫ਼੍ਰ ਸੇ ਬਚਨਾ, ਉਨਸੇ ਊਪਰ ਕੇ ਦਰ੍ਜੇਂ ਕੇ ਆਦਿਮਯੋਂ ਕਾ ਤਕਵਾ ਉਨ ਬਾਤੋਂ ਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਜਿਨਕਾ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਹੁਕ੍ਮ ਦਿਯਾ ਹੈ ਔਰ ਉਨ ਬਾਤੋਂ ਸੇ ਦੂਰ ਰਹਨਾ ਜਿਨਸੇ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਮਨਾ ਕਿਯਾ ਹੈ. ਖਵਾਸ ਯਾਨੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰ੍ਜੇਂ ਕੇ ਆਦਮਿਯੋਂ ਕਾ ਤਕਵਾ ਏਸੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਕਾ ਛੋਡਨਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਸੇ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇ ਯਾ ਉਸੇ ਭੁਲਾ ਦੇ.(ਜੁਮਲ) ਇਮਾਮ ਅਹਮਦ ਰਜ਼ਾ ਖਾਂ, ਮੁਹਦ੍ਸਿ _ਏ ਬਰੇਲਵੀ (ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਰਹਮਤ ਹੋ ਉਨਪਰ)ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ _ ਤਕਵਾ ਸਾਤ ਤਰਹ ਕਾ ਹੈ.

(1) ਕੁਫ਼੍ਰ ਸੇ ਬਚਨਾ, ਯਹ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਮੇਹਰਬਾਨੀ ਸੇ ਹਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੋ ਹਾਸਿਲ ਹੈ

(2) ਬਦ_ਮਜ਼ਹਬੀ ਯਾ ਅਧਰ੍ਮ ਸੇ ਬਚਨਾ _ ਯਹ ਹਰ ਸੁੰਨੀ ਕੋ ਨਸੀਬ ਹੈ,

(3) ਹਰ ਬਡੇ ਗੁਨਾਹ ਸੇ ਬਚਨਾ

(4) ਛੋਟੇ ਗੁਨਾਹ ਸੇ ਭੀ ਦੂਰ ਰਹਨਾ

(5) ਜਿਨ ਬਾਤੋਂ ਕੀ ਅੱਛਾਈ ਮੇਂ ਸ਼ਕ ਯਾ ਸੰਦੇਹ ਹੋ ਉਨਸੇ ਬਚਨਾ

(6) ਸ਼ਹਵਤ ਯਾਨੀ ਵਾਸਨਾ ਸੇ ਬਚਨਾ

(7) ਗੈਰ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਖਿਂਚਨੇ ਸੇ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਰੋਕਨਾ. ਯਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦਮਿਯੋਂ ਕਾ ਦਰ੍ਜਾ ਹੈ. ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਇਨ ਸਾਤੋਂ ਮਰਤਬੋਂ ਯਾ ਸ਼੍ਰੇਣਿਯੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹਿਦਾਯਤ ਹੈ.

(5) “ਅਲ ਲਜ਼ੀਨਾ ਯੂਮਿਨੂਨਾ ਬਿਲ ਗੈਬ” (ਯਾਨੀ ਵੋ ਜੋ ਬੇ ਦੇਖੇ ਈਮਾਨ ਲਾਏਂ) ਸੇ ਲੇਕਰ “ਮੁਫ਼ਲਿਹੂਨ” (ਯਾਨੀ ਵਹੀ ਮੁਰਾਦ ਕੋ ਪਹੁਂਚਨੇ ਵਾਲੇ) ਤਕ ਕੀ ਆਯਤੋਂ ਸੱਚੇ ਦਿਲ ਸੇ ਈਮਾਨ ਲਾਨੇ ਔਰ ਉਸ ਈਮਾਨ ਕੋ ਸਂਭਾਲ ਕਰ ਰਖਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਹੈਂ. ਯਾਨੀ ਉਨ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਹਕ ਮੇਂ ਜੋ ਅਨ੍ਦਰ ਬਾਹਰ ਦੋਨੋਂ ਸੇ ਈਮਾਨਦਾਰ ਹੈਂ. ਇਸਕੇ ਬਾਦ ਜੋ ਆਯਤੇਂ ਖੁਲੇ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਹੈਂ ਜੋ ਅਨ੍ਦਰ ਬਾਹਰ ਦੋਨੋਂ ਤਰਹ ਸੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੈਂ. ਇਸਕੇ ਬਾਦ “ਵ ਮਿਨਨ ਨਾਸੇ” (ਯਾਨੀ ਔਰ ਕੁਛ ਕਹਤੇ ਹੈਂ) ਸੇ ਤੇਰਹ ਆਯਤੇਂ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਹੈਂ ਜੋ ਅਨ੍ਦਰ ਸੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੈਂ ਔਰ ਬਾਹਰ ਸੇ ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ. (ਜੁਮਲ) “ਗੈਬ” ਵਹ ਹੈ ਜੋ

ਹਵਾਸ ਯਾਨੀ ਇਨ੍ਹਿਯੋਂ ਔਰ ਅਕ੍ਲ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਨ ਹੋ ਸਕੇ. ਇਸਕੀ ਦੋ ਕਿਸਮੇਂ ਹੈਂ _ ਏਕ ਵੋ ਜਿਸਪਰ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਯਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨ ਹੋ, ਯਹ ਇਲ੍ਮੇ ਗੈਬ ਯਾਨੀ ਅਜ੍ਵਾਤ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਜਾਤੀ ਯਾ ਵਜਕ੍ਤਿਗਤ ਹੈ ਔਰ ਯਹੀ ਮਤਲਬ ਨਿਕਲਤਾ ਹੈ ਆਯਤ "ਇਨ੍ਨਹੂ ਮਫ਼ਾਤਿਹੁਲ ਗੈਬੇ ਲਾ ਯਾਲਮੁਹਾ ਇੱਲਾ ਹੂ" (ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਪਾਸ ਹੀ ਅਜ੍ਵਾਤ ਕੀ ਕੁਂਜੀ ਹੈ), ਔਰ ਅਜ੍ਵਾਤ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਉਸਕੇ ਅਲਾਵਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਨਹੀਂ) ਮੇਂ ਔਰ ਉਨ ਸਾਰੀ ਆਯਤੋਂ ਮੇਂ ਜਿਨਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਸਿਵਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਭੀ ਅਜ੍ਵਾਤ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਨ ਹੋਨੇ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ. ਇਸ ਕਿਸ੍ਮ ਕਾ ਇਲ੍ਮੇਂ ਗੈਬ ਯਾਨੀ ਜ਼ਾਤੀ ਜਿਸ ਪਰ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਯਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨ ਹੋ, ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਸਾਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਾ ਖਾਸ ਹੈ.

ਗੈਬ ਕੀ ਦੂਸਰੀ ਕਿਸ੍ਮ ਵਹ ਹੈ ਜਿਸ ਪਰ ਦਲੀਲ ਯਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੋ ਜੈਸੇ ਦੁਨਿਯਾ ਔਰ ਇਸਕੇ ਅਨ੍ਦਰ ਜੋ ਚੀਜ਼ੇਂ ਹੈਂ ਉਨਕੋ ਦੇਖਤੇ ਹੁਏ ਅੱਲਾਹ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨਾ, ਜਿਸਨੇ ਯੇ ਸਬ ਚੀਜ਼ੇਂ ਬਨਾਈ ਹੈਂ, ਇਸੀ ਕਿਸ੍ਮ ਕੇ ਤਹਤ ਆਤਾ ਹੈ ਕਯਾਮਤ ਯਾ ਪ੍ਰਲਯ ਕੇ ਦਿਨ ਕਾ ਹਾਲ, ਹਿਸਾਬ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅੱਛੇ ਔਰ ਬੁਰੇ ਕਾਮੋਂ ਕਾ ਬਦਲਾ ਇਤਜਾਦਿ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ, ਜਿਸ ਪਰ ਦਲੀਲੇਂ ਯਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮੌਜੂਦ ਹੈਂ ਔਰ ਜੋ ਜਾਨਕਾਰੀ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਬਤਾਏ ਸੇ ਮਿਲਤੀ ਹੈ. ਇਸ ਦੂਸਰੇ ਕਿਸ੍ਮ ਕੇ ਗੈਬ, ਜਿਸਕਾ ਤਅੱਲੁਕ ਈਮਾਨ ਸੇ ਹੈ, ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਔਰ ਯਕੀਨ ਹਰ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਕੋ ਹਾਸਿਲ ਹੈ, ਅਗਰ ਨ ਹੋ ਤੋ ਵਹ ਆਦਮੀ ਮੂਮਿਨ ਹੀ ਨ ਹੋ.

ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਅਪਨੇ ਕਰੀਬੀ ਚਹੀਤੇ ਬਨ੍ਦੋ�ं, ਨਬਿਯੋਂ ਔਰ ਵਲਿਯੋਂ ਪਰ ਜੋ ਗੈਬ ਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲਤਾ ਹੈ ਵਹ ਇਸੀ ਕਿਸ੍ਮ ਕਾ ਗੈਬ ਹੈ. ਗੈਬ ਕੀ ਤਫ਼ਸੀਰ ਯਾ ਵਜਾਖਜਾ ਮੇਂ ਏਕ ਕਥਨ ਯਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਬ ਸੇ ਕਲ੍ਬ ਯਾਨੀ ਦਿਲ ਮੁਰਾਦ ਹੈ. ਉਸ ਸੂਰਤ ਮੇਂ ਮਾਨੀ ਯੇ ਹੋਂਗੇ ਕਿ ਵੋ ਦਿਲ ਸੇ ਈਮਾਨ ਲਾਏਂ.(ਜੁਮਲ)

ਈਮਾਨ : ਜਿਨ ਚੀਜ਼ੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਹਿਦਾਯਤ ਔਰ ਯਕੀਨ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੈ ਕਿ ਯੇ ਦੀਨੇ ਮੁਹੰਮਦੀ ਸੇ ਹੈਂ, ਉਨ ਸਬਕੋ ਮਾਨਨੇ ਔਰ ਦਿਲ ਸੇ ਤਸ੍ਦੀਕ ਯਾ ਪੁਸ਼੍ਟਿ ਕਰਨੇ ਔਰ ਜ਼ਬਾਨ ਸੇ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨੇ ਕਾ ਨਾਮ ਸਹੀ ਈਮਾਨ ਹੈ. ਕਰ੍ਮ ਯਾ ਅਮਲ ਈਮਾਨ ਮੇਂ ਦਾਖਿਲ ਨਹੀਂ ਇਸੀਲਿਯੇ "ਯੂਮਿਨੂਨਾ ਬਿਲ ਗੈਬੇ" ਕੇ ਬਾਦ "ਯੁਕੀਮੂਨਸ ਸਲਾਤ" (ਔਰ ਨਮਾਜ਼ ਕਾਯਮ ਰਖੇਂ) ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਗਯਾ.

(6) ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਕਾਯਮ ਰਖਨੇ ਸੇ ਯੇ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸਪਰ ਸਦਾ ਅਮਲ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਠੀਕ ਵਕ੍ਤੋਂ ਪਰ ਪੂਰੀ ਪਾਬਨ੍ਦੀ ਕੇ ਸਾਥ ਸਭੀ ਅਰਕਾਨ ਯਾਨੀ ਸੰਸ੍ਕਾਰੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਨਮਾਜ਼ ਕੀ ਅਦਾਯਗੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਫ਼ਰ੍ਜ਼, ਸੁੰਨਤ ਔਰ ਮੁਸ੍ਤਹਬ ਅਰਕਾਨ ਕੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਕਰਤੇ ਹੈ, ਕਿਸੀ ਮੇਂ ਕੋਈ ਰੂਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਨੇ ਦੇਤੇ. ਜੋ ਬਾਤੇਂ ਨਮਾਜ਼ ਕੋ ਖਰਾਬ ਕਰਤੀ ਹੈਂ ਉਨ ਕਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਧਯਾਨ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਜੈਸੀ ਨਮਾਜ਼ ਪਢਨੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਹੁਆ ਹੈ ਵੈਸੀ ਨਮਾਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ.

ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਸੰਸ੍ਕਾਰ : ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਹੁਕੂਕ ਯਾ ਸੰਸ੍ਕਾਰ ਦੋ ਤਰਹ ਕੇ ਹੈਂ ਏਕ ਜ਼ਾਹਿਰੀ, ਯੇ ਵੋ ਹੈਂ ਜੋ ਅਭੀ ਅਭੀ ਉਪਰ ਬਤਾਏ ਗਏ. ਦੂਸਰੇ ਬਾਤਿਨੀ, ਯਾਨੀ ਆਂਤਰਿਕ, ਪੂਰੀ ਯਕਸੂਈ ਯਾ ਏਕਾਗ੍ਰਤਾ, ਦਿਲ ਕੋ ਹਰ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਫੇਰਕਰ ਸਿਰ੍ਫ ਅਪਨੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਲਗਾ ਦੇਨਾ ਔਰ ਦਿਲ ਕੀ ਗਹਰਾਈਯੋਂ ਸੇ ਅਪਨੇ ਰਬ ਕੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਯਾ ਸ੍ਤੁਤਿ ਔਰ ਉਸਸੇ ਪ੍ਰਾਰ੍ਥਨਾ ਕਰਨਾ.

(7) ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਰਾਹ ਮੇਂ ਖਰ੍ਚ ਕਰਨੇ ਕਾ ਮਤਲਬ ਯਾ ਜ਼ਕਾਤ ਹੈ, ਜੈਸਾ ਦੂਸਰੀ ਜਗਹ ਫ਼ਰਮਾਯਾ "ਯੁਕੀਮੂਨਸ ਸਲਾਤਾ ਵ ਯੂਤੂਨਜ਼ ਜ਼ਕਾਤਾ" (ਯਾਨੀ ਨਮਾਜ਼ ਕਾਯਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਜ਼ਕਾਤ ਅਦਾ ਕਰਤੇ ਹੈ), ਯਾ ਹਰ ਤਰਹ ਕਾ ਦਾਨ ਪੁਣ੍ਯ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਚਾਹੇ ਫ਼ਰ੍ਜ਼ ਹੋ ਯਾ ਵਾਜਿਬ, ਜੈਸੇ ਜ਼ਕਾਤ, ਭੇਂਟ, ਅਪਨੀ ਔਰ ਅਪਨੇ ਘਰ ਵਾਲੋਂ ਕੀ ਗੁਜ਼ਰ ਬਸਰ ਕਾ ਪ੍ਰਬਨ੍ਧ. ਜੋ ਕਰੀਬੀ ਲੋਗ ਇਸ ਦੁਨਿਯਾ ਸੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹੈਂ ਉਨਕੀ ਆਤ੍ਮਾ ਕੀ ਸ਼ਾਨ੍ਤਿ ਕੇ ਲਿਯੇ ਦਾਨ ਕਰਨਾ ਭੀ ਇਸਮੇਂ ਆ ਸਕਤਾ ਹੈ. ਬਗਦਾਦ ਵਾਲੇ ਪੀਰ ਹੁਜ਼ੂਰ ਗੌਸੇ ਆਜ਼ਮ ਕੀ ਗਯਾਰਹਵੀਂ ਕੀ ਨਿਯਾਜ਼, ਫ਼ਾਤਿਹਾ, ਤੀਜਾ ਚਾਲੀਸਵਾਂ ਵਗੈਰਹ ਭੀ ਇਸਮੇਂ ਦਾਖਿਲ ਹੈਂ ਕਿ ਯੇ ਸਬ ਅਤਿਰਿਕ੍ਤ ਦਾਨ ਹੈਂ. ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕਾ ਪਢਨਾ ਔਰ ਕਲਿਮਾ ਪਢਨਾ ਨੇਕੀ ਕੇ ਸਾਥ ਅਤਿਰਿਕ੍ਤ ਨੇਕੀ ਮਿਲਾਕਰ ਅਜ੍ ਔਰ ਸਵਾਬ ਬਢਾਤਾ ਹੈ.

ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਇਸ ਤਰਫ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਰਾਹ ਮੇਂ ਖਰ੍ਚ ਕਰਤੇ ਵਕ੍ਤ, ਚਾਹੇ ਅਪਨੇ ਲਿਯੇ ਹੋ ਯਾ ਅਪਨੇ ਕਰੀਬੀ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ, ਉਸਮੇਂ ਬੀਚ ਕਾ ਰਾਸ੍ਤਾ ਅਪਨਾਯਾ ਜਾਏ, ਯਾਨੀ ਨ ਬਹੁਤ ਕਮ, ਨ ਬਹੁਤ ਜਯਾਦਾ.

“ਰਜ਼ਕਨਾਹੁਮ” (ਔਰ ਹਮਾਰੀ ਦੀ ਹੁਈ ਰੋਜ਼ੀ ਮੇਂ ਸੇ) ਮੇਂ ਯਹ ਸ੍ਪਸ਼੍ ਕਰ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕਿਯਾ ਹੁਆ ਨਹੀਂ, ਬਲ੍ਕਿ ਹਮਾਰਾ ਦਿਯਾ ਹੁਆ ਹੈ. ਇਸਕੋ ਅਗਰ ਹਮਾਰੇ ਹੁਕ੍ਮ ਸੇ ਹਮਾਰੀ ਰਾਹ ਮੇਂ ਖ਼ਰ੍ਚ ਨ ਕਰੋ ਤੋ ਤੁਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੰਜੂਸ ਹੋ ਔਰ ਯੇ ਕੰਜੂਸੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੁਰੀ ਹੈ.

(8) ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਕਿਤਾਬ ਵਾਲੋਂ ਸੇ ਵੋ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ ਜੋ ਅਪਨੀ ਕਿਤਾਬ ਔਰ ਸਾਰੀ ਪਿਛਲੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਔਰ ਨਬਿਯੋਂ (ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੁਰੂਦ ਔਰ ਸਲਾਮ ਹੋਂ ਉਨਪਰ) ਪਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ੋਂ ਪਰ ਭੀ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਔਰ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਪਰ ਭੀ. ਔਰ “ਮਾ ਉਨ੍ਜਿਲਾ ਇਲੈਕਾ” (ਜੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਤਰਫ਼ ਉਤਰਾ) ਸੇ ਤਮਾਮ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਔਰ ਸਾਰੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਮੁਰਾਦ ਹੈ. (ਜੁਮਲ)

ਜਿਸ ਤਰਹ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨਾ ਹਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੇ ਲਿਯੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਸੀ ਤਰਹ ਪਿਛਲੀ ਆਸਮਾਨੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨਾ ਭੀ ਅਨਿਵਾਰਜ ਹੈ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਹੁਜ਼ੂਰ (ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੁਰੂਦ ਔਰ ਸਲਾਮ ਹੋ ਉਨਪਰ) ਸੇ ਪਹਲੇ ਨਬਿਯੋਂ ਪਰ ਉਤਾਰੀਂ. ਅਲਬੱਤਾ ਉਨ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੇ ਜੋ ਅਹਕਾਮ ਯਾ ਆਦੇਸ਼ ਹਮਾਰੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਮੇਂ ਮਨ੍ਸੂਖ ਯਾ ਸ੍ਥਗਿਤ ਕਰ ਦਿਯੇ ਗਏ ਉਨ ਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਦੁਰੂਸ੍ਤ ਨਹੀਂ, ਮਗਰ ਈਮਾਨ ਰਖਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਰੀਅਤੋਂ ਮੇਂ ਬੈਤੁਲ ਮਕਦਿਸ ਕਿਬਲਾ ਥਾ, ਇਸਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨਾ ਤੋ ਹਮਾਰੇ ਲਿਯੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਮਗਰ ਅਮਲ ਯਾਨੀ ਨਮਾਜ਼ ਮੇਂ ਬੈਤੁਲ ਮਕਦਿਸ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਮੁਂਹ ਕਰਨਾ ਜਾਯਜ਼ ਨਹੀਂ, ਯਹ ਹੁਕ੍ਮ ਉਠਾ ਲਿਯਾ ਗਯਾ. ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਸੇ ਪਹਲੇ ਜੋ ਕੁਛ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਉਸਕੇ ਨਬਿਯੋਂ ਪਰ ਉਤਰਾ ਉਨ ਸਬ ਪਰ ਸਾਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਸੇ ਈਮਾਨ ਲਾਨਾ ਫ਼ਰ੍ਜ਼ੇ ਐਨ ਔਰ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਜੋ ਕੁਛ ਹੈ ਉਸ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨਾ ਫ਼ਰ੍ਜ਼ੇ ਕਿਫ਼ਾਯਾ ਹੈ, ਇਸੀਲਿਯੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਰ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੀ ਤਫਸੀਲਾਤ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਫ਼ਰ੍ਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਬਕਿ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੇ ਜਾਨਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੋਂ ਜਿਨ੍ਹੋਂਨੇ ਕੁਰਆਨ ਕੇ ਜ੍ਞਾਨ ਕੋ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਪੂਰੀ ਮੇਹਨਤ ਕੀ ਹੋ.

(9) ਯਾਨੀ ਦੂਸਰੀ ਦੁਨਿਯਾ ਔਰ ਜੋ ਕੁਛ ਉਸਮੇਂ ਹੈ, ਅੱਛਾਇਯੋਂ ਔਰ ਬੁਰਾਇਯੋਂ ਕਾ ਹਿਸਾਬ ਵਗੈਰਹ ਸਬ ਪਰ ਐਸਾ ਯਕੀਨ ਔਰ ਇਤ੍ਮੀਨਾਨ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜ਼ਰਾ ਸ਼ਕ ਔਰ ਸ਼ੁਬਹ ਨਹੀਂ, ਇਸਮੇਂ ਅਹਲੇ ਕਿਤਾਬ (ਈਸਾਈ ਔਰ ਯਹੂਦੀ) ਔਰ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਵਗੈਰਹ ਸੇ ਬੇਜ਼ਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਆਖਿਰਤ ਯਾਨੀ ਦੂਸਰੀ ਦੁਨਿਯਾ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਰਖਤੇ ਹੈਂ.

(10) ਅੱਲਾਹ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਬਾਦ, ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੁਸ਼੍ਮਨੋਂ ਕਾ ਬਯਾਨ ਫ਼ਰਮਾਨਾ ਹਿਦਾਯਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੇ ਹਰ ਏਕ ਕੋ ਅਪਨੇ ਕਿਰਦਾਰ ਕੀ ਹਕੀਕਤ ਔਰ ਉਸਕੇ ਨਤੀਜੋਂ ਯਾ ਪਰਿਣਾਮ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਏ.

ਯਹ ਆਯਤ ਅਬੂ ਜਹਲ, ਅਬੂ ਲਹਬ ਵਗੈਰਹ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਇਲ੍ਮ ਕੇ ਤਹਤ ਈਮਾਨ ਸੇ ਮੇਹਰੂਮ ਹੈਂ, ਇਸੀ ਲਿਯੇ ਉਨਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਮੁਖਾਲਿਫ਼ਤ ਯਾ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਸੇ ਡਰਾਨਾ ਯਾ ਨ ਡਰਾਨਾ ਦੋਨੋਂ ਬਰਾਬਰ ਹੈਂ, ਉਨ੍ਹੋਂ ਫ਼ਾਯਦਾ ਨ ਹੋਗਾ. ਮਗਰ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਯੋਂਕਿ ਰਸੂਲ ਕਾ ਕਾਮ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਸੱਚਾਈ ਕਾ ਰਾਸ੍ਤਾ ਦਿਖਾਨਾ ਔਰ ਅੱਛਾਈ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਬੁਲਾਨਾ ਹੈ. ਕਿਤਨੇ ਲੋਗ ਸੱਚਾਈ ਕੋ ਅਪਨਾਤੇ ਹੈ ਔਰ ਕਿਤਨੇ ਨਹੀਂ, ਯਹ ਰਸੂਲ ਕੀ ਜਵਾਬਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਗਰ ਕੌਮ ਹਿਦਾਯਤ ਕੁਬੂਲ ਨ ਕਰੇ ਤਬ ਭੀ ਹਿਦਾਯਤ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਹਿਦਾਯਤ ਕਾ ਪੁਣ੍ਯ ਯਾ ਸਵਾਬ ਮਿਲੇਗਾ ਹੀ.

ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਹੁਜ਼ੂਰ (ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੁਰੂਦ ਵ ਸਲਾਮ ਹੋ ਉਨਪਰ) ਕੀ ਤਸੱਲੀ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੇ ਈਮਾਨ ਨ ਲਾਨੇ ਸੇ ਆਪ ਦੁਖੀ ਨ ਹੋਂ, ਆਪ ਕੀ ਤਬਲੀਗ ਯਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪੂਰੀ ਹੈ, ਇਸਕਾ ਅੱਛਾ ਬਦਲਾ ਮਿਲੇਗਾ. ਮੇਹਰੂਮ ਤੋ ਯੇ ਬਦਨਸੀਬ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹੋਂਨੇ ਆਪਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ.

ਕੁਫ਼੍ਰ ਕੇ ਮਾਨੀ : ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਜ਼ਾਤ ਯਾ ਉਸਕੇ ਏਕ ਹੋਨੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਕੇ ਨਬੀ ਹੋਨੇ ਯਾ ਦੀਨ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਸੀ ਏਕ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਨਾ ਯਾ ਕੋਈ ਐਸਾ ਕਾਮ ਜੋ ਸ਼ਰੀਅਤ ਸੇ ਮੁਂਹ ਫੇਰਨੇ ਕਾ ਸੁਬੂਤ ਹੋ, ਕੁਫ਼੍ਰ ਹੈ.

(11) ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਮੂਨ ਕਾ ਸਾਰ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫ਼ਿਰ ਗੁਮਰਾਹੀ ਮੇਂ ਐਸੇ ਡੂਬੇ ਹੁਏ ਹੈਂ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਕੇ ਦੇਖਨੇ, ਸੁਨਨੇ, ਸਮਝਨੇ ਸੇ ਇਸ ਤਰਹ ਮੇਹਰੂਮ ਹੋ ਗਏ ਜੈਸੇ ਕਿਸੀ ਕੇ ਦਿਲ ਔਰ ਕਾਨੋਂ ਪਰ ਮੁਹਰ ਲਗੀ ਹੋ ਔਰ ਆਂਖੋਂ ਪਰ ਪਰ੍ਦਾ ਪਡਾ ਹੁਆ ਹੋ. ਇਸ ਆਯਤ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਬਨ੍ਦੋਂ ਕੇ ਕਰ੍ਮ ਭੀ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕੁਦਰਤ ਕੇ ਤਹਤ ਹੈਂ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਦੂਸਰਾ ਰੂਕੂ

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَ بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِيْنَ ۘ﴿۸﴾ يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَالَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا ۚ وَمَا يَخْدَعُوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ؕ﴿۹﴾ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ ۙ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا ۚ
وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۢ بِمَا كَانُوْا يَكْذِبُوْنَ﴿۱۰﴾ وَ اِذَا قِيْلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ ۙ قَالُوْٓا اِنَّمَا
نَحْنُ مُصْلِحُوْنَ﴿۱۱﴾ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُوْنَ وَلٰكِنْ لَّا يَشْعُرُوْنَ﴿۱۲﴾ وَ اِذَا قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا كَمَآ
اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ؕ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ لَّا يَعْلَمُوْنَ﴿۱۳﴾ وَ اِذَا
لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚ وَ اِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيٰطِيْنِهِمْ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا مَعَكُمْ ۙ اِنَّمَا نَحْنُ
مُسْتَهْزِءُوْنَ﴿۱۴﴾ اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِيْ طُغْيٰنِهِمْ يَعْمَهُوْنَ﴿۱۵﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا
الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى ۪ فَمَا رَبِحَتْ تِّجٰرَتُهُمْ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ﴿۱۶﴾ مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ
نَارًا ۚ فَلَمَّآ اَضَآءَتْ مَا حَوْلَهٗ ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُوْرِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِيْ ظُلُمٰتٍ لَّا يُبْصِرُوْنَ﴿۱۷﴾ صُمٌّۢ بُكْمٌ
عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ۙ﴿۱۸﴾ اَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ فِيْهِ ظُلُمٰتٌ وَّ رَعْدٌ وَّ بَرْقٌ ۚ يَجْعَلُوْنَ
اَصَابِعَهُمْ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوٰعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ؕ وَاللّٰهُ مُحِيْطٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ﴿۱۹﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ
اَبْصَارَهُمْ ؕ كُلَّمَآ اَضَآءَ لَهُمْ مَّشَوْا فِيْهِ ۙ وَ اِذَآ اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوْا ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ
بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۧ﴿۲۰﴾

੮. ਔਰ ਕੁਛ ਲੋਗ ਕਹਤੇ ਹੈਂ(1) ਕਿ ਹਮ ਅੱਲਾਹ ਔਰ ਪਿਛਲੇ ਦੀਨ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਔਰ ਵੋ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ

੯. ਧੋਖਾ ਦਿਯਾ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ ਅੱਲਾਹ ਔਰ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕੋ(2) ਔਰ ਹਕੀਕਤ ਮੇਂ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦੇਤੇ ਮਗਰ ਅਪਨੀ ਜਾਨੋਂ ਕੋ ਔਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਸ਼ਉਰ (ਯਾ ਆਭਾਸ) ਨਹੀਂ

੧੦. ਉਨਕੇ ਦਿਲੋਂ ਮੇਂ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ (3)ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਨਕੀ ਬੀਮਾਰੀ ਔਰ ਬਢਾਈ ਔਰ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਦਰ੍ਦਨਾਕ ਅਜ਼ਾਬ ਹੈ ਬਦਲਾ ਉਨਕੇ ਝੂਠ ਕਾ(4)

੧੧. ਔਰ ਜੋ ਉਨਸੇ ਕਹਾ ਜਾਏ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਂ ਫ਼ਸਾਦ ਨ ਕਰੋ (5)ਤੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਹਮ ਤੋ ਸੰਵਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ,

੧੨. ਸੁਨਤਾ ਹੈ| ਵਹੀ ਫ਼ਸਾਦੀ ਹੈਂ ਮਗਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਸ਼ਉਰ ਨਹੀਂ,

੧੩. ਔਰ ਜਬ ਉਨਸੇ ਕਹਾ ਜਾਏ ਈਮਾਨ ਲਾਔ ਜੈਸੇ ਔਰ ਲੋਗ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਹੈਂ(6) ਤੋ ਕਹੇਂ ਕਯਾ ਹਮ ਮੂਰ੍ਖੋਂ ਕੀ ਤਰਹ ਈਮਾਨ ਲਾਏਂ(7)ਸੁਨਤਾ ਹੈ | ਵਹੀ ਮੂਰ੍ਖ ਹੈਂ ਮਗਰ ਜਾਨਤੇ ਨਹੀਂ (8)

੧੪. ਔਰ ਜਬ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਸੇ ਮਿਲੇਂ ਤੋ ਕਹੇਂ ਹਮ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਔਰ ਜਬ ਅਪਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨੋਂ ਕੇ ਪਾਸ ਅਕੇਲੇ ਹੋਂ(9) ਤੋ ਕਹੇਂ ਹਮ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਸਾਥ ਹੈਂ, ਹਮ ਤੋ ਯੂੰ ਹੀ ਹਂਸੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ (10)

੧੫. ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਇਸ੍ਤਹਜ਼ਾ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ (ਅਪਨੀ ਸ਼ਾਨ ਕੇ ਮੁਤਾਬਿਕ)(11) ਔਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਢੀਲ ਦੇਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਨੀ ਸਰਕਸ਼ੀ ਮੇਂ ਭਟਕਤੇ ਰਹੇਂ.

੧੬. ਯੇ ਵੋ ਲੋਗ ਹੈਂ ਜਿਨ੍ਹੋਂਨੇ ਹਿਦਾਯਤ ਕੇ ਬਦਲੇ ਗੁਮਰਾਹੀ ਖਰੀਦੀ(12) ਤੋ ਉਨਕਾ ਸੌਦਾ ਕੁਛ ਨਫ਼ਾ ਨ ਲਾਯਾ ਔਰ ਵੋ ਸੌਦੇ ਕੀ ਰਾਹ ਜਾਨਤੇ ਹੀ ਨ ਥੇ(13)

੧੭. ਉਨਕੀ ਕਹਾਵਤ ਉਸਕੀ ਤਰਹ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਆਗ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀ ਤੋ ਜਬ ਉਸਸੇ ਆਸਪਾਸ ਸਬ ਜਗਮਗਾ ਉਠਾ, ਅੱਲਾਹ ਉਨਕਾ ਨੂਰ ਲੇ ਗਯਾ ਔਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਅਂਧੇਰਿਯੋਂ ਮੇਂ ਛੋਡ ਦਿਯਾ ਕਿ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਸੂਝ੍ਤਾ (14)

੧੮. ਬਹਰੇ, ਗੂੰਗੇ, ਅਨ੍ਧੇ, ਤੋ ਵੋ ਫਿਰ ਆਨੇ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ

੧੯. ਯਾ ਜੈਸੇ ਆਸਮਾਨ ਸੇ ਉਤਰਤਾ ਪਾਨੀ ਕਿ ਉਸਮੇਂ ਅਂਧੇਰਿਯਾਂ ਹੈਂ ਔਰ ਗਰਜ ਔਰ ਚਮਕ(15) ਅਪਨੇ ਕਾਨੋਂ ਮੇਂ ਉਂਗਲਿਯਾਂ ਠੂਂਸ ਰਹੇ ਹੈਂ,ਕਡਕ ਕੇ ਕਾਰਣ ਮੌਤ ਕੇ ਡਰ ਸੇ(16) ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੋ ਘੇਰੇ ਹੁਏ ਹੈ(17)

੨੦. ਬਿਜਲੀ ਯੂੰ ਹੀ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨਕੀ ਨਿਗਾਹੇਂ ਉਚਕ ਲੇ ਜਾਏਗੀ(18) ਜਬ ਕੁਛ ਚਮਕ ਹੁਈ ਉਸ ਮੇਂ ਚਲਨੇ ਲਗੇ(19) ਔਰ ਜਬ ਅਂਧੇਰਾ ਹੁਆ, ਖਡੇ ਰਹ ਗਏ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਚਾਹਤਾ ਤੋ ਉਨਕੇ ਕਾਨ ਔਰ ਆਂਖੇਂ ਲੇ ਜਾਤਾ(20) ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਸਬਕੁਛ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈਂ(21)

ਤਫ़ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਦੂਸਰਾ ਰੂਕੂ

1. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਹਿਦਾਯਤ ਕੀ ਰਾਹੋਂ ਉਨਕੇ ਲਿਏ ਪਹਲੇ ਹੀ ਬਨ੍ਹ ਨ ਥੀਂ ਕਿ ਬਹਾਨੇ ਕੀ ਗੁਂਜਾਯਸ਼ ਹੋਤੀ. ਬਲ੍ਕਿ ਉਨਕੇ ਕੁਫ਼੍ਰ, ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਔਰ ਸਰਕਸ਼ੀ ਵ ਬੇਦੀਨੀ, ਸਤਜ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਔਰ ਨਬਿਯੋਂ ਸੇ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਕਾ ਯਹ ਅਂਜਾਮ ਹੈ ਜੈਸੇ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਡਾਕ੍ਟਰ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰੇਂ ਔਰ ਉਸਕੇ ਲਿਯੇ ਦਵਾ ਸੇ ਫ਼ਾਯਦੇ ਕੀ ਸੂਰਤ ਨ ਰਹੇ ਤੋ ਵਹ ਖੁਦ ਹੀ ਅਪਨੀ ਦੁਰ੍ਬੁਸ਼ਾ ਕਾ ਜ਼ਿਂਮੇਦਾਰ ਠਹਰੇਗਾ.

2. ਯਹਾਂ ਸੇ ਤੈਰਹ ਆਯਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋਂ (ਦੋਗਲੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰੁਤਿ ਵਾਲੋਂ) ਕੇ ਲਿਯੇ ਉਤਰੀਂ ਜੋ ਅਨ੍ਦਰ ਸੇ ਕਾਫਿਰ ਥੇ ਔਰ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਤੇ ਥੇ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ “ਮਾਹੁਮ ਬਿਮੁਮਿਨੀਨ” ਵੇ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਯਾਨੀ ਕਲਿਮਾ ਪਢਨਾ, ਇਸ੍ਲਾਮ ਕਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨਾ, ਨਮਾਜ਼ ਰੋਜ਼ੇ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਮੂਮਿਨ ਹੋਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਜਬ ਤਕ ਦਿਲੋਂ ਮੇਂ ਤਸ੍ਦੀਕ ਨ ਹੋ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਜਿਤਨੇ ਫ਼ਿਰਕੇ (ਸਮੁਦਾਯ) ਈਮਾਨ ਕਾ ਦਾਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕਾ ਅਕੀਦਾ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਸਬ ਕਾ ਯਹੀ ਹੁਕ੍ਮ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫ਼ਿਰ ਇਸ੍ਲਾਮ ਸੇ ਬਾਹਰ ਹੈਂ.ਸ਼ਰੀਅਤ ਮੇਂ ਏਸੋਂ ਕੋ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕ ਕਹਤੇ ਹੈਂ. ਉਨਕਾ ਨੁਕਸਾਨ ਖੁਲੇ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਸੇ ਜਜਾਦਾ ਹੈ. ਮਿਨਨ ਨਾਸ (ਕੁਛ ਲੋਗ) ਫ਼ਰਮਾਨੇ ਮੇਂ ਯਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹ ਗਿਰੋਹ ਬੇਹਤਰ ਗੁਣੋਂ ਔਰ ਇਨ੍ਸਾਨੀ ਕਮਾਲ ਸੇ ਏਸਾ ਖਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਕਿਸੀ ਵਸ੍ਫ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਂਸਾ) ਔਰ ਖੂਬੀ ਕੇ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ, ਯੂਂ ਕਹਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇ ਭੀ ਆਦਮੀ ਹੈਂ. ਇਸ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਕਿਸੀ ਕੋ ਬਸ਼ਰ ਕਹਨੇ ਮੇਂ ਉਸਕੇ ਫ਼ਜਾਇਲ ਔਰ ਕਮਾਲਾਤ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣੋਂ) ਕੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਾ ਪਹਲੂ ਨਿਕਲਤਾ ਹੈ. ਇਸਲਿਯੇ ਕੁਰਆਨ ਮੇਂ ਜਗਹ ਜਗਹ ਨਬਿਯੋਂ ਕੋ ਬਸ਼ਰ ਕਹਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਕਾਫ਼ਿਰ ਕਹਾ ਗਯਾ ਔਰ ਵਾਸ੍ਤਵ ਮੇਂ ਨਬਿਯੋਂ ਕੀ ਸ਼ਾਨ ਮੇਂ ਏਸਾ ਸ਼ਬ੍ਦ ਅਦਬ ਸੇ ਦੂਰ ਔਰ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ. ਕੁਛ ਤਫਸੀਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਨੇ ਫਰਮਾਯਾ ਕਿ ਮਿਨਨ ਨਾਸ (ਕੁਛ ਲੋਗੋਂ) ਮੇਂ ਸੁਨਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਆਸ਼੍ਚਰਜ ਦਿਲਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਧੋਖੇਬਾਜ਼, ਮੱਕਾਰ ਔਰ ਏਸੇ ਮਹਾਮੂਰ੍ਖ ਭੀ ਆਦਮਿਯੋਂ ਮੇਂ ਹੈਂ.

3. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਇਸਸੇ ਪਾਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸਕੋ ਕੋਈ ਧੋਖਾ ਦੇ ਸਕੇ. ਵਹ ਛੁਪੇ ਰਹਸਯੋਂ ਕਾ ਜਾਨਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ. ਮਤਲਬ ਯਹ ਕਿ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕ ਅਪਨੇ ਗੁਮਾਨ ਮੇਂ ਖੁਦਾ ਕੋ ਧੋਖਾ ਦੇਨਾ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ ਯਾ ਯਹ ਕਿ ਖੁਦਾ ਕੋ ਧੋਖਾ ਦੇਨਾ ਯਹੀ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੋ ਧੋਖਾ ਦੇਨਾ ਚਾਹੇਂ ਕਯੋਂਕਿ ਵਹ ਉਸਕੇ ਖਲੀਫ਼ਾ ਹੈਂ, ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਅਪਨੇ ਹਬੀਬ ਕੋ ਰਹਸਯੋਂ (ਛੁਪੀ ਬਾਤੋਂ) ਕਾ ਇਲ੍ਮ ਦਿਯਾ ਹੈ, ਵਹ ਉਨ ਦੋਗਲੋਂ ਯਾਨਿ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋਂ ਕੇ ਛੁਪੇ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕੇ ਜਾਨਕਾਰ ਹੈਂ ਔਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਨਕੇ ਬਤਾਏ ਸੇ ਬਾਖਬਰ, ਤੋ ਉਨ ਅਧਰ੍ਮਿਯੋਂ ਕਾ ਧੋਖਾ ਨ ਖੁਦਾ ਪਰ ਚਲੇ ਨ ਰਸੂਲ ਪਰ, ਨ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਪਰ, ਬਲ੍ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਮੇਂ ਵੇ ਅਪਨੀ ਜਾਨੋਂ ਕੋ ਧੋਖਾ ਦੇ ਰਹ ਹੈਂ. ਇਸ

ਆਯਤ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਤਕੈਂਯਾ (ਦਿਲੋਂ ਮੇਂ ਕੁਛ ਔਰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੁਛ) ਬਡਾ ਏਬ ਹੈ. ਜਿਸ ਧਰ੍ਮ ਕੀ ਬੁਨਿਯਾਦ ਤਕੈਂਯਾ ਪਰ ਹੋ, ਵੋ ਝੂਠਾ ਹੈ. ਤਕੈਂਯਾ ਵਾਲੇ ਕਾ ਹਾਲ ਭਰੋਸੇ ਕੇ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ, ਤੈਬਹ ਇਤ੍ਮੀਨਾਨ ਕੇ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ, ਇਸਲਿਯੇ ਪਢੇ ਲਿਖੋਂ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਹੈ “ਲਾ ਤੁਕਬਲੋ ਤੈਬਤੁਜ਼ ਜ਼ਿਨ੍ਨੀਕ ਯਾਨੀ ਅਧਰ੍ਮੀ ਕੀ ਤੈਬਹ ਕਬੁਲ ਕਿਯੇ ਜਾਨੇ ਕੇ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ.

4. ਬੁਰੇ ਅਕੀਦੇ ਕੋ ਦਿਲ ਕੀ ਬੀਮਾਰੀ ਬਤਾਯਾ ਗਯਾ ਹੈ. ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਬੁਰਾ ਅਕੀਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹਾਨਿਕਾਰਕ ਹੈ. ਇਸ ਆਯਤ ਸੇ ਸਾਬਿਤ ਹੁਆ ਕਿ ਝੂਠ ਹਰਾਮ ਹੈ, ਉਸਪਰ ਭਾਰੀ ਅਜਾਬ ਦਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ.

5. ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਸੇ ਮੇਲ ਜੋਲ, ਉਨਕੀ ਖਾਤਿਰ ਦੀਨ ਮੇਂ ਕਤਰ ਬਜੋਂਤ ਔਰ ਅਸਤਜ ਪਰ ਚਲਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੀ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਔਰ ਚਾਪਲੂਸੀ ਔਰ ਉਨਕੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਸੁਲਹ ਕੁੱਲੀ (ਯਾਨੀ ਸਬ ਚਲਤਾ ਹੈ) ਬਨ ਜਾਨਾ ਔਰ ਸੱਚਾਈ ਸੇ ਦੂਰ ਰਹਨਾ, ਮੁਨਾਫ਼ਿਕ ਕੀ ਪਹਚਾਨ ਔਰ ਹਰਾਮ ਹੈ. ਇਸੀ ਕੋ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋਂ ਕਾ ਫ਼ਸਾਦ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਜਲ੍ਸੇ ਮੇਂ ਗਏ, ਵੈਸੇ ਹੀ ਹੋ ਗਏ, ਇਸ੍ਲਾਮ ਮੇਂ ਇਸਸੇ ਮਨਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਗਯਾ ਹੈ. ਜ਼ਾਹਿਰ ਔਰ ਬਾਤਿਨ (ਬਾਹਰ ਔਰ ਅਨ੍ਦਰ) ਕਾ ਏਕਸਾ ਨ ਹੋਨਾ ਬਹੁਤ ਬਡੀ ਬੁਰਾਈ ਹੈ.

6. ਯਹਾਂ “ਅੰਨਾਸੋ” ਸੇ ਯਾ ਸਹਾਬਏ ਕਿਰਾਮ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਯਾ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ, ਕਜੋਂਕਿ ਖੁਦਾ ਕੇ ਪਹਚਾਨਨੇ, ਉਸਕੀ ਫ਼ਰਮਾਬਰਦਾਰੀ ਔਰ ਆਗੇ ਕੀ ਚਿਨ੍ਤਾ ਰਖਨੇ ਕੀ ਬਦੌਲਤ ਵਹੀ ਇਨ੍ਸਾਨ ਕਹਲਾਨੇ ਕੇ ਹਕਦਾਰ ਹੈਂ. “ਆਮਿਨੁ ਕਮਾ ਆਮਨਾ” (ਈਮਾਨ ਲਾਓ ਜੈਸੇ ਔਰ ਲੋਗ ਈਮਾਨ ਲਾਏ) ਸੇ ਸਾਬਿਤ ਹੁਆ ਕਿ ਅੱਛੇ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਇੱਤਿਬਾਅ (ਅਨੁਕਰਣ) ਅੱਛਾ ਔਰ ਪਸਨ੍ਦੀਦਾ ਹੈ. ਯਹ ਭੀ ਸਾਬਿਤ ਹੁਆ ਕਿ ਏਹਲੇ ਸੁੰਨਤ ਕਾ ਮਜ਼ਹਬ ਸੱਚਾ ਹੈ ਕਜੋਂਕਿ ਇਸਮੇਂ ਅੱਛੇ ਨੇਕ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਅਨੁਕਰਣ ਹੈ. ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸਮੁਦਾਯ ਅੱਛੇ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਮੁਂਹ ਫੇਰੇ ਹੈਂ ਇਸਲਿਯੇ ਗੁਮਰਾਹ ਹੈਂ. ਕੁਛ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਂ ਨੇ ਇਸ ਆਯਤ ਕੋ ਜਿਨ੍ਦੀਕ (ਅਧਰ੍ਮੀ) ਕੀ ਤੌਬਹ ਕੁਬੂਲ ਹੋਨੇ ਕੀ ਦਲੀਲ ਕਰਾਰ ਦਿਯਾ ਹੈ. (ਬੈਜ਼ਾਵੀ) ਜ਼ਿਨ੍ਦੀਕ ਵਹ ਹੈ ਜੋ ਨਬੁਵਤ ਕੋ ਮਾਨੇ, ਇਸ੍ਲਾਮੀ ਉਸੂਲੋਂ ਕੋ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰੇ ਮਗਰ ਦਿਲ ਹੀ ਦਿਲ ਮੇਂ ਐਸੇ ਅਕੀਦੇ ਰਖੇ ਜੋ ਆਮ ਰਾਯ ਮੇਂ ਕੁਫ੍ਰ ਹੋਂ, ਯਹ ਭੀ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋਂ ਮੇਂ ਦਾਖਿਲ ਹੈਂ.

7. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਅੱਛੇ ਨੇਕ ਆਦਮਿਯੋਂ ਕੋ ਬੁਰਾ ਕਹਨਾ ਅਧਰ੍ਮਿਯੋਂ ਔਰ ਅਸਤਜ ਕੋ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕਾ ਪੁਰਾਨਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ. ਆਜਕਲ ਕੇ ਬਾਤਿਲ ਫ਼ਿਰ੍ਕੇ ਭੀ ਪਿਛਲੇ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੋਂ ਕੋ ਬੁਰਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ. ਰਾਫ਼ਜ਼ੀ ਸਮੁਦਾਯ ਵਾਲੇ ਖੁਲਫ਼ਾਏ ਰਾਸ਼ਿਦੀਨ ਔਰ ਬਹੁਤ ਸੇ ਸਹਾਬਾ ਕੋ, ਖਾਰਿਜੀ ਸਮੁਦਾਯ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਔਰ ਉਨਕੇ ਸਾਥਿਯੋਂ ਕੋ, ਗੈਰ ਮੁਕੱਲਿਦ ਅਇੰਮਏ ਮੁਜ੍ਤਹਿਦੀਨ (ਚਾਰ ਇਮਾਮੋਂ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰ ਇਮਾਮੇ ਅਅਜ਼ਮ ਅਬੂ ਹਨੀਫ਼ਾ ਕੋ, ਵਹਾਬੀ ਸਮੁਦਾਯ ਕੇ ਲੋਗ ਅਕ੍ਸਰ ਔਲਿਯਾ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਪਜਾਰੋਂ ਕੋ, ਮਿਰ੍ਜਾਈ ਸਮੁਦਾਯ ਕੇ ਲੋਗ ਪਹਲੇ ਨਬਿਯੋਂ ਤਕ ਕੋ, ਚਕਡਾਲਵੀ ਸਮੁਦਾਯ ਕੇ ਲੋਗ ਸਹਾਬਾ ਔਰ ਮੁਹੱਦਿਸੀਨ ਕੋ, ਨੇਚਰੀ ਤਮਾਮ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗਾਨੇ ਦੀਨ ਕੋ ਬੁਰਾ ਕਹਤੇ ਹੈ ਔਰ ਉਨਕੀ ਸ਼ਾਨ ਮੇਂ ਗੁਸ੍ਤਾਖੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ. ਇਸ ਆਯਤ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਯੇ ਸਬ ਸੱਚੀ ਸੀਧੀ ਰਾਹ ਸੇ ਹਟੇ ਹੁਏ ਹੈਂ. ਇਸਮੇਂ ਦੀਨਦਾਰ ਆਲਿਮੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਵੋ ਗੁਮਰਾਹੋਂ ਕੀ ਬਦਜ਼ਬਾਨਿਯੋਂ ਸੇ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਨ ਹੋਂ, ਸਮਝ ਲੇਂ ਕਿ ਯੇ ਅਧਰ੍ਮਿਯੋਂ ਕਾ ਪੁਰਾਨਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ. (ਮਦਾਰਿਕ)

8. ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋ ਕੀ ਯੇ ਬਦ _ ਜ਼ਬਾਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਨ ਥੀ. ਉਨਸੇ ਤੋ ਵੋ ਯਹੀ ਕਹਤੇ ਥੇ ਕਿ ਹਮ ਸੱਚੇ ਦਿਲ ਸੇ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕਿ ਅਗਲੀ ਆਯਤ ਮੇਂ ਹੈ “ਇਜ਼ਾ ਲਕੁੱਲਜ਼ੀਨਾ ਆਮਨੂ ਕਾਲੂ ਆਮੰਨਾ” (ਔਰ ਜਬ ਇਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਸੇ ਮਿਲੇਂ ਤੋ ਕਹੇਂ ਹਮ ਈਮਾਨ ਲਾਏ).ਯੇ ਤਬੱਰਾਬਾਜ਼ਿਯਾਂ (ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਹਨਾ) ਅਪਨੀ ਖਾਸ ਮਜ੍ਲਿਸੋਂ ਮੇਂ ਕਰਤੇ ਥੇ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਨਕਾ ਪਰ੍ਦਾ ਖੋਲ ਦਿਯਾ. (ਖਾਜਿਨ) ਉਸੀ ਤਰਹ ਆਜਕਲ ਕੇ ਗੁਮਰਾਹ ਫ਼ਿਰ੍ਕੇਂ (ਸਮੁਦਾਯ) ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਅਪਨੇ ਝੂਟੇ ਖਜਾਨੋਂ ਕੋ ਛੁਪਾਤੇ ਹੈਂ ਮਗਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਉਨਕੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਔਰ ਉਨਕੀ ਲਿਖਾਈਯੋਂ ਸੇ ਉਨਕੇ ਰਾਜ਼ ਖੋਲ ਦੇਤਾ ਹੈ. ਇਸ ਆਯਤ ਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ ਖਬਰਦਾਰ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਰ੍ਮਿਯੋਂ ਕੀ ਧੋਖੇ ਬਾਜ਼ਿਯੋਂ ਸੇ ਹੋਸ਼ਿਯਾਰ ਰਹੇਂ, ਉਨਕੇ ਜਾਲ ਮੇਂ ਨ ਆਏਂ.

9. ਯਹਾਂ ਸ਼ੈਤਾਨੋਂ ਸੇ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੇ ਵੇ ਸਰਦਾਰ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਜੋ ਅਗਵਾ (ਬਹਕਾਵੇ) ਮੇਂ ਮਸਰੂਫ਼ ਰਹਤੇ ਹੈਂ. (ਖਾਜ਼ਿਨ ਔਰ ਬੈਜ਼ਾਵੀ) ਯੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕ ਜਬ ਉਨਸੇ ਮਿਲਤੇ ਹੈ ਤੋ ਕਹਤੇ ਹੈ ਹਮ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਸਾਥ ਹੈਂ ਔਰ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਮਿਲਨਾ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਧੋਖਾ ਔਰ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਨੇ ਕੀ ਗਰਜ਼ ਸੇ ਇਸਲਿਯੇ ਹੈ ਕਿ ਉਨਕੇ ਰਾਜ਼ ਮਾਲੂਮ ਹੋਂ ਔਰ ਉਨਮੇਂ ਫ਼ਸਾਦ ਫੈਲਾਨੇ ਕੇ ਅਵਸਰ ਮਿਲੇਂ. (ਖਾਜਿਨ)

10.ਯਾਨੀ ਈਮਾਨ ਕਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨਾ ਯਾਨੀ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਿਯਾ, ਯਹ ਇਸ੍ਲਾਮ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਹੁਆ.ਨਬਿਯੋਂ ਔਰ ਦੀਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨਾ ਔਰ ਉਨਕੀ ਖਿੱਲੀ ਉਡਾਨਾ ਕੁਫ੍ਰ ਹੈ. ਯਹ ਆਯਤ ਅਬ੍ਦੁੱਲਾਹ ਬਿਨ ਉਬਈ ਇਤਜਾਦਿ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ. ਏਕ ਰੋਜ਼ ਉਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਸਹਾਬਏ ਕਿਰਾਮ ਕੀ ਏਕ ਜਮਾਅਤ ਕੋ ਆਤੇ ਦੇਖਾ ਤੋ ਇਬ੍ਨੇ ਉਬਈ ਨੇ ਅਪਨੇ ਯਾਰੋਂ ਸੇ ਕਹਾ _ ਦੇਖੋ ਤੋ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹੇਂ ਕੈਸਾ ਬਨਾਤਾ ਹੂੁਂ. ਜਬ ਵੋ ਹਜ਼ਰਾਤ ਕਰੀਬ ਪਹੁਂਚੇ ਤੋ ਇਬ੍ਨੇ ਉਬਈ ਨੇ ਪਹਲੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸਿੱਦੀਕੇ ਅਕਬਰ ਕਾ ਹਾਥ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਮੇਂ ਲੇਕਰ ਆਪਕੀ ਤਅਰੀਫ਼ ਕੀ ਫਿਰ ਇਸੀ ਤਰਹ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਕੀ ਤਅਰੀਫ਼ ਕੀ. ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਮੁਰ੍ਤਜ਼ਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ _ ਏ ਇਬ੍ਨੇ ਉਬਈ, ਖੁਦਾ ਸੇ ਡਰ, ਦੋਗਲੇਪਨ ਸੇ ਦੂਰ ਰਹ, ਕਜੋਂਕਿ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕ ਲੋਗ ਬਦਤਰੀਨ ਲੋਗ ਹੈਂ. ਇਸਪਰ ਵਹ ਕਹਨੇ ਲਗਾ ਕਿ ਯੇ ਬਾਤੇਂ ਦੋਗਲੇਪਨ ਸੇ ਨਹੀਂ ਕੀ ਗਈ. ਖੁਦਾ ਕੀ ਕਸਮ, ਹਮ ਆਪਕੀ ਤਰਹ ਸੱਚੇ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਹੈਂ. ਜਬ ਯੇ ਹਜ਼ਰਾਤ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲੇ ਗਏ ਤੋ ਆਪ ਅਪਨੇ ਯਾਰੋਂ ਮੇਂ ਅਪਨੀ ਚਾਲਬਾਜ਼ੀ ਪਰ ਫ਼ਖ੍ਰ ਕਰਨੇ ਲਗਾ. ਇਸਪਰ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ ਕਿ

ਮੁਨਾਫ਼िਕ ਲੋਗ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋं ਸੇ ਮਿਲਤੇ ਵਕ੍ਤ ਈਮਾਨ ਔਰ ਮਹੱਬਤ ਜਾਹਿਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਉਨਸੇ ਅਲਗ ਹੋਕਰ ਅਪਨੀ ਖਾਸ ਬੈਠਕੋं ਮੇਂ ਉਨਕੀ ਹੰਸੀ ਉਡਾਤੇ ਔਰ ਖਿੱਲੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਸਹਾਬਏ ਕਿਰਾਮ ਔਰ ਦੀਨ ਕੇ ਪੇਸ਼ਵਾਓ ਕੀ ਖਿੱਲੀ ਉਡਾਨਾ ਕੁਫ਼੍ ਹੈਂ.

11. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਇਸ੍ਤੁਹਜ਼ਾ (ਹੰਸੀ ਕਰਨੇ ਔਰ ਖਿੱਲੀ ਉਡਾਨੇ) ਔਰ ਤਮਾਮ ਐਬੋं ਔਰ ਬੁਰਾਇਯੋं ਸੇ ਪਾਕ ਹੈ. ਯਹਾं ਹੰਸੀ ਕਰਨੇ ਕੇ ਜਵਾਬ ਕੋ ਇਸ੍ਤੁਹਜ਼ਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਗਯਾ ਤਾਕਿ ਖੂਬ ਦਿਲ ਮੇਂ ਬੈਠ ਜਾਏ ਕਿ ਯਹ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾਮ ਕੀ ਹੈ. ਐਸੇ ਮੌਕੇ ਪਰ ਹੰਸੀ ਕਰਨੇ ਕੇ ਜਵਾਬ ਕੋ ਅਸ੍ਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਤਰਹ ਬਯਾਨ ਕਰਨਾ ਫ਼ਸਾਹਤ ਕਾ ਕਾਨੂਨ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਬੁਰਾਈ ਕਾ ਬਦਲਾ ਬੁਰਾਈ. ਯਾਨੀ ਜੋ ਬੁਰਾਈ ਕਰੇਗਾ ਉਸੇ ਉਸਕਾ ਬਦਲਾ ਬੁਰਾਈ ਕੀ ਸੂਰਤ ਮੇਂ ਮਿਲੇਗਾ.

12. ਹਿਦਾਯਤ ਕੇ ਬਦਲੇ ਗੁਮਰਾਹੀ ਖਰੀਦਨਾ ਯਾਨੀ ਈਮਾਨ ਕੀ ਜਗਹ ਕੁਫ਼੍ ਅਪਨਾਨਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਔਰਘਾਟੇ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ. ਯਹ ਆਯਤ ਯਾ ਉਨ ਲੋਗੋं ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ ਜੋ ਈਮਾਨ ਲਾਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਕਾਫ਼िਰ ਹੋ ਗਏ, ਯਾ ਯਹੂਦਿਯੋं ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਜੋ ਪਹਲੇ ਸੇ ਤੋ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਤਆਲਾ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਪਰ ਈਮਾਨ ਰਖਤੇ ਥੇ ਮਗਰ ਜਬ ਹੁਜ਼ੂਰ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲੇ ਆਏ ਤੋ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰ ਬੈਠੇ, ਯਾ ਤਮਾਮ ਕਾਫ਼िਰੋं ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਸਮਝਨੇ ਵਾਲੀ ਅਕ੍ਲ ਦੀ, ਸੱਚਾਈ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜ਼ਾਹਿਰ ਫ਼ਰਮਾਏ, ਹਿਦਾਯਤ ਕੀ ਰਾਹੇं ਖੋਲੀं, ਮਗਰ ਉਨ੍ਹੋंने ਅਕ੍ਲ ਔਰ ਇਨ੍ਸਾਫ਼ ਸੇ ਕਾਮ ਨ ਲਿਯਾ ਔਰ ਗੁਮਰਾਹੀ ਇਖ੍ਤਿਯਾਰ ਕੀ. ਇਸ ਆਯਤ ਸੇ ਸਾਬਿਤ ਹੁਆ ਕਿ ਖਰੀਦੇं ਫ਼ਰੋਖ੍ਤ (ਕ੍ਰਯ ਵਿਕ੍ਰਯ) ਕੇ ਸ਼ਬ੍ਦ ਕਹੇ ਬਿਨਾ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਰਜ਼ਾਮਨ੍ਦੀ ਸੇ ਏਕ ਚੀਜ਼ ਕੇ ਬਦਲੇ ਦੂਸਰੀ ਚੀਜ਼ ਲੇਨਾ ਜਾਯਜ਼ ਹੈ.

13. ਕਯੋंਕਿ ਅਗਰ ਤਿਜਾਰਤ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਜਾਨਤੇ ਤੋ ਮੂਲ ਪੂंਜੀ (ਹਿਦਾਯਤ) ਨ ਖੋ ਬੈਠਤੇ.

14. ਯਹ ਉਨਕੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹੇਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਕੁਛ ਹਿਦਾਯਤ ਦੀ ਯਾ ਉਸਪਰ ਕੁਦਰਤ ਬਖ੍ਸ਼ੀ,ਫਿਰ ਉਨ੍ਹੋंने ਉਸਕੋ ਜ਼ਾਯਾ ਕਰ ਦਿਯਾ ਔਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਾਕੀ ਰਹਨੇ ਵਾਲੀ ਦੌਲਤ ਕੋ ਹਾਸਿਲ ਨ ਕਿਯਾ. ਉਨਕਾ ਅਂਜਾਮ ਹਸਰਤ, ਅਫਸੋਸ, ਹੈਰਤ ਔਰ ਖੌਫ਼ ਹੈ. ਇਸਮੇਂ ਵੋ ਮੁਨਾਫ਼िਕ ਭੀ ਦਾਖਿਲ ਹੈਂ ਜਿਨ੍ਹੋंने ਈਮਾਨ ਕੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕੀ ਔਰ ਦਿਲ ਮੇਂ ਕੁਫ਼੍ ਰਖਕਰ ਇਕਰਾਰ ਕੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕੋ ਜ਼ਾਯਾ ਕਰ ਦਿਯਾ, ਔਰ ਵੋ ਭੀ ਜੋ ਈਮਾਨ ਲਾਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਦੀਨ ਸੇ ਨਿਕਲ ਗਏ, ਔਰ ਵੋ ਭੀ ਜਿਨ੍ਹੇਂ ਸਮਝ ਦੀ ਗਈ ਔਰ ਦਲੀਲੋं ਕੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਕੋ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਯਾ ਮਗਰ ਉਨ੍ਹੋंने ਉਸਸੇ ਫ਼ਾਯਦਾ ਨ ਉਠਾਯਾ ਔਰ ਗੁਮਰਾਹੀ ਅਪਨਾਈ ਔਰ ਜਬ ਹਕ ਸੁਨਨੇ, ਮਾਨਨੇ, ਕਹਨੇ ਔਰ ਸੱਚਾਈ ਕੀ ਰਾਹ ਦੇਖਨੇ ਸੇ ਮੇਹਰੂਮ ਹੁਏ ਤੋ ਕਾਨ, ਜ਼ਬਾਨ, ਆਂਖ, ਸਬ ਬੇਕਾਰ ਹੈਂ.

15. ਹਿਦਾਯਤ ਕੇ ਬਦਲੇ ਗੁਮਰਾਹੀ ਖਰੀਦਨੇ ਵਾਲੋं ਕੀ ਯਹ ਦੂਸਰੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜੈਸੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਕੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਉਸਕੇ ਸਾਥ ਖੌਫ਼ਨਾਕ ਅਂਧੇਰਿਯਾਂ ਔਰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਗਰਜ ਔਰ ਚਮਕ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਉਸੀ ਤਰਹ ਕੁਰਆਨ ਔਰ ਇਸ੍ਲਾਮ ਦਿਲੋं ਕੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਕਾ ਸਬਬ ਹੈਂ ਔਰ ਕੁਫ਼੍, ਸ਼ਿਰ੍ਕ, ਨਿਫ਼ਾਕ ਦੋਗਲੇਪਨ ਕਾ ਬਯਾਨ ਤਾਰੀਕੀ (ਅਂਧੇਰੇ) ਸੇ ਮਿਲਤਾ ਜੁਲਤਾ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਅਂਧੇਰਾ ਰਾਹਗੀਰ ਕੋ ਮਂਜ਼ਿਲ ਤਕ ਪਹੁंਚਨੇ ਸੇ ਰੋਕਤਾ ਹੈ, ਏਸੇ ਹੀ ਕੁਫ਼੍ ਔਰ ਨਿਫ਼ਾਕ ਰਾਹ ਪਾਨੇ ਸੇ ਰੋਕਤੇ ਹੈਂ. ਔਰ ਸਜ਼ਾਓ ਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਗਰਜ ਸੇ ਔਰ ਹੁੱਜਤੋं ਕਾ ਵਰ੍ਣਨ ਚਮਕ ਸੇ ਮਿਲਤੇ ਜੁਲਤੇ ਹੈਂ. ਮੁਨਾਫ਼िਕੋं ਮੇਂ ਸੇ ਦੋ ਆਦਮੀ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਪਾਸ ਸੇ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੋं ਕੀ ਤਰਫ ਭਾਗੇ, ਰਾਹ ਮੇਂ ਯਹੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਆਈ ਜਿਸਕਾ ਆਯਤ ਮੇਂ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਹੈ. ਇਸਮੇਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਗਰਜ, ਕਡਕ ਔਰ ਚਮਕ ਥੀ. ਜਬ ਗਰਜ ਹੋਤੀ ਤੋ ਕਾਨੋं ਮੇਂ ਉਂਗਲਿਯਾਂ ਠੂਂਸ ਲੇਤੇ ਕਿ ਯਹ ਕਾਨੋं ਕੋ ਫਾਡ ਕਰ ਮਾਰ ਨ ਡਾਲੇ, ਜਬ ਚਮਕ ਹੋਤੀ ਚਲਨੇ ਲਗਤੇ, ਜਬ ਅਂਧੇਰੀ ਹੋਤੀ, ਅਂਧੇ ਰਹ ਜਾਤੇ, ਆਪਸ ਮੇਂ ਕਹਨੇ ਲਗੇ _ ਖੁਦਾ ਖੈਰ ਸੇ ਸੁਬਹ ਕਰੇ ਤੋ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਕਰ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਮੁਬਾਰਕ ਹਾਥੋं ਮੇਂ ਦੇ ਦੇਂ. ਫਿਰ ਉਨ੍ਹੋंने ਐਸਾ ਹੀ ਕਿਯਾ ਔਰ ਇਸ੍ਲਾਮ ਪਰ ਸਾਬਿਤ ਕਦਮ ਰਹੇ. ਉਨਕੇ ਹਾਲ ਕੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਮੁਨਾਫ਼िਕੋं ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਹਾਵਤ ਬਨਾਯਾ ਜੋ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੀ ਪਾਕ ਮਜ੍ਲਿਸ ਮੇਂ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਤੇ ਤੋ ਕਾਨੋं ਮੇਂ ਉਂਗਲਿਯਾਂ ਠੂਂਸ ਲੇਤੇ ਕਿ ਕਹੀਂ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕਾ ਕਲਾਮ ਉਨਪਰ ਅਸਰ ਨ ਕਰ ਜਾਏ ਜਿਸਸੇ ਮਰ ਹੀ ਜਾਏਂ ਔਰ ਜਬ ਉਨਕੇ ਮਾਲ ਵ

ਔਲਾਦ ਜਜਾਦਾ ਹੋਤੇ ਔਰ ਫ़ਤਹ ਔਰ ਗਨੀਮਤ ਕਾ ਮਾਲ ਮਿਲਤਾ ਤੋ ਬਿਜਲੀ ਕੀ ਚਮਕ ਵਾਲੋਂ ਕੀ ਤਰਹ ਚਲਤੇ ਔਰ ਕਹਤੇ ਕਿ ਅਬ ਤੋ ਮੁਹੰਮਦ ਕਾ ਦੀਨ ਹੀ ਸੱਚਾ ਹੈ. ਔਰ ਜਬ ਮਾਲ ਔਰ ਔਲਾਦ ਕਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਤਾ ਔਰ ਬਲਾ ਆਤੀ ਤੋ ਬਾਰਿਸ਼ ਕੀ ਅੱਧੇਰਿਯੋਂ ਮੇਂ ਠਿਠਕ ਰਹਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੀ ਤਰਹ ਕਹਤੇ ਕਿ ਯਹ ਮੁਸੀਬਤੇਂ ਇਸੀ ਦੀਨ ਕੀ ਵਜਹ ਸੇ ਹੈਂ ਔਰ ਇਸ੍ਲਾਮ ਸੇ ਹਟ ਜਾਤੇ.

16. ਜੈਸੇ ਅੱਧੇਰੀ ਰਾਤ ਮੇਂ ਕਾਲੀ ਘਟਾ ਔਰ ਬਿਜਲੀ ਕੀ ਗਰਜ _ ਚਮਕ ਜੰਗਲ ਮੇਂ ਮੁਸਾਫਿਰੋਂ ਕੋ ਹੈਰਾਨ ਕਰਤੀ ਹੋ ਔਰ ਵਹ ਕੜਕ ਕੀ ਭਯਾਨਕ ਆਵਾਜ਼ ਸੇ ਮੌਤ ਕੇ ਡਰ ਸੇ ਮਾਨੇ ਕਾਨੋਂ ਮੇਂ ਉਂਗਲਿਯਾਂ ਠੂੰਸਤੇ ਹੋਂ. ਐਸੇ ਹੀ ਕਾਫ਼ਿਰ ਕੁਰਆਨ ਪਾਕ ਕੇ ਸੁਨਨੇ ਸੇ ਕਾਨ ਬਨ੍ਦ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਯੇ ਅਨ੍ਦੇਸ਼ਾ ਯਾ ਡਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹੀਂ ਇਸਕੀ ਦਿਲ ਮੇਂ ਘਰ ਕਰ ਜਾਨੇ ਵਾਲੀ ਬਾਤੇਂ ਇਸ੍ਲਾਮ ਔਰ ਈਮਾਨ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਖੀਂਚ ਕਰ ਬਾਪ ਦਾਦਾ ਕਾ ਕੁਫ਼੍ਰ ਵਾਲਾ ਦੀਨ ਨ ਛੁਡਵਾ ਦੇਂ ਜੋ ਉਨਕੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਮੌਤ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ.

17. ਇਸਲਿਯੇਂ ਯੇ ਬਚਨਾ ਉਨ੍ਹੇਂ ਕੁਛ ਫ਼ਾਯਦਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਤਾ ਕਯੋਂਕਿ ਵੋ ਕਾਨੋਂ ਮੇਂ ਉਂਗਲਿਯਾਂ ਠੂੰਸ ਕਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਸੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਤੇ.

18. ਜੈਸੇ ਬਿਜਲੀ ਕੀ ਚਮਕ, ਮਾਲੂਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਕੋ ਨਸ਼੍ਟ ਕਰ ਦੇਗੀ, ਐਸੇ ਹੀ ਖੁਲੀ ਸਾਫ਼ ਦਲੀਲੋਂ ਕੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਉਨਕੀ ਆਂਖੋਂ ਔਰ ਦੇਖਨੇ ਕੀ ਕੁੱਵਤ ਕੋ ਚੌਂਧਿਯਾ ਦੇਤੀ ਹੈ.

19. ਜਿਸ ਤਰਹ ਅੱਧੇਰੀ ਰਾਤ ਔਰ ਬਾਦਲ ਔਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਕੀ ਤਾਰੀਕਿਯੋਂ ਮੇਂ ਮੁਸਾਫਿਰ ਆਸ਼੍ਚਰਜਚਕਿਤ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਜਬ ਬਿਜਲੀ ਚਮਕਤੀ ਹੈ ਤੋ ਕੁਛ ਚਲ ਲੇਤਾ ਹੈ, ਜਬ ਅੱਧੇਰਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੋ ਖਡਾ ਰਹ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਉਸੀ ਤਰਹ ਇਸ੍ਲਾਮ ਕੇ ਗਲਬੇ ਔਰ ਮੋਜਿ਼ਾਤ ਕੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਔਰ ਆਰਾਮ ਕੇ ਵਕ੍ਤ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕ ਇਸ੍ਲਾਮ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਰਾਗਿਬ ਹੋਤੇ (ਖਿੰਚਤੇ) ਹੈਂ ਔਰ ਜਬ ਕੋਈ ਮਸ਼ੱਕਤ ਪੇਸ਼ ਆਤੀ ਹੈ ਤੋ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕੀ ਤਾਰੀਕੀ ਮੇਂ ਖਡੇ ਰਹ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਇਸ੍ਲਾਮ ਸੇ ਹਟਨੇ ਲਗਤੇ ਹੈਂ. ਇਸੀ ਮਜ਼ਮੂਨ (ਵਿਸ਼ਯ) ਕੋ ਦੂਸਰੀ ਆਯਤ ਮੇਂ ਇਸ ਤਰਹ ਇਰਸ਼ਾਦ ਫ਼ਰਮਾਯਾ “ਇਜ਼ਾ ਦੁਉ ਇਲੱਲਾਹੇ ਵ ਰਸੂਲਿਹੀ ਲਿਯਹਕੁਮਾ ਬੈਨਹੁਮ ਇਜ਼ਾ ਫ਼ਰੀਕੁਮ ਮਿਨ੍ਹੁਮ ਮੁਅਰਿਦੁਨ.” (ਸੂਰਏ ਨੂਰ, ਆਯਤ 48) ਯਾਨੀ ਜਬ ਬੁਲਾਏ ਜਾਏਂ ਅੱਲਾਹ ਵ ਰਸੂਲ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਕਿ ਰਸੂਲ ਉਨਮੇਂ ਫ਼ਰਮਾਏ ਤੋ ਜਭੀ ਉਨਕਾ ਏਕ ਪਕ੍ਸ਼ ਮੁਂਹ ਫੇਰ ਜਾਤਾ ਹੈ. (ਖਾਜ਼ਿਨ ਵਗੈਰਹ)

20. ਯਾਨੀ ਯੱਦਪਿ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋਂ ਕੀ ਹਰਕਤੇਂ ਇਸੀ ਕੀ ਹਕਦਾਰ ਥੀਂ, ਮਗਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਨਕੇ ਸੁਨਨੇ ਔਰ ਦੇਖਨੇ ਕੀ ਤਾਕਤ ਕੋ ਨਸ਼੍ਟ ਨ ਕਿਯਾ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਅਸਬਾਬ ਕੀ ਤਾਸੀਰ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਮਰ੍ਜ਼ੀ ਕੇ ਸਾਥ ਜੁਡੀ ਹੁਈ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਮਰ੍ਜ਼ੀ ਕੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਕਾ ਕੁਛ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ. ਯਹ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਮਰ੍ਜ਼ੀ ਅਸਬਾਬ ਕੀ ਮੋਹਤਾਜ਼ ਨਹੀਂ, ਅੱਲਾਹ ਕੋ ਕੁਛ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਿਸੀ ਵਜਹ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ.

21. “ਸ਼ੈ” ਉਸੀ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈ ਜਿਸੇ ਅੱਲਾਹ ਚਾਹੇ ਔਰ ਜੋ ਉਸਕੀ ਮਰ੍ਜ਼ੀ ਕੇ ਤਹਤ ਆ ਸਕੇ. ਜੋ ਕੁਛ ਭੀ ਹੈ ਸਬ “ਸ਼ੈ” ਮੇਂ ਦਾਖਿਲ ਹੈਂ ਇਸਲਿਯੇ ਵਹ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕੁਦਰਤ ਕੇ ਤਹਤ ਹੈ. ਔਰ ਜੋ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਯਾਨੀ ਉਸ ਜੈਸਾ ਦੂਸਰਾ ਹੋਨਾ ਸਮ੍ਭਵ ਨਹੀਂ ਅਰ੍ਥਾਤ ਵਾਜਿਬ, ਉਸਸੇ ਕੁਦਰਤ ਔਰ ਇਰਾਦਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਜੈਸੇ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਜ਼ਾਤ ਔਰ ਸਿ਼ਫ਼ਾਤ ਵਾਜਿਬ ਹੈ, ਇਸ ਲਿਯੇ ਮਕਦੂਰ (ਕਿਸ੍ਮਤ) ਨਹੀਂ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਲਿਯੇ ਝੂਟ ਬੋਲਨਾ ਔਰ ਸਾਰੇ ਐਬ ਮੁਹਾਲ (ਅਸੰਭਵ) ਹੈ ਇਸੀਲਿਯੇ ਕੁਦਰਤ ਕੋ ਉਨਸੇ ਕੋਈ ਵਾਸ੍ਤਾ ਨਹੀਂ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਤੀਸਰਾ ਰੂਕੂ

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوْا رَبَّكُمُ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۙ﴿۲۱﴾ الَّذِىْ جَعَلَ
لَكُمُ الْاَرْضَ فِرٰشًا وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً ۖ وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا
لَّكُمْ ۚ فَلَا تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا وَّ اَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَ اِنْ كُنْتُمْ فِىْ رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَاْتُوْا
بِسُوْرَةٍ مِّنْ مِّثْلِهٖ ۖ وَادْعُوْا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۲۳﴾ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا وَلَنْ
تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِىْ وَقُوْدُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۖ اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿۲۴﴾ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ كُلَّمَا رُزِقُوْا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
رِّزْقًا ۙ قَالُوْا هٰذَا الَّذِىْ رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ ۙ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ وَلَهُمْ فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۙ وَّهُمْ
فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۲۵﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْىٖٓ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوْضَةً فَمَا فَوْقَهَا ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
فَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهٖ
كَثِيْرًا ۙ وَّيَهْدِىْ بِهٖ كَثِيْرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهٖٓ اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ۙ﴿۲۶﴾ الَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ
مِيْثَاقِهٖ ۠ وَيَقْطَعُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۲۷﴾
كَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَ كُنْتُمْ اَمْوَاتًا فَاَحْيَاكُمْ ۚ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۲۸﴾
هُوَ الَّذِىْ خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِى الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۚ ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَآءِ فَسَوّٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ ؕ
وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيْمٌ ۧ﴿۲۹﴾

੨੧. ਐ ਲੋਗੋਂ(1) ਅਪਨੇ ਰਬ ਕੋ ਪੂਜੋ ਜਿਸਨੇ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਔਰ ਤੁਮ ਸੇ ਅਗਲੋਂ ਕੋ ਪੈਦਾ ਕਿਯਾ ਯੇ ਉੰਮੀਦ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਕਿ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਪਰਹੇਜ਼ਗਾਰੀ ਮਿਲੇ (2)

੨੨. ਜਿਸਨੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕੋ ਬਿਛੌਨਾ ਔਰ ਆਸਮਾਨ ਕੋ ਇਮਾਰਤ ਬਨਾਯਾ ਔਰ ਆਸਮਾਨ ਸੇ ਪਾਨੀ ਉਤਾਰਾ (3) ਤੋ ਉਸਸੇ ਕੁਛ ਫਲ ਨਿਕਾਲੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਖਾਨੇ ਕੋ ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਲਿਯੇ ਜਾਨਬੂਝਕਰ ਬਰਾਬਰ ਵਾਲੇ ਨ ਠਹਰਾਓ (4)

੨੩. ਔਰ ਅਗਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਕੁਛ ਸ਼ਕ ਹੋ ਉਸਮੇਂ ਜੋ ਹਮਨੇ ਅਪਨੇ (ਉਨ ਖਾਸ) ਬਨ੍ਹੇ(5) ਪਰ ਉਤਾਰਾ ਤੋ ਉਸ ਜੈਸੀ ਸੂਰਤ ਤੋ ਲੇ ਆਓ (6) ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਸਿਵਾ ਅਪਨੇ ਸਬ ਹਿਮਾਯਤਿਯੋਂ ਕੋ ਬੁਲਾ ਲੇ ਅਗਰ ਤੁਮ ਸੱਚੇ ਹੋ,

੨੪. ਫਿਰ ਅਗਰ ਨ ਲਾ ਸਕੋ ਔਰ ਹਮ ਫ਼ਰਮਾਏ ਦੇਤੇ ਹੈ ਕਿ ਹਰਗਿਜ਼ ਨ ਲਾ ਸਕੋਗੇ ਤੋ ਡਰੋ ਉਸ ਆਗ ਸੇ ਜਿਸਕਾ ਈਂਧਨ ਆਦਮੀ ਔਰ ਪੱਥਰ ਹੈਂ (7) ਤੈਯਾਰ ਰਖੀ ਹੈ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ (8)

੨੫. ਔਰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਜੋ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਔਰ ਅੱਛੇ ਕਾਮ ਕਿਯੇ ਕਿ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਬਾਗ ਹੈਂ ਜਿਨਕੇ ਨੀਚੇ ਨਹਰੇਂ ਬਹੇਂ(9) ਜਬ ਉਨ੍ਹੇਂ ਉਨ ਬਾਗੋਂ ਸੇ ਕੋਈ ਫਲ ਖਾਨੇ ਕੋ ਦਿਯਾ ਜਾਏਗਾ (ਸੂਰਤ ਦੇਖਕਰ) ਕਹੇਂਗੇ ਯਹ ਤੋ ਵਹੀ ਰਿਜ੍ਕ (ਜੀਵਿਕਾ) ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਂ ਪਹਲੇ ਮਿਲਾ ਥਾ (10) ਔਰ ਵਹ (ਸੂਰਤ ਮੇਂ) ਮਿਲਤਾ ਜੁਲਤਾ ਉਨ੍ਹੇਂ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਔਰ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਉਨ ਬਾਗੋਂ ਮੇਂ ਸੁਥਰੀ ਬੀਬਿਯਾਂ ਹੈਂ (11) ਔਰ ਵੋ ਉਨਮੇਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੇਂਗੇ (12)

੨੬. ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਇਸ ਸੇ ਹਯਾ ਨਹੀਂ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਕਿ ਮਿਸਾਲ ਸਮਝ੍ਹਾਨੇ ਕੋ ਕੈਸੀ ਹੀ ਚੀਜ਼ ਕਾ ਜਿਕ੍ਰ ਯਾ ਵਰ੍ਣਨ ਫ਼ਰਮਾਏ ਮੱਛਰ ਹੋ ਯਾ ਉਸਸੇ ਬਢਕਰ(13) ਤੋ ਵੋ ਜੋ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਵੋ ਤੋ ਜਾਨਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਯਹ ਉਨਕੇ ਰਬ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਹਕ (ਸਤਜ) ਹੈ (14) ਰਹੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਵੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਏਸੀ ਕਹਾਵਤ ਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਕਜਾ ਮਕਸੂਦ ਹੈ, ਅੱਲਾਹ ਬਹੁਤੇਰੋਂ ਕੋ ਇਸਸੇ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਤਾ ਹੈ (15) ਔਰ ਬਹੁਤੇਰੋਂ ਕੋ ਹਿਦਾਯਤ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਔਰ ਉਸਸੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਬੇਹੁਕ੍ਮ ਹੈਂ (16)

੨੭. ਵਹ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਅਹਦ (ਇਕਰਾਰ) ਕੋ ਤੋਡ ਦੇਤੇ ਹੈਂ (17) ਪੱਕਾ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਔਰ ਕਾਟਤੇ ਹੈਂ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਕੋ ਜਿਸਕੇ ਜੋਡਨੇ ਕਾ ਖੁਦਾ ਨੇ ਹੁਕ੍ਮ ਦਿਯਾ ਹੈ ਔਰ ਜਮੀਨ ਮੇਂ ਫ਼ਸਾਦ ਫੈਲਾਤੇ ਹੈਂ (18) ਵਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਮੇਂ ਹੈਂ

੨੮. ਭਲਾ ਤੁਮ ਕੈਸੇ ਖੁਦਾ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰੋਗੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੁਮ ਮੁਰ੍ਦਾ ਥੇ ਉਸਨੇ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਜਿਲਾਯਾ (ਜੀਵੰਤ ਕਿਯਾ) ਫਿਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਮਾਰੇਗਾ ਫਿਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਕਰੇਗਾ ਫਿਰ ਉਸੀ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਪਲਟਕਰ ਜਾਓਗੇ (19)

੨੯. ਵਹੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਬਨਾਯਾ ਜੋ ਕੁਛ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਂ ਹੈ (20) ਫਿਰ ਆਸਮਾਨ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਇਸ੍ਤਿਵਾ (ਕਸਦ, ਇਰਾਦਾ) ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਤੋ ਠੀਕ ਸਾਤ ਆਸਮਾਨ ਬਨਾਏ ਔਰ ਵਹ ਸਬ ਕੁਛ ਜਾਨਤਾ ਹੈਂ (21)

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ ਤੀਸਰਾ ਰੂਕੂ

(1) ਸੂਰਤ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਮੇਂ ਬਤਾਯਾ ਗਯਾ ਕਿ ਯਹ ਕਿਤਾਬ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਡਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੀ ਹਿਦਾਯਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਉਤਾਰੀ ਗਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਡਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓ ਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਫਰਮਾਯਾ, ਇਸਕੇ ਬਾਦ ਇਸਸੇ ਮੁੰਹ ਫੇਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸਮੁਦਾਯੋ ਕਾ ਔਰ ਉਨਕੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਫਰਮਾਯਾ ਕਿ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰ ਔਰ ਕਿਸ੍ਮਤ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਸਾਨ ਹਿਦਾਯਤ ਔਰ ਤਕਵਾ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਰਾਗਿਬ ਹੋਂ ਔਰ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਵ ਬਗਾਵਤ ਸੇ ਬਚੇਂ. ਅਬ ਤਕਵਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨੇ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਬਤਾਯਾ ਜਾ ਰਹਾ ਹੈ. "ਐ ਲੋਗੋ" ਕਾ ਖਿਤਾਬ (ਸਮ੍ਬੋਧਨ) ਅਕਸਰ ਮੱਕੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਔਰ "ਐ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ" ਕਾ ਸਮ੍ਬੋਧਨ ਮਦੀਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਮਗਰ ਯਹਾਂ ਯਹ ਸਮ੍ਬੋਧਨ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਔਰ ਕਾਫ਼ਿਰ ਸਬ ਕੋ ਆਮ ਹੈ, ਇਸਮੇਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਸਾਨੀ ਸ਼ਰਾਫ਼ਤ ਇਸੀ ਮੇਂ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਡਰੇ ਯਾਨੀ ਤਕਵਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇ ਔਰ ਇਬਾਦਤ ਮੇਂ ਲਗਾ ਰਹੇ. ਇਬਾਦਤ ਵਹ ਸੰਸ੍ਕਾਰ (ਬੰਦਗੀ) ਹੈ ਜੋ ਬਨ੍ਦਾ ਅਪਨੀ ਅਬ੍ਦੀਯਤ ਔਰ ਮਾਬੂਦ ਕੀ ਉਲੂਹਿਯਤ (ਖੁਦਾ ਹੋਨਾ) ਕੇ ਏਤਿਕਾਦ ਔਰ ਏਤਿਰਾਫ਼ ਕੇ ਸਾਥ ਪੂਰੇ ਕਰੇ. ਯਹਾਂ ਇਬਾਦਤ ਆਮ ਹੈ ਅਰ੍ਥਾਤ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਕੀ ਸਾਰੀ ਵਿਧਿਯੋਂ, ਤਮਾਮ ਉਸੂਲ ਔਰ ਤਰੀਕੋ ਕੋ ਸਮੋਏ ਹੁਏ ਹੈ. ਕਾਫ਼ਿਰ ਇਬਾਦਤ ਕੇ ਮਾਮੂਰ (ਹੁਕ੍ਮ ਕਿਯੇ ਗਏ) ਹੈਂ ਜਿਸ ਤਰਹ ਬੇਵੁਜ਼ੂ ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਫਰ੍ਜ਼ ਹੋਨੇ ਕੋ ਨਹੀਂ ਰੋਕਤਾ ਉਸੀ ਤਰਹ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੋਨਾ ਇਬਾਦਤ ਕੇ ਵਾਜਿਬ ਹੋਨੇ ਕੋ ਮਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ ਔਰ ਜੈਸੇ ਬੇਵੁਜ਼ੂ ਵਜਕ੍ਵਿ ਪਰ ਨਮਾਜ਼ ਕੀ ਅਨਿਵਾਰਜਤਾ ਬਦਨ ਕੀ ਪਾਕੀ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਨਾਤੀ ਹੈ ਐਸੇ ਹੀ ਕਾਫ਼ਿਰ ਪਰ ਇਬਾਦਤ ਕੇ ਵਾਜਿਬ ਹੋਨੇ ਸੇ ਕੁਫ੍ਰ ਕਾ ਛੋਡਨਾ ਅਨਿਵਾਰਜ ਠਹਰਤਾ ਹੈ.

(2) ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਇਬਾਦਤ ਕਾ ਫ਼ਾਯਦਾ ਇਬਾਦਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੀ ਕੋ ਮਿਲਤਾ ਹੈ, ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਇਸਸੇ ਪਾਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸਕੋ ਇਬਾਦਤ ਯਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਸੇ ਨਫ਼ਾ ਹਾਸਿਲ ਹੋ.

(3) ਪਹਲੀ ਆਯਤ ਮੇਂ ਬਯਾਨ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਔਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪੂਰ੍ਵਜੋਂ ਕੋ ਸ਼ੂਨ੍ਯ ਸੇ ਅਸ੍ਤਿਤ੍ਵ ਕਿਯਾ ਔਰ ਦੂਸਰੀ ਆਯਤ ਮੇਂ ਗੁਜ਼ਰ ਬਸਰ, ਜੀਨੇ ਕੀ ਸਹੂਲਤੋਂ, ਅੰਨ ਔਰ ਪਾਨੀ ਕਾ ਬਯਾਨ ਫ਼ਰਮਾਕਰ ਸ੍ਪਸ਼੍ਟ ਕਰ ਦਿਯਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਹੀ ਸਾਰੀ ਨੇਅਮਤੋਂ ਕਾ ਮਾਲਿਕ ਹੈ. ਫਿਰ ਅੱਲਾਹ ਕੋ ਛੋਡਕਰ ਦੂਸਰੇ ਕੀ ਪੂਜਾ ਸਿਰ੍ਫ ਬਾਤਿਲ ਹੈ.

(4) ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਏਕ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਯਾਨ ਕੇ ਬਾਦ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੁਲ ਅੰਬਿਯਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਨਬੁੱਵਤ ਔਰ ਕੁਰਆਨੇ ਕਰੀਮ ਕੇ ਦੇਵ੍ਵਾਣੀ ਔਰ ਨਬੀ ਕਾ ਮੋਜਿਜ਼ਾ ਹੋਨੇ ਕੀ ਵਹ ਜ਼ਬਰਦਸ੍ਤ ਦਲੀਲ ਬਯਾਨ ਫਰਮਾਈ ਜਾਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚੇ ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਕੋ ਇਤ੍ਮੀਨਾਨ ਬਖ੍ਸ਼ੇ ਔਰ ਇੰਕਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਲਾਜਵਾਬ ਕਰ ਦੇ.

(5) ਖਾਸ ਬਨ੍ਦੇ ਸੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਪੁਰਨੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ.

(6) ਯਾਨੀ ਐਸੀ ਸੂਰਤ ਬਨਾਕਰ ਲਾਓ ਜੋ ਫ਼ਸਾਹਤ (ਅੱਛਾ ਕਲਾਮ) ਵ ਬਲਾਗਤ ਔਰ ਸ਼ਬ੍ਦੋਂ ਕੇ ਸੌਂਦਰਜ ਔਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਔਰ ਗੈਬ ਕੀ ਖਬਰੋਂ ਦੇਨੇ ਮੇਂ ਕੁਰਆਨੇ ਪਾਕ ਕੀ ਤਰਹ ਹੋ.

(7) ਪੱਥਰ ਸੇ ਵੋ ਬੁਤ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ ਜਿਨ੍ਹੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਪੂਜਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਉਨਕੀ ਮਹੱਬਤ ਮੇਂ ਕੁਰਆਨੇ ਪਾਕ ਔਰ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਕੇ ਤੌਰ ਪਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ.
(8) ਇਸ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਦੋਜ਼ਖ ਪੈਦਾ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ. ਯਹ ਭੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਕਰਮ ਸੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਹੰਨਮ ਮੇਂ ਰਹਨਾ ਨਹੀਂ.
(9) ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਸੁੰਨਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਮੇਂ ਤਰਹੀਬ (ਡਰਾਨਾ) ਕੇ ਸਾਥ ਤਰਗੀਬ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ. ਇਸੀਲਿਯੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਔਰ ਉਨਕੇ ਕਰ੍ਮੋਂ ਔਰ ਅਜ਼ਾਬ ਕੇ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਕੇ ਬਾਦ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕਾ ਬਯਾਨ ਕਿਯਾ ਔਰ ਉਨ੍ਹੇ ਜੰਨਤ ਕੀ ਬਸ਼ਾਰਤ ਦੀ. "ਸਾਲਿਹਾਤੁਨ " ਯਾਨੀ ਨੇਕਿਯਾਂ ਵੇ ਕਰ੍ਮ ਹੈਂ ਜੋ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਮੇਂ ਅੱਛੇ ਹੋਂ. ਇਨਮੇਂ ਫ਼ਰ੍ਜ਼ ਔਰ ਨਫ਼੍ਲ ਸਬ ਦਾਖਿਲ ਹੈਂ. (ਜਲਾਲੈਨ) ਨੇਕ ਅਮਲ ਕਾ ਈਮਾਨ ਪਰ ਅਤ੍ਫ਼ ਇਸਕੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਅਮਲ ਈਮਾਨ ਕਾ ਅੰਗ ਨਹੀਂ. ਯਹ ਬਸ਼ਾਰਤ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਨੇਕ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਬਿਨਾ ਕੈਦ ਹੈ ਔਰ ਗੁਨਾਹਗਾਰੋਂ ਕੋ ਜੋ ਬਸ਼ਾਰਤ ਦੀ ਗਈ ਹੈ ਵਹ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਮਰ੍ਜ਼ੀ ਕੀ ਸ਼ਰ੍ਤ ਕੇ ਸਾਥ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਚਾਹੇ ਤੋ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰੁਪਾ ਸੇ ਮਾਫ਼ ਫ਼ਰਮਾਏ, ਚਾਹੇ ਗੁਨਾਹੋਂ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਕਰ ਜੰਨਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਂ. (ਮਦਾਰਕਿ)

(10) ਜੰਨਤ ਕੇ ਫਲ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਸੇ ਮਿਲਤੇ ਜੁਲਤੇ ਹੋਂਗੇ ਔਰ ਉਨਕੇ ਮਜ਼ੇ ਅਲਗ ਅਲਗ. ਇਤਲਿਯੇ ਜੰਨਤ ਵਾਲੇ ਕਹੇਂਗੇ ਕਿ ਯਹੀ ਫਲ ਤੋ ਹਮੇਂ ਪਹਲੇ ਮਿਲ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਮਗਰ ਖਾਨੇ ਸੇ ਨਈ ਲਜ਼੍ਜ਼ਤ ਪਾਏਂਗੇ ਤੋ ਉਨਕਾ ਲੁਤ੍ਫ਼ ਬਹੁਤ ਜ਼ਜਾਦਾ ਹੋ ਜਾਏਗਾ.

(11) ਜੰਨਤੀ ਬੀਬਿਯਾਂ ਚਾਹੇਂ ਹੂਰੇਂ ਹੋਂ ਯਾ ਔਰ, ਸ੍ਤ੍ਰਿਯੋਂ ਕੀ ਸਾਰੀ ਜਿਸ੍ਮਾਨੀ ਇੱਲਤੋਂ (ਦੋਸ਼ੋਂ)ਔਰ ਤਮਾਮ ਨਾਪਾਕਿਯੋਂ ਔਰ ਗਂਦਗਿਯੋਂ ਸੇ ਪਾਕ ਹੋਂਗੀ, ਨ ਜਿਸ੍ਮ ਪਰ ਮੈਲ ਹੋਗਾ, ਨ ਪੇਸ਼ਾਬ ਪਖਾਨਾ, ਇਸਕੇ ਸਾਥ ਹੀ ਵੋ ਬਦਮਿਜ਼ਾਜੀ ਔਰ ਬਦਖਲ੍ਕੀ (ਬੁਰੇ ਮਿਜਾਜ਼) ਸੇ ਭੀ ਪਾਕ ਹੋਂਗੀ.(ਮਦਾਰਿਕ ਵ ਖਾਜ਼ਿਨ)

(12) ਯਾਨੀ ਜੰਨਤ ਮੇਂ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਨ ਕਭੀ ਫ਼ਨਾ ਹੋਂਗੇ, ਨ ਜੰਨਤ ਸੇ ਨਿਕਾਲੇ ਜਾਏਂਗੇ, ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਜੰਨਤ ਔਰ ਇਸਮੇਂ ਰਹਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਫ਼ਨਾ ਨਹੀ.

(13) ਜਬ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਆਯਤ ਮਸਲੁਹੁਮ ਕਮਸਲਿਲ ਲਜ਼ਿਸ੍ਤੌਕਦਾ ਨਾਰਾ (ਉਨਕੀ ਕਹਾਵਤ ਉਸਕੀ ਤਰਹ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਆਗ ਰੌਸ਼ਨ ਕੀ) ਔਰ ਆਯਤ "ਕਸੈਂਯਿਬਿਮ ਮਿਨਸ ਸਮਾਏ" (ਜੈਸੇ ਆਸਮਾਨ ਸੇ ਉਤਰਤਾ ਪਾਨੀ) ਮੇਂ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋ ਕੀ ਦੋ ਮਿਸਾਲੇਂ ਬਯਾਨ ਫ਼ਰਮਾਈ ਤੋ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋ ਨੇ ਏਤਿਰਾਜ ਕਿਯਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਇਸਸੇ ਬਾਲਾਤਰ ਹੈ ਕਿ ਐਸੀ ਮਿਸਾਲੇਂ ਬਯਾਨ ਫ਼ਰਮਾਏ. ਉਸਕੇ ਰਦ ਮੇਂ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ.

(14) ਚੂਂਕਿ ਮਿਸਾਲੋਂ ਕਾ ਬਯਾਨ ਹਿਕਮਤ (ਜਾਨਕਾਰੀ, ਬੋਧ) ਦੇਨੇ ਔਰ ਮਜ਼ਮੂਨ ਕੋ ਦਿਲ ਮੇਂ ਘਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਬਨਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ਔਰ ਅਰਬ ਕੇ ਅੱਛੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਇਸਲਿਯੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੋ ਕਾ ਯਹ ਏਤਿਰਾਜ ਗਲਤ ਔਰ ਬੇਜਾ ਹੈ ਔਰ ਮਿਸਾਲੋਂ ਕਾ ਬਯਾਨ ਸੱਚਾਈ ਸੇ ਭਰਪੂਰ ਹੈ.

(15) "ਯੁਦਿੱਲੂ ਬਿਹੀ" (ਇਸਸੇ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਤਾ ਹੈ) ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੇ ਉਸ ਕਥਨ ਕਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਇਸ ਕਹਾਵਤ ਸੇ ਕਯਾ ਮਤਲਬ ਹੈ. "ਅੰਮਲ ਲਜ਼ੀਨਾ ਆਮਨੂ" (ਵੋ ਜੋ ਈਮਾਨ ਲਾਏ) ਔਰ "ਅੰਮਲ ਲਜ਼ੀਨਾ ਕਫ਼ਰੂ" (ਵੋ ਜੋ ਕਾਫ਼ਿਰ ਰਹੇ), ਯੇ ਦੋ ਜੁਮ੍ਲੇ ਜੋ ਊਪਰ ਇਰਸ਼ਾਦ ਹੁਏ, ਉਨਕੀ ਤਫ਼ਸੀਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਹਾਵਤ ਯਾ ਮਿਸਾਲ ਸੇ ਬਹੁਤੋ ਕੋ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜਿਨਕੀ ਅਕ੍ਲੇ ਪਰ ਅਜ੍ਞਾਨਤਾ ਯਾ ਜਿਹਾਲਤ ਨੇ ਗਲਬਾ ਕਿਯਾ ਹੈ ਔਰ ਜਿਨਕੀ ਆਦਤ ਬਡਾਈ ਛਾਂਟਨਾ ਔਰ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਪਾਲਨਾ ਹੈ ਔਰ ਜੋ ਹਕ ਬਾਤ ਔਰ ਖੁਲੀ ਹਿਕਮਤ ਕੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਔਰ ਵਿਰੋਧ ਕੇ ਆਦੀ ਹੈਂ ਔਰ ਇਸਕੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਯਹ ਮਿਸਾਲ ਬਹੁਤ ਮੁਨਾਸਿਬ ਹੈ, ਫਿਰ ਭੀ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਇਸਸੇ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਬਹੁਤੋਂ ਕੋ ਹਿਦਾਯਤ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਜੋ ਗੌਰ ਔਰ ਤਹਕੀਕ (ਅਨੁਸਂਧਾਨ) ਕੇ ਆਦੀ ਹੈਂ ਔਰ ਇਨ੍ਸਾਫ ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਬਾਤ ਨਹੀ ਕਹਤੇ ਕਿ ਹਿਕਮਤ (ਬੋਧ) ਯਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬਡੇ ਰੂਤ੍ਬੇ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਕੀ ਮਿਸਾਲ ਕਿਸੀ ਕਦ੍ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਸੇ ਔਰ ਹਕੀਰ (ਤੁੱਛ) ਚੀਜ਼ ਕੀ ਅਦਨਾ ਚੀਜ਼ ਸੇ ਦੀ ਜਾਏ ਜੈਸਾ ਕਿ ਊਪਰ ਕੀ ਆਯਤ ਮੇਂ ਹਕ (ਸੱਚਾਈ) ਕੀ ਨੂਰ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼) ਸੇ ਔਰ ਬਾਤਿਲ (ਅਸਤਜ) ਕੀ ਜ਼ੁਲਮਤ (ਅਂਧੇਰੇ) ਸੇ ਮਿਸਾਲ ਦੀ ਗਈ.

(16) ਸ਼ਰੀਅਤ ਮੇਂ ਫ਼ਾਸਿਕ ਉਸ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਬਡੇ ਗੁਨਾਹ ਕਰੇ. "ਫਿਸ੍ਕ" ਕੇ ਤੀਨ ਦਰ੍ਜੇ ਹੈਂ - ਏਕ ਤਗਾਬੀ, ਵਹ ਯਹ ਕਿ ਆਦਮੀ ਇੱਤਿਫ਼ਾਕਿਯਾ ਕਿਸੀ ਗੁਨਾਹ ਕਾ ਮੁਰ੍ਤਕਿਬ (ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ) ਹੁਆ ਔਰ ਉਸਕੋ ਬੁਰਾ ਹੀ ਜਾਨਤਾ ਰਹਾ, ਦੂਸਰਾ ਇਨ੍ਨਿਮਾਕ ਕਿ ਬਡੇ ਗੁਨਾਹੋਂ ਕਾ ਆਦੀ ਹੋ ਗਯਾ ਔਰ ਉਨਸੇ ਬਚਨੇ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਨ ਰਹੀ, ਤੀਸਰਾ ਜੁਹੂਦ ਕਿ ਹਰਾਮ ਕੋ ਅੱਛਾ ਜਾਨ ਕਰ ਇਰ੍ਤਿਕਾਬ ਕਰੇ. ਇਸ ਦਰ੍ਜੇ ਵਾਲਾ ਈਮਾਨ ਸੇ ਮੇਹਰੂਮ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਪਹਲੇ ਦੋ ਦਰ੍ਜੋ ਮੇਂ ਜਬ ਤਕ ਬਡੇ ਮੇਂ ਬਡੇ ਗੁਨਾਹ (ਸ਼ਿਰ੍ਕ ਵ ਕੁਫ੍ਰ) ਕਾ ਇਰ੍ਤਿਕਾਬ ਨ ਕਰੇ, ਉਸ ਪਰ ਮੂਮਿਨ ਕਾ ਇਤਲਾਕ (ਲਾਗੂ ਹੋਨਾ) ਹੋਤਾ ਹੈ, ਯਹਾਂ "ਫ਼ਾਸਿਕੀਨ" (ਬੇਹੁਕ੍ਮ) ਸੇ ਵਹੀ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ ਜੋ ਈਮਾਨ ਸੇ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ. ਕੁਰਆਨੇ ਕਰੀਮ ਮੇਂ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਪਰ ਭੀ ਫ਼ਾਸਿਕ ਕਾ ਇਤ੍ਲਾਕ ਹੁਆ ਹੈ: ਇੰਨਲ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕੀਨਾ ਹੁਮੁਲ ਫ਼ਾਸਿਕੂਨ" (ਸੂਰਏ ਤੌਬਹ, ਆਯਤ 67) ਯਾਨੀ ਬੇਸ਼ਕ ਮੁਨਾਫਿਕ ਵਹੀ ਪੱਕੇ ਬੇਹੁਕ੍ਮ ਹੈ. ਕੁਛ ਤਫ਼ਸੀਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਨੇ ਯਹਾਂ ਫ਼ਾਸਿਕ ਸੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਮੁਰਾਦ ਲਿਯੇ ਕੁਛ ਨੇ ਮੁਨਾਫਿਕ, ਕੁਛ ਨੇ ਯਹੂਦ.

(17) ਇਸਸੇ ਵਹ ਏਹਦ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਕਿਤਾਬੋ ਮੇਂ ਹੂਜੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨੇ ਕੀ ਨਿਸ੍ਬਤ ਫ਼ਰਮਾਯਾ. ਏਕ ਕੌਲ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਏਹਦ ਤੀਨ ਹੈਂ- ਪਹਲਾ ਏਹਦ ਵਹ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਤਮਾਮ ਔਲਾਦੇ ਆਦਮ ਸੇ ਲਿਯਾ ਕਿ ਉਸਕੇ ਰਬ ਹੋਨੇ ਕਾ ਇਕ੍ਰਾਰ ਕਰੇਂ. ਇਸਕਾ ਬਯਾਨ ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਹੈ "ਵ ਇਜ਼ ਅਖਜ਼ਾ ਰੱਬੁਕਾ ਮਿਮ ਬਨੀ ਆਦਮਾ…." (ਸੂਰਏ ਅਅਰਾਫ, ਆਯਤ 172) ਯਾਨੀ ਔਰ ਐ ਮੇਹਬੂਬ, ਯਾਦ ਕਰੋ ਜਬ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਰਬ ਨੇ ਔਲਾਦੇ ਆਦਮ ਕੀ ਪੁਸ਼੍ਤ ਸੇ ਉਨਕੀ ਨਸ੍ਲ ਨਿਕਾਲੀ ਔਰ ਉਨ੍ਹੇ ਖੁਦ ਉਨ ਪਰ ਗਵਾਹ ਕਿਯਾ, ਕਯਾ ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਰਬ ਨਹੀਂ, ਸਬ ਬੋਲੇ- ਕਯੋਂ ਨਹੀਂ, ਹਮ ਗਵਾਹ ਹੁਏ. ਦੂਸਰਾ ਏਹਦ ਨਬਿਯੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸਾਲਤ ਕੀ ਤਬਲੀਗ ਫ਼ਰਮਾਏਂ ਔਰ ਦੀਨ ਕਾਯਮ ਕਰੇਂ. ਇਸਕਾ ਬਯਾਨ ਆਯਤ "ਵ ਇਜ਼ ਅਖਜ਼ਨਾ ਮਿਨਨ ਨਬਿੱਯੀਨਾ ਮੀਸਾਕਹੁਮ" (ਸੂਰਏ ਅਲਅਹਜ਼ਾਬ, ਆਯਤ ਸਾਤ) ਮੇਂ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਔਰ ਐ

ਮੇਹਬੂਬ ਯਾਦ ਕਰੋ ਜਬ ਹਮਨੇ ਨਬਿਯੋ ਸੇ ਏਹਦ ਲਿਯਾ ਔਰ ਤੁਮ ਸੇ ਔਰ ਨੂਹ ਔਰ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਔਰ ਮੂਸਾ ਔਰ ਈਸਾ ਮਰਯਮ ਕੇ ਬੇਟੇ ਸੇ ਔਰ ਹਮ ਨੇ ਉਨਸੇ ਗਾਢਾ ਏਹਦ ਲਿਯਾ. ਤੀਸਰਾ ਏਹਦ ਉਲਮਾ ਕੇ ਸਾਥ ਖਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਕੋ ਨ ਛੁਪਾਏਂ. ਇਸਕਾ ਬਯਾਨ "ਵਇਜ਼ ਅਖਜ਼ੱਲਾਹੋ ਮੀਸਾਕੱਲਜੀਨਾ ਉਤੁਲ ਕਿਤਾਬ" ਮੇਂ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਔਰ ਯਾਦ ਕਰੋ ਜਬ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਏਹਦ ਲਿਯਾ ਉਨਸੇ ਜਿਨ੍ਹੇ ਕਿਤਾਬ ਅਤਾ ਹੁਈ ਕਿ ਤੁਮ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸੇ ਉਨ ਲੋਗੋ ਸੇ ਬਯਾਨ ਕਰ ਦੇਨਾ ਔਰ ਨ ਛੁਪਾਨਾ. (ਸੂਰਏ ਆਲੇ ਇਮਰਾਨ, ਆਯਤ 187)

(18) ਰਿਸ਼ੂ ਔਰ ਕਰਾਬਤ ਕੇ ਤਅੱਲੁਕਾਤ (ਕਰੀਬੀ ਸੰਬੰਧ) ਮੁਸਲਬਾਨੇਂ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਔਰ ਮਹੱਬਤ, ਸਾਰੇ ਨਬਿਯੋਂ ਕੋ ਮਾਨਨਾ, ਆਸਮਾਨੀ ਕਿਤਾਬੋ ਕੀ ਤਸ਼ੀਕ, ਹਕ ਪਰ ਜਮਾ ਹੋਨਾ, ਯੇ ਵੋ ਚੀਜ਼ੇ ਹੈ ਜਿਨਕੇ ਮਿਲਾਨੇ ਕਾ ਹੁਕਮ ਫਰਮਾਯਾ ਗਯਾ. ਉਨਮੇਂ ਫੂਟ ਡਾਲਨਾ, ਕੁਛ ਕੋ ਕੁਛ ਸੇ ਨਾਹਕ ਅਲਗ ਕਰਨਾ, ਤਫ਼ਰ੍ਕੋ (ਅਲਗਾਵ) ਕੀ ਬਿਨਾ ਡਾਲਨਾ ਹਰਾਮ ਕਰਾਰ ਦਿਯਾ ਗਯਾ.

(19) ਤੌਹੀਦ ਔਰ ਨਬੁੱਵਤ ਕੀ ਦਲੀਲੋਂ ਔਰ ਕੁਫ਼੍ਰ ਔਰ ਈਮਾਨ ਕੇ ਬਦਲੇ ਕੇ ਬਾਦ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਅਪਨੀ ਆਮ ਔਰ ਖਾਸ ਨੇਅਮਤੋ ਕਾ, ਔਰ ਕੁਦਰਤ ਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯੋਂ, ਅਜੀਬ ਬਾਤੋਂ ਔਰ ਹਿਕਮਤੋ ਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਔਰ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕੀ ਖਰਾਬੀ ਦਿਲ ਮੇਂ ਬਿਠਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਤ ਕਿਯਾ ਕਿ ਤੁਮ ਕਿਸ ਤਰਹ ਖੁਦਾ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੋ ਜਬਕਿ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਅਪਨਾ ਹਾਲ ਉਸ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨੇ ਕਾ ਤਕਾਜ਼ਾ ਕਰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਮ ਮੁਰ੍ਦਾ ਥੇ. ਮੁਰ੍ਦਾ ਸੇ ਬੇਜਾਨ ਜਿਸ੍ਮ ਮੁਰਾਦ ਹੈ. ਹਮਾਰੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਮੇਂ ਭੀ ਬੋਲਤੇ ਹੈਂ- ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਰ੍ਦਾ ਹੋ ਗਈ. ਮੁਹਾਵਰੇ ਮੇਂ ਭੀ ਮੌਤ ਇਸ ਅਰ੍ਥ ਮੇਂ ਆਈ. ਖੁਦ ਕੁਰਆਨੇ ਪਾਕ ਮੇਂ ਇਰਸ਼ਾਦ ਹੁਆ "ਯੁਹਯਿਲ ਅਰਦਾ ਬਅਦਾ ਮੌਤਿਹਾ" (ਸੂਰਏ ਰੂਮ, ਆਯਤ 50) ਯਾਨੀ ਹਮਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕੋ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਕਿਯਾ ਉਸਕੇ ਮਰੇ ਪੀਛੇ. ਤੇ ਮਤਲਬ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਮ ਬੇਜਾਨ ਜਿਸ੍ਮ ਥੇ, ਅਨ੍ਸਰ (ਤਤ੍ਵ) ਕੀ ਸੁਰਤ ਮੇਂ, ਫਿਰ ਗਿਜਾ ਕੀ ਸ਼ਕ੍ਲ ਮੇਂ, ਫਿਰ ਇਖਲਾਤ (ਮਿਲ ਜਾਨਾ) ਕੀ ਸ਼ਾਨ ਮੇਂ, ਫਿਰ ਨੁਤ੍ਫ਼ੇ (ਮਾੱਦੇ) ਕੀ ਹਾਲਤ ਮੇਂ. ਉਸਨੇ ਤੁਮਕੋ ਜਾਨ ਦੀ, ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ. ਫਿਰ ਉਮ੍ ਕੀ ਮੀਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਨੇ ਪਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਮੌਤ ਦੇਗਾ. ਫਿਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਕਰੇਗਾ. ਇਸਸੇ ਯਾ ਕਬ੍ਰ ਕੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੋਗੀ ਯਾ ਹਸ਼੍ਰ ਕੀ. ਫਿਰ ਤੁਮ ਹਿਸਾਬ ਔਰ ਜਜ਼ਾ ਕੇ ਲਿਯੇ ਉਸਕੀ ਤਰਫ਼ ਲੈਟਾਏ ਜਾਓਗੇ. ਅਪਨੇ ਇਸ ਹਾਲ ਕੋ ਜਾਨਕਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕਰਨਾ ਨਿਹਾਯਤ ਅਜੀਬ ਹੈ. ਏਕ ਕੌਲ ਮੁਫ਼ੱਸਿਰੀਨ ਕਾ ਯਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ "ਕੈਫ਼ਾ ਤਕਫ਼ੁਰੂਨਾ" (ਭਲਾ ਤੁਮ ਕੈਸੇ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਇਨ੍ਕਾਰੀ ਹੋ ਗਏ) ਕਾ ਖਿਤਾਬ ਮੁਮਿਨੀਨ ਸੇ ਹੈ ਔਰ ਮਤਲਬ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਮ ਕਿਸ ਤਰਹ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੋ ਸਕਤੇ ਹੋ ਇਸ ਹਾਲ ਮੇਂ ਕਿ ਤੁਮ ਜਿਹਾਲਤ ਕੀ ਮੌਤ ਸੇ ਮੁਰ੍ਦਾ ਥੇ, ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਇਲ੍ਮ ਔਰ ਈਮਾਨ ਕੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾਈ, ਇਸਕੇ ਬਾਦ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਵਹੀ ਮੌਤ ਹੈ ਜੋ ਉਮ੍ ਗੁਜ਼ਰਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਸਬਕੋ ਆਯਾ ਕਰਤੀ ਹੈ. ਉਸਕੇ ਬਾਦ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਵਹ ਹਕੀਕੀ ਹਮੇਸ਼ਗੀ ਕੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾਏਗਾ, ਫਿਰ ਤੁਮ ਉਸਕੀ ਤਰਫ਼ ਲੈਟਾਏ ਜਾਓਗੇ ਔਰ ਵਹ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਐਸਾ ਸਵਾਬ ਦੇਗਾ ਜੋ ਨ ਕਿਸੀ ਆਂਖ ਨੇ ਦੇਖਾ, ਨ ਕਿਸੀ ਕਾਨ ਨੇ ਸੁਨਾ, ਨ ਕਿਸੀ ਦਿਲ ਨੇ ਉਸੇ ਮੇਹਸੂਸ ਕਿਯਾ.

(20) ਯਾਨੀ ਖਾਨੇਂ, ਸਬ੍ਜ਼ੇ, ਜਾਨਵਰ, ਦਰਿਯਾ, ਪਹਾਡ ਜੋ ਕੁਛ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਂ ਹੈ ਸਬ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਦੀਨੀ ਔਰ ਦੁਨਿਯਾਵੀ ਨਫ਼ੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਬਨਾਏ. ਦੀਨੀ ਨਫ਼ਾ ਇਸ ਤਰਹ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਕੇ ਅਜਾਯਬਾਤ ਦੇਖਕਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਹਿਕਮਤ ਔਰ ਕੁਦਰਤ ਕੀ ਪਹਚਾਨ ਹੋ ਔਰ ਦੁਨਿਯਾਵੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਯਹ ਕਿ ਖਾਓ ਪਿਯੋ, ਆਰਾਮ ਕਰੋ, ਅਪਨੇ ਕਾਮੋਂ ਮੇਂ ਲਾਓ ਤੋ ਇਨ ਨੇਅਮਤੋ ਕੇ ਬਾਵ੍ਜੂਦ ਤੁਮ ਕਿਸ ਤਰਹ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕਰੋਗੇ. ਕਰ੍ਖੀ ਔਰ ਅਬੂਬਕ੍ਰ ਰਾਜ਼ੀ ਵਗੈਰਹ ਨੇ "ਖਲਕਾ ਲਕੁਮ" (ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਬਨਾਯਾ) ਕੋ ਫ਼ਾਯਦਾ ਪਹੁੰਚਾਨੇ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ੋਂ ਕੀ ਮੂਲ ਵੈਧਤਾ (ਮੁਬਾਹੁਲ ਅਸ੍ਲ) ਕੀ ਦਲੀਲ ਠਹਰਾਯਾ ਹੈ.

(21) ਯਾਨੀ ਯਹ ਸਾਰੀ ਚੀਜ਼ੋਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਔਰ ਬਨਾਨਾ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਉਸ ਅਸੀਮ ਇਲ੍ਮ ਕੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੀ ਚੀਜ਼ੋਂ ਕੋ ਘੇਰੇ ਹੁਏ ਹੈ, ਕਯੋਂਕਿ ਐਸੀ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਉਸਕੀ ਏਕ-ਏਕ ਚੀਜ਼ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਕੇ ਬਿਨਾ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ. ਮਰਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਹੋਨਾ ਕਾਫ਼ਿਰ ਲੋਗ ਅਸਮ੍ਭਵ ਮਾਨਤੇ ਥੇ. ਇਨ ਆਯਤੋਂ ਮੇਂ ਉਨਕੀ ਝੂਠੀ ਮਾਨਜਤਾ ਪਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਲੀਲ ਕਾਯਮ ਫ਼ਰਮਾਦੀ ਕਿ ਜਬ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੁਦਰਤ ਵਾਲਾ (ਸਕ੍ਸ਼ਮ) ਔਰ ਜਾਨਕਾਰ ਹੈ ਔਰ ਸ਼ਰੀਰ ਕੇ ਤਤ੍ਵ ਜਮਾ ਹੋਨੇ ਔਰ ਜੀਵਨ ਕੀ ਯੋਗਜਤਾ ਭੀ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਮੌਤ ਕੇ ਬਾਦ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਕੈਸੇ ਅਸਂਭਵ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ, ਆਸਮਾਨ ਔਰ ਜ਼ਮੀਨ ਕੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਕੇ ਬਾਦ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਆਸਮਾਨ ਮੇਂ ਫਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਕੋ ਔਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਂ ਜਿੰਨੋਂ ਕੋ ਸੁਕੂਨਤ ਦੀ. ਜਿੰਨੋਂ ਨੇ ਫ਼ਸਾਦ ਫੈਲਾਯਾ ਤੇ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋ ਕੀ ਏਕ ਜਮਾਅਤ ਭੇਜੀ ਜਿਸਨੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਪਹਾਡੋਂ ਔਰ ਜਜ਼ੀਰੋਂ ਮੇਂ ਨਿਕਾਲ ਭਗਾਯਾ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਚੌਥਾ ਰੂਕੂ

وَ اِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلٰٓئِكَةِ اِنِّىۡ جَاعِلٌ فِى الۡاَرۡضِ خَلِيۡفَةً ؕ قَالُوۡۤا اَتَجۡعَلُ فِيۡهَا مَنۡ يُّفۡسِدُ فِيۡهَا
وَيَسۡفِكُ الدِّمَآءَ ۚ وَنَحۡنُ نُسَبِّحُ بِحَمۡدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ؕ قَالَ اِنِّىۡۤ اَعۡلَمُ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۳۰﴾ وَعَلَّمَ
اٰدَمَ الۡاَسۡمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمۡ عَلَى الۡمَلٰٓئِكَةِ ۙ فَقَالَ اَنۡۢبِـُٔوۡنِىۡ بِاَسۡمَآءِ هٰٓؤُلَآءِ اِنۡ كُنۡتُمۡ
صٰدِقِيۡنَ ﴿۳۱﴾ قَالُوۡا سُبۡحٰنَكَ لَا عِلۡمَ لَنَاۤ اِلَّا مَا عَلَّمۡتَنَا ؕ اِنَّكَ اَنۡتَ الۡعَلِيۡمُ الۡحَكِيۡمُ ﴿۳۲﴾ قَالَ يٰۤاٰدَمُ
اَنۡۢبِئۡهُمۡ بِاَسۡمَآئِهِمۡ ۚ فَلَمَّاۤ اَنۡۢبَاَهُمۡ بِاَسۡمَآئِهِمۡ ۙ قَالَ اَلَمۡ اَقُلۡ لَّكُمۡ اِنِّىۡۤ اَعۡلَمُ غَيۡبَ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضِ ۙ وَاَعۡلَمُ مَا تُبۡدُوۡنَ وَمَا كُنۡتُمۡ تَكۡتُمُوۡنَ ﴿۳۳﴾ وَ اِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلٰٓئِكَةِ اسۡجُدُوۡا لِاٰدَمَ
فَسَجَدُوۡۤا اِلَّاۤ اِبۡلِيۡسَ ؕ اَبٰى وَاسۡتَكۡبَرَ ۖ وَ كَانَ مِنَ الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿۳۴﴾ وَقُلۡنَا يٰۤاٰدَمُ اسۡكُنۡ اَنۡتَ
وَزَوۡجُكَ الۡجَنَّةَ وَ كُلَا مِنۡهَا رَغَدًا حَيۡثُ شِئۡتُمَا ۪ وَلَا تَقۡرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوۡنَا مِنَ
الظّٰلِمِيۡنَ ﴿۳۵﴾ فَاَزَلَّهُمَا الشَّيۡطٰنُ عَنۡهَا فَاَخۡرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيۡهِ ۪ وَقُلۡنَا اهۡبِطُوۡا بَعۡضُكُمۡ
لِبَعۡضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمۡ فِى الۡاَرۡضِ مُسۡتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيۡنٍ ﴿۳۶﴾ فَتَلَقّٰۤى اٰدَمُ مِنۡ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ
عَلَيۡهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيۡمُ ﴿۳۷﴾ قُلۡنَا اهۡبِطُوۡا مِنۡهَا جَمِيۡعًا ۚ فَاِمَّا يَاۡتِيَنَّكُمۡ مِّنِّىۡ هُدًى فَمَنۡ
تَبِعَ هُدَاىَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿۳۸﴾ وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَ كَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَاۤ اُولٰٓئِكَ
اَصۡحٰبُ النَّارِ ۚ هُمۡ فِيۡهَا خٰلِدُوۡنَ ﴿۳۹﴾

੩੦. ਔਰ ਯਾਦ ਕਰੋ ਜਬ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਰਬ ਨੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ੁੋਂ ਸੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮੈਂ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਂ ਅਪਨਾ ਨਾਯਬ ਬਨਾਨੇ ਵਾਲਾ ਹੂੁੰ(1) ਬੋਲੇ ਕਯਾ ਐਸੇ ਕੋ (ਨਾਯਬ) ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਸਮੇਂ ਫ਼ਸਾਦ ਫੈਲਾਏਗਾ ਔਰ ਖ਼ੂਨ ਬਹਾਏਗਾ (2) ਔਰ ਤੁਝੇ ਸਰਾਹਤੇ ਹੁਏ ਤੇਰੀ ਤਸ੍ਬੀਹ (ਜਾਪ) ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਤੇਰੀ ਪਾਕੀ ਬੋਲਤੇ ਹੈਂ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮੁਝੇ ਮਾਲੂਮ ਹੈ ਜੋ ਤੁਮ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤੇ (3)

੩੧. ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਆਦਮ ਕੋ ਸਾਰੀ (ਚੀਜ਼ੋਂ ਕੇ) ਨਾਮ ਸਿਖਾਏ(4) ਫਿਰ ਸਬ (ਚੀਜ਼ੋਂ) ਕੋ ਫ਼ਰਿਸ਼ੁੋਂ ਪਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਸੱਚੇ ਹੋ ਤੋ ਉਨਕੇ ਨਾਮ ਤੋ ਬਤਾਓ (5)

੩੨. ਬੋਲੇ ਪਾਕੀ ਹੈ ਤੁਝੇ ਹਮੇਂ ਕੁਛ ਇਲ੍ਮ ਨਹੀਂ ਮਗਰ ਜਿਤਨਾ ਤੂਨੇ ਹਮੇਂ ਸਿਖਾਯਾ ਬੇਸ਼ਕ ਤੂ ਹੀ ਇਲ੍ਮ ਔਰ ਹਿਕਮਤ ਵਾਲਾ ਹੈ(6)

੩੩. ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਐ ਆਦਮ ਬਤਾਦੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਸਬ (ਚੀਜ਼ੋਂ) ਕੇ ਨਾਮ ਜਬ ਉਸਨੇ (ਯਾਨਿ ਆਦਮ ਨੇ)ਉਨ੍ਹੇਂ ਸਬ ਕੇ ਨਾਮ ਬਤਾ ਦਿਯੇ(7) ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮੈਂ ਨ ਕਹਤਾ ਥਾ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਨਤਾ ਹੂੰ ਜੋ ਕੁਛ ਤੁਮ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਤੇ ਔਰ ਜੋ ਕੁਛ ਤੁਮ ਛੁਪਾਤੇ ਹੋ (8)

੩੪. ਔਰ (ਯਾਦ ਕਰੋ) ਜਬ ਹਮਨੇ ਫ਼ਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਕੋ ਹੁਕ੍ਮ ਦਿਯਾ ਕਿ ਆਦਮ ਕੋ ਸਿਜਦਾ ਕਰੋ ਤੋ ਸਬਨੇ ਸਿਜਦਾ ਕਿਯਾ ਸਿਵਾਏ ਇਬਲੀਸ (ਸ਼ੈਤਾਨ) ਕੇ ਕਿ ਇਨ੍ਕਾਰੀ ਹੁਆ ਔਰ ਘਮਨ੍ਡ ਕਿਯਾ ਓਰ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੋ ਗਯਾ

੩੫. (9) ਔਰ ਹਮਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਐ ਆਦਮ ਤੂ ਔਰ ਤੇਰੀ ਬੀਵੀ ਇਸ ਜੰਨਤ ਮੇਂ ਰਹੋ ਔਰ ਖਾਓ ਇਸਮੇਂ ਸੇ ਬੇ ਰੋਕ ਟੋਕ ਜਹਾਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਜੀ ਚਾਹੇ ਮਗਰ ਉਸ ਪੇਡ ਕੇ ਪਾਸ ਨ ਜਾਨਾ(10) ਕਿ ਹਦ ਸੇ ਬਢਨੇ ਵਾਲੋਂ ਮੇਂ ਹੋ ਜਾਓਗੇ(11)

੩੬. ਤੋ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਉਸਸੇ (ਯਾਨੀ ਜੰਨਤ ਸੇ) ਉਨ੍ਹੇਂ ਲਗਜ਼ਿਸ਼ (ਡਗਮਗਾਹਟ) ਦੀ ਔਰ ਜਹਾਂ ਰਹਤੇ ਥੇ ਵਹਾਂ ਸੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਅਲਗ ਕਰ ਦਿਯਾ (12) ਔਰ ਹਮਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਨੀਚੇ ਉਤਰੋ(13) ਆਪਸ ਮੇਂ ਏਕ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਦੁਸ਼੍ਮਨ ਔਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਏਕ ਵਕ੍ਤ ਤਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਂ ਠਹਰਨਾ ਔਰ ਬਰਤਨਾ ਹੈ(14)

੩੭. ਫਿਰ ਸੀਖ ਲਿਯੇ ਆਦਮ ਨੇ ਅਪਨੇ ਰਬ ਸੇ ਕੁਛ ਕਲਿਮੇ (ਸ਼ਬ੍ਦ) ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਸਕੀ ਤੌਬਾ ਕੁਬੂਲ ਕੀ(15) ਬੇਸ਼ਕ ਵਹੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਤੌਬਾ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮੇਹਰਬਾਨ

੩੮. ਹਮਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਤੁਮ ਸਬ ਜੰਨਤ ਸੇ ਉਤਰ ਜਾਓ ਫਿਰ ਅਗਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪਾਸ ਮੇਰੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਕੋਈ ਹਿਦਾਯਤ ਆਏ ਤੋ ਜੋ ਮੇਰੀ ਹਿਦਾਯਤ ਕਾ ਪਾਲਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੁਆ ਉਸੇ ਨ ਕੋਈ ਅਨ੍ਦੇਸ਼ਾ ਨ ਕੁਛ ਗਮ (16)

੩੯. ਔਰ ਵੋ ਜੋ ਕੁਫ੍ਰ ਕਰੇਂ ਔਰ ਮੇਰੀ ਆਯਤੇਂ ਝੁਟਲਾਏਗੇ ਵੋ ਦੋਜ਼ਖ ਵਾਲੇ ਹੈ ਉਨਕੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਮੇਂ ਰਹਨਾ(39)

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ ਚੌਥਾ ਰੂਕੂ

(1) ਖਲੀਫ਼ਾ ਨਿਰ੍ਵੇਸ਼ੋ ਔਰ ਆਦੇਸ਼ੋਂ ਕੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਔਰ ਦੂਸਰੇ ਅਧਿਕਾਰੋਂ ਮੇਂ ਅਸ੍ਲ ਕਾ ਨਾਯਬ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਯਹਾਂ ਖਲੀਫ਼ਾ ਸੇ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ (ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਸਲਾਮਤੀ ਉਨਪਰ) ਮੁਰਾਦ ਹੈ. ਅਗਰਚੇ ਔਰ ਸਾਰੇ ਨਬੀ ਭੀ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਖਲੀਫ਼ਾ ਹੈਂ. ਹਜ਼ਰਤ ਦਾਉਦ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਫ਼ਰਮਾਯਾ : "ਯਾ ਦਾਉਦੋ ਇੰਨਾ ਜਅਲਨਾਕਾ ਖਲੀਫ਼ਤਨ ਫ਼ਿਲਅਰ੍ਜ਼" (ਸੂਰਏ ਸੋਦ, ਆਯਤ 26) ਯਾਨੀ ਐ ਦਾਊਦ, ਬੇਸ਼ਕ ਹਮਨੇ ਤੁਝੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਂ ਨਾਯਬ ਕਿਯਾ, ਤੇ ਲੋਗੋ ਮੇਂ ਸੱਚਾ ਹੁਕ੍ਮ ਕਰ.ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਕੋ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੀ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਕੀ ਖਬਰ ਇਸਲਿਯੇ ਦੀ ਗਈ ਕਿ ਵੇ ਉਨਕੇ ਖਲੀਫ਼ਾ ਬਨਾਏ ਜਾਨੇ ਕੀ ਹਿਕਮਤ (ਰਹਸਜ) ਪੂਛ ਕਰ ਮਾਲੂਮ ਕਰਲੇਂ ਔਰ ਉਨਪਰ ਖਲੀਫ਼ਾ ਕੀ ਬੁਜ਼ਰ੍ਗੀ ਔਰ ਸ਼ਾਨ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋ ਕਿ ਉਨਕੋ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਸੇ ਪਹਲੇ ਹੀ ਖਲੀਫ਼ਾ ਕਾ ਲਕਬ ਅਤਾ ਹੁਆ ਔਰ ਆਸਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਉਨਕੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਕੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਗਈ. ਇਸਮੇਂ ਬਨ੍ਦੋਂ ਕੋ ਤਾਲੀਮ ਹੈ ਕਿ ਵੇ ਕਾਮ ਸੇ ਪਹਲੇ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਿਯਾ ਕਰੇਂ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਇਸਸੇ ਪਾਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸਕੋ ਮਸ਼ਵਰੇ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ.

(2) ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਕੋ ਮਕਸਦ ਏਤਿਰਾਜ ਯਾ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਪਰ ਲਾਂਛਨ ਨਹੀਂ, ਬਲ੍ਕਿ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਕਾ ਰਹਸਜ ਮਾਲੂਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਔਰ ਇੰਸਾਨੋਂ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਫ਼ਸਾਦ ਫੈਲਾਨੇ ਕੀ ਬਾਤ ਜੋਡਨਾ ਇਸਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਯਾ ਤੋ ਉਨ੍ਹੋਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਦੀ ਗਈ ਹੋ ਯਾ ਲੌਹੇ ਮੇਹਫ਼ੂਜ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਹੁਈ ਹੋ ਯਾ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਜਿੰਨਾਤ ਕੀ ਤੁਲਨਾ ਮੇਂ ਅਨ੍ਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਯਾ ਹੋ.

(3) ਯਾਨੀ ਮੇਰੀ ਹਿਕਮਤੋਂ (ਰਹਸਜ) ਤੁਮ ਪਰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਨਹੀਂ.ਬਾਤ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਸਾਨੋਂ ਮੇਂ ਨਬੀ ਭੀ ਹੋਂਗੇ, ਔਲਿਯਾ ਭੀ, ਉਲਮਾ ਭੀ, ਔਰ ਵੋ ਇਲ੍ਮ ਔਰ ਅਮਲ ਦੋਨੋਂ ਏਤਿਬਾਰ ਸੇ ਫਜ਼ੀਲਤੋਂ (ਮਹਾਨਤਾਓ) ਕੇ ਪੂਰਕ ਹੋਂਗੇ.

(4) ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਪਰ ਤਮਾਮ ਚੀਜ਼ੋਂ ਔਰ ਸਾਰੇ ਨਾਮ ਪੇਸ਼ ਫ਼ਰਮਾਕਰ ਉਨਕੇ ਨਾਮ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ, ਉਪਯੋਗ, ਗੁਣ ਇਤਜਾਦਿ ਸਾਰੀ ਬਾਤੋਂ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਉਨਕੇ ਦਿਲ ਮੇਂ ਉਤਾਰ ਦੀ.

(5) ਯਾਨੀ ਅਗਰ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਇਸ ਖਯਾਲ ਮੇਂ ਸੱਚੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਮਖਲੂਕ (ਪ੍ਰਾਣੀ ਜੀਵ) ਤੁਮਸੇ ਜ਼ਜਾਦਾ ਜਗਤ ਮੇਂ ਪੈਦਾ ਨ ਕਰੂੰਗਾ ਔਰ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਕੇ ਤੁਮ੍ਹੀਂ ਹਕਦਾਰ ਹੋ ਤੇ ਇਨ ਚੀਜ਼ੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਬਤਾਓ ਕਜੋਂਕਿ ਖਲੀਫ਼ਾ ਕਾ ਕਾਮ ਤਸੱਰੂਫ਼ (ਇਖ੍ਤਿਯਾਰ) ਔਰ ਤਦਬੀਰ, ਇਨ੍ਸਾਫ ਔਰ ਅਦਲ ਹੈ ਔਰ ਯਹ ਬਗੈਰ ਇਸਕੇ ਸਮ੍ਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਖਲੀਫ਼ਾ ਕੋ ਉਨ ਤਮਾਮ ਚੀਜ਼ੋਂ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋ ਜਿਨਪਰ ਉਸਕੋ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਔਰ ਜਿਨਕਾ ਉਸਕੋ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਪਰ ਅਫ਼ਜ਼ਲ (ਉੱਚਤਰ) ਹੋਨੇ ਕਾ ਕਾਰਣ ਜ਼ਾਹਿਰੀ ਇਲ੍ਮ ਫ਼ਰਮਾਯਾ. ਇਸਸੇ ਸਾਬਿਤ ਹੁਆ ਕਿ ਨਾਮੋਂ ਕਾ ਇਲ੍ਮ ਅਕੇਲੇਪਨ ਔਰ ਤਨਹਾਇਯੋਂ ਕੀ ਇਬਾਦਤ ਸੇ ਬੇਹਤਰ ਹੈ. ਇਸ ਆਯਤ ਸੇ ਯਹ ਭੀ ਸਾਬਿਤ ਹੁਆ ਕਿ ਨਬੀ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਸੇ ਊਂਚੇ ਹੈਂ.

(6) ਇਸਮੇਂ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਅਪਨੇ ਇੱਜ਼੍ਅ (ਲਾਚਾਰੀ) ਔਰ ਗਲਤੀ ਕਾ ਐਤਿਰਾਫ ਔਰ ਇਸ ਬਾਤ ਕਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨਕਾ ਸਵਾਲ ਕੇਵਲ ਜਾਨਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਥਾ, ਨ ਕਿ ਐਤਿਰਾਜ਼ ਕੀ ਨਿਯਤ ਸੇ. ਔਰ ਅਬ ਉਨ੍ਹੋਂ ਇਨ੍ਸਾਨ ਕੀ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ (ਬਡਾਈ) ਔਰ ਉਸਕੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਕਾ ਰਹਸਜ ਮਾਲੂਮ ਹੋ ਗਯਾ ਜਿਸਕੋ ਵੋ ਪਹਲੇ ਨ ਜਾਨਤੇ ਥੇ.

(7) ਯਾਨੀ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਅਹੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਕਾ ਨਾਮ ਔਰ ਉਸਕੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਕਾ ਰਾਜ਼ ਬਤਾ ਦਿਯਾ.

(8) ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਨੇ ਜੋ ਬਾਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀ ਥੀ ਵਹ ਥੀ ਕਿ ਇਨ੍ਸਾਨ ਫ਼ਸਾਦ ਫੈਲਾਏਗਾ, ਖੂਨ ਖਰਾਬਾ ਕਰੇਗਾ ਔਰ ਜੋ ਬਾਤ ਛੁਪਾਈ ਥੀ ਵਹ ਯਹ ਥੀ ਕਿ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਕੇ ਹਕਦਾਰ ਵੋ ਖੁਦ ਹੈਂ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਉਨਸੇਂ ਊਂਚੀ ਔਰ ਜਾਨਕਾਰ ਕੋਈ ਮਖਲੂਕ ਪੈਦਾ ਨ ਫ਼ਰਮਾਏਗਾ. ਇਸ ਆਯਤ ਸੇ ਇਨ੍ਸਾਨ ਕੀ ਸ਼ਰਾਫ਼ਤ ਔਰ ਇਲ੍ਮ ਕੀ ਬਡਾਈ ਸਾਬਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਯਹ ਭੀ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਤਰਫ ਤਾਲੀਮ ਕੀ ਨਿਸ੍ਬਤ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਹੈਂ. ਅਗਰਚੇ ਉਸਕੋ ਮੁਅੱਲਿਮ (ਉਸ੍ਤਾਦ) ਨ ਕਹਾ ਜਾਏਗਾ, ਕਜੋਂਕਿ ਉਸ੍ਤਾਦ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਤਾਲੀਮ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ. ਇਸਸੇ ਯਹ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬ੍ਦੋਕੋਸ਼, ਸਾਰੀ ਜ਼ਬਾਨੇਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਹੈਂ. ਯਹ ਭੀ ਸਾਬਿਤ ਹੁਆ ਕਿ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਕੇ ਇਲ੍ਮ ਔਰ ਕਮਾਲਾਤ ਮੇਂ ਬਢੌਤ੍ਰੀ ਹੋਤੀ ਹੈ.

(9) ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੋ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਕਾ ਨਮੂਨਾ ਔਰ ਰੂਹਾਨੀ ਵ ਜਿਸ੍ਮਾਨੀ ਦੁਨਿਯਾ ਕਾ ਮਜਮੂਆ ਬਨਾਯਾ ਔਰ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਮਾਲ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨੇ ਕਾ ਸਾਧਨ ਕਿਯਾ ਤੋ ਉਨ੍ਹੋਂ ਹੁਕ੍ਮ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੋ ਸਜ੍ਦਾ ਕਰੇਂ ਕਜੋਂਕਿ ਇਸਮੇਂ ਸ਼ੁਕ੍ਰਗੁਜ਼ਾਰੀ (ਕ੍ਰੁਤਜ੍ਞਤਾ) ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੇ ਬਡੱਪਨ ਕੇ ਏਤਿਰਾਫ਼ ਔਰ ਅਪਨੇ ਕਥਨ ਕੀ ਮਾਫ਼ੀ

ਕੀ ਸ਼ਾਨ ਪਾਈ ਜਾਤੀ ਹੈ. ਕੁਛ ਵਿਦ੍ਵਾਨੇ ਨੇ ਕਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੋ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਪਹਲੇ ਹੀ ਸਜ੍ਦੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦਿਯਾ ਥਾ, ਉਸਕੀ ਸਨਦ (ਪ੍ਰਮਾਣ) ਯਹ ਆਯਤ ਹੈ : "ਫ਼ ਇਜ਼ਾ ਸੱਵੈਤੁਹੂ ਵ ਨਫ਼ਖ਼ੁ ਫ਼ੀਹੇ ਮਿਰ ਰੂਹੀ ਫ਼ਕਊ ਲਹੂ ਸਾਜਿਦੀਨ" (ਸੂਰਏ ਅਲ-ਹਿਜਰ, ਆਯਤ 29) ਯਾਨੀ ਫਿਰ ਜਬ ਮੈਂ ਉਸੇ ਠੀਕ ਬਨਾਲੂੰ ਔਰ ਉਸਮੇਂ ਅਪਨੀ ਤਰਫ਼ ਕੀ ਖਾਸ ਇਜ਼ੱਤ ਵਾਲੀ ਰੂਹ ਫੂੰਕੂੰ ਤੋ ਤੁਮ ਉਸਕੇ ਲਿਯੇ ਸਜ੍ਦੇ ਮੇਂ ਗਿਰਨਾ.(ਬੈਜ਼ਾਵੀ). ਸਜ੍ਦੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਸਾਰੇ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਕੋ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਥਾ, ਯਹੀ ਸਬ ਸੇ ਜ਼ਯਾਦਾ ਸਹੀ ਹੈ. (ਖਾਜ਼ਿਨ) ਸਜ੍ਦਾ ਦੋ ਤਰਹ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ ਏਕ ਇਬਾਦਤ ਕਾ ਸਜ੍ਦਾ ਜੋ ਪੂਜਾ ਕੇ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਦੂਸਰਾ ਆਦਰ ਕਾ ਸਜ੍ਦਾ ਜਿਸਸੇ ਕਿਸੀ ਕੀ ਤਾਜ਼ੀਮ ਮੰਜੂਰ ਹੋਤੀ ਹੈ ਨ ਕਿ ਇਬਾਦਤ. ਇਬਾਦਤ ਕਾ ਸਜ੍ਦਾ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਲਿਏ ਖਾਸ ਹੈ, ਕਿਸੀ ਔਰ ਕੇ ਲਿਯੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ ਨ ਕਿਸੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਮੇਂ ਕਭੀ ਜਾਯਜ਼ ਹੁਆ. ਯਹਾਂ ਜੋ ਮੁਫ਼ੱਸਿਰੀਨ ਇਬਾਦਤ ਕਾ ਸਜ੍ਦਾ ਮੁਰਾਦ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਵੇ ਫ਼ਰਮਾਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਸਜ੍ਦਾ ਖਾਸ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਲਿਏ ਥਾ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕਿਬਲਾ ਬਨਾਏ ਗਏ ਥੇ. ਮਗਰ ਯਹ ਤਰ੍ਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਕਯੋਂਕਿ ਇਸ ਸਜ੍ਦੇ ਸੇ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕਾ ਬਡੱਪਨ, ਉਨਕੀ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੀ ਔਰ ਮਹਾਨਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨਾ ਮਕਸੂਦ ਥੀ. ਜਿਸੇ ਸਜ੍ਦਾ ਕਿਯਾ ਜਾਏ ਉਸ ਕਾ ਸਜ੍ਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸੇ ਉੱਤਮ ਹੋਨਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਕਾਬਾ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੁਲ ਅੰਬਿਯਾ ਕਾ ਕਿਬਲਾ ਔਰ ਮਸ੍ਜੂਦ ਇਲੈਹ (ਅਭ੍ਯਾਤ ਜਿਸਕੀ ਤਰਫ਼ ਸਜ੍ਦਾ ਹੋ) ਹੈ, ਜਬ ਕਿ ਹੁਜ਼ੂਰ ਉਸਸੇ ਅਫ਼ਜ਼ਲ (ਉੱਤਮ) ਹੈ. ਦੂਸਰਾ ਕਥਨ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਯਹਾਂ ਇਬਾਦਤ ਕਾ ਸਜ੍ਦਾ ਨ ਥਾ ਬਲ੍ਕਿ ਆਦਰ ਕਾ ਸਜ੍ਦਾ ਥਾ ਔਰ ਖਾਸ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੇ ਲਿਯੇ ਥਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ ਪੇਸ਼ਾਨੀ ਰਖਕਰ ਥਾ ਨ ਕਿ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਝੁਕਨਾ. ਯਹੀ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ, ਔਰ ਇਸੀ ਪਰ ਸਰ੍ਵਾਨੁਮਤਿ ਹੈ. (ਮਦਾਰਿਕ). ਆਦਰ ਕਾ ਸਜ੍ਦਾ ਪਹਲੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਮੇਂ ਜਾਯਜ਼ ਥਾ, ਹਮਾਰੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਮੇਂ ਮਨਾ ਕਿਯਾ ਗਯਾ. ਅਬ ਕਿਸੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਜਾਯਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਯੋਂਕਿ ਜਬ ਹਜ਼ਰਤ ਸਲਮਾਨ (ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ) ਨੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੋ ਸਜ੍ਦਾ ਕਰਨੇ ਕਾ ਇਰਾਦਾ ਕਿਯਾ ਤੋ ਹੁਜ਼ੂਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮਖਲੂਕ ਕੋ ਨ ਚਾਹਿਯੇ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਸਿਵਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਸਜ੍ਦਾ ਕਰੇਂ. (ਮਦਾਰਿਕ). ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਮੇਂ ਸਬਸੇ ਪਹਲੇ ਸਜ੍ਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਹੈਂ, ਫਿਰ ਮੀਕਾਈਲ, ਫਿਰ ਇਸਰਾਫ਼ੀਲ, ਫਿਰ ਇਜ਼੍ਰਾਈਲ, ਫਿਰ ਔਰ ਕਰੀਬੀ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੇ. ਯਹ ਸਜ੍ਦਾ ਸ਼ੁਕ੍ਰਵਾਰ ਕੇ ਰੋਜ਼ ਜ਼ਵਾਲ ਕੇ ਵਕ੍ਤ ਸੇ ਅਸ੍ਰ ਤਕ ਕਿਯਾ ਗਯਾ. ਏਕ ਕਥਨ ਯਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰੀਬੀ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੇ ਸੌ ਬਰਸ ਔਰ ਏਕ ਕਥਨ ਮੇਂ ਪਾਂਚ ਸੌ ਬਰਸ ਸਜ੍ਦੇ ਮੇਂ ਰਹੇ. ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਸਜ੍ਦਾ ਨ ਕਿਯਾ ਔਰ ਘਮਣ੍ਡ ਕੇ ਤੌਰ ਪਰ ਯਹ ਸੋਚਤਾ ਰਹਾ ਕਿ ਵਹ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਸੇ ਉੱਚਤਰ ਹੈ, ਔਰ ਉਸਕੇ ਲਿਯੇ ਸਜ੍ਦੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ (ਮਆਜ਼ੱਲਾਹ) ਹਿਕਮਤ (ਸਮਝਦਾਰੀ) ਕੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ. ਇਸ ਝੂਟੇ ਅਕੀਦੇ ਸੇ ਵਹ ਕਾਫਿਰ ਹੋ ਗਯਾ. ਆਯਤ ਮੇਂ ਸਾਬਿਤ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਸੇ ਊਪਰ ਹੈਂ ਕਿ ਉਨਸੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਸਜ੍ਦਾ ਕਰਾਯਾ ਗਯਾ. ਘਮਣ੍ਡ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ. ਇਸਸੇ ਕਭੀ ਘਮਣ੍ਡੀ ਕੀ ਨੈਬਤ ਕੁਫ਼੍ਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚਤੀ ਹੈ. (ਬੈਜ਼ਾਵੀ ਔਰ ਜੁਮਲ)

(10) ਇਸਸੇ ਗੇਹੂੰ ਯਾ ਅੰਗੂਰ ਵਗੈਰਹ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ. (ਜਲਾਲੈਨ)

(11) ਜ਼ੁਲ੍ਮ ਕੇ ਮਾਨੀ ਹੈਂ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਕੋ ਬੇ-ਮਹਲ ਵਜ਼ਅ ਯਹ ਮਨਾ ਹੈ. ਔਰ ਅੰਬਿਯਾਏ ਕਿਰਾਮ ਮਾਸੂਮ ਹੈਂ, ਉਨਸੇ ਗੁਨਾਹ ਸਰਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ. ਔਰ ਅੰਬਿਯਾਏ ਕਿਰਾਮ ਕੋ ਜ਼ਾਲਿਮ ਕਹਨਾ ਉਨਕੀ ਤੌਹੀਨ ਔਰ ਕੁਫ਼੍ਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਹੇ ਵਹ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੋ ਜਾਏਗਾ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਮਾਲਿਕ ਵ ਮੌਲਾ ਹੈ ਜੋ ਚਾਹੇ ਫ਼ਰਮਾਏ, ਇਸਮੇਂ ਉਨਕੀ ਇਜ਼੍ਜ਼ਤ ਹੈ, ਦੂਸਰੇ ਕੀ ਕਜਾ ਮਜਾਲ ਕਿ ਅਦਬ ਕੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਬਾਤ ਜ਼ਬਾਨ ਪਰ ਲਾਏ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਕਹੇ ਕੋ ਅਪਨੇ ਲਿਯੇ ਭੀ ਮੁਨਾਸਿਬ ਜਾਨੇ. ਹਮੇਂ ਅਦਬ, ਇਜ਼੍ਜ਼ਤ, ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰੀ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਫ਼ਰਮਾਯਾ, ਹਮ ਪਰ ਯਹੀ ਲਾਜ਼ਿਮ ਹੈ.

(12) ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਔਰ ਹੱਵਾ ਕੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚਕਰ ਕਹਾ, ਕਜਾ ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਜੰਨਤ ਕਾ ਦਰਖ਼ੁ ਬਤਾ ਦੂੰ ? ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਨੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਿਯਾ. ਉਸਨੇ ਕਸਮ ਖਾਈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਭਲਾ ਚਾਹਨੇ ਵਾਲਾ ਹੂੰ. ਉਨ੍ਹੇਂ ਖਯਾਲ ਹੁਆ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਪਾਕ ਕੀ ਝੂਠੀ ਕਸਮ ਕੌਨ ਖਾ ਸਕਤਾ ਹੈ. ਇਸ ਖਯਾਲ ਸੇ ਹਜ਼ਰਤ ਹੱਵਾ ਨੇ ਉਸਮੇਂ ਸੇ ਕੁਛ ਖਾਯਾ ਫਿਰ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੋ ਦਿਯਾ, ਉਨ੍ਹੋ�ंने ਭੀ ਖਾਯਾ. ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੋ ਖਯਾਲ ਹੁਆ ਕਿ "ਲਾ ਤਕਰਬਾ" (ਇਸ ਪੇਡ ਕੇ ਪਾਸ ਨ ਜਾਨਾ) ਕੀ ਮਨਾਹੀ ਤਨ੍ਜ਼ੀਹੀ (ਹਲ੍ਕੀ ਗਲ੍ਤੀ) ਹੈ, ਤਹਰੀਮੀ ਨਹੀਂ ਕਯੋਂਕਿ ਅਗਰ ਵਹ ਹਰਾਮ ਕੇ ਅਰ੍ਥ ਮੇਂ ਸਮਝਤੇ ਤੋ ਹਰਗਿਜ ਐਸਾ ਨ ਕਰਤੇ ਕਿ ਅੰਬਿਯਾ ਮਾਸੂਮ ਹੋਤੇ ਹੈਂ, ਯਹਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਸੇ ਇਜ੍ਤਿਹਾਦ (ਫੈਸਲਾ) ਮੇਂ ਗਲਤੀ ਹੁਈ ਔਰ ਇਜ੍ਤਿਹਾਦ ਕੀ ਗਲਤੀ ਗੁਨਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ.

(13) ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਔਰ ਹੱਵਾ ਔਰ ਉਨਕੀ ਔਲਾਦ ਕੋ ਜੋ ਉਨਕੇ ਸੁਲ੍ਬ (ਪੁਸ਼ੁ) ਮੇਂ ਥੀ ਜੰਨਤ ਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ ਜਾਨੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਹੁਆ. ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਹਿਨ੍ਦ ਕੀ ਧਰਤੀ ਪਰ ਸਰਅਨ੍ਦੀਪ (ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ) ਕੇ ਪਹਾੜੋਂ ਪਰ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਹੱਵਾ ਜਿੱਦਾ ਮੇਂ ਉਤਾਰੇ ਗਏ (ਖਾਜ਼ਿਨ). ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੀ ਬਰਕਤ ਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕੇ ਪੇਡੋਂ ਮੇਂ ਪਾਕੀਜ਼ਾ ਖੁਸ਼੍ਬੂ ਪੈਦਾ ਹੁਈ. (ਰੂਹੁਲ ਬਯਾਨ)

(14) ਇਸਸੇ ਉਮ੍ਰ ਕਾ ਅਨ੍ਤ ਯਾਨੀ ਮੌਤ ਮੁਰਾਦ ਹੈ. ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੇ ਲਿਏ ਬਸ਼ਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਵਹ ਦੁਨਿਯਾ ਮੇਂ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਉਤਨੀ ਮੁੱਦਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੈਂ ਉਸਕੇ ਬਾਦ ਉਨ੍ਹੇ ਜੰਨਤ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਲੈਟਨਾ ਹੈ ਔਰ ਆਪਕੀ ਔਲਾਦ ਕੇ ਲਿਯੇ ਮਆਦ (ਆਖਿਰਤ) ਪਰ ਦਲਾਲਤ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨਿਯਾ ਕੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਨਿਸ਼੍ਚਿਤ ਸਮਯ ਤਕ ਹੈ. ਉਮ੍ਰ ਪੂਰੀ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਉਨ੍ਹੇਂ ਆਖਿਰਤ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਪਲਟਨਾ ਹੈ.

(15) ਆਦਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ ਆਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਤੀਨ ਸੌ ਬਰਸ ਤਕ ਹਯਾ (ਲੱਜਾ) ਸੇ ਆਸਮਾਨ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸਰ ਨ ਉਠਾਯਾ, ਅਗਰਚੇ ਹਜ਼ਰਤ ਦਾਊਦ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਬਹੁਤ ਰੋਨੇ ਵਾਲੇ ਥੇ, ਆਪਕੇ ਆਂਸੂ ਤਮਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਆਂਸੂਓਂ ਸੇ ਜ਼ਜਾਦਾ ਹੈਂ, ਮਗਰ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਇਤਨਾ ਰੋਏ ਕਿ ਆਪ ਕੇ ਆਂਸੂ ਹਜ਼ਰਤ ਦਾਊਦ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਔਰ ਤਮਾਮ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਆਂਸੁਓਂ ਕੇ ਜੋਡ ਸੇ ਬਢ ਗਏ (ਖਾਜ਼ਿਨ). ਤਿਬ੍ਰਾਨੀ, ਹਾਕਿਮ, ਅਬੂਨਈਮ ਔਰ ਬੈਹਕੀ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਮੁਰ੍ਤੁਜ਼ਾ (ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹੇ) ਸੇ ਮਰਫ਼ੂਅਨ ਰਿਵਾਯਤ ਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਪਰ ਇਤਾਬ ਹੁਆ ਤੋ ਆਪ ਤੌਬਹ ਕੀ ਫ਼ਿਕ੍ਰ ਮੇਂ ਹੈਰਾਨ ਥੇ. ਇਸ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਕੇ ਆਲਮ ਮੇਂ ਯਾਦ ਆਯਾ ਕਿ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਕੇ ਵਕ੍ਤ ਮੈਂ ਨੇ ਸਰ ਉਠਾਕਰ ਦੇਖਾ ਥਾ ਕਿ ਅਰ੍ਸ਼ ਪਰ ਲਿਖਾ ਹੈ “ਲਾ ਇਲਾਹਾ ਇੱਲੱਲਾਹ ਮੁਹੰਮਦੁਰ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ” ਮੈਂ ਸਮਝਾ ਥਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਬਾਰਗਾਹ ਮੇਂ ਵਹ ਰੂਤ੍ਬਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਹਾਸਿਲ ਨਹੀਂ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ (ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੁਰੂਦ ਹੋਂ ਉਨ ਪਰ ਔਰ ਸਲਾਮ) ਕੋ ਹਾਸਿਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਨਕਾ ਨਾਮ ਅਪਨੇ ਪਾਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਾਥ ਅਰ੍ਸ਼ ਪਰ ਲਿਖਵਾਯਾ. ਇਸਲਿਯੇ ਆਪਨੇ ਅਪਨੀ ਦੁਆ ਮੇਂ “ਰੱਬਨਾ ਜ਼ਲਮਨਾ ਅਨ੍ਫ਼ੁਸਨਾ ਵ ਇੱਲਮ ਤਗਫ਼ਿਰ ਲਨਾ ਵ ਤਰਹਮਨਾ ਲਨਕੂਨੰਨਾ ਮਿਨਲ ਖਾਸਿਰੀਨ.” ਯਾਨੀ ਐ ਰਬ ਹਮਾਰੇ ਹਮਨੇ ਅਪਨਾ ਆਪ ਬੁਰਾ ਕਿਯਾ ਤੋ ਅਗਰ ਤੂ ਹਮੇਂ ਨ ਬਖ਼੍ਸ਼ੇ ਔਰ ਹਮ ਪਰ ਰਹਮ ਨ ਕਰੇ ਤੋ ਹਮ ਜ਼ਰੂਰ ਨੁਕਸਾਨ ਵਾਲੋਂ ਮੇਂ ਹੁਏ. (ਸੂਰਏ ਅਅਰਾਫ਼, ਆਯਤ 23) ਕੇ ਸਾਥ ਯਹ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਿਯਾ “ਅਸ ਅਲੁਕਾ ਬਿਹੱਕੇ ਮੁਹੰਮਦਿਨ ਅਨ ਤਗਫ਼ਿਰ ਲੀ” ਯਾਨੀ ਐ ਅੱਲਾਹ ਮੈਂ ਮੁਹੰਮਦ ਕੇ ਨਾਮ ਪਰ ਤੁਝਸੇ ਮਾਫ਼ੀ ਚਾਹਤਾ ਹੂੰ. ਇਬ੍ਨੇ ਮੁਨ੍ਜ਼ਿਰ ਕੀ ਰਿਵਾਯਤ ਮੇਂ ਯੇ ਕਲਿਮੇ ਹੈਂ “ਅੱਲਾਹੁੰਮਾ ਇੰਨੀ ਅਸਅਲੁਕਾ ਬਿਜਾਹੇ ਮੁਹੰਮਦਿਨ ਅਬ੍ਦੁਕਾ ਵ ਕਰਾਮਤੁਹੂ ਅਲੈਕਾ ਵ ਅਨ ਤਗਫ਼ਿਰ ਲੀ ਖਤੀਅਤੀ” ਯਾਨੀ ਯਾਰਬ ਮੈਂ ਤੁਝ ਸੇ ਤੇਰੇ ਖਾਸ ਬਨ੍ਦੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਇਜ਼੍ਜ਼ਤ ਔਰ ਮਰ੍ਤਬੇ ਕੇ ਤੁਫ਼ੈਲ ਮੇਂ, ਔਰ ਉਸ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੀ ਕੇ ਸਦਕੇ ਮੇਂ, ਜੋ ਉਨ੍ਹੇਂ ਤੇਰੇ ਦਰਬਾਰ ਮੇਂ ਹਾਸਿਲ ਹੈ, ਮਗਫ਼ਿਰਤ ਚਾਹਤਾ ਹੂੰ” . ਯਹ ਦੁਆ ਕਰਨੀ ਥੀ ਕਿ ਹਕ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਨਕੀ ਮਗਫ਼ਿਰਤ ਫ਼ਰਮਾਈ. ਇਸ ਰਿਵਾਯਤ ਸੇ ਸਾਬਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਪਜਾਰੋਂ ਕੇ ਵਸੀਲੇ ਸੇ ਦੁਆ ਉਨਕੇ ਨਾਮ ਪਰ, ਉਨਕੇ ਵਸੀਲੇ ਸੇ ਕਹਕਰ ਮਾਂਗਨਾ ਜਾਯਜ਼ ਹੈ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਸੁੰਨਤ ਹੈ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਪਰ ਕਿਸੀ ਕਾ ਹਕ (ਅਧਿਕਾਰ) ਅਨਿਵਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ ਲੇਕਿਨ ਵਹ ਅਪਨੇ ਪਜਾਰੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਫ਼ਜ਼੍ਲ ਔਰ ਕਰਮ ਸੇ ਹਕ ਦੇਤਾ ਹੈ. ਇਸੀ ਹਕ ਕੇ ਵਸੀਲੇ ਸੇ ਦੁਆ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ. ਸਹੀ ਹਦੀਸੋਂ ਸੇ ਯਹ ਹਕ ਸਾਬਿਤ ਹੈ ਜੈਸੇ ਆਯਾ “ਮਨ ਆਮਨਾ ਬਿੱਲਾਹੇ ਵ ਰਸੂਲਿਹੀ ਵ ਅਕਾਮਸ ਸਲਾਤਾ ਵ ਸੌਮਾ ਰਮਦਾਨਾ ਕਾਨਾ ਹੱਕਨ ਅਲੱਲਾਹੇ ਅੌਯਂ ਯਦਖੁਲਲ ਜੰਨਤਾ” . ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਤੌਬਹ ਦਸਵੀਂ ਮੁਹੱਰਮ ਕੋ ਕੁਬੁਲ ਹੁਈ. ਜੰਨਤ ਸੇ ਨਿਕਾਲੇ ਜਾਨੇ ਕੇ ਵਕ੍ਤ ਔਰ ਨੇਅਮਤੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਅਰਬੀ ਜ਼ਬਾਨ ਭੀ ਆਪ ਸੇ ਸਲ਼ਬ ਕਰ ਲੀ ਗਈ ਥੀ ਉਸਕੀ ਜਗਹ ਜ਼ਬਾਨੇ ਮੁਬਾਰਕ ਪਰ ਸੁਰਿਯਾਨੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦੀ ਗਈ ਥੀ, ਤੌਬਹ ਕੁਬੁਲ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਫਿਰ ਅਰਬੀ ਜ਼ਬਾਨ ਅਤਾ ਹੁਈ. (ਫ਼ਤਹੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼) ਤੌਬਹ ਕੀ ਅਸ੍ਲ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਪਲਟਨਾ ਹੈ. ਇਸਕੇ ਤੀਨ ਭਾਗ ਹੈਂ- ਏਕ ਐਤਿਰਾਫ਼ ਯਾਨੀ ਅਪਨਾ ਗੁਨਾਹ ਤਸ੍ਲੀਮ ਕਰਨਾ, ਦੂਸਰੇ ਨਿਦਾਮਤ ਯਾਨੀ ਗੁਨਾਹ ਕੀ ਸ਼ਰ੍ਮ, ਤੀਸਰੇ ਕਭੀ ਗੁਨਾਹ ਨ ਕਰਨੇ ਕਾ ਏਹਦ. ਅਗਰ ਗੁਨਾਹ ਤਲਾਫ਼ੀ (ਪ੍ਰਾਯਸ਼੍ਚਿਤ) ਕੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋ ਤੋ ਉਸਕੀ ਤਲਾਫ਼ੀ ਭੀ ਲਾਜ਼ਿਮ ਹੈ. ਜੈਸੇ ਨਮਾਜ਼ ਛੋਡਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਤੌਬਹ ਕੇ ਲਿਯੇ ਪਿਛਲੀ ਨਮਾਜ਼ੋਂ ਕਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਅਨਿਵਾਰਜ ਹੈ. ਤੌਬਹ ਕੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰਤ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕੇ ਤਮਾਮ ਜਾਨਵਰੋਂ ਮੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਕਾ ਐਲਾਨ ਕਿਯਾ ਔਰ ਸਬ ਪਰ ਉਨਕੀ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰੀ ਅਨਿਵਾਰਜ ਹੋਨੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਸੁਨਾਯਾ. ਸਬਨੇ ਹੁਕਮ ਮਾਨਨੇ ਕਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਿਯਾ. (ਫ਼ਤ੍ਹੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼)

(16) ਯਹ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਨੇਕ ਆਦਮਿਯੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨ ਉਨ੍ਹੇਂ ਬਡੇ ਹਿਸਾਬ ਕੇ ਵਕ੍ਤ ਖੌਫ਼ ਹੋ ਔਰ ਨ ਆਖਿਰਤ ਮੇਂ ਗਮ. ਵੋ ਬੇਗਮ ਜੰਨਤ ਮੇਂ ਦਾਖਿਲ ਹੋਂਗੇ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਪਾਂਚਵਾ ਰੂਕੂ

يٰبَنِيۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَتِىَ الَّتِىۡۤ اَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَاَوۡفُوۡا بِعَهۡدِىۡۤ اُوۡفِ بِعَهۡدِكُمۡ ۚ وَ اِيَّاىَ
فَارۡهَبُوۡنِ ﴿۴۰﴾ وَاٰمِنُوۡا بِمَاۤ اَنۡزَلۡتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمۡ وَلَا تَكُوۡنُوۡۤا اَوَّلَ كَافِرٍۢ بِهٖ ۪ وَلَا تَشۡتَرُوۡا
بِاٰيٰتِىۡ ثَمَنًا قَلِيۡلًا ۖ وَّ اِيَّاىَ فَاتَّقُوۡنِ ﴿۴۱﴾ وَلَا تَلۡبِسُوا الۡحَقَّ بِالۡبَاطِلِ وَتَكۡتُمُوا الۡحَقَّ وَاَنۡتُمۡ
تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۴۲﴾ وَاَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَارۡكَعُوۡا مَعَ الرّٰكِعِيۡنَ ﴿۴۳﴾ اَتَاۡمُرُوۡنَ النَّاسَ بِالۡبِرِّ
وَتَنۡسَوۡنَ اَنۡفُسَكُمۡ وَاَنۡتُمۡ تَتۡلُوۡنَ الۡكِتٰبَ ؕ اَفَلَا تَعۡقِلُوۡنَ ﴿۴۴﴾ وَاسۡتَعِيۡنُوۡا بِالصَّبۡرِ وَالصَّلٰوةِ ؕ
وَ اِنَّهَا لَكَبِيۡرَةٌ اِلَّا عَلَى الۡخٰشِعِيۡنَ ﴿۴۵﴾ الَّذِيۡنَ يَظُنُّوۡنَ اَنَّهُمۡ مُّلٰقُوۡا رَبِّهِمۡ وَاَنَّهُمۡ اِلَيۡهِ رٰجِعُوۡنَ ﴿۴۶﴾

੪੦. ਐ ਯਾਕੂਬ ਕੀ ਸਨ੍ਤਾਨ (1) ਯਾਦ ਕਰੋ ਮੇਰਾ ਵਹ ਏਹਸਾਨ ਜੋ ਮੈਂ ਨੇ ਤੁਮ ਪਰ ਕਿਯਾ(2) ਔਰ ਮੇਰਾ ਅਹਦ ਪੂਰਾ ਕਰੋ ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਅਹਦ ਪੂਰਾ ਕਰੂੰਗਾ(3) ਔਰ ਖਾਸ ਮੇਰਾ ਹੀ ਡਰ ਰਖੋ(4)

੪੧. ਔਰ ਈਮਾਨ ਲਾਓ ਉਸ ਪਰ ਜੋ ਮੈਂ ਨੇ ਉਤਾਰਾ ਉਸਕੀ ਤਸ੍ਦੀਕ (ਪੁਸ਼੍ਟਿ) ਕਰਤਾ ਹੁਆ ਜੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਸਾਥ ਹੈ ਔਰ ਸਬਸੇ ਪਹਲੇ ਉਸਕੇ ਮੁਨਕਿਰ ਯਾਨੀ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨ ਬਨੋ(5) ਔਰ ਮੇਰੀ ਆਯਤੋਂ ਕੇ ਬਦਲੇ ਥੋਡੇ ਦਾਮ ਨ ਲੋ(6) ਔਰ ਮੁਝੀ ਸੇ ਡਰੋ

੪੨. ਔਰ ਹਕ (ਸਤਜ) ਸੇ ਬਾਤਿਲ (ਝੂਠ) ਕੋ ਨ ਮਿਲਾਓ ਔਰ ਜਾਨ ਬੂਝਕਰ ਹਕ ਨ ਛੁਪਾਓ

੪੩. ਔਰ ਨਮਾਜ਼ ਕਾਯਮ ਰਖੋ ਔਰ ਜ਼ਕਾਤ ਦੋ ਔਰ ਰੂਕੂ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ (ਝੁਕਨੇ ਵਾਲੋਂ) ਕੇ ਸਾਥ ਰੂਕੂ ਕਰੋ (7)

੪੪. ਕਯਾ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਭਲਾਈ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦੇਤੇ ਹੋ ਔਰ ਅਪਨੀ ਜਾਨੋਂ ਕੋ ਭੂਲਤੇ ਹੋ ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੁਮ ਕਿਤਾਬ ਪਢਤੇ ਹੋ ਤੋ ਕਯਾ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਅਕ੍ਲ ਨਹੀਂ(8)

੪੫. ਔਰ ਸਬ੍ਰ ਔਰ ਨਮਾਜ਼ ਸੇ ਮਦਦ ਚਾਹੋ ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਨਮਾਜ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਭਾਰੀ ਹੈ ਮਗਰ ਉਨਪਰ (ਨਹੀ) ਜੋ ਦਿਲ ਸੇ ਮੇਰੀ ਤਰਫ਼ ਝੁਕਤੇ ਹੈਂ (9)

੪੬. ਜਿਨ੍ਹੇਂ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹੇਂ ਅਪਨੇ ਰਬ ਸੇ ਮਿਲਨਾ ਹੈ ਔਰ ਉਸੀ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਫਿਰਨਾ(10)

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਪਾਂਚਵਾ ਰੂਕੂ

(1) ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਯਾਨੀ ਅਬ੍ਦੁੱਲਾਹ, ਯਹ ਇਬ੍ਰਾਨੀ ਜ਼ਬਾਨ ਕਾ ਸ਼ਬ੍ਦ ਹੈ. ਯਹ ਹਜ਼ਰਤ ਯਅਕੂਬ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕਾ ਲਕਬ ਹੈ. (ਮਦਾਰਿਕ). ਕਲ਼ਬੀ ਮੁਫ਼ੱਸਿਰ ਨੇ ਕਹਾ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ "ਯਾ ਅੱਯੁਹੰਨਾਸੋਅ ਬੁਦੂ" (ਐ ਲੋਗੋ ਇਬਾਦਤ ਕਰੋ) ਫ਼ਰਮਾਕਰ ਪਹਲੇ ਸਾਰੇ ਇਨ੍ਸਾਨੋਂ ਕੋ ਆਮ ਦਾਵਤ ਦੀ, ਫਿਰ "ਇਜ਼ਕਾਲਾ ਰੱਬੁਕਾ" ਫ਼ਰਮਾਕਰ ਉਨਕੇ ਮੁਬ੍ਹਮ ਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਕਿਯਾ. ਇਸਕੇ ਬਾਦ ਖੁਸੂਸਿਯਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੋ ਦਾਵਤ ਦੀ. ਯੇ ਲੋਗ ਯਹੂਦੀ ਹੈਂ ਔਰ ਯਹਾਂ ਸੇ "ਸਯਕੂਲ" ਤਕ ਉਨਸੇ ਕਲਾਮ ਜਾਰੀ ਹੈ. ਕਭੀ ਈਮਾਨ ਕੀ ਯਾਦ ਦਿਲਾਕਰ ਦਾਵਤ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ, ਕਭੀ ਡਰ ਦਿਲਾਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਕਭੀ ਹੁੱਜਤ (ਤਰ੍ਕ) ਕਾਯਮ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ, ਕਭੀ ਉਨਕੀ ਬਦਅਮਲੀ ਪਰ ਫਟਕਾਰਾ ਜਾਤਾ ਹੈ. ਕਭੀ ਪਿਛਲੀ ਮੁਸੀਬਤੋਂ ਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ.

(2) ਯਹ ਏਹਸਾਨ ਕਿ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪੂਰ੍ਵਜੋਂ ਕੋ ਫ਼ਿਰਔਨ ਸੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਲਾਯਾ, ਦਰਿਯਾ ਕੋ ਫਾਡਾ, ਅਬ੍ਰ ਕੋ ਸਾਯਬਾਨ ਕਿਯਾ. ਇਨਕੇ ਅਲਾਵਾ ਔਰ ਏਹਸਾਨਾਤ, ਜੋ ਆਗੇ ਆਤੇ ਹੈਂ, ਉਨ ਸਬ ਕੋ ਯਾਦ ਕਰੋ. ਔਰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਬਨ੍ਦਗੀ ਔਰ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਕ੍ਰ ਬਜਾ ਲਾਓ ਕਯੋਂਕਿ ਕਿਸੀ ਨੇਅਮਤ ਕਾ ਸ਼ੁਕ੍ਰ ਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਉਸਕਾ ਭੁਲਾਨਾ ਹੈ.

(3) ਯਾਨੀ ਤੁਮ ਈਮਾਨ ਲਾਕਰ ਔਰ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਏਹਦ ਪੂਰਾ ਕਰੋ, ਮੈਂ ਨੇਕ ਬਦਲਾ ਔਰ ਸਵਾਬ ਦੇਕਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਏਹਦ ਪੂਰਾ ਕਰੂੰਗਾ. ਇਸ ਏਹਦ ਕਾ ਬਯਾਨ ਆਯਤ : "ਵ ਲਕਦ ਅਖਜ਼ੱਲਾਹੋ ਮੀਸਾਕਾ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲਾ" ਯਾਨੀ ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਸੇ ਏਹਦ ਲਿਯਾ. (ਸੂਰਏ ਮਾਯਦਾ, ਆਯਤ 12) ਮੇਂ ਹੈ.

(4) ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਨੇਅਮਤ ਕਾ ਸ਼ੁਕ੍ਰ ਕਰਨੇ ਔਰ ਏਹਦ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ ਕੇ ਵਾਜਿਬ ਹੋਨੇ ਕਾ ਬਯਾਨ ਹੈ ਔਰ ਯਹ ਭੀ ਕਿ ਮੂਮਿਨ ਕੋ ਚਾਹਿਯੇ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਸਿਵਾ ਕਿਸੀ ਸੇ ਨ ਡਰੇ.

(5) ਯਾਨੀ ਕੁਰਆਨੇ ਪਾਕ ਔਰ ਤੌਰਾਤ ਔਰ ਇੰਜੀਲ ਪਰ, ਜੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਸਾਥ ਹੈਂ, ਈਮਾਨ ਲਾਓ ਔਰ ਕਿਤਾਬ ਵਾਲੋਂ ਮੇਂ ਪਹਲੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਨ ਬਨੇ ਕਿ ਜੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਇੱਤਿਬਾਅ (ਅਨੁਕਰਣ) ਮੇਂ ਕੁਫ੍ਰ ਕਰੇ ਉਸਕਾ ਵਬਾਲ ਭੀ ਤੁਮ ਪਰ ਹੋ.

(6) ਇਨ ਆਯਤੋਂ ਸੇ ਤੌਰਾਤ ਵ ਇੰਜੀਲ ਕੀ ਵੋ ਆਯਤੇਂ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਜਿਨ ਮੇਂ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਔਰ ਬਡਾਈ ਹੈ. ਮਕਸਦ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੀ ਨਅਤ ਯਾ ਤਾਰੀਫ਼ ਦੁਨਿਯਾ ਕੀ ਦੌਲਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਮਤ ਛੁਪਾਓ ਕਿ ਦੁਨਿਯਾ ਕਾ ਮਾਲ ਛੋਟੀ ਪੂੰਜੀ ਔਰ ਆਖਿਰਤ ਕੀ ਨੇਅਮਤ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੇਂ ਬੇ ਹਕੀਕਤ ਹੈ.

ਯਹ ਆਯਤ ਕਅਬ ਬਿਨ ਅਸ਼ਰਫ਼ ਔਰ ਯਹੂਦ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਰਈਸੋਂ ਔਰ ਉਲਮਾ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਨਾਜ਼ਿਲ ਹੁਈ ਜੋ ਅਪਨੀ ਕੌਮ ਕੇ ਜਾਹਿਲੋਂ ਔਰ ਕਮੀਨੋਂ ਸੇ ਟਕੇ ਵੂਸੂਲ ਕਰ ਲੇਤੇ ਔਰ ਉਨ ਪਰ ਸਾਲਾਨੇ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰਤੇ ਥੇ ਔਰ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਫਲੋਂ ਔਰ ਨਕ੍ਰ ਮਾਲ ਮੇਂ ਅਪਨੇ ਹਕ ਠਹਰਾ ਲਿਯੇ ਥੇ. ਉਨ੍ਹੋਂ ਡਰ ਹੁਆ ਕਿ ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਜੋ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਨਅਤ ਔਰ ਸਿਫ਼ਤ (ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ) ਹੈ, ਅਗਰ ਉਸਕੋ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰੇਂ ਤੋ ਕੌਮ ਹੁਜ਼ੂਰ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲੇ ਜਾਏਗੀ ਔਰ ਉਨ੍ਹੋਂ ਕੋਈ ਪੂਛਨੇ ਵਾਲਾ ਨ ਹੋਗਾ. ਯੇ ਤਮਾਮ ਫ਼ਾਯਦੇ ਔਰ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਤੇ ਰਹੇਂਗੇ. ਇਸਲਿਯੇ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਪਨੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਮੇਂ ਬਦਲਾਵ ਕਿਯਾ ਔਰ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੀ ਪਹਚਾਨ ਔਰ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੋ ਬਦਲ ਡਾਲਾ. ਜਬ ਉਨਸੇ ਲੋਗ ਪੂਛਤੇ ਕਿ ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੀ ਕਜਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਦਰ੍ਜ ਹੈਂ ਤੋ ਵੋ ਛੁਪਾ ਲੇਤੇ ਔਰ ਹਰਗਿਜ਼ ਨ ਬਤਾਤੇ. ਇਸ ਪਰ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ. (ਖਾਜ਼ਿਨ ਵਗੈਰਹ)

(7) ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਨਮਾਜ਼ ਔਰ ਜ਼ਕਾਤ ਕੇ ਫ਼ਰ੍ਜ਼ ਹੋਨੇ ਕਾ ਬਯਾਨ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਤਰਫ਼ ਭੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਨਮਾਜ਼ੋਂ ਕੋ ਉਨਕੇ ਹੁਕੂਕ (ਸੰਸ੍ਕਾਰੋਂ) ਕੇ ਹਿਸਾਬ ਸੇ ਅਦਾ ਕਰੋ. ਜਮਾਅਤ (ਸਾਮੂਹਿਕ ਨਮਾਜ਼) ਕੀ ਤਕ੍ਮੀਬ ਭੀ ਹੈ. ਹਦੀਸ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਹੈ ਜਮਾਅਤ ਕੇ ਸਾਥ ਨਮਾਜ਼ ਪਢਨਾ ਅਕੇਲੇ ਪਢਨੇ ਸੇ ਸੱਤਾਈਸ ਦਰ੍ਜੇ ਜ਼ਯਾਦਾ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ (ਪੁਣ੍ਯ) ਰਖਤਾ ਹੈ.

(8) ਯਹੂਦੀ ਉਲਮਾ ਸੇ ਉਨਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਿਸ਼ੇ੍ਦਾਰੋਂ ਨੇ ਇਸ੍ਲਾਮ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਪੂਛਾ ਤੋ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਕਹਾ ਤੁਮ ਇਸ ਦੀਨ ਪਰ ਕਾਯਮ ਰਹੋ. ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕਾ ਦੀਨ ਭੀ ਸੱਚਾ ਔਰ ਕਲਾਮ ਭੀ ਸੱਚਾ. ਇਸ ਪਰ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ. ਏਕ ਕਥਨ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਆਯਤ ਉਨ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ ਜਿਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਰਬ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੋ ਕੋ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਨਬੀ ਹੋਨੇ ਕੀ ਖਬਰ ਦੀ ਥੀ ਔਰ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕਾ ਇੱਤਿਬਾ (ਅਨੁਕਰਣ) ਕਰਨੇ ਕੀ ਹਿਦਾਯਤ ਕੀ ਥੀ. ਫਿਰ ਜਬ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੀ ਨਬੁੱਵਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋ ਗਈ ਤੋ ਯੇ ਹਿਦਾਯਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹਸਦ (ਈਰ੍ਸ਼ਯਾ) ਸੇ ਖੁਦ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੋ ਗਏ. ਇਸ ਪਰ ਉਨ੍ਹੋਂ ਫਟਕਾਰਾ ਗਯਾ.(ਖਾਜ਼ਿਨ ਵ ਮਦਾਰਿਕ)

(9) ਯਾਨੀ ਅਪਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤੋਂ ਮੇਂ ਸਬ੍ਰ ਔਰ ਨਮਾਜ਼ ਸੇ ਮਦਦ ਚਾਹੋ. ਸੁਬਹਾਨ ਅੱਲਾਹ, ਕਯਾ ਪਾਕੀਜ਼ਾ ਤਾਲੀਮ ਹੈ. ਸਬ੍ਰ ਮੁਸੀਬਤੋਂ ਕਾ ਅਖਲਾਕੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ. ਇਨ੍ਸਾਨ ਇਨ੍ਸਾਫ਼ ਔਰ ਸਤਜਮਾਰ੍ਰ ਕੇ ਸੰਕਲ੍ਪ ਪਰ ਇਸਕੇ ਬਿਨਾ ਕਾਯਮ ਨਹੀਂ ਰਹ ਸਕਤਾ. ਸਬ੍ਰ ਕੀ ਤੀਨ ਕਿਸ੍ਮੇਂ ਹੈਂ- (1) ਤਕਲੀਫ਼ ਔਰ ਮੁਸੀਬਤ ਪਰ ਨਫ਼੍ਸ ਕੋ ਰੋਕਨਾ, (2) ਤਾਅਤ (ਫਰਮਾਂਬਰਦਾਰੀ) ਔਰ ਇਬਾਦਤ ਕੀ ਮਸ਼ੱਕਤੋਂ ਮੇਂ ਮੁਸ੍ਤਕਿਲ (ਅਡਿਗ) ਰਹਨਾ, (3) ਗੁਨਾਹੋਂ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਖਿੰਚਨੇ ਸੇ ਤਬੀਅਤ ਕੋ ਰੋਕਨਾ. ਕੁਛ ਮੁਫ਼ੱਸਿਰੋਂ ਨੇ ਯਹਾਂ ਸਬ੍ਰ ਸੇ ਰੋਜ਼ਾ ਮੁਰਾਦ ਲਿਯਾ ਹੈ. ਵਹ ਭੀ ਸਬ੍ਰ ਕਾ ਏਕ ਅਨ੍ਵਾਜ਼ ਹੈ. ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਮੁਸੀਬਤ ਕੇ ਵਕ੍ਤ ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਸਾਥ ਮਦਦ ਕੀ ਤਾਲੀਮ ਭੀ ਫ਼ਰਮਾਈ ਕਯੋਂਕਿ ਵਹ ਬਦਨ ਔਰ ਨਫ਼੍ਸ ਕੀ ਇਬਾਦਤ ਕਾ ਸੰਗਮ ਹੈ ਔਰ ਉਸਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਤੀ ਹੈ. ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਅਹਮ ਕਾਮੋਂ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਆਨੇ ਪਰ ਨਮਾਜ਼ ਮੇਂ ਮਸ਼ਗ਼ੂਲ ਹੋ ਜਾਤੇ ਥੇ. ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਯਹ ਭੀ ਬਤਾਯਾ ਗਯਾ ਕਿ ਸੱਚੇ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਸਿਵਾ ਔਰੋਂ ਪਰ ਨਮਾਜ਼ ਭਾਰੀ ਪੜਤੀ ਹੈ.

(10) ਇਸਮੇਂ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਖਿਰਤ ਮੇਂ ਮੂਮਿਨੋਂ ਕੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੀਦਾਰ ਕੀ ਨੇਅਮਤ ਮਿਲੇਗੀ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਛਟਾ ਰੂਕੂ

يٰبَنِيۡۤ اِسۡرَآءِيۡلَ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَتِىَ الَّتِىۡۤ اَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَاَنِّىۡ فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۴۷﴾ وَاتَّقُوۡا
يَوۡمًا لَّا تَجۡزِىۡ نَفۡسٌ عَنۡ نَّفۡسٍ شَيۡـًٔا وَّلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا يُؤۡخَذُ مِنۡهَا عَدۡلٌ وَّلَا هُمۡ
يُنۡصَرُوۡنَ ﴿۴۸﴾ وَ اِذۡ نَجَّيۡنٰكُمۡ مِّنۡ اٰلِ فِرۡعَوۡنَ يَسُوۡمُوۡنَكُمۡ سُوۡٓءَ الۡعَذَابِ يُذَبِّحُوۡنَ اَبۡنَآءَكُمۡ
وَيَسۡتَحۡيُوۡنَ نِسَآءَكُمۡ ؕ وَ فِىۡ ذٰلِكُمۡ بَلَآءٌ مِّنۡ رَّبِّكُمۡ عَظِيۡمٌ ﴿۴۹﴾ وَ اِذۡ فَرَقۡنَا بِكُمُ الۡبَحۡرَ
فَاَنۡجَيۡنٰكُمۡ وَاَغۡرَقۡنَاۤ اٰلَ فِرۡعَوۡنَ وَاَنۡتُمۡ تَنۡظُرُوۡنَ ﴿۵۰﴾ وَ اِذۡ وٰعَدۡنَا مُوۡسٰۤى اَرۡبَعِيۡنَ لَيۡلَةً ثُمَّ
اتَّخَذۡتُمُ الۡعِجۡلَ مِنۡۢ بَعۡدِهٖ وَاَنۡتُمۡ ظٰلِمُوۡنَ ﴿۵۱﴾ ثُمَّ عَفَوۡنَا عَنۡكُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمۡ
تَشۡكُرُوۡنَ ﴿۵۲﴾ وَ اِذۡ اٰتَيۡنَا مُوۡسَى الۡكِتٰبَ وَالۡفُرۡقَانَ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُوۡنَ ﴿۵۳﴾ وَ اِذۡ قَالَ مُوۡسٰى لِقَوۡمِهٖ
يٰقَوۡمِ اِنَّكُمۡ ظَلَمۡتُمۡ اَنۡفُسَكُمۡ بِاتِّخَاذِكُمُ الۡعِجۡلَ فَتُوۡبُوۡۤا اِلٰى بَارِئِكُمۡ فَاقۡتُلُوۡۤا اَنۡفُسَكُمۡ ؕ
ذٰلِكُمۡ خَيۡرٌ لَّكُمۡ عِنۡدَ بَارِئِكُمۡ ؕ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡ ؕ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيۡمُ ﴿۵۴﴾ وَ اِذۡ قُلۡتُمۡ
يٰمُوۡسٰى لَنۡ نُّؤۡمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهۡرَةً فَاَخَذَتۡكُمُ الصّٰعِقَةُ وَاَنۡتُمۡ تَنۡظُرُوۡنَ ﴿۵۵﴾ ثُمَّ بَعَثۡنٰكُمۡ
مِّنۡۢ بَعۡدِ مَوۡتِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُوۡنَ ﴿۵۶﴾ وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ الۡغَمَامَ وَاَنۡزَلۡنَا عَلَيۡكُمُ الۡمَنَّ
وَالسَّلۡوٰى ؕ كُلُوۡا مِنۡ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقۡنٰكُمۡ ؕ وَمَا ظَلَمُوۡنَا وَلٰكِنۡ كَانُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ يَظۡلِمُوۡنَ ﴿۵۷﴾
وَ اِذۡ قُلۡنَا ادۡخُلُوۡا هٰذِهِ الۡقَرۡيَةَ فَكُلُوۡا مِنۡهَا حَيۡثُ شِئۡتُمۡ رَغَدًا وَّادۡخُلُوا الۡبَابَ سُجَّدًا وَّقُوۡلُوۡا
حِطَّةٌ نَّغۡفِرۡ لَكُمۡ خَطٰيٰكُمۡ ؕ وَسَنَزِيۡدُ الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿۵۸﴾ فَبَدَّلَ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا قَوۡلًا غَيۡرَ الَّذِىۡ قِيۡلَ
لَهُمۡ فَاَنۡزَلۡنَا عَلَى الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا رِجۡزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوۡا يَفۡسُقُوۡنَ ﴿۵۹﴾

੪੭. ਐ ਯਾਕੂਬ ਕੀ ਸਨ੍ਤਾਨ, ਯਾਦ ਕਰੋ ਮੇਰਾ ਵਹ ਅਹਸਾਨ ਜੋ ਮੈਂ ਨੇ ਤੁਮਪਰ ਕਿਯਾ ਔਰ ਯਹ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਪਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਬਡਾਈ ਦੀ (1)

੪੮. ਔਰ ਡਰੋ ਉਸ ਦਿਨ ਸੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਕੋਈ ਜਾਨ ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਬਦਲਾ ਨ ਹੋ ਸਕੇਗੀ(2)

ਔਰ ਨ ਕਾਫਿਰ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕੋਈ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਮਾਨੀ ਜਾਏ ਔਰ ਨ ਕੁਛ ਲੇਕਰ ਉਸਕੀ ਜਾਨ ਛੋਡੀ ਜਾਏ ਔਰ ਨ ਉਨਕੀ ਮਦਦ ਹੋ(3)

੪੯. ਔਰ (ਯਾਦ ਕਰੋ)ਜਬ ਹਮਨੇ ਤੁਮਕੋ ਫ਼ਿਰਔਨ ਵਾਲੋਂ ਸੇ ਨਜਾਤ ਬਖ੍ਸ਼ੀ (ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਲਾਯਾ)(4) ਕਿ ਤੁਮਪਰ ਬੁਰਾ ਅਜਾਬ ਕਰਤੇ ਥੇ(5) ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਬੇਟੋਂ ਕੋ ਜ਼ਿਬ੍ਹ ਕਰਤੇ ਔਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਬੇਟਿਯੋਂ ਕੋ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਰਖਤੇ(6) ਔਰ ਉਸਮੇਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਰਬ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਬਡੀ ਬਲਾ ਥੀ ਯਾ ਬਡਾ ਇਨਾਮ(7)

੫੦. ਔਰ ਜਬ ਹਮਨੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਦਰਿਯਾ ਫ਼ਾਡ ਦਿਯਾ ਤੋ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਬਚਾ ਲਿਯਾ. ਔਰ ਫ਼ਿਰਔਨ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਆਂਖੋਂ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਡੁਬੋ ਦਿਯਾ(8)

੫੧. ਔਰ ਜਬ ਹਮਨੇ ਮੂਸਾ ਸੇ ਚਾਲੀਸ ਰਾਤ ਕਾ ਵਾਦਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਫਿਰ ਉਸਕੇ ਪੀਛੇ ਤੁਮਨੇ ਬਛਡੇ ਕੀ ਪੂਜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੀ ਔਰ ਤੁਮ ਜ਼ਾਲਿਮ ਥੇ (9)

੫੨. ਫਿਰ ਉਸਕੇ ਬਾਦ ਹਮਨੇ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ(10) ਕਿ ਕਹੀਂ ਤੁਮ ਅਹਸਾਨ ਮਾਨੋ (11)

੫੩. ਔਰ ਜਬ ਹਮਨੇ ਮੂਸਾ ਕੋ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਔਰ ਸਤਜ ਔਰ ਅਸਤਜ ਮੇਂ ਪਹਚਾਨ ਕਰ ਦੇਨਾ ਕਿ ਕਹੀਂ ਤੁਮ ਰਾਹ ਪਰ ਆਓ

੫੪. ਔਰ ਜਬ ਮੂਸਾ ਨੇ ਅਪਨੀ ਕੌਮ ਸੇ ਕਹਾ ਐ ਮੇਰੀ ਕੌਮ ਤੁਮਨੇ ਬਛਡਾ ਬਨਾਕਰ ਅਪਨੀ ਜਾਨੋਂ ਪਰ ਜ਼ੁਲ੍ਮ ਕਿਯਾ ਤੋ ਅਪਨੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਲੌਟ ਆਓ ਤੋ ਆਪਸ ਮੇਂ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਕਤ੍ਲ ਕਰੋ(12) ਯਹ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ ਨਜ਼ੂੀਕ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਬੇਹਤਰ ਹੈ ਤੋ ਉਸਨੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਤੌਬਹ ਕੁਬੂਲ ਕੀ, ਬੇਸ਼ਕ ਵਹੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਤੌਬਹ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮੇਹਰਬਾਨ(13)

੫੫. ਔਰ ਜਬ ਤੁਮਨੇ ਕਹਾ ਐ ਮੂਸਾ ਹਮ ਹਰਗਿਜ਼ (ਕਦਾਚਿਤ) ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਯਕੀਨ ਨ ਲਾਏਂਗੇ ਜਬ ਤਕ ਖੁਲੇ ਬਨ੍ਹੋਂ ਖੁਦਾ ਕੋ ਨ ਦੇਖ ਲੇਂ ਤੋ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਕਡਕ ਨੇ ਆ ਲਿਯਾ ਔਰ ਤੁਮ ਦੇਖ ਰਹੇ ਥੇ

੫੬. ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਪੀਛੇ ਹਮਨੇ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਜ਼ਿਨ੍ਹਾ ਕਿਯਾ ਕਿ ਕਹੀਂ ਤੁਮ ਏਹਸਾਨ ਮਾਨੇ

੫੭. ਔਰ ਹਮਨੇ ਬਾਦਲ ਕੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਸਾਯਬਾਨ ਕਿਯਾ(14) ਔਰ ਤੁਮਪਰ ਮਤ੍ਰ ਔਰ ਸਲਵਾ ਉਤਾਰਾ, ਖਾਓ ਹਮਾਰੀ ਦੀ ਹੁਈ ਸੁਥਰੀ ਚੀਜ਼ੇਂ(15)ਓਰ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਕੁਛ ਹਮਾਰਾ ਨ ਬਿਗਾਡਾ, ਹਾਂ ਅਪਨੀ ਹੀ ਜਾਨੋਂ ਕਾ ਬਿਗਾਡ ਕਰਤੇ ਥੇ

੫੮. ਔਰ ਜਬ ਹਮਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਉਸ ਬਸ੍ਤੀ ਮੇਂ ਜਾਓ (16)

ਫਿਰ ਉਸਮੇਂ ਜਹਾਂ ਚਾਹੋ, ਬੇ ਰੋਕ ਟੋਕ ਖਾਓ ਔਰ ਦਰਵਾਜ਼ੋਂ ਮੇਂ ਸਜਦਾ ਕਰਤੇ ਦਾਖਿਲ ਹੋ(17) ਔਰ ਕਹੋ ਹਮਾਰੇ ਗੁਨਾਹ ਮਾਫ਼ ਹੋਂ ਹਮ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਖਤਾਏਂ ਬਖ੍ਸ਼ ਦੇਂਗੇ ਔਰ ਕਰੀਬ ਹੈ ਕਿ ਨੇਕੀ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਔਰ ਜਜਾਦਾ ਦੇਂ(18)

੫੯. ਤੋ ਜ਼ਾਲਿਮੋਂ ਨੇ ਔਰ ਬਾਤ ਬਦਲ ਦੀ ਜੋ ਫ਼ਰਮਾਈ ਗਈ ਥੀ ਉਸਕੇ ਸਿਵਾ(19) ਤੋ ਹਮਨੇ ਆਸਮਾਨ ਸੇ ਉਨਪਰ ਅਜ਼ਾਬ ਉਤਾਰਾ(20) ਬਦਲਾ ਉਨਕੀ ਬੇ ਹੁਕਮੀ ਕਾ (59)

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਛਟਾ ਰੂਕੂ

(1) ਅਲਆਲਮੀਨ (ਸਾਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਪਰ) ਉਸਕੇ ਵਾਸ੍ਤੁਵਿਕ ਯਾ ਹਕੀਕੀ ਮਾਨੀ ਮੇਂ ਨਹੀਂ. ਇਸਸੇ ਮੁਰਾਦ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਨੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪੂਰ੍ਵਜੋਂ ਕੋ ਉਨਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਾਲੋਂ ਪਰ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੀ ਦੀ. ਯਹ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੀ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕ੍ਸ਼ੇਤ੍ਰ ਮੇਂ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਔਰ ਕਿਸੀ ਉੰਮਤ ਕੀ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੀ ਕੋ ਕਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਤੀ. ਇਸਲਿਯੇ ਉੰਮਤੇ ਮੁਹੰਮਦਿਯਾ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਇਰਸ਼ਾਦ ਹੁਆ "ਕੁਨ੍ਤੁਮ ਖੈਰਾ ਉੰਮਤਿਨ" ਯਾਨੀ ਤੁਮ ਬੇਹਤਰ ਹੋ ਉਨ ਸਬ ਉੰਮਤੋਂ ਮੇਂ ਜੋ ਲੋਗੋਂ ਮੇਂ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁਈ (ਸੂਰਏ ਆਲੇ ਇਮਰਾਨ, ਆਯਤ 110). (ਰੂਹੁਲ ਬਯਾਨ, ਜੁਮਲ ਵਗੈਰਹ)

(2) ਵਹ ਕਯਾਮਤ ਕਾ ਦਿਨ ਹੈ. ਆਯਤ ਮੇਂ ਨਫ਼੍ਸ ਦੋ ਬਾਰ ਆਯਾ ਹੈ, ਪਹਲੇ ਸੇ ਮੂਮਿਨ ਕਾ ਨਫ਼੍ਸ, ਦੂਸਰੇ ਸੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਮੁਰਾਦ ਹੈ. (ਮਦਾਰਿਕ)

(3) ਯਹਾਂ ਸੇ ਰੂਕੂ ਕੇ ਆਖਿਰ ਤਕ ਦਸ ਨੇਅਮਤੋਂ ਕਾ ਬਯਾਨ ਹੈ ਜੋ ਇਨ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੇ ਬਾਪ ਦਾਦਾ ਕੋ ਮਿਲੀਂ.

(4) ਕਿਬ੍ਤੁ ਔਰ ਅਮਾਲੀਕ ਕੀ ਕੌਮ ਸੇ ਜੋ ਮਿਸ੍ਰ ਕਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੁਆ. ਉਸ ਕੋ ਫ਼ਿਰਔਨ ਕਹਤੇ ਹੈ. ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਕੇ ਫ਼ਿਰਔਨ ਕਾ ਨਾਮ ਵਲੀਦ ਬਿਨ ਮੁਸਅਬ ਬਿਨ ਰੈਯਾਨ ਹੈ. ਯਹਾਂ ਉਸੀ ਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਹੈ. ਉਸਕੀ ਉਮ੍ਰ ਚਾਰ ਸੌ ਬਰਸ ਸੇ ਜ਼ਯਾਦਾ ਹੁਈ. ਆਲੇ ਫ਼ਿਰਔਨ ਸੇ ਉਸਕੇ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਮੁਰਾਦ ਹੈ. (ਜੁਮਲ ਵਗੈਰਹ)

(5) ਅਜ़ਾਬ ਸਬ ਬੁਰੇ ਹੋਤੇ ਹੈਂ “ਸੂਅਲ ਅਜ़ਾਬ” ਵਹ ਕਹਲਾਏਗਾ ਜੋ ਔਰ ਅਜ़ਾਬੋਂ ਸੇ ਜ़ਯਾਦਾ ਸਖ਼ਤ ਹੋ. ਇਸਲਿਯੇ ਆਲਾ ਹਜ़ਰਤ ਨੇ “ਬੁਰਾ ਅਜ़ਾਬ” ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਯਾ. ਫ਼ਿਰਔਨ ਨੇ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਪਰ ਬਡ਼ੀ ਬੇਦਰ੍ਰੀ ਸੇ ਮੇਹਨਤ ਵ ਮਸ਼ੱਕਤ ਕੇ ਦੁਸ਍ਵਾਰ ਕਾਮ ਲਾਜ਼ਿਮ ਕਿਯੇ ਥੇ. ਪੱਥਰੋਂ ਕੀ ਚੱਟਾਨੇਂ ਕਾਟਕਰ ਢੋਤੇ ਢੋਤੇ ਉਨਕੀ ਕਮਰੇਂ ਗਰ੍ਰੂਨੇਂ ਜ़ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਈ ਥੀਂ. ਗਰੀਬੋਂ ਪਰ ਟੈਕ੍ਸ ਮੁਕ਼੍ਰਰ ਕਿਯੇ ਥੇ ਜੋ ਸੂਰਜ ਡੂਬਨੇ ਸੇ ਪਹਲੇ ਜ़ਬਰਦਸ੍ਤੀ ਵ੍ਸੂਲ ਕਿਯੇ ਜਾਤੇ ਥੇ. ਜੋ ਨਾਦਾਰ ਕਿਸੀ ਦਿਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਨ ਕਰ ਸਕਾ, ਉਸਕੇ ਹਾਥ ਗਰ੍ਰੂਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲਾਕਰ ਬਾਂਧ ਦਿਯੇ ਜਾਤੇ ਥੇ, ਔਰ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਤਕ ਇਸੀ ਮੁਸੀਬਤ ਮੇਂ ਰਖਾ ਜਾਤਾ ਥਾ, ਔਰ ਤਰਹ ਤਰਹ ਕੀ ਸਖ਼ਿਯਾਂ ਨਿਰ੍ਦਯਤਾ ਕੇ ਸਾਥ ਕੀ ਜਾਤੀ ਥੀਂ. (ਖ਼ਾਜ਼ਿਨ ਵਗੈਰਹ)

(6) ਫ਼ਿਰਔਨ ਨੇ ਖ਼੍ਵਾਬ ਦੇਖਾ ਕਿ ਬੈਤੁਲ ਮਕਦਿਸ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਆਗ ਆਈ ਉਸਨੇ ਮਿਸ੍ਰ ਕੋ ਘੇਰ ਕਰ ਤਮਾਮ ਕਿਬ੍ਤਿਯੋਂ ਕੋ ਜਲਾ ਡਾਲਾ, ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੋ ਕੁਛ ਹਾਨਿ ਨ ਪਹੁंਚਾਈ. ਇਸਸੇ ਉਸਕੋ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾਹਟ ਹੁਈ. ਕਾਹਿਨੋਂ (ਤਾਂਤ੍ਰਿਕੋਂ) ਨੇ ਖ਼੍ਵਾਬ ਕੀ ਤਅਬੀਰ (ਵਜਾਖਜਾ) ਮੇਂ ਬਤਾਯਾ ਕਿ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਮੇਂ ਏਕ ਲਡ਼ਕਾ ਪੈਦਾ ਹੋਗਾ ਜੋ ਤੇਰੀ ਮੌਤ ਔਰ ਤੇਰੀ ਸਲ੍ਤਨਤ ਕੇ ਪਤਨ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋਗਾ. ਯਹ ਸੁਨਕਰ ਫ਼ਿਰਔਨ ਨੇ ਹੁਕ੍ਮ ਦਿਯਾ ਕਿ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਮੇਂ ਜੋ ਲਡ਼ਕਾ ਪੈਦਾ ਹੋ. ਕਤ੍ਲ ਕਰ ਦਿਯਾ ਜਾਏ. ਦਾਇਯਾਂ ਛਾਨ ਬੀਨ ਕੇ ਲਿਯੇ ਮੁਕ਼੍ਰਰ ਹੁਈ. ਬਾਰਹ ਹਜਾਰ ਔਰ ਦੂਸਰੇ ਕਥਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਲਡ਼ਕੇ ਕਤ੍ਲ ਕਰ ਡਾਲੇ ਗਏ ਔਰ ਨੱਵੇ ਹਜ਼ਾਰ ਹਮਲ (ਗਰ੍ਭ) ਗਿਰਾ ਦਿਯੇ ਗਯੇ. ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਮਰ੍ਜ਼ੀ ਸੇ ਇਸ ਕੈਮ ਕੇ ਬੂਢੇ ਜਲ੍ਦੀ ਮਰਨੇ ਲਗੇ. ਕਿਬ੍ਤੀ ਕੈਮ ਕੇ ਸਰਦਾਰੋਂ ਨੇ ਘਬਰਾਕਰ ਫ਼ਿਰਔਨ ਸੇ ਸ਼ਿਕਾਯਤ ਕੀ ਕਿ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਮੇਂ ਮੌਤ ਕੀ ਗਰ੍ਮਬਾਜ਼ਾਰੀ ਹੈ ਇਸ ਪਰ ਉਨਕੇ ਬੱਚੇ ਭੀ ਕਤ੍ਲ ਕਿਯੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ, ਤੋ ਹਮੇਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਹਾਂ ਸੇ ਮਿਲੇਂਗੇ. ਫ਼ਿਰਔਨ ਨੇ ਹੁਕ੍ਮ ਦਿਯਾ ਕਿ ਏਕ ਸਾਲ ਬੱਚੇ ਕਤ੍ਲ ਕਿਯੇ ਜਾਏਂ ਔਰ ਏਕ ਸਾਲ ਛੋਡੇ ਜਾਏਂ. ਤੋ ਜੋ ਸਾਲ ਛੋਡਨੇ ਕਾ ਥਾ ਉਸਮੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰੂਨ ਪੈਦਾ ਹੁਏ, ਔਰ ਕਤ੍ਲ ਕੇ ਸਾਲ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਕੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੁਈ.

(7) ਬਲਾ ਇਮ੍ਤਿਹਾਨ ਔਰ ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ. ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਨੇਅਮਤ ਸੇ ਭੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਔਰ ਸ਼ਿੱਦਤ ਵ ਮੇਹਨਤ ਸੇ ਭੀ. ਨੇਅਮਤ ਸੇ ਬਨ੍ਦੇ ਕੀ ਸ਼ੁਕ੍ਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਔਰ ਮੇਹਨਤ ਸੇ ਉਸਕੇ ਸਬ੍ (ਸੰਯਮ ਔਰ ਧੈਰਜ) ਕਾ ਹਾਲ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਅਗਰ “ਜ਼ਾਲਿਕੁਮ.”(ਔਰ ਇਸਮੇਂ) ਕਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਫ਼ਿਰਔਨ ਕੇ ਮਜ਼ਾਲਿਮ (ਅਤਜਾਚਾਰੋਂ) ਕੀ ਤਰਫ਼ ਹੋ ਤੋ ਬਲਾ ਸੇ ਮੇਹਨਤ ਔਰ ਮੁਸੀਬਤ ਮੁਰਾਦ ਹੋਗੀ, ਔਰ ਅਗਰ ਇਨ ਅਤਜਾਚਾਰੋਂ ਸੇ ਨਜਾਤ ਦੇਨੇ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਹੋ, ਤੋ ਨੇਅਮਤ.

(8) ਯਹ ਦੂਸਰੀ ਨੇਅਮਤ ਕਾ ਬਯਾਨ ਹੈ ਜੋ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਪਰ ਫ਼ਰਮਾਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹੇਂ ਫ਼ਿਰਔਨ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਜ਼ੁਲ੍ਮ ਔਰ ਸਿਤਮ ਸੇ ਨਜਾਤ ਦੀ ਔਰ ਫ਼ਿਰਔਨ ਕੋ ਉਸਕੀ ਕੈਮ ਸਮੇਤ ਉਨਕੇ ਸਾਮਨੇ ਡੂਬੋ ਦਿਯਾ. ਯਹਾਂ ਆਲੇ ਫ਼ਿਰਔਨ (ਫ਼ਿਰਔਨ ਵਾਲੋਂ) ਸੇ ਫ਼ਿਰਔਨ ਔਰ ਉਸਕੀ ਕੈਮ ਦੋਨੋਂ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ. ਜੈਸੇ ਕਿ “ਕੱਰਮਨਾ ਬਨੀ ਆਦਮਾ” ਯਾਨੀ ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਹਮਨੇ ਔਲਾਦੇ ਆਦਮ ਕੋ ਇਜ਼੍ਜ਼ਤ ਦੀ (ਸੂਰਏ ਇਸਰਾ, ਆਯਤ 70) ਮੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਔਰ ਉਨਕੀ ਔਲਾਦ ਦੋਨੋਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈਂ. (ਜੁਮਲ). ਸੰਕ੍ਸ਼ਿਪ੍ਤ ਵਾਕਿਆ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਹੁਕ੍ਮ ਸੇ ਰਾਤ ਮੇਂ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੋ ਮਿਸ੍ਰ ਸੇ ਲੇਕਰ ਰਵਾਨਾ ਹੁਏ, ਸੁਬ੍ਹ ਕੋ ਫ਼ਿਰਔਨ ਉਨਕੀ ਖੋਜ ਮੇਂ ਭਾਰੀ ਲਸ਼੍ਕਰ ਲੇਕਰ ਚਲਾ ਔਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਦਰਿਯਾ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾ ਲਿਯਾ. ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਨੇ ਫ਼ਿਰਔਨ ਕਾ ਲਸ਼੍ਕਰ ਦੇਖਕਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਸੇ ਫ਼ਰਿਯਾਦ ਕੀ. ਆਪਨੇ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਹੁਕ੍ਮ ਸੇ ਦਰਿਯਾ ਮੇਂ ਅਪਨੀ ਲਾਠੀ ਮਾਰੀ, ਉਸਕੀ ਬਰਕਤ ਸੇ ਦਰਿਯਾ ਮੇਂ ਬਾਰਹ ਖੁਸ਼੍ਕ ਰਾਸ੍ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ. ਪਾਨੀ ਦੀਵਾਰੋਂ ਕੀ ਤਰਹ ਖਡਾ ਹੋ ਗਯਾ. ਉਨ ਦੀਵਾਰੋਂ ਮੇਂ ਜਾਲੀ ਕੀ ਤਰਹ ਰੌਸ਼ਨਦਾਨ ਬਨ ਗਏ. ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੀ ਹਰ ਜਮਾਅਤ ਇਨ ਰਾਸ੍ਤੋਂ ਮੇਂ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਦੇਖਤੀ ਔਰ ਆਪਸ ਮੇਂ ਬਾਤ ਕਰਤੀ ਗੁਜ਼ਰ ਗਈ. ਫ਼ਿਰਔਨ ਦਰਿਯਾਈ ਰਾਸ੍ਤੇ ਦੇਖਕਰ ਉਨਮੇਂ ਚਲ ਪਡ਼ਾ. ਜਬ ਉਸਕਾ ਸਾਰਾ ਲਸ਼੍ਕਰ ਦਰਿਯਾ ਕੇ ਅਨ੍ਦਰ ਆ ਗਯਾ ਤੋ ਦਰਿਯਾ ਜੈਸਾ ਥਾ ਵੈਸਾ ਹੋ ਗਯਾ ਔਰ ਤਮਾਮ ਫ਼ਿਰਔਨੀ ਉਸਮੇਂ ਡੂਬ ਗਏ. ਦਰਿਯਾ ਕੀ ਚੌਡਾਈ ਚਾਰ ਫਰਸੰਗ ਥੀ. ਯੇ ਘਟਨਾ ਬੇਹਰੇ ਕੁਲਜ਼ਮ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਬੇਹਰੇ ਫ਼ਾਰਸ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪਰ ਹੈ, ਯਾ ਬੇਹਰੇ ਮਾ-ਵਰਾਏ ਮਿਸ੍ਰ ਕੀ, ਜਿਸਕੋ ਅਸਾਫ਼ ਕਹਤੇ ਹੈ. ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਦਰਿਯਾ ਕੇ ਉਸ ਪਾਰ ਫ਼ਿਰਔਨੀ ਲਸ਼੍ਕਰ ਕੇ ਡੂਬਨੇ ਕਾ ਦ੍ਰਸ਼੍ਯ ਦੇਖ ਰਹੇ ਥੇ. ਯਹ ਵਾਕਿਆ ਦਸਵੀਂ ਮੁਹੱਰਮ ਕੋ ਹੁਆ. ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਸ਼ੁਕ੍ਰ ਕਾ ਰੋਜ਼ਾ ਰਖਾ. ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਤਕ ਭੀ ਯਹੂਦੀ ਇਸ ਦਿਨ ਕਾ ਰੋਜ਼ਾ ਰਖਤੇ ਥੇ. ਹੁਜ਼ੂਰ ਨੇ ਭੀ ਇਸ ਦਿਨ ਕਾ ਰੋਜ਼ਾ ਰਖਾ ਔਰ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਵਿਜਯ ਕੀ ਖੁਸ਼ੀ

ਮਨਾਨੇ ਔਰ ਉਸਕੀ ਸ਼ੁਕ੍ਰ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਨੇ ਕੇ ਹਮ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਸੇ ਜ਼ਯਾਦਾ ਹਕਦਾਰ ਹੈਂ. ਇਸ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਦਸਵੀਂ ਮੁਹੱਰਮ ਯਾਨੀ ਆਸ਼ੁਰਾ ਕਾ ਰੋਜ਼ਾ ਸੁੰਨਤ ਹੈ. ਯਹ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਨਬਿਯੋਂ ਪਰ ਜੋ ਇਨਾਮ ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਹੁਆ ਉਸਕੀ ਯਾਦਗਾਰ ਕਾਯਮ ਕਰਨਾ ਔਰ ਸ਼ੁਕ੍ਰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਅੱਛੀ ਬਾਤ ਹੈ. ਯਹ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਐਸੇ ਕਾਮੋਂ ਮੇਂ ਦਿਨ ਕਾ ਨਿਸ਼ਿਚਤ ਕਿਯਾ ਜਾਨਾ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਸੁੰਨਤ ਹੈ. ਯਹ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਨਬਿਯੋਂ ਕੀ ਯਾਦਗਾਰ ਅਗਰ ਕਾਫ਼ਿਰ ਲੋਗ ਭੀ ਕਾਯਮ ਕਰਤੇ ਹੋਂ ਜਬ ਭੀ ਉਸਕੋ ਛੋਡਾ ਨ ਜਾਏਗਾ.

(9) ਫ਼ਿਰਔਨ ਔਰ ਉਸਕੀ ਕੌਮ ਕੇ ਹਲਾਕ ਹੋ ਜਾਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਜਬ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੋ ਲੇਕਰ ਮਿਸ੍ਰ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਲੌਟੇ ਔਰ ਉਨਕੀ ਪ੍ਰਾਰ੍ਥਨਾ ਪਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਤੌਰਾਤ ਅਤਾ ਕਰਨੇ ਕਾ ਵਾਦਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਔਰ ਇਸਕੇ ਲਿਯੇ ਮੀਕਾਤ ਨਿਸ਼ਿਚਤ ਕਿਯਾ ਜਿਸਕੀ ਮੁੱਦਤ ਬਢੌਤਰੀ ਸਮੇਤ ਏਕ ਮਾਹ ਦਸ ਦਿਨ ਥੀ ਯਾਨੀ ਏਕ ਮਾਹ ਜ਼ਿਲਕਾਦ ਔਰ ਦਸ ਦਿਨ ਜ਼ਿਲਹਜ ਕੇ. ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੌਮ ਮੇਂ ਅਪਨੇ ਭਾਈ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰੂਨ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੋ ਅਪਨਾ ਖਲੀਫ਼ਾ ਵ ਜਾਨਸ਼ੀਨ (ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ) ਬਨਾਕਰ, ਤੌਰਾਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨੇ ਤੂਰ ਪਹਾਡ ਪਰ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲੇ ਗਏ, ਚਾਲੀਸ ਰਾਤ ਵਹਾਂ ਠਹਰੇ. ਇਸ ਅਰ੍ਸੇ ਮੇਂ ਕਿਸੀ ਸੇ ਬਾਤ ਨ ਕੀ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਜ਼ਬਰਜਦ ਕੀ ਤਖ੍ਤਿਯੋਂ ਮੇਂ, ਆਪ ਪਰ ਤੌਰਾਤ ਉਤਾਰੀ. ਯਹਾਂ ਸਾਮਰੀ ਨੇ ਸੋਨੇ ਕਾ ਜਵਾਹਰਾਤ ਜਡਾ ਬਛਡਾ ਬਨਾਕਰ ਕੌਮ ਸੇ ਕਹਾ ਕਿ ਯਹ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਮਾਬੂਦ ਹੈ. ਵੇ ਲੋਗ ਏਕ ਮਾਹ ਹਜ਼ਰਤ ਕਾ ਇਨ੍ਤਿਜ਼ਾਰ ਕਰਕੇ ਸਾਮਰੀ ਕੇ ਬਹਕਾਨੇ ਪਰ ਬਛਡਾ ਪੂਜਨੇ ਲਗੇ, ਸਿਵਾਏ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰੂਨ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਔਰ ਆਪਕੇ ਬਾਰਹ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਥਿਯੋਂ ਕੇ ਤਮਾਮ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਨੇ ਬਛਡੇ ਕੋ ਪੂਜਾ. (ਖਾਜ਼ਿਨ)

(10) ਮਾਫ਼ੀ ਕੀ ਕੈਫ਼ਿਯਤ (ਵਿਵਰਣ) ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਤੌਬਹ ਕੀ ਸੂਰਤ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹੋ�ंने ਬਛਡੇ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੈ, ਵੇ ਪੂਜਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਕਤ੍ਲ ਕਰੇਂ ਔਰ ਮੁਜਰਿਮ ਰਾਜ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਤ੍ਲ ਹੋ ਜਾਏਂ. ਵੇ ਇਸ ਪਰ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਏ. ਸੁਬਹ ਸੇ ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਕਤ੍ਲ ਹੋ ਗਏ ਤਬ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਗਿਡਗਿਡਾ ਕਰ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਅਰ੍ਜ਼ ਕੀ. ਵਹੀ (ਦੇਵਵਾਣੀ) ਆਈ ਕਿ ਜੋ ਕਤ੍ਲ ਹੋ ਚੁਕੇ ਵੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁਏ, ਬਾਕੀ ਮਾਫ਼ ਫ਼ਰਮਾਏ ਗਏ. ਉਨਮੇਂ ਕੇ ਕਾਤਿਲ ਔਰ ਕਤ੍ਲ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਸਬ ਜੰਨਤ ਕੇ ਹਕਦਾਰ ਹੈਂ. ਸ਼ਿਰ੍ਕ ਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁਰ੍ਦ (ਅਧਰ੍ਮੀ) ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਮੁਰ੍ਦ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕਤ੍ਲ ਹੈ ਕਯੋਂਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਸੇ ਬਗਾਵਤ ਕਤ੍ਲ ਔਰ ਰਕ੍ਤਪਾਤ ਸੇ ਭੀ ਸਖ੍ਤਤਰ ਜੁਰ੍ਮ ਹੈ. ਬਛਡਾ ਬਨਾਕਰ ਪੂਜਨੇ ਮੇਂ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੇ ਕਈ ਜੁਰ੍ਮ ਥੇ. ਏਕ ਮੂਰ੍ਤਿ ਬਨਾਨਾ ਜੋ ਹਰਾਮ ਹੈ, ਦੂਸਰੇ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰੂਨ ਯਾਨੀ ਏਕ ਨਬੀ ਕੀ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ, ਤੀਸਰੇ ਬਛਡਾ ਪੂਜਕਰ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕ (ਮੂਰ੍ਤਿ ਪੂਜਕ) ਹੋ ਜਾਨਾ. ਯਹ ਜ਼ੁਲ੍ਮ ਫ਼ਿਰਔਨ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਜ਼ੁਲ੍ਮੋਂ ਸੇ ਭੀ ਜ਼ਯਾਦਾ ਬੁਰਾ ਹੈ. ਕਯੋਂਕਿ ਯੇ ਕਾਮ ਉਨਸੇ ਈਮਾਨ ਕੇ ਬਾਦ ਸਰਜ਼ਦ ਹੁਏ, ਇਸਲਿਯੇ ਹਕਦਾਰ ਤੋ ਇਸਕੇ ਥੇ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਅਜ਼ਾਬ ਉਨ੍ਹੇਂ ਮੁਹਲਤ ਨ ਦੇ, ਔਰ ਫ਼ੈਰਨ ਹਲਾਕਤ ਸੇ ਕੁਫ਼੍ਰ ਪਰ ਉਨਕਾ ਅਨ੍ਤ ਹੋ ਜਾਏ ਲੇਕਿਨ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰੂਨ ਕੀ ਬਦੌਲਤ ਉਨ੍ਹੇਂ ਤੌਬਹ ਕਾ ਮੌਕਾ ਦਿਯਾ ਗਯਾ. ਯਹ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਬਡੀ ਕ੍ਰਪਾ ਹੈ.

(11) ਇਸਮੇਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੀ ਸਲਾਹਿਯਤ ਫ਼ਿਰਔਨ ਵਾਲੋਂ ਕੀ ਤਰਹ ਬਾਤਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਥੀ ਔਰ ਉਨਕੀ ਨਸ੍ਲ ਸੇ ਅੱਛੇ ਨੇਕ ਲੋਗ ਪੈਦਾ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਥੇ. ਯਹੀ ਹੁਆ ਭੀ, ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਮੇਂ ਹਜ਼ਾਰੋਂ ਨਬੀ ਔਰ ਨੇਕ ਗੁਣਵਾਨ ਲੋਗ ਪੈਦਾ ਹੁਏ.

(12) ਯਹ ਕਤ੍ਲ ਉਨਕੇ ਕਫ਼ਫ਼ਾਰੇ (ਪ੍ਰਾਯਸ਼੍ਚਿਤ) ਕੇ ਲਿਯੇ ਥਾ.

(13) ਜਬ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਨੇ ਤੌਬਹ ਕੀ ਔਰ ਪ੍ਰਾਯਸ਼੍ਚਿਤ ਮੇਂ ਅਪਨੀ ਜਾਨੇਂ ਦੇ ਦੀਂ ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਹੁਕ੍ਮ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਉਨ੍ਹੇਂ ਬਛਡੇ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੀ ਮਾਫ਼ੀ ਮਾਂਗਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹਾਜ਼ਿਰ ਲਾਏਂ. ਹਜ਼ਰਤ ਉਨਮੇਂ ਸੇ ਸੱਤਰ ਆਦਮੀ ਚੁਨਕਰ ਤੂਰ ਪਹਾਡ ਪਰ ਲੇ ਗਏ. ਵੇ ਕਹਨੇ ਲਗੇ- ਐ ਮੂਸਾ, ਹਮ ਆਪਕਾ ਯਕੀਨ ਨ ਕਰੇਂਗੇ ਜਬ ਤਕ ਖੁਦਾ ਕੋ ਰੂਬਰੂ ਨ ਦੇਖ ਲੇਂ. ਇਸ ਪਰ ਆਸਮਾਨ ਸੇ ਏਕ ਭਯਾਨਕ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ ਜਿਸਕੀ ਹੈਬਤ ਸੇ ਵੇ ਮਰ ਗਏ. ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਗਿਡਗਿਡਾਕਰ ਅਰ੍ਜ ਕੀ ਕਿ ਐ ਮੇਰੇ ਰਬ, ਮੈ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੋ ਕਯਾ ਜਵਾਬ ਦੂੰਗਾ. ਇਸ ਪਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਏਕ ਕੇ ਬਾਦ ਏਕ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ. ਇਸਸੇ ਨਬਿਯੋਂ ਕੀ ਸ਼ਾਨ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਸੇ “ਲਨ ਨੁਮਿਨਾ ਲਕਾ” (ਐ ਮੂਸਾ ਹਮ ਹਰਗਿਜ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਯਕੀਨ ਨ ਲਾਏਂਗੇ) ਕਹਨੇ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਮੇਂ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਹਲਾਕ ਕਿਯੇ ਗਏ. ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਾਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਏਹਦ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਆਗਾਹ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਬਿਯੋਂ ਕਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨਾ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਕਾ ਕਾਰਣ ਬਨਤਾ ਹੈ, ਇਸਸੇ ਡਰਤੇ ਰਹੋਂ. ਯਹ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਅਪਨੇ ਪਜਾਰੋਂ ਕੀ ਦੁਆ ਸੇ ਮੁਰ੍ਦੇ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਫ਼ਰਮਾ ਦੇਤਾ ਹੈ.

(14) ਜਬ ਹਜ़रत मूसा अलैहिॅसलाम ਫ़ारिग होकर बनी इस्राॅईल के लशॅकर में पहुंचे और आपने उन्हें अॅलाह का हुक्म सुनाया कि मुल्के शाम हजरत इब्राहीम और उनकी औलाद का मदफ़न (अन्निुम आशूख शूल) है, उसी में बैतुल मकदिस है. उसको अमालिका से आज़ाद कराने के लिऐ जिहाद करो और मिस्रु छोडकर वहीं अपना वतन बनाओं मिस्रु का छोडना बनी इस्राॅईल पर बडा भारी था. पहले तो वे काफ़ी आगे पीछे हुऐ और जब अपनी मरज़ी के खिलाफ़ सिरफ़ अॅलाह के हुक्म से मजबूर होकर हज़रत हारुन और हज़रत मूसा के साथ रवाना हुऐ तो रास्ते में जो कठिनाई पेश आती, हज़रत मूसा से शिकायत करते. जब उस सहरा (मरुशूल) में पहुंचे जहां हरियाली थी न छाया, न गॅला साथ था. वहां धूप की तेज़ी और भूख की शिकायत की. अॅलाह तआला ने हज़रत मूसा की दुआ से सफ़ेद बादल के उनके सरों पर छा दिया जो दिन भर उनके साथ चलता. रात को उनके लिऐ प्रकाश का ऐक सुतून (सुमभ) उतरता जिसकी रौशनी में काम करते. उनके कपडे मैले और पुराने न होते, नाखुन और बाल न बढते, उस सफ़र में जो बॅचा पैदा होता उसका लिबास उसके साथ पैदा होता, जितना वह बढता, लिबास भी बढता.

(15) मंन, तरंजबीन (दलिया) की तरह ऐक मीठी चीज़ थी, रोज़ाना सुबह पौ फटे सूरज निकलने तक हर आदमी के लिये ऐक साअ के बराबर आसमान से उतरती. लोग उसको चादरों में लेकर दिन भर खाते रहते. सलवा ऐक छोटी चिडिया होती है. उसको हवा लाती. ये शिकार करके खाते. दोनें चीज़ें शनिवार को बिलकुल न आतीं, बाकी हर रोज़ पहुंचतीं. शुक्रवार को और दिनें से दुगुनी आतीं. हुक्म यह था कि शुक्रवार को शनिवार के लिये भी ज़रूरत के अनुसार जमा कर लो मगर ऐक दिन से ज़ज़ादा का न जमा करो. बनी इस्राॅईल ने इन नेअमतों की नाशुक्री की. भंडार जमा किये, वे सड गऐ और आसमान से उनका उतरना बंद हो गया. यह उन्होंने अपना ही नुकसान किया कि दुनिया में नेअमत से मेहरूम और आखिरत में अज़ाब के हकदार हुऐ.

(16) "उस बस्ती" से बैतुल मकदिस मुराद है या अरीहा जो बैतुल मकदिस से करीब है, जिसमें अमालिका आबाद थे और उसको खाली कर गऐ. वहां गॅले मेवे की बहुतात थी.

(17) यह दरवाज़ा उनके लिये काबे के दरजे का था कि इसमें दाखिल होना और इसकी तरफ़ सजदा करना गुनाहों के प्रायशिचत का कारण करार दिया गया.

(18) इस आयत से मालूम हुआ कि ज़बान से माफ़ी मांगना और बदन की इबादत सजदा वगैरह तौबह का पूरक है. यह भी मालूम हुआ कि मशहूर गुनाह की तौबह ऐलान के साथ होनी चाहिये. यह भी मालूम हुआ कि पवित्र शूल जो अॅलाह की रहमत वाले हों, वहां तौबह करना और हुक्म बजा लाना नेक फलें और तौबह जलू कुबूल होने का कारण बनता है. (फ़तुल अज़ीज़). इसी लिये बुज़ुर्गों का तरीका रहा है कि नबियों और वलियों की पैदाइश की जगहों और मज़ारात पर हाज़िर होकर तौबह और अॅलाह की बारगाह में सर झुकाते हैं. उरस और दरगाहों पर हाज़िरी में भी यही फ़ायदा समझा जाता है.

(19) बुखारी और मुसलिम की हदीस में है कि बनी इस्राॅईल को हुक्म हुआ था कि दरवाज़े में सजदा करते हुऐ दाखिल हों और ज़बान से "हिॅतत्तुन" यानी तौबह और माफ़ी का शबू कहते जाऐं. उन्होंने इन दोनें आदेशों के विरूॅध किया. दाखिल तो हुऐ पर चूतडों के बल घिसरते और तौबह के शबू की जगह मज़ाक के अंदाज़ में "हॅबत्तुन फ़ी शअरतिन" कहा जिसके मानी हैं बाल में दाना.

(20) यह अज़ाब ताऊन (प्लेग) था जिससे ऐक घण्टे में चैबीस हज़ार हलाक हो गऐ. यही हदीस की किताबों में है कि ताऊन पिछली उंमतों के अज़ाब का शेश हिॅसा हैं. जब तुम्हारे शहर में फैले, वहां से न भागो. दूसरे शहर में हो तो ताऊन वाले शहर में न जाओ. सही हदीस में है कि जो लोग वबा के फैलने के वकु अॅलाह की मरज़ी पर सर झुकाऐ सबू करें तो अगर वे वबा (महामारी) से बच जाऐं तो भी उन्हें शहादत का सवाब मिलेगा.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਸਾਤਵਾਂ ਰੂਕੂ

وَ اِذِ اسْتَسْقٰى مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ؕ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ
عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ؕ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا مِنْ رِّزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ
مُفْسِدِيْنَ ﴿۶۰﴾ وَ اِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نَّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْۢبِتُ
الْاَرْضُ مِنْۢ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا وَفُوْمِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ؕ قَالَ اَتَسْتَبْدِلُوْنَ الَّذِىْ هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِىْ
هُوَ خَيْرٌ ؕ اِهْبِطُوْا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَّا سَاَلْتُمْ ؕ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ ۗ وَبَآءُوْ
بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا
عَصَوْا وَّ كَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿۶۱﴾

੬੦. ਔਰ ਜਬ ਮੂਸਾ ਨੇ ਅਪਨੀ ਕੌਮ ਕੇ ਲਿਯੇ ਪਾਨੀ ਮਾਂਗਾ ਤੋ ਹਮਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਇਸ ਪੱਥਰ ਪਰ ਅਪਨੀ ਲਾਠੀ ਮਾਰੋ ਫ਼ੌਰਨ ਉਸ ਮੇਂ ਸੇ ਬਾਰਹ ਚਸ਼ਮੇਂ ਬਹ ਨਿਕਲੇ(1) ਹਰ ਸਮੂਹ ਨੇ ਅਪਨਾ ਘਾਟ ਪਹਚਾਨ ਲਿਯਾ, ਖਾਓ ਔਰ ਪਿਯੋ ਖ਼ੁਦਾ ਕਾ ਦਿਯਾ(2) ਔਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਂ ਫ਼ਸਾਦ ਉਠਾਤੇ ਨ ਫਿਰੋ(3)

੬੧. ਔਰ ਜਬ ਤੁਮਨੇ ਕਹਾ ਐ ਮੂਸਾ (4) ਹਮ ਸੇ ਤੋ ਏਕ ਖਾਨੇ ਪਰ(5) ਕਭੀ ਸਬ੍ਰ ਨ ਹੋਗਾ ਤੋ ਆਪ ਅਪਨੇ ਰਬ ਸੇ ਦੁਆ ਕੀਜਿਯੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਕੀ ਉਗਾਈ ਹੁਈ ਚੀਜ਼ੇਂ ਹਮਾਰੇ ਲਿਯੇ ਨਿਕਾਲੇ ਕੁਛ ਸਾਗ ਔਰ ਕਕੜੀ ਔਰ ਗੇਂਹੂੰ ਔਰ ਮਸੂਰ ਔਰ ਪਜਾਜ਼. ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਯਾ ਮਾਮੂਲੀ ਚੀਜ਼ ਕੋ ਬੇਹਤਰ ਕੇ ਬਦਲੇ ਮਾਂਗਤੇ ਹੋ(6) ਅੱਛਾ ਮਿਸ੍ਰ(7) ਯਾ ਕਿਸੀ ਸ਼ਹਰ ਮੇਂ ਉਤਰੋ ਵਹਾਂ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਤੁਮਨੇ ਮਾਂਗਾ(8) ਔਰ ਉਨਪਰ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰ ਦੀ ਗਈ ਖ੍ਵਾਰੀ (ਜ਼ਿੱਲਤ) ਔਰ ਨਾਦਾਰੀ (9) (ਯਾ ਦਰਿਦ੍ਰਤਾ) ਔਰ ਖ਼ੁਦਾ ਕੇ ਗਜ਼ਬ ਮੇਂ ਲੌਟੇ(10) ਯੇ ਬਦਲਾ ਥਾ ਉਸਕਾ ਕਿ ਵੋ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਆਯਤੋਂ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਤੇ ਔਰ ਨਬਿਯੋਂ ਕੋ ਨਾਹਕ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤੇ (11) ਯੇ ਬਦਲਾ ਉਨਕੀ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨਿਯੋਂ ਔਰ ਹਦ ਸੇ ਬਢਨੇ ਕਾ

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਸਾਤਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਜਬ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਨੇ ਸਫ਼ਰ ਮੇਂ ਪਾਨੀ ਨ ਪਾਯਾ ਤੋ ਪਜਾਸ ਕੀ ਤੇਜ਼ੀ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਯਤ ਕੀ. ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਕੋ ਹੁਕ੍ਮ ਹੁਆ ਕਿ ਅਪਨੀ ਲਾਠੀ ਪੱਥਰ ਪਰ ਮਾਰੇਂ. ਆਪਕੇ ਪਾਸ ਏਕ ਚੌਕੋਰ ਪੱਥਰ ਥਾ. ਜਬ ਪਾਨੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਤੀ, ਆਪ ਉਸ ਪਰ ਅਪਨੀ ਲਾਠੀ ਮਾਰਤੇ, ਉਸਸੇ ਬਾਰਹ ਚਸ਼੍ਮੇ ਜਾਰੀ ਹੋ ਜਾਤੇ, ਔਰ ਸਬ ਪਜਾਸ ਬੁਝਾਤੇ, ਯਹ ਬਡਾ ਮੋਜਿਜ਼ਾ (ਚਮਤ੍ਕਾਰ) ਹੈ. ਲੇਕਿਨ ਨਬਿਯੋਂ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਮੁਬਾਰਕ ਉਂਗਲਿਯੋਂ ਸੇ ਚਸ਼੍ਮੇ ਜਾਰੀ ਫ਼ਰਮਾਕਰ ਏਕ ਬਡੀ ਜਮਾਅਤ ਕੀ ਪਜਾਸ ਔਰ ਦੂਸਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤੋਂ ਕੋ ਪੂਰਾ ਫ਼ਰਮਾਨਾ ਇਸਸੇ ਬਹੁਤ ਬਡਾ ਔਰ ਉੱਤਮ ਚਮਤ੍ਕਾਰ ਹੈ. ਕਯੋਂਕਿ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਕੇ ਸ਼ਰੀਰ ਕੇ ਕਿਸੀ ਅੰਗ ਸੇ ਪਾਨੀ ਕੀ ਧਾਰ ਫੂਟ ਨਿਕਲਨਾ ਪੱਥਰ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੇਂ ਜ਼ਯਾਦਾ ਆਸ਼੍ਚਰ੍ਯ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ. (ਖਾਜ਼ਿਨ ਵ ਮਦਾਰਿਕ)

(2) ਯਾਨੀ ਆਸਮਾਨੀ ਖਾਨਾ ਮੰਨ ਵ ਸਲਵਾ ਖਾਓ ਔਰ ਪੱਥਰ ਕੇ ਚਸ਼੍ਮੋਂ ਕਾ ਪਾਨੀ ਪਿਯੋ ਜੋ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕ੍ਰੁਪਾ ਸੇ ਬਿਨਾ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਉਪਲਬ੍ਧ ਹੈ.

(3) ਨੇਅਮਤੋਂ ਕੇ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਕੇ ਬਾਦ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੀ ਅਯੋਗ੍ਯਤਾ, ਕਮ ਹਿੰਮਤੀ ਔਰ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਕੀ ਕੁਛ ਘਟਨਾਏਂ ਬਯਾਨ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈਂ.

(4) ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੀ ਯਹ ਅਦਾ ਭੀ ਬਹੁਤ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀ ਥੀ ਕਿ ਬਡੇ ਦਰ੍ਜੇ ਵਾਲੇ ਏਕ ਨਬੀ ਕੋ ਨਾਮ ਲੇਕਰ ਪੁਕਾਰਾ. ਯਾ ਨਬੀ, ਯਾ ਰਸੂਲੱਲਾਹ ਯਾ ਔਰ ਆਦਰ ਕਾ ਸ਼ਬ੍ਦ ਨ ਕਹਾ. (ਫ਼ਤ੍ਹੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼). ਜਬ ਨਬਿਯੋਂ ਕਾ ਖਾਲੀ ਨਾਮ ਲੇਨਾ ਬੇਅਦਬੀ ਹੈ ਤੋ ਉਨਕੋ ਮਾਮੂਲੀ ਆਦਮੀ ਔਰ ਏਲਚੀ ਕਹਨਾ ਕਿਸ ਤਰਹ ਗੁਸ੍ਤਾਖੀ ਨ ਹੋਗਾ. ਨਬਿਯੋਂ ਕੇ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਮੇਂ ਜ਼ਰਾ ਸੀ ਭੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾਜਾਯਜ਼ ਹੈ.

(5) "ਏਕ ਖਾਨੇ" ਸੇ ਏਕ ਕਿਸ੍ਮ ਕਾ ਖਾਨਾ ਮੁਰਾਦ ਹੈ.

(6) ਜਬ ਵੋ ਇਸ ਪਰ ਭੀ ਨ ਮਾਨੇ ਤੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਬਾਰਗਾਹ ਮੇਂ ਦੁਆ ਕੀ, ਹੁਕ੍ਮ ਹੁਆ "ਇਹਬਿਤੂ " (ਉਤਰੋ).

(7) ਮਿਸ੍ਰ ਅਰਬੀ ਮੇਂ ਸ਼ਹਰ ਕੋ ਭੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ, ਕੋਈ ਸ਼ਹਰ ਹੋ ਔਰ ਖਾਸ ਸ਼ਹਰ ਯਾਨੀ ਮਿਸ੍ਰ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਭੀ ਹੈ. ਯਹਾਂ ਦੋਨੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਮੁਰਾਦ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ. ਕੁਛ ਕਾ ਖਯਾਲ ਹੈ ਕਿ ਯਹਾਂ ਖਾਸ ਸ਼ਹਰ ਮੁਰਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ. ਮਗਰ ਯਹ ਖਯਾਲ ਸਹੀ ਨਹੀ ਹੈ.

(8) ਯਾਨੀ ਸਾਗ, ਕਕਡੀ ਵਗੈਰਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ ਚੀਜ਼ੋਂ ਕੀ ਤਲਬ ਗੁਨਾਹ ਨ ਥੀ ਲੇਕਿਨ ਮੰਨ ਵ ਸਲਵਾ ਜੈਸੀ ਬੇਮੇਹਨਤ ਕੀ ਨੇਅਮਤ ਛੋਡਕਰ ਉਨਕੀ ਤਰਫ਼ ਖਿਂਚਨਾ ਤੁੱਛ ਵਿਚਾਰ ਹੈ. ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਤਬੀਯਤ ਤੁੱਛ ਚੀਜ਼ੋਂ ਔਰ ਬਾਤੋਂ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਖਿਂਚੀ ਰਹੀ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰੂਨ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਵਗੈਰਹ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੀ ਵਾਲੇ ਬਲਨ੍ਦ ਹਿੰਮਤ ਨਬਿਯੋਂ ਕੇ ਬਾਦ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੀ ਬਦਨਸੀਬੀ ਔਰ ਕਮਹਿੰਮਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁਈ ਔਰ ਜਾਲੂਤ ਕੇ ਤਸੱਲੁਤ (ਅਧਿਪਤਜ) ਔਰ ਬਖ੍ਤੇ ਨੱਸਰ ਕੀ ਘਟਨਾ ਕੇ ਬਾਦ ਤੋ ਵੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਲੀਲ ਵ ਖ੍ਵਾਰ ਹੋ ਗਏ. ਇਸਕਾ ਬਯਾਨ "ਦੁਰੇਬਤ ਅਲੈਹਿਮੁਜ਼ ਜ਼ਿੱਲਤੁ" (ਔਰ ਉਨ ਪਰ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰ ਦੀ ਗਈ ਖ੍ਵਾਰੀ ਔਰ ਨਾਦਾਰੀ) (ਸੂਰਏ ਆਲੇ ਈਮਰਾਨ, ਆਯਤ : 112) ਮੇਂ ਹੈ.

(9) ਯਹੂਦ ਕੀ ਜ਼ਿੱਲਤ ਤੋ ਯਹ ਕਿ ਦੁਨਿਯਾ ਮੇਂ ਕਹੀਂ ਨਾਮ ਕੋ ਉਨਕੀ ਸਲ੍ਤਨਤ ਨਹੀਂ ਔਰ ਨਾਦਾਰੀ ਯਹ ਕਿ ਮਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹੋਤੇ ਹੁਏ ਭੀ ਲਾਲਚ ਕੀ ਵਜਹ ਸੇ ਮੋਹਤਾਜ ਹੀ ਰਹਤੇ ਹੈਂ.

(10) ਨਬਿਯੋਂ ਔਰ ਨੇਕ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਬਦੌਲਤ ਜੋ ਰੂਤ਼ਬੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਹਾਸਿਲ ਹੁਏ ਥੇ ਉਨਸੇ ਮੇਹਰੂਮ ਹੋ ਗਏ. ਇਸ ਪ੍ਰਕੋਪ ਕਾ ਕਾਰਣ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਯਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਆਸਮਾਨੀ ਗਿਜ਼ਾਓਂ ਕੇ ਬਦਲੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕੀ ਯਾ ਉਸੀ ਤਰਹ ਔਰ ਖਤਾਏਂ ਹੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ ਉਨਸੇ ਹੁਈ, ਬਲ੍ਕਿ ਨਬੁੱਵਤ ਕੇ ਏਹਦ ਸੇ ਦੂਰ ਹੋਨੇ ਔਰ ਲਮ੍ਬਾ ਸਮਯ ਗੁਜ਼ਰਨੇ ਸੇ ਉਨਕੀ ਕ੍ਸ਼ਮਤਾਏਂ ਬਾਤਿਲ ਹੁਈ ਔਰ ਨਿਹਾਯਤ ਬੁਰੇ ਕਰ੍ਮ ਔਰ ਬਡੇ ਪਾਪ ਉਨਸੇ ਹੁਏ. ਯੇ ਉਨਕੀ ਜ਼ਿੱਲਤ ਔਰ ਖ੍ਵਾਰੀ ਕੇ ਕਾਰਣ ਬਨੇ.

(11) ਜੈਸਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹੋਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ਕਰਿਯਾ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਯਹਯਾ ਕੋ ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਯਾ ਔਰ ਯੇ ਕਤ੍ਲ ਐਸੇ ਨਾਹਕ ਥੇ ਜਿਨਕੀ ਵਜਹ ਖੁਦ ਯੇ ਕਾਤਿਲ ਭੀ ਨਹੀਂ ਬਤਾ ਸਕਤੇ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਆਠਵਾਂ ਰੂਕੂ

اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَالَّذِيۡنَ هَادُوۡا وَالنَّصٰرٰى وَالصّٰبِـئِيۡنَ مَنۡ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَعَمِلَ صٰلِحًا فَلَهُمۡ اَجۡرُهُمۡ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ ۚ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿۶۲﴾ وَ اِذۡ اَخَذۡنَا مِيۡثَاقَكُمۡ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَكُمُ الطُّوۡرَ ؕ خُذُوۡا مَاۤ اٰتَيۡنٰكُمۡ بِقُوَّةٍ وَّاذۡكُرُوۡا مَا فِيۡهِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُوۡنَ ﴿۶۳﴾ ثُمَّ تَوَلَّيۡتُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوۡلَا فَضۡلُ اللّٰهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهٗ لَكُنۡتُمۡ مِّنَ الۡخٰسِرِيۡنَ ﴿۶۴﴾ وَلَقَدۡ عَلِمۡتُمُ الَّذِيۡنَ اعۡتَدَوۡا مِنۡكُمۡ فِى السَّبۡتِ فَقُلۡنَا لَهُمۡ كُوۡنُوۡا قِرَدَةً خٰسِـئِيۡنَ ﴿۶۵﴾ فَجَعَلۡنٰهَا نَكَالًا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهَا وَمَا خَلۡفَهَا وَمَوۡعِظَةً لِّلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿۶۶﴾ وَ اِذۡ قَالَ مُوۡسٰى لِقَوۡمِهٖۤ اِنَّ اللّٰهَ يَاۡمُرُكُمۡ اَنۡ تَذۡبَحُوۡا بَقَرَةً ؕ قَالُوۡۤا اَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ؕ قَالَ اَعُوۡذُ بِاللّٰهِ اَنۡ اَكُوۡنَ مِنَ الۡجٰهِلِيۡنَ ﴿۶۷﴾ قَالُوا ادۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنۡ لَّنَا مَا هِىَ ؕ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوۡلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَّلَا بِكۡرٌ ؕ عَوَانٌۢ بَيۡنَ ذٰلِكَ ؕ فَافۡعَلُوۡا مَا تُؤۡمَرُوۡنَ ﴿۶۸﴾ قَالُوا ادۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنۡ لَّنَا مَا لَوۡنُهَا ؕ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوۡلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفۡرَآءُ ۙ فَاقِعٌ لَّوۡنُهَا تَسُرُّ النّٰظِرِيۡنَ ﴿۶۹﴾ قَالُوا ادۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنۡ لَّنَا مَا هِىَ ۙ اِنَّ الۡبَقَرَ تَشٰبَهَ عَلَيۡنَا ؕ وَ اِنَّاۤ اِنۡ شَآءَ اللّٰهُ لَمُهۡتَدُوۡنَ ﴿۷۰﴾ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوۡلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُوۡلٌ تُثِيۡرُ الۡاَرۡضَ وَلَا تَسۡقِى الۡحَرۡثَ ۚ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيۡهَا ؕ قَالُوا الۡـٰٔنَ جِئۡتَ بِالۡحَقِّ ؕ فَذَبَحُوۡهَا وَمَا كَادُوۡا يَفۡعَلُوۡنَ ﴿۷۱﴾

੬੨. ਬੇਸ਼ਕ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਔਰ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਔਰ ਈਸਾਇਯੋਂ ਔਰ ਸਿਤਾਰੋਂ ਕੇ ਪੁਜਾਰਿਯੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਵੋ ਕਿ ਸੱਚੇ ਦਿਲ ਸੇ ਅੱਲਾਹ ਔਰ ਪਿਛਲੇ ਦੀਨ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਏਂ ਔਰ ਨੇਕ ਕਾਮ ਕਰੇਂ ਉਨ ਕਾ ਸਵਾਬ ਪੁਣਜ ਉਨਕੇ ਰਬ ਕੇ ਪਾਸ ਹੈਂ ਔਰ ਨ ਉਨ੍ਹੇਂ ਕੁਛ ਅਨ੍ਦੇਸ਼ਾ (ਆਸ਼ੰਕਾਦ) ਹੋ ਔਰ ਨ ਕੁਛ ਗਮ (1)

੬੩. ਔਰ ਜਬ ਹਮਨੇ ਤੁਮਸੇ ਏਹਦ ਲਿਯਾ (2) ਔਰ ਤੁਮ ਪਰ ਤੂਰ (ਪਹਾਡ) ਕੋ ਊਂਚਾ ਕਿਯਾ (3) ਔਰ ਜੋ ਕੁਛ ਹਮ ਤੁਮਕੋ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਜ਼ੋਰ ਸੇ(4) ਔਰ ਉਸਕੇ ਮਜ਼ਮੂਨ ਯਾਦ ਕਰੋ ਇਸ ਉੰਮੀਦ ਪਰ ਕਿ ਤੁਮੇਂ ਪਰਹੇਜ਼ਗਾਰੀ ਮਿਲੇ

੬੪. ਫਿਰ ਉਸਕੇ ਬਾਦ ਤੁਮ ਫਿਰ ਗਏ ਤੋ ਅਗਰ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕ੍ਰਪਾ ਔਰ ਉਸਕੀ ਰਹਮਤ ਤੁਮ ਪਰ ਨ ਹੋਤੀ ਤੋ ਤੁਮ ਟੋਟੇ ਵਾਲੋਂ ਮੇਂ ਹੋ ਜਾਤੇ (5)

੬੫. ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਜ਼ਰੂਰ ਤੁਮੇਂ ਮਾਲੂਮ ਹੈ ਤੁਮ ਮੇਂ ਕੇ ਵੋ ਜਿਨ੍ਹੋਂਨੇ ਹਫ਼ੇ (ਸ਼ਨਿਵਾਰ) ਮੇਂ ਸਰਕਸ਼ੀ ਕੀ (6) ਤੋ ਹਮਨੇ ਉਨਸੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਹੋ ਜਾਓ ਬਨ੍ਦੂਰ ਧੁਤ੍ਕਾਰੇ ਹੁਏ

੬੬. ਤੋ ਹਮਨੇ (ਉਸ ਬਸ੍ਤੀ ਕਾ) ਯੇ ਵਾਕਿਯਾ (ਘਟਨਾ) ਉਸਕੇ ਆਗੇ ਔਰ ਪੀਛੇ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਇਬਰਤ ਕਰ ਦਿਯਾ ਔਰ ਪਰਹੇਜ਼ਗਾਰੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਨਸੀਹਤ

੬੭. ਔਰ ਜਬ ਮੂਸਾ ਨੇ ਅਪਨੀ ਕੌਮ ਸੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਖੁਦਾ ਤੁਮੇਂ ਹੁਕ੍ਮ ਦੇਤਾ ਹੈ ਕਿ ਏਕ ਗਾਯ ਜ਼ਿਬ੍ਹ ਕਰੋ(7) ਬੋਲੇ ਕੀ ਆਪ ਹਮੇਂ ਮਸਖਰਾ ਬਨਾਤੇ ਹੈਂ (8) ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਖੁਦਾ ਕੀ ਪਨਾਹ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਹਿਲੋਂ ਸੇ ਹੂੁਂ(9)

੬੮. ਬੋਲੇ ਅਪਨੇ ਰਬ ਸੇ ਦੁਆ ਕੀਜਿਯੇ ਕਿ ਵਹ ਹਮੇਂ ਬਤਾ ਦੇ ਗਾਯ ਕੈਸੀ? ਕਹਾ, ਵਹ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਹ ਏਕ ਗਾਯ ਹੈ ਨ ਬੂਢੀ ਔਰ ਨ ਊਸਰ, ਬਲ੍ਕਿ ਉਨ ਦੋਨੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਮੇਂ, ਤੋ ਕਰੋ ਜਿਸਕਾ ਤੁਮੇਂ ਹੁਕ੍ਮ ਹੋਤਾ ਹੈ

੬੯. ਬੋਲੇ ਅਪਨੇ ਰਬ ਸੇ ਦੁਆ ਕੀਜਿਯੇ ਹਮੇਂ ਬਤਾ ਦੇ ਉਸਕਾ ਰਂਗ ਕਜਾ ਹੈ? ਕਹਾ ਵਹ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਵਹ ਏਕ ਪੀਲੀ ਗਾਯ ਹੈ ਜਿਸਕੀ ਰਂਗਤ ਡਹਡਹਾਤੀ, ਦੇਖਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਤੀ

੭੦. ਬੋਲੇ ਅਪਨੇ ਰਬ ਸੇ ਦੁਆ ਕੀਜਿਯੇ ਕਿ ਹਮਾਰੇ ਲਿਯੇ ਸਾਫ਼ ਬਯਾਨ ਕਰਦੇ ਵਹ ਗਾਯ ਕੈਸੀ ਹੈ? ਬੇਸ਼ਕ ਗਾਯੋਂ ਮੇਂ ਹਮਕੋ ਸ਼ੁਬਹ ਪਡ ਗਯਾ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਚਾਹੇ ਤੋ ਹਮ ਰਾਹ ਪਾ ਜਾਏਂਗੇ(10)

੭੧. ਕਹਾ ਵਹ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਹ ਏਕ ਗਾਯ ਹੈ ਜਿਸਸੇ ਖਿਦਮਤ ਨਹੀਂ ਲੀ ਜਾਤੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋਤੇ ਔਰ ਨ ਖੇਤੀ ਕੋ ਪਾਨੀ ਦੇ. ਬੇ ਐਬ ਹੈ, ਜਿਸਮੇਂ ਕੋਈ ਦਾਗ ਨਹੀਂ. ਬੋਲੇ ਅਬ ਆਪ ਠੀਕ ਬਾਤ ਲਾਏ (11) ਤੋ ਉਸੇ ਜ़िબ੍ਹ ਕਿਯਾ ਔਰ ਜ़िબ੍ਹ ਕਰਤੇ ਮਾਲੂਮ ਨ ਹੋਤੇ ਥੇ (12)

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਆਠਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਇਬ੍ਨੇ ਜਰੀਰ ਔਰ ਇਬ੍ਨੇ ਅਬੀ ਹਾਤਿਮ ਨੇ ਸਦੀ ਸੇ ਰਿਵਾਯਤ ਕੀ ਕਿ ਯਹ ਆਯਤ ਹਜ਼ਰਤ ਸਲਮਾਨ ਫ਼ਾਰਸੀ (ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ) ਕੇ ਸਾਥਿਯੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ.

(2) ਕਿ ਤੁਮ ਤੌਰਾਤ ਮਾਨੇਗੇ ਔਰ ਉਸ ਪਰ ਅਮਲ ਕਰੋਗੇ. ਫਿਰ ਤੁਮਨੇ ਉਸੇ ਨਿਰ੍ਰੋਸ਼ੋਂ ਕੋ ਬੋਝ ਜਾਨਕਰ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨੇ ਸੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰ ਦਿਯਾ. ਜਬਕਿ ਤੁਮਨੇ ਖੁਦ ਅਪਨੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਸੇ ਐਸੀ ਆਸਮਾਨੀ ਕਿਤਾਬ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰ੍ਥਨਾ ਕੀ ਥੀ ਜਿਸਮੇਂ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕੇ ਕਾਨੂਨ ਔਰ ਇਬਾਦਤ ਕੇ ਤਰੀਕੇ ਵਿਸ੍ਤਾਰ ਸੇ ਦਰ੍ਜ ਹੋਂ. ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਤੁਮਸੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਸਕੇ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨੇ ਔਰ ਇਸ ਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨੇ ਕਾ ਏਹਦ ਲਿਯਾ ਥਾ. ਜਬ ਵਹ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਗਈ ਤੋ ਤੁਮਨੇ ਉਸੇ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨੇ ਸੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰ ਦਿਯਾ ਔਰ ਏਹਦ ਪੂਰਾ ਨ ਕਿਯਾ.

(3) ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੇ ਏਹਦ ਤੋਡਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰਤ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਨੇ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਹੁਕ੍ਮ ਸੇ ਤੂਰ ਪਹਾਡ ਕੋ ਉਠਾਕਰ ਉਨਕੇ ਸਰੋਂ ਪਰ ਲਟਕਾ ਦਿਯਾ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਤੁਮ ਏਹਦ ਕੁਬੂਲ ਕਰੋ ਵਰਨਾ ਯੇ ਪਹਾਡ ਤੁਮਪਰ ਗਿਰਾ ਦਿਯਾ ਜਾਏਗਾ, ਔਰ ਤੁਮ ਕੁਚਲ ਡਾਲੇ ਜਾਓਗੇ. ਵਾਸ੍ਤਵ ਮੇਂ ਪਹਾਡ ਕਾ ਸਰ ਪਰ ਲਟਕਾ ਦਿਯਾ ਜਾਨਾ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਔਰ ਉਸਕੀ ਕੁਦਰਤ ਕਾ ਖੁਲਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ. ਇਸਸੇ ਦਿਲੋਂ ਕੋ ਇਤ੍ਮੀਨਾਨ ਹਾਸਿਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਯਹ ਰਸੂਲ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕੁੱਵਤ ਔਰ ਕੁਦਰਤ ਕੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ. ਯਹ ਇਤ੍ਮੀਨਾਨ ਉਨਕੋ ਮਾਨਨੇ ਔਰ ਏਹਦ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ ਕਾ ਅਸ੍ਲ ਕਾਰਣ ਹੈ.

(4) ਯਾਨੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੇ ਸਾਥ.

(5) ਯਹਾਂ ਫ਼ਜ਼੍ਲ ਵ ਰਹਮਤ ਸੇ ਯਾ ਤੌਬਹ ਕੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਯਾ ਅਜ਼ਾਬ ਮੇਂ ਵਿਲਮ੍ਬ (ਦੇਰੀ.) ਏਕ ਕਥਨ ਯਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕ੍ਰਪਾ ਔਰ ਰਹਮਤ ਸੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਪਾਕ ਜ਼ਾਤ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ. ਮਾਨੀ ਯੇ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਨਬਿਯੋਂ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਵੁਜੂਦ (ਅਸ੍ਤਿਤ੍ਵ) ਕੀ ਦੌਲਤ ਨ ਮਿਲਤੀ ਔਰ ਆਪਕਾ ਮਾਰ੍ਗਦਰ੍ਸ਼ਨ ਨਸੀਬ ਨ ਹੋਤਾ ਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਅਂਜਾਮ ਨਸ੍ਰ ਹੋਨਾ ਔਰ ਘਾਟਾ ਹੋਤਾ.

(6) ਇਲਾ ਸ਼ਹਰ ਮੇਂ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਆਬਾਦ ਥੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਹੁਕ੍ਮ ਥਾ ਕਿ ਸ਼ਨਿਵਾਰ ਕਾ ਦਿਨ ਇਬਾਦਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਖਾਸ ਕਰ ਦੇਂ, ਉਸ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨ ਕਰੇਂ, ਔਰ ਸਾਂਸਾਰਿਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਨ੍ਦ ਰਖੇਂ. ਉਨਕੇ ਏਕ ਸਮੂਹ ਨੇ ਯਹ ਚਾਲ ਕੀ ਕਿ ਸ਼ੁਕ੍ਰਵਾਰ ਕੋ ਦਰਿਯਾ ਕੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸੇ ਗਢੇ ਖੋਦਤੇ ਔਰ ਸਨੀਚਰ ਕੀ ਸੁਬਹ ਕੋ ਦਰਿਯਾ ਸੇ ਇਨ ਗਢੇ ਤਕ ਨਾਲਿਯਾਂ ਬਨਾਤੇ ਜਿਨਕੇ ਜ਼ਰਿਯੇ ਪਾਨੀ ਕੇ ਸਾਥ ਮਛਲਿਯਾਂ ਆਕਰ ਗਢੋਂ ਮੇਂ ਕੈਦ ਹੋ ਜਾਤੀਂ. ਇਤਵਾਰ ਕੋ ਉਨ੍ਹੇਂ ਨਿਕਾਲਤੇ ਔਰ ਕਹਤੇ ਕਿ

ਹਮ ਮਛਲੀ ਕੋ ਪਾਨੀ ਸੇ ਸਨੀਚਰ ਕੇ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਨਿਕਾਲਤੇਂ. ਚਾਲੀਸ ਯਾ ਸੱਤਰ ਸਾਲ ਤਕ ਯਹ ਕਰਤੇ ਰਹੇ. ਜਬ ਹਜ਼ਰਤ ਦਾਊਦ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਨਬੁੱਵਤ ਕਾ ਏਹਦ ਆਯਾ ਤੋ ਆਪਨੇ ਉਨ੍ਹੋਂ ਮਨਾ ਕਿਯਾ ਔਰ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਕੈਦ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਨੀਚਰ ਕੋ ਕਰਤੇ ਹੋ, ਇਸਸੇ ਹਾਥ ਰੋਕੋ ਵਰਨਾ ਅਜ਼ਾਬ ਮੇਂ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਕਿਯੇ ਜਾਓਗੇ. ਵਹ ਬਾਜ਼ ਨ ਆਏ. ਆਪਨੇ ਦੁਆ ਫ਼ਰਮਾਈ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹੋਂ ਬਨ੍ਦਰੋਂ ਕੀ ਸ਼ਕ੍ਲ ਮੇਂ ਕਰ ਦਿਯਾ, ਉਨਕੀ ਅਕ੍ਲ ਔਰ ਦੂਸਰੀ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਂ (ਹਵਾਸ) ਤੋ ਬਾਕੀ ਰਹੇ, ਕੇਵਲ ਬੋਲਨੇ ਕੀ ਕੁੱਵਤ ਛੀਨ ਲੀ ਗਈ. ਸ਼ਰੀਰ ਸੇ ਬਦਬੂ ਨਿਕਲਨੇ ਲਗੀ. ਅਪਨੇ ਇਸ ਹਾਲ ਪਰ ਰੋਤੇ ਰੋਤੇ ਤੀਨ ਦਿਨ ਮੇਂ ਸਬ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਏ. ਉਨਕੀ ਨਸ੍ਲ ਬਾਕੀ ਨ ਰਹੀ. ਯੇ ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਕੇ ਕਰੀਬ ਥੇ. ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕਾ ਦੂਸਰਾ ਸਮੂਹ ਜੋ ਬਾਰਹ ਹਜ਼ਾਰ ਕੇ ਕਰੀਬ ਥਾ, ਉਨ੍ਹੋਂ ਐਸਾ ਕਰਨੇ ਸੇ ਮਨਾ ਕਰਤਾ ਰਹਾ. ਜਬ ਯੇ ਨ ਮਾਨੇ ਤੋ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਪਨੇ ਔਰ ਉਨਕੇ ਮੁਹੱਲੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਏਕ ਦੀਵਾਰ ਬਨਾਕਰ ਅਲਾਹਿਦਗੀ ਕਰ ਲੀ. ਇਨ ਸਬਨੇ ਨਿਜਾਤ ਪਾਈ. ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕਾ ਤੀਸਰਾ ਸਮੂਹ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਾ, ਉਸਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਅਕਰਮਹ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਵੋ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਯੇ ਗਏ ਕਯੋਂਕਿ ਅੱਛੇ ਕਾਮ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦੇਨਾ ਫ਼ਰ੍ਜ਼ ਕਿਫ਼ਾਯਾ ਹੈ, ਕੁਛ ਨੇ ਕਰ ਲਿਯਾ ਤੋ ਜੈਸੇ ਕੁਲ ਨੇ ਕਰ ਲਿਯਾ. ਉਨਕੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਕੀ ਵਜਹ ਯਹ ਥੀ ਕਿ ਯੇ ਉਨਕੇ ਨਸੀਹਤ ਮਾਨਨੇ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਥੇ. ਅਕਰਮਹ ਕੀ ਯਹ ਤਕਰੀਰ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਕੋ ਬਹੁਤ ਪਸਨ੍ਦ ਆਈ ਔਰ ਆਪ ਖੁਸ਼ੀ ਸੇ ਉਠਕਰ ਉਨਸੇ ਗਲੇ ਮਿਲੇ ਔਰ ਉਨਕਾ ਮਾਥਾ ਚੂਮਾ. (ਫ਼ਤ੍ਹੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼). ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਖੁਸ਼ੀ ਮੇਂ ਗਲੇ ਮਿਲਨਾ ਰਸੂਲੁੱਲਾਹ ਕੇ ਸਾਥਿਯੋਂ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ. ਇਸਕੇ ਲਿਯੇ ਸਫ਼ਰ ਸੇ ਆਨਾ ਔਰ ਜੁਦਾਈ ਕੇ ਬਾਦ ਮਿਲਨਾ ਸ਼ਰੁ ਨਹੀਂ.

(7) ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਮੇਂ ਆਮੀਲ ਨਾਮ ਕਾ ਏਕ ਮਾਲਦਾਰ ਥਾ. ਉਸਕੇ ਚਚਾਜ਼ਾਦ ਭਾਈ ਨੇ ਵਿਰਾਸਤ ਕੇ ਲਾਲਚ ਮੇਂ ਉਸਕੋ ਕਤ੍ਲ ਕਰਕੇ ਦੂਸਰੀ ਬਸ੍ਤੀ ਕੇ ਦਰ੍ਵਾਜੇ ਪਰ ਡਾਲ ਦਿਯਾ ਔਰ ਖੁਦ ਸੁਬਹ ਕੋ ਉਸਕੇ ਖੂਨ ਕਾ ਦਾਵੇਦਾਰ ਬਨਾ. ਵਹਾਂ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਸੇ ਵਿਨਤੀ ਕੀ ਕਿ ਆਪ ਦੁਆ ਫ਼ਰਮਾਏਂ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਸਾਰੀ ਹਕੀਕਤ ਖੋਲ ਦੇ. ਇਸ ਪਰ ਹੁਕ੍ਮ ਹੁਆ ਕਿ ਏਕ ਗਾਯ ਜ਼ਿਬ੍ਹ ਕਰਕੇ ਉਸਕਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਮਕਤੂਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕੋ ਮਾਰੇਂ, ਵਹ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਹੋਕਰ ਕਾਤਿਲ ਕਾ ਪਤਾ ਦੇਗਾ.

(8) ਕਯੋਂਕਿ ਮਕਤੂਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾ ਹਾਲ ਮਾਲੂਮ ਹੋਨੇ ਔਰ ਗਾਯ ਕੇ ਜ਼ਿਬ੍ਹ ਮੇਂ ਕੋਈ ਮੁਨਾਸਿਬਤ (ਤਅੱਲੁਕ) ਮਾਲੂਮ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ.

(9) ਐਸਾ ਜਵਾਬ ਜੋ ਸਵਾਲ ਸੇ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧ ਨ ਰਖੇ ਜਾਹਿਲੋ ਕਾ ਕਾਮ ਹੈ. ਯਾ ਯੇ ਮਾਨੀ ਹੈਂ ਕਿ ਮੁਹਾਕਿਮੇ (ਨਜਾਯ) ਕੇ ਮੌਕੇ ਪਰ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਨਾ ਯਾ ਹੰਸੀ ਕਰਨਾ ਜਾਹਿਲੋਂ ਕਾ ਕਾਮ ਹੈ. ਔਰ ਨਬਿਯੋਂ ਕੀ ਸ਼ਾਨ ਉਸਸੇ ਊਪਰ ਹੈ. ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਨੇ ਸਮਝ ਲਿਯਾ ਕਿ ਗਾਯ ਕਾ ਜ਼ਿਬ੍ਹ ਕਰਨਾ ਅਨਿਵਾਰਜ ਹੈ ਤੋ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਪਨੇ ਨਬੀ ਸੇ ਉਸਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਔਰ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯਾਂ ਪੂਛੀਂ. ਹਦੀਸ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਯਹ ਬਹਸ ਨ ਨਿਕਾਲਤੇ ਤੋ ਜੋ ਗਾਯ ਜ਼ਿਬ੍ਹ ਕਰ ਦੇਤੇ, ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਜਾਤੀ.

(10) ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ, ਅਗਰ ਵੋ ਇਨ੍ਸ਼ਾਅੱਲਾਹ ਨ ਕਹਤੇ, ਹਰਗਿਜ਼ ਵਹ ਗਾਯ ਨ ਪਾਤੇ. ਹਰ ਨੇਕ ਕਾਮ ਮੇਂ ਇਨ੍ਸ਼ਾਅੱਲਾਹ ਕਹਨਾ ਬਰਕਤ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ.

(11) ਯਾਨੀ ਅਬ ਤਸੱਲੀ ਹੁਈ ਔਰ ਪੂਰੀ ਸ਼ਾਨ ਔਰ ਸਿਫ਼ਤ ਮਾਲੂਮ ਹੁਈ. ਫਿਰ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਗਾਯ ਕੀ ਤਲਾਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ. ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਮੇਂ ਐਸੀ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਏਕ ਗਾਯ ਥੀ. ਉਸਕਾ ਹਾਲ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਮੇਂ ਏਕ ਨੇਕ ਆਦਮੀ ਥੇ ਔਰ ਉਨਕਾ

ਏਕ ਛੋਟਾ ਸਾ ਬੱਚਾ ਥਾ ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਸਿਵਾਏ ਏਕ ਗਾਯ ਕੇ ਬੱਚੇ ਕੇ ਕੁਛ ਨ ਰਹਾ ਥਾ. ਉਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਉਸਕੀ ਗਰ੍ਦਨ ਪਰ ਮੁਹਰ ਲਗਾਕਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਨਾਮ ਪਰ ਛੋਡ ਦਿਯਾ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਬਾਰਗਾਹ ਮੇਂ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਿਯਾ – ਐ ਰਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਛਿਯਾ ਕੋ ਇਸ ਬੇਟੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਅਮਾਨਤ ਰਖਤਾ ਹੂੰ. ਜਬ ਮੇਰਾ ਬੇਟਾ ਬਡਾ ਹੋ, ਯਹ ਉਸਕੇ ਕਾਮ ਆਏ. ਉਨਕਾ ਤੋ ਇਨ੍ਤਿਕਾਲ ਹੋ ਗਯਾ. ਬਛਿਯਾ ਜੰਗਲ ਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਮੇਂ ਪਲਤੀ ਰਹੀ. ਯਹ ਲਡਕਾ ਬਡਾ ਹੁਆ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਫ਼ਜ਼ੁਲ ਸੇ ਨੇਕ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਡਰਨੇ ਵਾਲਾ, ਮਾਂ ਕਾ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰ ਥਾ. ਏਕ ਰੋਜ਼ ਉਸਕੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਹਾ ਬੇਟੇ ਤੇਰੇ ਬਾਪ ਨੇ ਤੇਰੇ ਲਿਯੇ ਅਮੁਕ ਜੰਗਲ ਮੇਂ ਖੁਦਾ ਕੇ ਨਾਮ ਪਰ ਏਕ ਬਛਿਯਾ ਛੋਡੀ ਹੈ. ਵਹ ਅਬ ਜਵਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੋਗੀ. ਉਸਕੋ ਜੰਗਲ ਸੇ ਲੇ ਆ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਦੁਆ ਕਰ ਕਿ ਵਹ ਤੁਝੇ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾਏ. ਲਡਕੇ ਨੇ ਗਾਯ ਕੋ ਜੰਗਲ ਮੇਂ ਦੇਖਾ ਔਰ ਮਾਂ ਕੀ ਬਤਾਈ ਹੁਈ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯਾਂ ਉਸਮੇਂ ਪਾਈ ਔਰ ਉਸਕੋ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕਸਮ ਦੇਕਰ ਬੁਲਾਯਾ, ਵਹ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੁਈ. ਜਵਾਨ ਉਸਕੋ ਮਾਂ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਲਾਯਾ. ਮਾਂ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲੇ ਜਾਕਰ ਤੀਨ ਦੀਨਾਰ ਮੇਂ ਬੇਚਨੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦਿਯਾ ਔਰ ਯਹ ਸ਼ਰ੍ਤ ਕੀ ਕਿ ਸੌਦਾ ਹੋਨੇ ਪਰ ਫਿਰ ਉਸਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਾਸਿਲ ਕੀ ਜਾਏ. ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ ਗਾਯ ਕੀ ਕੀਮਤ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਮੇਂ ਤੀਨ ਦੀਨਾਰ ਹੀ ਥੀ. ਜਵਾਨ ਜਬ ਉਸ ਗਾਯ ਕੋ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੇਂ ਲਾਯਾ ਤੋ ਏਕ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤਾ ਖਰੀਦਾਰ ਕੀ ਸੂਰਤ ਮੇਂ ਆਯਾ ਔਰ ਉਸਨੇ ਗਾਯ ਕੀ ਕੀਮਤ ਛ: ਦੀਨਾਰ ਲਗਾ ਦੀ, ਮਗਰ ਇਸ ਸ਼ਰ੍ਤ ਸੇ ਕਿ ਜਵਾਨ ਮਾਂ ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਾ ਪਾਬਨ੍ਦ ਨ ਹੋ. ਜਵਾਨ ਨੇ ਯੇ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਨ ਕਿਯਾ ਔਰ ਮਾਂ ਸੇ ਯਹ ਤਮਾਮ ਕਿੱਸਾ ਕਹਾ. ਉਸਕੀ ਮਾਂ ਨੇ ਛ: ਦੀਨਾਰ ਕੀਮਤ ਮੰਜੂਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋ ਦੇ ਦੀ ਮਗਰ ਸੌਦੇ ਮੇਂ ਫਿਰ ਦੋਬਾਰਾ ਅਪਨੀ ਮਰ੍ਜ਼ੀ ਦਰਯਾਫ਼੍ਤ ਕਰਨੇ ਕੀ ਸ਼ਰ੍ਤ ਰਖੀ. ਜਵਾਨ ਫਿਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੇਂ ਆਯਾ. ਇਸ ਬਾਰ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੇ ਨੇ ਬਾਰਹ ਦੀਨਾਰ ਕੀਮਤ ਲਗਾਈ ਔਰ ਕਹਾ ਕਿ ਮਾਂ ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪਰ ਮੌਕੂਫ਼ (ਆਧਾਰਿਤ) ਨ ਰਖੋ. ਜਵਾਨ ਨ ਮਾਨਾ ਔਰ ਮਾਂ ਕੋ ਸੂਚਨਾ ਦੀ. ਵਹ ਸਮਝ੍ਦਾਰ ਥੀ, ਸਮਝ ਗਈ ਕਿ ਯਹ ਖਰੀਦਾਰ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਆਜ਼ਮਾਯਸ਼ ਕੇ ਲਿਯੇ ਆਤਾ ਹੈ. ਬੇਟੇ ਸੇ ਕਹਾ ਕਿ ਅਬ ਕੀ ਬਾਰ ਉਸ ਖਰੀਦਾਰ ਸੇ ਯਹ ਕਹਨਾ ਕਿ ਆਪ ਹਮੇਂ ਇਸ ਗਾਯ ਕੀ ਫ਼ਰੋਖ੍ਤ ਕਰਨੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਯਾ ਨਹੀਂ. ਲਡਕੇ ਨੇ ਯਹੀ ਕਹਾ. ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿਯਾ ਅਭੀ ਇਸਕੋ ਰੋਕੇ ਰਹੋ. ਜਬ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਖਰੀਦਨੇ ਆਏਂ ਤੋ ਇਸਕੀ ਕੀਮਤ ਯਹ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇਸਕੀ ਖਾਲ ਮੇਂ ਸੋਨਾ ਭਰ ਦਿਯਾ ਜਾਏ. ਜਵਾਨ ਗਾਯ ਕੋ ਘਰ ਲਾਯਾ ਔਰ ਜਬ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਖੋਜਤੇ ਖੋਜਤੇ ਉਸਕੇ ਮਕਾਨ ਪਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤੋ ਯਹੀ ਕੀਮਤ ਤਯ ਕੀ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਰ ਵਹ ਗਾਯ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੇ ਸੁਪੁਰ੍ਦ ਕੀ. ਇਸ ਕਿੱਸੇ ਸੇ ਕਈ ਬਾਤੇਂ ਮਾਲੂਮ ਹੁਈ. (1) ਜੋ ਅਪਨੇ ਬਾਲ ਬੱਚੋਂ ਕੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਸੁਪੁਰ੍ਦ ਕਰੇ, ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਉਸਕੀ ਐਸੀ ਹੀ ਊਮਦਾ ਪਰ੍ਵਰਿਸ਼ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ. (2) ਜੋ ਅਪਨਾ ਮਾਲ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਪਰ ਉਸਕੀ ਅਮਾਨਤ ਮੇਂ ਦੇ, ਅੱਲਾਹ ਉਸਮੇਂ ਬਰਕਤ ਦੇਤਾ ਹੈ. (3) ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੀ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰੀ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੋ ਪਸਨ੍ਦ ਹੈ. (4) ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਫ਼ੈਜ਼ (ਇਨਾਮ) ਕੁਰ੍ਬਾਨੀ ਔਰ ਖੈਰਾਤ ਕਰਨੇ ਸੇ ਹਾਸਿਲ ਹੋਤਾ ਹੈ. (5) ਖੁਦਾ ਕੀ ਰਾਹ ਮੇਂ ਅੱਛਾ ਮਾਲ ਦੇਨਾ ਚਾਹਿਯੇ. (6) ਗਾਯ ਕੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਉੱਚ ਦਰ੍ਜਾ ਰਖਤੀ ਹੈ.

(12) ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਸ਼੍ਨੋਂ ਔਰ ਅਪਨੀ ਰੁਸ੍ਵਾਈ ਕੇ ਡਰ ਔਰ ਗਾਯ ਕੀ ਮਹਂਗੀ ਕੀਮਤ ਸੇ ਯਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਤਾ ਥਾ ਕਿ ਵੇ ਜ਼ਿਬ੍ਹ ਕਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰਖਤੇਂ, ਮਗਰ ਜਬ ਉਨਕੇ ਸਵਾਲ ਮੁਨਾਸਿਬ ਜਵਾਬੋਂ ਸੇ ਖਤ੍ਮ ਕਰ ਦਿਯੇ ਗਏ ਤੋ ਉਨ੍ਹੋਂ ਜ਼ਿਬ੍ਹ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਡਾ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਨਵਾਂ ਰੂਕੂ

وَ اِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادّٰرَءْ تُمْ فِيْهَا ؕ وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ۚ﴿۷۲﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوْهُ
بِبَعْضِهَا ؕ كَذٰلِكَ يُحْيِ اللّٰهُ الْمَوْتٰى ۙ وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿۷۳﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوْبُكُمْ مِّنْۢ

بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةً ؕ وَ اِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهٰرُ ؕ وَ اِنَّ مِنْهَا
لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَآءُ ؕ وَ اِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغٰفِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُوْنَ ﴿۷۴﴾ اَفَتَطْمَعُوْنَ اَنْ يُّؤْمِنُوْا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُوْنَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوْنَهٗ
مِنْۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوْهُ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۷۵﴾ وَ اِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚ وَ اِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ اِلٰى
بَعْضٍ قَالُوْٓا اَتُحَدِّثُوْنَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوْكُمْ بِهٖ عِنْدَ رَبِّكُمْ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۷۶﴾
اَوَلَا يَعْلَمُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿۷۷﴾ وَمِنْهُمْ اُمِّيُّوْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ الْكِتٰبَ اِلَّآ
اَمَانِيَّ وَ اِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّوْنَ ﴿۷۸﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ يَكْتُبُوْنَ الْكِتٰبَ بِاَيْدِيْهِمْ ۗ ثُمَّ يَقُوْلُوْنَ هٰذَا مِنْ
عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوْا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيْهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُوْنَ ﴿۷۹﴾
وَقَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةً ؕ قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ اَمْ
تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۸۰﴾ بَلٰى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَّاَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيْٓـَٔتُهٗ فَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۸۱﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا
خٰلِدُوْنَ ﴿۸۲﴾

੭੨. ਔਰ ਜਬ ਤੁਮਨੇ ਏਕ ਖ਼ੂਨ ਕਿਯਾ ਤੋ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਪਰ ਉਸਕੀ ਤੋਹਮਤ (ਆਰੋਪ) ਡਾਲਨੇ ਲਗੇ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੋ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਨਾ ਥਾ ਜੋ ਤੁਮ ਛੁਪਾਤੇ ਥੇ

੭੩. ਤੋ ਹਮਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਉਸ ਮਕ਼ਤੂਲ ਕੋ ਉਸ ਗਾਯ ਕਾ ਏਕ ਟੁਕੜਾ ਮਾਰੋ (1) ਅੱਲਾਹ ਯੂੰ ਹੀ ਮੁਰਦੋਂ ਜ਼ਿਨ੍ਹਾ ਕਰੇਗਾ ਔਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਅਪਨੀ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯਾਂ ਦਿਖਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹੀਂ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਅਕ਼ਲ ਹੋ (2)

੭੪. ਫਿਰ ਉਸਕੇ ਬਾਦ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਦਿਲ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਗਯੇ (3) ਤੋ ਵਹ ਪੱਥਰੋਂ ਜੈਸੇ ਹੈ ਬਲ਼ਕਿ ਉਨਸੇ ਭੀ ਜ਼ਯਾਦਾ ਕਰੇਂ ਔਰ ਪੱਥਰੋਂ ਮੇਂ ਤੋ ਕੁਛ ਵੋ ਹੈਂ ਜਿਨਸੇ ਨਦਿਯਾਂ ਬਹ ਨਿਕਲਤੀ ਹੈਂ ਔਰ ਕੁਛ ਵੋ ਹੈ ਜੋ ਫਟ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਉਨਸੇ ਪਾਨੀ ਨਿਕਲਤਾ ਹੈਂ ਔਰ ਕੁਛ ਵੋ ਹੈਂ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਡਰ ਸੇ ਗਿਰ ਪੜਤੇ ਹੈਂ (4) ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਕੈਤੁਕੋਂ ਸੇ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ

੧੫. ਤੋ ਐ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ, ਕਜਾ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਯਹ ਲਾਲਚ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਯਕੀਨ ਲਾਏਂਗੇ ਔਰ ਉਨਮੇਂ ਕਾ ਤੋ ਏਕ ਸਮੂਹ ਵਹ ਥਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਕਲਾਮ ਸੁਨਤੇ ਫਿਰ ਸਮਝ਼ਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਉਸੇ ਜਾਨ ਬੂਝ਼ਕਰ ਬਦਲ ਦੇਤੇ (5)

੧੬. ਔਰ ਜਬ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਮਿਲੇਂ ਤੋ ਕਹੇਂ ਹਮ ਈਮਾਨ ਲਾਏ (6) ਔਰ ਜਬ ਆਪਸ ਮੇਂ ਅਕੇਲੇ ਹੋ ਤੋ ਕਹੇਂ ਵਹ ਇਲ੍ਮ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਤੁਮ ਪਰ ਖੋਲਾ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਬਯਾਨ ਕਿਯੇ ਦੇਤੇ ਹੋ ਕਿ ਉਸਸੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਰਬ ਕੇ ਯਹਾਂ ਤੁਮ੍ਹੀਂ ਪਰ ਹੁੱਜਤ (ਤਰ੍ਕ) ਲਾਏਂ, ਕਜਾ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਅਕ੍ਲ ਨਹੀਂ

੧੭. ਕਜਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤੇ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਛ ਵੋ ਛੁਪਾਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਜੋ ਕੁਛ ਵੋ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਤੇ

੧੮. ਔਰ ਉਨਮੇਂ ਕੁਛ ਅਨਪਢ ਹੈਂ ਕਿ ਜੋ ਕਿਤਾਬ (7) ਕੋ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤੇ ਮਗਰ ਜ਼ਬਾਨੀ ਪਢ ਲੇਨਾ(8) ਯਾ ਕੁਛ ਅਪਨੀ ਮਨਘਡਤ ਔਰ ਵੇ ਨਿਰੇ ਗੁਮਾਨ (ਭ੍ਰਮ) ਮੇਂ ਹੈ

੧੯. ਤੋ ਖਰਾਬੀ ਹੈ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਸੇ ਲਿਖੇਂ ਫਿਰ ਕਹ ਦੇਂ ਯੇ ਖੁਦਾ ਕੇ ਪਾਸ ਸੇ ਹੈ ਕਿ ਇਸਕੇ ਬਦਲੇ ਥੋਡੇ ਦਾਮ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਂ (9) ਤੋ ਖਰਾਬੀ ਹੈ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਉਨਕੇ ਹਾਥੋਂ ਕੇ ਲਿਖੇ ਸੇ ਔਰ ਖਰਾਬੀ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਉਸ ਕਮਾਈ ਸੇ

੮੦. ਔਰ ਬੋਲੇ ਹਮੇਂ ਤੋ ਆਗ ਨ ਛੁਏਗੀ ਮਗਰ ਗਿਨਤੀ ਕੇ ਦਿਨ (10) ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਦੋਂ ਕਜਾ ਖੁਦਾ ਸੇ ਤੁਮਨੇ ਕੋਈ ਏਹਦ (ਵਚਨ) ਲੇ ਰਖਾ ਹੈ? ਜਬ ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਕਭੀ ਅਪਨਾ ਏਹਦ ਖਿਲਾਫ਼ ਨ ਕਰੇਗਾ (11) ਯਾ ਖੁਦਾ ਪਰ ਵਹ ਬਾਤ ਕਹਤੇ ਹੋ ਜਿਸਕਾ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਇਲ੍ਮ ਨਹੀਂ

੮੧. ਹਾਂ ਕਯੋਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਗੁਨਾਹ ਕਮਾਏ ਔਰ ਉਸਕੀ ਖਤਾ ਉਸੇ ਘੇਰ ਲੇ(12) ਵਹ ਦੋਜਖ ਵਾਲੋਂ ਮੇਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹੇਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸਮੇਂ ਰਹਨਾ

੮੨. ਔਰ ਜੋ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਔਰ ਅੱਛੇ ਕਾਮ ਕਿਯੇ ਵੋ ਜੰਨਤ ਵਾਲੇ ਹੈਂ, ਉਨ੍ਹੇਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸਮੇਂ ਰਹਨਾ

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਨਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਯ ਜ਼ਿਬ੍ਹ ਕਰਕੇ ਉਸਕੇ ਕਿਸੀ ਅੰਗ ਸੇ ਮੁਰ੍ਦੇ ਕੋ ਮਾਰਾ. ਵਹ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਹੁਕ੍ਮ ਸੇ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਹੁਆ. ਉਸਕੇ ਹਲ਼ਕ ਸੇ ਖ਼ੂਨ ਕੇ ਫ਼ੱਵਾਰੇ ਜਾਰੀ ਥੇ. ਉਸਨੇ ਅਪਨੇ ਚਚਾਜ਼ਾਦ ਭਾਈ ਕੋ ਬਤਾਯਾ ਕਿ ਇਸਨੇ ਮੁਝੇ ਕਤ੍ਲ ਕਿਯਾ ਹੈ. ਅਬ ਉਸਕੋ ਭੀ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨਾ ਪਡਾ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਨੇ ਉਸ ਪਰ ਕਿਸਾਸ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਔਰ ਉਸਕੇ ਬਾਦ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਹੁਆ ਕਿ ਕਾਤਿਲ ਮ੍ਰੁਤਕ ਕੀ ਮੀਰਾਸ ਸੇ ਮੇਹਰੂਮ ਰਹੇਗਾ. ਲੇਕਿਨ ਅਗਰ ਇਨ੍ਸਾਫ਼ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬਾਗੀ ਕੋ ਕਤ੍ਲ ਕਿਯਾ ਯਾ ਕਿਸੀ ਹਮਲਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸੇ ਜਾਨ ਬਚਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਬਚਾਵ ਕਿਯਾ, ਉਸਮੇਂ ਵਹ ਕਤ੍ਲ ਹੋ ਗਯਾ ਤੋ ਮ੍ਰੁਤਕ ਕੀ ਮੀਰਾਸ ਸੇ ਮੇਹਰੂਮ ਨ ਰਹੇਗਾ.

(2) ਔਰ ਤੁਮ ਸਮਝੋ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਮੁਰ੍ਦੇ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਕਰਨੇ ਕੀ ਤਾਕਤ ਰਖਤਾ ਹੈ ਔਰ ਇਨ੍ਸਾਫ਼ ਕੇ ਦਿਨ ਮੁਰ੍ਦੋ ਕੋ ਜ਼ਿਨ੍ਦਾ ਕਰਨਾ ਔਰ ਹਿਸਾਬ ਲੇਨਾ ਹਕੀਕਤ ਹੈ.

(3) ਕੁਦਰਤ ਕੀ ਐਸੀ ਬਡੀ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯੋਂ ਸੇ ਤੁਮਨੇ ਇਬਰਤ ਹਾਸਿਲ ਨ ਕੀ.

(4) ਇਸਕੇ ਬਾਵ੍ਜੂਦ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਦਿਲ ਅਸਰ ਕੁਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ. ਪੱਥਰੋਂ ਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਸਮਝ ਔਰ ਸ਼ਊਰ ਦਿਯਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹੇਂ ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਖ਼ੌਫ਼ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਵੋ ਤਸ੍ਬੀਹ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਇਮ ਮਿਨ ਸ਼ੈਇਨ ਇੱਲਾ ਯੁਸੱਬਿਹੋ ਬਿਹਮ੍ਦਿਹੀ ਯਾਨੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਐਸੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਉਸਕੀ ਪਾਕੀ ਨ ਬੋਲਤੀ ਹੋ. (ਸੂਰਏ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ, ਆਯਤ 44). ਮੁਸ੍ਲਿਮ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਿਰ (ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ) ਸੇ ਰਿਵਾਯਤ ਹੈ ਕਿ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮੈਂ ਉਸ ਪੱਥਰ ਕੋ ਪਹਚਾਨਤਾ ਹੂੁੰ ਜੋ ਮੇਰੀ ਨਬੁੱਵਤ ਕੇ ਇਜ਼੍ਹਾਰ ਸੇ ਪਹਲੇ ਮੁਝੇ ਸਲਾਮ ਕਿਯਾ ਕਰਤਾ ਥਾ, ਤਿਰਮਿਜ਼ੀ ਮੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ (ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ) ਸੇ ਰਿਵਾਯਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਸਾਥ ਮੱਕਾ ਕੇ ਆਸ ਪਾਸ ਕੇ ਇਲਾਕੇ ਮੇਂ ਗਯਾ. ਜੋ ਪੇਡ ਯਾ ਪਹਾਡ ਸਾਮਨੇ ਆਤਾ ਥਾ ਅੱਸਲਾਮੋ ਅਲੈਕਾ ਯਾ ਰਸੂਲੱਲਾਹ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਰਤਾ ਥਾ.

(5) ਜੈਸੇ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਕਤਰ ਬਯੋਂਤ ਕੀ ਔਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੇ ਅਲ਼ਫ਼ਾਜ਼ ਬਦਲ ਡਾਲੇ.

(6) ਯਹ ਆਯਤ ਉਨ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਨਾਜ਼ਿਲ ਹੁਈ ਜੋ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ ਥੇ. ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਰਦਿਯੱਲਾਹੋ ਅਨ੍ਹੁਮਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ, ਯਹੂਦੀ ਮੁਨਾਫ਼ਿਕ ਜਬ ਸਹਾਬਏ ਕਿਰਾਮ ਸੇ ਮਿਲਤੇ ਤੋ ਕਹਤੇ ਕਿ ਜਿਸਪਰ ਤੁਮ ਈਮਾਨ ਲਾਏ, ਉਸ ਪਰ ਹਮ ਭੀ ਈਮਾਨ ਲਾਏ. ਤੁਮ ਸੱਚਾਈ ਪਰ ਹੋ ਔਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਸਰਦਾਰ ਮੁਹੰਮਦੇ ਮੁਸ੍ਤਫ਼ਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਸੱਚੇ ਹੈਂ, ਉਨਕਾ ਕੈਲ ਸੱਚਾ ਹੈ. ਉਨਕੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਔਰ ਗੁਣਗਾਨ ਅਪਨੀ ਕਿਤਾਬ ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਪਾਤੇ ਹੈਂ. ਇਨ ਲੋਗੋਂ ਪਰ ਯਹੂਦ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਮਲਾਮਤ ਕਰਤੇ ਥੇ. “ਵ ਇਜ਼ਾ ਖਲਾ ਬਅਦ੍ਹੁਮ” (ਔਰ ਜਬ ਆਪਸ ਮੇਂ ਅਕੇਲੇ ਹੋਂ) ਮੇਂ ਇਸਕਾ ਬਯਾਨ ਹੈ. (ਖਾਜ਼ਿਨ). ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਛੁਪਾਨਾ ਔਰ ਉਨਕੇ ਕਮਾਲਾਤ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਨਾ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ. ਆਜਕਲ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸੇ ਗੁਮਰਾਹੋਂ ਕੀ ਯਹੀ ਆਦਤ ਹੈ.

(7) ਕਿਤਾਬ ਸੇ ਤੌਰਾਤ ਮੁਰਾਦ ਹੈ.

(8) ਅਮਾਨੀ ਕਾ ਅਰ੍ਥ ਹੈ ਜ਼ਬਾਨੀ ਪਢ ਲੇਨਾ. ਯਹ ਉਮਨਿਯਾ ਕਾ ਬਹੁਵਚਨ ਹੈ. ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਸੇ ਰਿਵਾਯਤ ਹੈ ਕਿ ਆਯਤ ਕੇ ਮਾਨੀ ਯੇ ਹੈਂ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਕੋ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤੇ ਮਗਰ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਜ਼ਬਾਨੀ ਪਢ ਲੇਨਾ, ਬਿਨਾ ਸਮਝੇ (ਖਾਜ਼ਿਨ). ਕੁਛ ਮੁਫ਼ੱਸਿਰੋਂ ਨੇ ਯੇ ਮਾਨੀ ਭੀ ਬਯਾਨ ਕਿਯੇ ਹੈਂ ਕਿ "ਅਮਾਨੀ" ਸੇ ਵੋ ਝੂਟੀ ਗਢੀ ਹੁਈ ਬਾਤੇਂ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ ਜੋ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਂ ਸੇ ਸੁਨਕਰ ਬਿਨਾ ਜਾਂਚ ਪਡਤਾਲ ਕਿਯੇ ਮਾਨ ਲੀ ਥੀਂ.

(9) ਜਬ ਸੈਯਦੇ ਅੰਬਿਯਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਮਦੀਨਏ ਤੈਂਯਿਬਹ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਾਏ ਤੋ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਂ ਔਰ ਸਰਦਾਰੋਂ ਕੋ ਯਹ ਡਰ ਹੁਆ ਕਿ ਉਨਕੀ ਰੋਜ਼ੀ ਜਾਤੀ ਰਹੇਗੀ ਔਰ ਸਰਦਾਰੀ ਮਿਟ ਜਾਏਗੀ ਕਯੋਂਕਿ ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕਾ ਹੁਲਿਯਾ (ਨਖਸ਼ਿਖ) ਔਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਲਿਖੀ ਹੈ. ਜਬ ਲੋਗ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੋ ਇਸਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਏਂਗੇ, ਫ਼ੈਰਨ ਈਮਾਨ ਲੇ ਆਏਂਗੇ ਔਰ ਅਪਨੇ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਂ ਔਰ ਸਰਦਾਰੋਂ ਕੋ ਛੋਡ ਦੇਂਗੇ. ਇਸ ਡਰ ਸੇ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਤੌਰਾਤ ਕੇ ਸ਼ਬ੍ਦੋਂ ਕੋ ਬਦਲ ਡਾਲਾ ਔਰ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕਾ ਹੁਲਿਯਾ ਕੁਛ ਕਾ ਕੁਛ ਕਰ ਦਿਯਾ. ਮਿਸਾਲ ਕੇ ਤੌਰ ਪਰ ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਆਪਕੀ ਯੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਲਿਖੀ ਥੀਂ ਕਿ ਆਪ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈਂ, ਸੁਂਦਰ ਬਾਲ ਵਾਲੇ, ਸੁਂਦਰ ਆਂਖੇ ਸੁਰ੍ਮਾ ਲਗੀ ਜੈਸੀ, ਕਦ ਔਸਤ (ਮਧਯਮ) ਦਰ੍ਜੇ ਕਾ ਹੈ. ਇਸਕੋ ਮਿਟਾਕਰ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਯਹ ਬਨਾਯਾ ਕਿ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕਾ ਕਦ ਲਮ੍ਬਾ, ਆਂਖੇ ਕਂਜੀ, ਬਾਲ ਉਲਝੇ ਹੁਏ ਹੈਂ. ਯਹੀ ਆਮ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਸੁਨਾਤੇ, ਯਹੀ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕਿਤਾਬ ਕਾ ਲਿਖਾ ਬਤਾਤੇ ਔਰ ਸਮਝਤੇ ਕਿ ਲੋਗ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੋ ਇਸ ਹੁਲਿਯੇ ਸੇ ਅਲਗ ਪਾਏਂਗੇ ਤੋ ਆਪ ਪਰ ਈਮਾਨ ਨ ਲਾਏਂਗੇ, ਹਮਾਰੇ ਹੀ ਅਸਰ ਮੇਂ ਰਹੇਂਗੇ ਔਰ ਹਮਾਰੀ ਕਮਾਈ ਮੇਂ ਕੋਈ ਫ਼ਰ੍ਕ ਨਹੀਂ ਆਏਗਾ.

(10) ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਸੇ ਰਿਵਾਯਤ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਕਹਤੇ ਕਿ ਦੋਜ਼ਖ ਮੇਂ ਵੋ ਹਰਗਿਜ ਨ ਦਾਖਿਲ ਹੋਂਗੇ ਮਗਰ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਉਤਨੀ ਮੁੱਦਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਜਿਤਨੇ ਅਰ੍ਸੇ ਉਨਕੇ ਪੂਰ੍ਵਜੋਂ ਨੇ ਬਛਡਾ ਪੂਜਾ ਥਾ ਔਰ ਵੋ ਚਾਲੀਸ ਦਿਨ ਹੈਂ, ਉਸਕੇ ਬਾਦ ਵੋ ਅਜ਼ਾਬ ਸੇ ਛੂਟ ਜਾਏਂਗੇ, ਇਸ ਪਰ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ.

(11) ਕਯੋਂਕਿ ਝੂਟ ਬਡੀ ਬੁਰਾਈ ਹੈ ਔਰ ਬੁਰਾਈ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਜ਼ਾਤ ਸੇ ਅਸਮ੍ਭਵ. ਇਸਲਿਯੇ ਉਸਕਾ ਝੂਟ ਤੋ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਲੇਕਿਨ ਜਬ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਤੁਮਸੇ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਚਾਲੀਸ ਰੋਜ਼ ਅਜ਼ਾਬ ਕੇ ਬਾਦ ਛੋਡ ਦੇਨੇ ਕਾ ਵਾਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਕਹਨਾ ਝੂਟ ਹੁਆ.

(12) ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਗੁਨਾਹ ਸੇ ਸ਼ਿਰ੍ਕ ਔਰ ਕੁਫ਼੍ਰ ਮੁਰਾਦ ਹੈ. ਔਰ "ਘੇਰ ਲੇਨੇ" ਸੇ ਯਹ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਕਿ ਨਿਜਾਤ ਕੇ ਸਾਰੇ ਰਾਸ੍ਤੇ ਬਨ੍ਦ ਹੋ ਜਾਏਂ ਔਰ ਕੁਫ਼੍ਰ ਤਥਾ ਸ਼ਿਰ੍ਕ ਪਰ ਹੀ ਉਸਕੋ ਮੌਤ ਆਏ ਕਯੋਂਕਿ ਈਮਾਨ ਵਾਲਾ ਚਾਹੇ ਕੈਸਾ ਹੀ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਹੋ, ਗੁਨਾਹੋਂ ਸੇ ਘਿਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ, ਇਸਲਿਯੇ ਕਿ ਈਮਾਨ ਜੋ ਸਬਸੇ ਬਡੀ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰੀ ਹੈ, ਵਹ ਉਸਕੇ ਸਾਥ ਹੈ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਦਸਵਾਂ ਰੂਕੂ

وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ لَا تَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ ؕ وَ بِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّ ذِى الْقُرْبٰى وَ الْيَتٰمٰى وَ الْمَسٰكِيْنِ وَ قُوْلُوْا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَّ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَ اٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْكُمْ وَ اَنْتُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۸۳﴾ وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُوْنَ دِمَآءَكُمْ وَ لَا تُخْرِجُوْنَ اَنْفُسَكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ وَ اَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ﴿۸۴﴾ ثُمَّ اَنْتُمْ هٰۤؤُلَآءِ تَقْتُلُوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَ تُخْرِجُوْنَ فَرِيْقًا مِّنْكُمْ مِّنْ دِيَارِهِمْ ۫ تَظٰهَرُوْنَ عَلَيْهِمْ بِالْاِثْمِ وَ الْعُدْوَانِ ؕ وَ اِنْ يَّاْتُوْكُمْ اُسٰرٰى تُفٰدُوْهُمْ وَ هُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ اِخْرَاجُهُمْ ؕ اَفَتُؤْمِنُوْنَ بِبَعْضِ الْكِتٰبِ وَ تَكْفُرُوْنَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَنْ يَّفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّوْنَ اِلٰۤى اَشَدِّ الْعَذَابِ ؕ وَ مَا اللّٰهُ بِغٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۸۵﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ۪ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَ لَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿۸۶﴾ ۧ

੮੩. ਔਰ ਜਬ ਹਮਨੇ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਸੇ ਏਹਦ ਲਿਯਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਸਿਵਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਨ ਪੂਜੋ ਔਰ ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੇ ਸਾਥ ਭਲਾਈ ਕਰੋ (1) ਔਰ ਰਿਸ਼੍ਤੇਦਾਰੋਂ ਔਰ ਯਤੀਮੋਂ (ਅਨਾਥੋਂ) ਔਰ ਮਿਸ੍ਕੀਨੋਂ (ਦਰਿਦ੍ਰੋਂ) ਸੇ ਔਰ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਅੱਛੀ ਬਾਤ ਕਹੋ (2) ਔਰ ਨਮਾਜ਼ ਕਾਯਮ ਰਖੋਂ ਔਰ ਜ਼ਕਾਤ ਦੋ, ਫਿਰ ਤੁਮ ਫਿਰ ਗਏ (3) ਮਗਰ ਤੁਮ ਮੇਂ ਕੇ ਥੋੜੇ (4) ਔਰ ਤੁਮ ਮੁੰਹ ਫੇਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੋ(5)

੮੪. ਔਰ ਜਬ ਹਮਨੇ ਤੁਮਸੇ ਏਹਦ ਲਿਯਾ ਕਿ ਅਪਨੋਂ ਕਾ ਖ਼ੂਨ ਨ ਕਰਨਾ ਔਰ ਅਪਨੋਂ ਕੋ ਅਪਨੀ ਬਸ੍ਤਿਯੋਂ ਸੇ ਨ ਨਿਕਾਲਨਾ ਫਿਰ ਤੁਮਨੇ ਉਸਕਾ ਇਕਰਾਰ ਕਿਯਾ ਔਰ ਤੁਮ ਗਵਾਹ ਹੋ

੮੫. ਫਿਰ ਯੇ ਜੋ ਤੁਮ ਹੋ ਅਪਨੋਂ ਕੋ ਕਤ੍ਲ ਕਰਨੇ ਲਗੇ ਔਰ ਅਪਨੇ ਮੇ ਸੇ ਏਕ ਸਮੂਹ ਕੋ ਉਨਕੇ ਵਤਨ ਸੇ ਨਿਕਾਲਤੇ ਹੋ ਉਨਪਰ ਮਦਦ ਦੇਤੇ ਹੋ (ਉਨਕੇ ਖਿਲਾਫ ਯਾ ਦੁਸ਼੍ਮਨ ਕੋ) ਗੁਨਾਹ ਔਰ ਜਯਾਦਤੀ ਮੇਂ ਔਰ ਅਗਰ ਵੇ ਕੈਦੀ ਹੋਕਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪਾਸ ਆਏਂ ਤੋ ਬਦਲਾ ਦੇਕਰ ਛੁਡਾ ਲੇਤੇ ਹੋ ਔਰ ਉਨਕਾ ਨਿਕਾਲਨਾ ਤੁਮ ਪਰ ਹਰਾਮ ਹੈ (6) ਤੋ ਕਯਾ ਖੁਦਾ ਕੇ ਕੁਛ ਹੁਕ੍ਮੋਂ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਤੇ ਹੋ

ਔਰ ਕੁਛ ਸੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੋ? ਤੋ ਜੋ ਤੁਮ ਐਸਾ ਕਰੇ ਉਸਕਾ ਬਦਲਾ ਕਯਾ ਹੈ, ਮਗਰ ਯਹ ਕਿ ਦੁਨਿਯਾ ਮੇਂ ਰੁਸਵਾ (ਜ਼ਲੀਲ)(7)

ਹੋ, ਔਰ ਕਯਾਮਤ ਮੇਂ ਸਖ਼ਤਰ ਅਜ਼ਾਬ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਫੇਰੇ ਜਾਏਂਗੇ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਕੌਤੁਕੋਂ ਸੇ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ (8)

੮੬. ਯੇ ਹੈਂ ਵੋ ਲੋਗ ਜਿਨ੍ਹੋਂਨੇ ਆਖਿਰਤ ਕੇ ਬਦਲੇ ਦੁਨਿਯਾ ਕੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਮੋਲ ਲੀ, ਤੋ ਨ ਉਨਪਰ ਸੇ ਅਜ਼ਾਬ ਹਲ੍ਕਾ ਹੋ ਔਰ ਉਨਕੀ ਮਦਦ ਕੀ ਜਾਏ

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਦਸਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਅਪਨੀ ਇਬਾਦਤ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਫ਼ਰਮਾਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੇ ਸਾਥ ਭਲਾਈ ਕਰਨੇ ਕਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਯਾ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ. ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੇ ਸਾਥ ਭਲਾਈ ਕੇ ਯੇ ਮਾਨੀ ਹੈਂ ਕਿ ਐਸੀ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨ ਕਹੇ ਔਰ ਕੋਈ ਐਸਾ ਕਾਮ ਨ ਕਰੇ ਜਿਸਸੇ ਉਨ੍ਹੇਂ ਤਕਲੀਫ਼ ਪਹੁਂਚੇ ਔਰ ਅਪਨੇ ਸ਼ਰੀਰ ਔਰ ਮਾਲ ਸੇ ਉਨਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨ ਉਠਾ ਰਖੇ. ਜਬ ਉਨ੍ਹੇਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਹਾਜ਼ਿਰ ਰਹੇ. ਅਗਰ ਮਾਂ ਬਾਪ ਅਪਨੀ ਖਿਦਮਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਨਫ਼ਲ (ਅਤਿਰਿਕ੍ਤ) ਇਬਾਦਤ ਛੋਡਨੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦੇਂ ਤੋ ਛੋਡ ਦੇ, ਉਨਕੀ ਖਿਦਮਤ ਨਫ਼ਲ ਸੇ ਬਢਕਰ ਹੈ. ਜੋ ਕਾਮ ਵਾਜਿਬ (ਅਨਿਵਾਰਜ) ਹੈ ਵੋ ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੇ ਹੁਕ੍ਮ ਸੇ ਛੋਡੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਤੇ. ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੇ ਸਾਥ ਏਹਸਾਨ ਕੇ ਤਰੀਕੇ ਜੋ ਹਦੀਸੋਂ ਸੇ ਸਾਬਿਤ ਹੈਂ ਯੇ ਹੈਂ ਕਿ ਦਿਲ ਕੀ ਗਹਰਾਇਯੇ ਸੇ ਉਨਸੇ ਮਹੱਬਤ ਰਖੇ, ਬੋਲ ਚਾਲ, ਉਠਨੇ ਬੈਠਨੇ ਮੇਂ ਅਦਬ ਕਾ ਖਯਾਲ ਰਖੇ, ਉਨਕੀ ਸ਼ਾਨ ਮੇਂ ਆਦਰ ਕੇ ਸ਼ਬ੍ਦ ਕਹੇ, ਉਨਕੋ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨੇ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਤਾ ਰਹੇ, ਅਪਨੇ ਅੱਛੇ ਮਾਲ ਕੋ ਉਨਸੇ ਨ ਬਚਾਏ. ਉਨਕੇ ਮਰਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਉਨਕੀ ਵਸੀਯਤੋਂ ਕੋ ਪੂਰਾ ਕਰੇ, ਉਨਕੀ ਆਤ੍ਮਾ ਕੀ ਸ਼ਾਂਤਿ ਕੇ ਲਿਯੇ ਦਾਨਪੁਨ ਕਰੇ, ਕੁਰਆਨ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰੇ, ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਸੇ ਉਨਕੇ ਗੁਨਾਹੋਂ ਕੀ ਮਾਫ਼ੀ ਚਾਹੇ, ਹਫ਼੍ਤੇ ਮੇਂ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਦਿਨ ਉਨਕੀ ਕਬ੍ਰ ਪਰ ਜਾਏ. (ਫ਼ਤ੍ਹੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼) ਮਾਂ ਬਾਪ ਕੇ ਸਾਥ ਭਲਾਈ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਯਹ ਭੀ ਦਾਖਿਲ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਵੋ ਗੁਨਾਹੋਂ ਕੇ ਆਦੀ ਹੋਂ ਯਾ ਕਿਸੀ ਬਦਮਜ਼ਹਬੀ ਮੇਂ ਗਿਰਫ਼੍ਤਾਰ ਹੋਂ ਤੋ ਉਨਕੋਂ ਨਰ੍ਮੀ ਕੇ ਸਾਥ ਅੱਛੇ ਰਾਸ੍ਤੇ ਪਰ ਲਾਨੇ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਤਾ ਰਹੇ. (ਖਾਜ਼ਿਨ)

(2) ਅੱਛੀ ਬਾਤ ਸੇ ਮੁਰਾਦ ਨੇਕਿਯੋਂ ਕੀ ਰੁਚਿ ਦਿਲਾਨਾ ਔਰ ਬੁਰਾਈਯੋਂ ਸੇ ਰੋਕਨਾ ਹੈ. ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਮਾਨੀ ਯੇ ਹੈ ਕਿ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਸ਼ਾਨ ਮੇਂ ਸਚ ਬਾਤ ਕਹੋ. ਅਗਰ ਕੋਈ ਪੂਛੇ ਤੋ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਕਮਾਲਾਤ ਔਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਸੱਚਾਈ ਕੇ ਸਾਥ ਬਯਾਨ ਕਰ ਦੋ ਔਰ ਆਪਕੇ ਗੁਣ ਮਤ ਛੁਪਾਓ.

(3) ਏਹਦ ਕੇ ਬਾਦ

(4) ਜੋ ਈਮਾਨ ਲੇ ਆਏ, ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁੱਲਾਹ ਬਿਨ ਸਲਾਮ ਔਰ ਉਨਕੇ ਸਾਥਿਯੋਂ ਕੀ ਤਰਹ, ਤੋ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਏਹਦ ਪੂਰਾ ਕਿਯਾ.

(5) ਔਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਕੈਮ ਕੀ ਆਦਤ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਔਰ ਏਹਦ ਸੇ ਫਿਰ ਜਾਨਾ ਹੈ.

(6) ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਸੇ ਏਹਦ ਲਿਯਾ ਗਯਾ ਥਾ ਕਿ ਵੋ ਆਪਸ ਮੇਂ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਕਤ੍ਲ ਨ ਕਰੇਂ, ਵਤਨ ਸੇ ਨ ਨਿਕਾਲੇਂ ਔਰ ਜੋ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕਿਸੀ ਕੀ ਕੈਦ ਮੇਂ ਹੋ ਉਸਕੋ ਮਾਲ ਦੇਕਰ ਛੁਡਾ ਲੇਂ, ਇਸ ਪਰ ਉਨ੍ਹੋ�ंने ਇਕਰਾਰ ਭੀ ਕਿਯਾ, ਅਪਨੇ ਨਫ਼੍ਸ ਪਰ ਗਵਾਹ ਭੀ ਹੁਏ ਲੇਕਿਨ ਕਾਯਮ ਨ ਰਹੇ ਔਰ ਇਸਸੇ ਫਿਰ ਗਏ. ਮਦੀਨੇ ਕੇ ਆਸਪਾਸ ਯਹੂਦਿਯੋ ਕੇ ਦੋ ਸਮੁਦਾਯ ਬਨੀ ਕੁਰੈਜ਼ਾ ਔਰ ਬਨੀ ਨੁਜ਼ੈਰ ਰਹਾ ਕਰਤੇ ਥੇ. ਮਦੀਨੇ ਕੇ ਅਨ੍ਨੂਰ ਦੋ ਸਮੁਦਾਯ ਔਸ ਔਰ ਖਜ਼ਰਜ ਰਹਤੇ ਥੇ. ਬਨੀ ਕੁਰੈਜ਼ਾ ਔਸ ਕੇ ਸਾਥੀ ਥੇ ਔਰ ਬਨੀ ਨੁਜ਼ੈਰ ਖਜ਼ਰਜ ਕੇ, ਯਾਨੀ ਹਰ ਏਕ ਕਬੀਲੇ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸਹਯੋਗੀ ਕੇ ਸਾਥ ਕਸਮਾਕਸਮੀ ਕੀ ਥੀ ਕਿ ਅਗਰ ਹਮ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਹਮਲਾ ਕਰੇ ਤੋ ਦੂਸਰਾ ਉਸਕੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ. ਔਸ ਔਰ ਖਜ਼ਰਜ ਆਪਸ ਮੇਂ ਲਡਤੇ ਥੇ. ਬਨੀ ਕੁਰੈਜ਼ਾ ਔਸ ਕੀ ਔਰ ਬਨੀ ਨੁਜ਼ੈਰ ਖਜ਼ਰਜ ਕੀ ਮਦਦ ਕੇ ਲਿਯੇ ਆਤੇ ਥੇ. ਔਰ ਸਹਯੋਗੀ ਕੇ ਸਾਥ ਹੋਕਰ ਆਪਸ ਮੇਂ ਏਕ ਦੂਸਰੇ ਪਰ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਤੇ ਥੇ. ਬਨੀ ਕੁਰੈਜ਼ਾ ਬਨੀ ਨੁਜ਼ੈਰ ਕੋ ਔਰ ਵੋ ਬਨੀ ਕੁਰੈਜ਼ਾ ਕੋ ਕਤ੍ਲ ਕਰਤੇ ਥੇ ਔਰ ਉਨਕੇ ਘਰ ਵੀਰਾਨ ਕਰ ਦੇਤੇ ਥੇ, ਉਨ੍ਹੇਂ ਉਨਕੇ ਰਹਨੇ ਕੀ ਜਗਹੋਂ ਸੇ ਨਿਕਾਲ ਦੇਤੇ ਥੇ, ਲੇਕਿਨ ਜਬ ਉਨਕੀ ਕੈਮ ਕੇ ਲੋਗੇ ਕੋ ਉਨਕੇ ਸਹਯੋਗੀ ਕੈਦ ਕਰਤੇ ਥੇ ਤੋ ਵੋ ਉਨਕੋ ਮਾਲ ਦੇਕਰ ਛੁਡਾ ਲੇਤੇ ਥੇ. ਜੈਸੇ ਅਗਰ ਬਨੀ ਨੁਜ਼ੈਰ ਕਾ ਕੋਈ ਵਜਕ੍ਵਿ ਔਸ ਕੇ ਹਾਥੋਂ ਮੇਂ ਗਿਰਫ੍ਤਾਰ ਹੋਤਾ ਤੋ ਬਨੀ ਕੁਰੈਜ਼ਾ ਔਸ ਕੋ ਮਾਲ ਦੇਕਰ ਉਸਕੋ ਛੁਡਾ ਲੇਤੇ ਜਬਕਿ ਅਗਰ ਵਹੀ ਵਜਕ੍ਵਿ ਲਡਾਈ ਕੇ ਵਕ੍ਤ ਉਨਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਪਰ ਆ ਜਾਤਾ ਤੋ ਉਸਕੇ ਮਾਰਨੇ ਮੇਂ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਝਿਝ੍ਕਤੇ. ਇਸ ਬਾਤ ਪਰ ਮਲਾਮਤ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਤੁਮਨੇ ਅਪਨੇਂ ਕਾ ਖ਼ੂਨ ਨ ਬਹਾਨੇ ਔਰ ਉਨਕੋ ਬਸ੍ਤਿਯੋਂ ਸੇ ਨ ਨਿਕਾਲਨੇ ਔਰ ਉਨਕੇ ਕੈਦਿਯੋਂ ਕੋ ਛੁਡਾਨੇ ਕਾ ਏਹਦ ਕਿਯਾ ਥਾ ਤੋ ਇਸਕੇ ਕਯਾ ਮਾਨੀ ਕਿ ਕਤ੍ਲ ਔਰ ਖਦੇਡਨੇ ਮੇਂ ਤੋ ਝਿਝ੍ਕੋ ਨਹੀਂ, ਔਰ ਗਿਰਫ਼੍ਤਾਰ ਹੋ ਜਾਏਂ ਤੋ ਛੁਡਾਤੇ ਫਿਰੋ. ਏਹਦ ਮੇਂ ਕੁਛ ਮਾਨਨਾ ਔਰ ਕੁਛ ਨ ਮਾਨਨਾ ਕਯਾ ਮਾਨੀ ਰਖਤਾ ਹੈ. ਜਬ ਤੁਮ ਕਤ੍ਲ ਔਰ ਅਤਯਾਚਾਰ ਸੇ ਨ ਰੁਕ ਸਕੇ ਤੋ ਤੁਮਨੇ ਏਹਦ ਤੋਡ ਦਿਯਾ ਔਰ ਹਰਾਮ ਕਿਯਾ ਔਰ ਉਸਕੋ ਹਲਾਲ ਜਾਨਕਰ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੋ ਗਏ. ਇਸ ਆਯਤ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਜ਼ੁਲ੍ਮ ਔਰ ਹਰਾਮ ਪਰ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਭੀ ਹਰਾਮ ਹੈ. ਯਹ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਯਕੀਨੀ ਹਰਾਮ ਕੋ ਹਲਾਲ ਜਾਨਨਾ ਕੁਫ਼੍ਰ ਹੈ, ਯਹ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕਿਤਾਬ ਕੇ ਏਕ ਹੁਕ੍ਮ ਕਾ ਨ ਮਾਨਨਾ ਭੀ ਸਾਰੀ ਕਿਤਾਬ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਔਰ ਕੁਫ਼੍ਰ ਹੈ. ਇਸ ਮੇਂ ਯਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਨਿਰ੍ਦੇਸ਼ੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਕੁਛ ਕਾ ਮਾਨਨਾ ਕੁਛ ਕਾ ਨ ਮਾਨਨਾ ਕੁਫ਼੍ਰ ਹੁਆ ਤੋ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੋ ਹਜ਼ਰਤ ਸੈਯਦੁਲ ਅੰਬਿਯਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਨੇ ਕੇ ਸਾਥ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਕੀ ਨਬੁੱਵਤ ਕੋ ਮਾਨਨਾ ਕੁਫ਼੍ਰ ਸੇ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਤਾ.

(7) ਦੁਨਿਯਾ ਮੇਂ ਤੋ ਯਹ ਰੁਸ੍ਵਾਈ ਹੁਈ ਕਿ ਬਨੀ ਕੁਰੈਜ਼ਾ ਸਨ 3 ਹਿਜਰੀ ਮੇਂ ਮਾਰੇ ਗਏ. ਏਕ ਦਿਨ ਮੇਂ ਉਨਕੇ ਸਾਤ ਸੌ ਆਦਮੀ ਕਤ੍ਲ ਕਿਯੇ ਗਯੇ ਥੇ. ਔਰ ਬਨੀ ਨੁਜ਼ੈਰ ਇਸਸੇ ਪਹਲੇ ਹੀ ਵਤਨ ਸੇ ਨਿਕਾਲ ਦਿਯੇ ਗਏ ਥੇ. ਸਹਯੋਗਿਯੋਂ ਕੀ ਖਾਤਿਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਏਹਦ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾ ਯਹ ਵਬਾਲ ਥਾ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਕਿਸੀ ਕੀ ਤਰਫ਼ਦਾਰੀ ਮੇਂ ਦੀਨ ਕਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਆਖਿਰਤ ਕੇ ਅਜ਼ਾਬ ਕੇ ਅਲਾਵਾ ਦੁਨਿਯਾ ਮੇਂ ਭੀ ਜ਼ਿੱਲਤ ਔਰ ਰੁਸਵਾਈ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋਤਾ ਹੈਂ.

(8) ਇਸ ਮੇਂ ਜੈਸੇ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਸਖ਼ਤ ਫਟਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਕਾਮੋਂ ਸੇ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨਿਯੋਂ ਪਰ ਭਾਰੀ ਅਜ਼ਾਬ ਫ਼ਰਮਾਏਗਾ, ਐਸੇ ਹੀ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਔਰ ਨੇਕ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹੇਂ ਅੱਛੇ ਕਾਮੋਂ ਕਾ ਬੇਹਤਰੀਨ ਇਨਾਮ ਮਿਲੇਗਾ. (ਤਫ਼ਸੀਰੇ ਕਬੀਰ)

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਗਜਾਰਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَقَفَّيْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ بِالرُّسُلِ ۖ وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ؕ اَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ ۚ فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ ۗ وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ﴿۸۷﴾ وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۸۸﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ ۙ وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَى الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ مَّا عَرَفُوْا كَفَرُوْا بِهٖ ۗ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿۸۹﴾ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَّكْفُرُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُّنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَآءُوْ بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ ؕ وَ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۹۰﴾ وَ اِذَا قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا نُؤْمِنُ بِمَآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُوْنَ بِمَا وَرَآءَهٗ ۗ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ؕ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُوْنَ اَنْۢبِيَآءَ اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۹۱﴾ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَ اَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿۹۲﴾ وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاسْمَعُوْا ؕ قَالُوْا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا ۗ وَاُشْرِبُوْا فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ ؕ قُلْ بِئْسَمَا يَاْمُرُكُمْ بِهٖٓ اِيْمٰنُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۹۳﴾ قُلْ اِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ خَالِصَةً مِّنْ دُوْنِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۹۴﴾ وَلَنْ يَّتَمَنَّوْهُ اَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿۹۵﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ ۛ وَمِنَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۛ يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ سَنَةٍ ۚ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهٖ مِنَ الْعَذَابِ اَنْ يُّعَمَّرَ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿۹۶﴾

੮੭. ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਹਮਨੇ ਮੂਸਾ ਕੋ ਕਿਤਾਬ ਅਤਾ ਕੀ (1) ਔਰ ਉਸਕੇ ਬਾਦ ਏਕ ਕੇ ਬਾਦ ਰਸੂਲ ਭੇਜੇ (2) ਔਰ ਹਮਨੇ ਮਰਯਮ ਕੇ ਬੇਟੇ ਈਸਾ ਕੋ ਖੁਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯਾਂ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾਈ (3) ਔਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਆਤ੍ਮਾ (4) ਸੇ ਉਸਕੀ ਮਦਦ ਕੀ(5) ਤੋ ਕਯਾ ਜਬ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਰਸੂਲ ਵਹ ਲੇਕਰ ਆਏ ਜੋ

ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਨਫ਼੍ਸ (ਮਨ) ਕੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ, ਘਮਣ੍ਡ ਕਰਤੇ ਹੋ ਤੋ ਉਨ (ਨਬਿਯੋਂ) ਮੇਂ ਏਕ ਗਿਰੋਹ (ਸਮੂਹ) ਕੋ ਤੁਮ ਝੁਟਲਾਤੇ ਹੋ ਔਰ ਏਕ ਗਿਰਾਹ ਕੋ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤੇ ਹੋ (6)

੮੮. ਔਰ ਯਹੂਦੀ ਬੋਲੇ ਹਮਾਰੇ ਦਿਲੋਂ ਪਰ ਪਰ੍ਦੇ ਪਡੇ ਹੈਂ(7) ਬਲ੍ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਨਪਰ ਲਾਨਤ ਕੀ ਉਨਕੇ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕੇ ਕਾਰਣ ਤੋ ਉਨਮੇਂ ਥੋਡੇ ਈਮਾਨ ਲਾਤੇ ਹੈਂ (8)

੮੯. ਔਰ ਜਬ ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕਿਤਾਬ (ਕੁਰਆਨ) ਆਈ ਜੋ ਉਨਕੇ ਸਾਥ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ (ਤੌਰਾਤ) ਕੀ ਤਸ੍ਦੀਕ (ਪੁਸ਼੍ਟਿ) ਫ਼ਰਮਾਤੀ ਹੈ (9) ਔਰ ਇਸਸੇ ਪਹਲੇ ਵੋ ਇਸੀ ਨਬੀ ਕੇ ਵਸੀਲੇ (ਜ਼ਰਿਯੇ) ਸੇ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਪਰ ਫ਼ਤ੍ਹ ਮਾਂਗਤੇ ਥੇ (10) ਤੋ ਜਬ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਾਯਾ ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਵਹ ਜਾਨਾ ਪਹਚਾਨਾ, ਉਸ ਸੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰ ਬੈਠੇ (11) ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਲਾਨਤ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਪਰ

੯੦. ਕਿਸ ਬੁਰੇ ਮੋਲੋਂ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਪਨੀ ਜਾਨੋਂ ਕੋ ਖਰੀਦਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਉਤਾਰੇ ਸੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰੇਂ (12) ਇਸ ਜਲਨ ਸੇ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰੁਪਾ ਸੇ ਅਪਨੇ ਜਿਸ ਬਨ੍ਦੇ ਪਰ ਚਾਹੇ ਵਹੀ (ਦੇਵ ਵਾਣੀ) ਉਤਾਰੇ (13) ਤੋ ਗਜ਼ਬ ਪਰ ਗਜ਼ਬ (ਪ੍ਰਕੋਪ) ਕੇ ਸਜ਼ਾਵਾਰ (ਅਧਿਕਾਰੀ) ਹੁਏ (14) ਔਰ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਜ਼ਿੱਲਤ ਕਾ ਅਜ਼ਾਬ ਹੈ (15)

੯੧. ਔਰ ਜਬ ਉਨਸੇ ਕਹਾ ਜਾਏ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਉਤਾਰੇ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਓ (16) ਤੋ ਕਹਤੇ ਹੈ ਵਹ ਜੋ ਹਮ ਪਰ ਉਤਰਾ ਉਸਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਤੇ ਹੈਂ (17) ਔਰ ਬਾਕੀ ਸੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਹ ਸਤਜ ਹੈ ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਵਾਲੀ ਕੀ ਤਸ੍ਦੀਕ (ਪੁਸ਼੍ਟਿ) ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੁਆ (18) ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਓ ਕਿ ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਨਬਿਯੋਂ ਕੋ ਕਯੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਯਾ ਅਗਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਅਪਨੀ ਕਿਤਾਬ ਪਰ ਈਮਾਨ ਥਾ (19)

੯੨. ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪਾਸ ਮੂਸਾ ਖੁਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯਾਂ ਲੇਕਰ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਾਯਾ ਫਿਰ ਤੁਮਨੇ ਉਸਕੇ ਬਾਦ (20) ਬਛਡੇ ਕੋ ਮਾਬੂਦ (ਪੂਜਨੀਯ) ਬਨਾ ਲਿਯਾ ਔਰ ਤੁਮ ਜ਼ਾਲਿਮ ਥੇ (21)

੯੩. ਔਰ ਯਾਦ ਕਰੋ ਜਬ ਹਮਨੇ ਤੁਮਸੇ ਪੈਮਾਨ (ਵਾਦਾ) ਲਿਯਾ (22) ਔਰ ਤੂਰ ਪਰ੍ਵਤ ਕੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਸਰੋਂ ਪਰ ਬਲਨ੍ਦ ਕਿਯਾ, ਲੋ ਜੋ ਹਮ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਦੇਤੇ ਹੈਂ ਜ਼ੋਰ ਸੇ ਔਰ ਸੁਨੋ. ਬੋਲੇ ਹਮ ਨੇ ਸੁਨਾ ਔਰ ਨ

ਮਾਨਾ ਔਰ ਉਨਕੇ ਦਿਲੋਂ ਮੇਂ ਬਛਡਾ ਰਚ ਰਹਾ ਥਾ ਉਨਕੇ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕੇ ਕਾਰਣ. ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਦੋ ਕਜਾ ਬੁਰਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦੇਤਾ ਹੈ ਤੁਮਕੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਈਮਾਨ ਅਗਰ ਈਮਾਨ ਰਖਤੇ ਹੋ(23)

੮੪. ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਓ ਅਗਰ ਪਿਛਲਾ ਘਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਖਾਲਿਸ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਹੋ ਨ ਔਰੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਤੋ ਭਲਾ ਮੌਤ ਕੀ ਆਰਜ਼ੂ ਤੋ ਕਰੋ ਅਗਰ ਸੱਚੇ ਹੋ (24)

੮੫. ਔਰ ਹਰਗਿਜ ਕਭੀ ਉਸਕੀ ਆਰਜ਼ੂ ਨ ਕਰੇਂਗੇ (25) ਉਨ ਬੁਰੇ ਕਰ੍ਮੋਂ ਕੇ ਕਾਰਣ ਜੋ ਆਗੇ ਕਰ ਚੁਕੇ (26) ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਖੂਬ ਜਾਨਤਾ ਹੈ ਜ਼ਾਲਿਮੋਂ ਕੋ

੮੬. ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਤੁਮ ਜ਼ਰੂਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਪਾਓਗੇ ਕਿ ਸਬ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਜ਼ਯਾਦਾ ਜੀਨੇ ਕੀ ਹਵਸ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੋ (ਮੂਰ੍ਤਿਪੂਜਕੋ) ਸੇ ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਕੋ ਤਮੰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹੀਂ ਹਜ਼ਾਰ ਬਰਸ ਜਿਯੇ (27) ਔਰ ਵਹ ਉਸੇ ਅਜ਼ਾਬ ਸੇ ਦੂਰ ਨ ਕਰੇਗਾ ਇਤਨੀ ਉਮ੍ਰ ਕਾ ਦਿਯਾ ਜਾਨਾ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਉਨਕੇ ਕੌਤੁਕ ਦੇਖ ਰਹਾ ਹੈ

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਗਜਾਰਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਸੇ ਤੌਰਾਤ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਜਿਸਮੇਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਤਮਾਮ ਏਹਦ ਦਰ੍ਜੇ ਥੇ. ਸਬਸੇ ਅਹਮ ਏਹਦ ਯੇ ਥੇ ਕਿ ਹਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਕੇ ਨਬਿਯੋਂ ਕੀ ਇਤਾਅਤ (ਅਨੁਕਰਣ) ਕਰਨਾ, ਉਨ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨਾ ਔਰ ਉਨਕੀ ਤਾਜ਼ੀਮ ਵ ਤੌਕੀਰ ਕਰਨਾ.

(2) ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਸੇ ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਤਕ ਏਕ ਕੇ ਬਾਦ ਏਕ ਨਬੀ ਆਤੇ ਰਹੇ. ਉਨਕੀ ਤਾਦਾਦ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਬਯਾਨ ਕੀ ਗਈ ਹੈ. ਯੇ ਸਬ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਕੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕੇ ਮੁਹਾਫ਼ਿਜ਼ ਔਰ ਉਸਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਥੇ. ਚੂੰਕਿ ਨਬਿਯੋਂ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਕੇ ਬਾਦ ਕਿਸੀ ਕੋ ਨਬੁੱਵਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਤੀ, ਇਸਲਿਯੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦੇ ਮੁਸੁਫ਼ਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਔਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਵਿਦ੍ਵਾਨੋਂ ਔਰ ਦੀਨ ਕੀ ਰਕ੍ਸ਼ਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਸੌਂਪੀ ਗਈ.

(3) ਇਨ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯੋਂ ਸੇ ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਮੋਜ਼ਿਜ਼ੇ (ਚਮਤ੍ਕਾਰ) ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ ਜੈਸੇ ਮੁਰ੍ਦੇ ਜ਼ਿਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦੇਨਾ, ਅੰਧੇ ਔਰ ਕੋਢੀ ਕੋ ਅੱਛਾ ਕਰ ਦੇਨਾ, ਚਿਡਿਯਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਗੈਬ ਕੀ ਖਬਰ ਦੇਨਾ ਵਗੈਰਹ.

(4) ਰੂਹਿਲ ਕੁਦੁਸ ਸੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ ਕਿ ਰੂਹਾਨੀ ਹੈਂ, ਵਹੀ (ਦੇਵਵਾਣੀ) ਲਾਤੇ ਹੈਂ ਜਿਸਸੇ ਦਿਲੋਂ ਕੀ ਜ਼ਿਨ੍ਹਗੀ ਹੈ. ਵਹ ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ ਕੇ ਸਾਥ ਰਹਨੇ ਪਰ ਮਾਮੂਰ ਥੇ. ਆਪ 33 ਸਾਲ ਕੀ ਉਮ੍ਰ ਮੇਂ ਆਸਮਾਨ ਪਰ ਉਠਾਏ ਗਏ, ਉਸ

ਵਕ੍ਤ ਤਕ ਹਜ਼ਰਤ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਸਫ਼ਰ ਵ ਸੁਕੂਨਤ ਮੇਂ ਕਭੀ ਆਪ ਸੇ ਜੁਦਾ ਨ ਹੁਏ. ਰੂਹੁਲ ਕੁਦੁਸ ਕੀ ਤਾਈਦ (ਸਮਰ੍ਥਨ) ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਬਡੀ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਹੈ. ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਕੁਛ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਭੀ ਰੂਹੁਲ ਕੁਦੁਸ ਕੀ ਤਾਈਦ (ਮਦਦ) ਹਾਸਿਲ ਹੁਈ. ਸਹੀ ਬੁਖਾਰੀ ਵਗੈਰਹ ਮੇਂ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਹੱਸਾਨ (ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ) ਕੇ ਲਿਯੇ ਮਿਮ੍ਬਰ ਬਿਛਾਯਾ ਜਾਤਾ. ਵਹ ਨਾਤ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਪਢਤੇ, ਹੁਜ਼ੂਰ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਫ਼ਰਮਾਤੇ "ਅੱਲਾਹੁੰਮਾ ਅੱਯਿਦਹੁ ਬਿਰੂਹਿਲ ਕੁਦੁਸ" (ਐ ਅੱਲਾਹ, ਰੂਹੁਲ ਕੁਦੁਸ ਕੇ ਜ਼ਰਿਯੇ ਇਸਕੀ ਮਦਦ ਫ਼ਰਮਾ).

(5) ਫਿਰ ਭੀ ਐ ਯਹੂਦਿਯੋ, ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਸਰਕਸ਼ੀ ਮੇਂ ਫ਼ਰ੍ਕ ਨਹੀਂ ਆਯਾ.

(6) ਯਹੂਦੀ, ਪੈਗਮ੍ਬਰੋਂ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਪਨੀ ਇੱਛਾਓਂ ਕੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਾਕਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਝੁਟਲਾਤੇ ਔਰ ਮੌਕਾ ਪਾਤੇ ਤੋ ਕਤ੍ਲ ਕਰ ਡਾਲਤੇ ਥੇ, ਜੈਸੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ਕਰਿਯਾ ਔਰ ਦੂਸਰੇ ਬਹੁਤ ਸੇ ਅਮ੍ਬਿਯਾ ਕੋ ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਯਾ. ਸੈਯਦੁਲ ਅੰਬਿਯਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਪੀਛੇ ਭੀ ਪਡੇ ਰਹੇ. ਕਭੀ ਆਪ ਪਰ ਜਾਦੂ ਕਿਯਾ, ਕਭੀ ਜ਼ਹਰ ਦਿਯਾ, ਕਤ੍ਲ ਕੇ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਤਰਹ ਤਰਹ ਕੇ ਧੋਖੇ ਕਿਯੇ.

(7) ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਯਹ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਨੇ ਕੋ ਕਹਾ ਥਾ. ਉਨਕੀ ਮੁਰਾਦ ਯਹ ਥੀ ਕਿ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੀ ਹਿਦਾਯਤ ਕੋ ਉਨਕੇ ਦਿਲੋਂ ਤਕ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਇਸਕਾ ਰੱਦ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਅਧਰ੍ਮੀ ਝੂਟੇ ਹੈਂ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਦਿਲੋਂ ਕੋ ਪ੍ਰਕ੍ਰੁਤਿ ਪਰ ਪੈਦਾ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਹੈ, ਉਨਮੇਂ ਸੱਚਾਈ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨੇ ਕੀ ਕ੍ਸ਼ਮਤਾ ਰਖੀ ਹੈ. ਉਨਕੇ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕੀ ਖਰਾਬੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਨਬਿਯੋਂ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਨਬੁੱਵਤ ਕਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਿਯਾ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਨਪਰ ਲਅਨਤ ਫ਼ਰਮਾਈ. ਇਸਕਾ ਅਸਰ ਹੈ ਕਿ ਹਕ (ਸਤਜ) ਕੁਬੂਲ ਕਰਨੇ ਕੀ ਨੇਅਮਤ ਸੇ ਮੇਹਰੂਮ ਹੋ ਗਏ.

(8) ਯਹ ਬਾਤ ਦੂਸਰੀ ਜਗਹ ਇਰਸ਼ਾਦ ਹੁਈ : "ਬਲ ਤਬਅੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹਾ ਬਕਿਕੁਫ੍ਰਿਹਿਮ ਫ਼ਲਾ ਯੂਮਿਨੂਨਾ ਇੱਲਾ ਕਲੀਲਾ" ਯਾਨੀ ਬਲ੍ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਉਨਕੇ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕੇ ਕਾਰਣ ਉਨਕੇ ਦਿਲੋਂ ਪਰ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦੀ ਹੈ ਤੋ ਈਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਾਤੇ ਮਗਰ ਥੋਡੇ. (ਸੂਰਏ ਨਿਸਾ, ਆਯਤ 55).

(9) ਸੈਯਦੇ ਅਮ੍ਬਿਯਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਨਬੁੱਵਤ ਔਰ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਔਸਾਫ਼ (ਖੂਬਿਯੋਂ) ਕੇ ਬਯਾਨ ਮੇਂ. (ਖਾਜ਼ਿਨ ਵ ਤਫ਼ਸੀਰੇ ਕਬੀਰ)

(10) ਸੈਯਦੇ ਅਮ੍ਬਿਯਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇਨਬੀ ਬਨਾਏ ਜਾਨੇ ਔਰ ਕੁਰਆਨ ਉਤਰਨੇ ਸੇ ਪਹਲੇ ਯਹੂਦੀ ਅਪਨੀ ਹਾਜਤੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਨਾਮੇ ਪਾਕ ਕੇ ਵਸੀਲੇ ਸੇ ਦੁਆ ਕਰਤੇ ਔਰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਤੇ ਥੇ ਔਰ ਇਸ ਤਰਹ ਦੁਆ ਕਿਯਾ ਕਰਤੇ ਥੇ - "ਅੱਲਾਹੁੰਮਫ਼ਤ੍ਹ ਅਲੈਨਾ ਵਨ੍ਸੁਰਨਾ ਬਿੰਨਬੀਯਿਲ ਉੰਮੀੱਯੇ" ਯਾਨੀ ਐ ਅੱਲਾਹ, ਹਮੇਂ ਨਬਿੱਯੇ ਉੰਮੀ ਕੇ ਸਦਕੇ ਮੇਂ ਫ਼ਤ੍ਹ ਔਰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਮੇਂ ਜੋ ਕਰੀਬ ਔਰ ਪ੍ਰਿਯ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਉਨਕੇ ਵਸੀਲੇ ਸੇ ਦੁਆ ਕੁਬੂਲ ਹੋਤੀ ਹੈ. ਯਹ ਭੀ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੇ ਪਹਲੇ ਜਗਤ ਮੇਂ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਾਨੇ ਕੀ ਬਾਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਥੀ, ਉਸ ਵਕ੍ਤ ਭੀ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਵਸੀਲੇ ਸੇ ਲੋਗੋ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋਤੀ ਥੀ.

(11) ਯਹ ਇਨ੍ਕਾਰ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ, ਹਸਦ ਔਰ ਹੁਕੂਮਤ ਕੀ ਮਹੱਬਤ ਕੀ ਵਜਹ ਸੇ ਥਾ.

(12) ਯਾਨੀ ਆਦਮੀ ਕੋ ਅਪਨੀ ਜਾਨ ਬਚਾਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਵਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਯੇ ਜਿਸਸੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਕੀ ਉੰਮੀਦ ਹੋ. ਯਹੂਦ ਨੇ ਬੁਰਾ ਸੌਦਾ ਕਿਯਾ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਨਬੀ ਔਰ ਉਸਕੀ ਕਿਤਾਬ ਕੇ ਇਨ੍ਕਾਰੀ ਹੋ ਗਏ.

(13) ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੇ ਖ੍ਵਾਹਿਸ਼ ਥੀ ਕਿ ਆਖਿਰੀ ਨਬੀ ਕਾ ਪਦ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਸੀ ਕੋ ਮਿਲਤਾ. ਜਬ ਦੇਖਾ ਕਿ ਵੋ ਮੇਹਰੂਮ ਰਹੇ ਔਰ ਇਸ੍ਮਾਈਲ ਕੀ ਔਲਾਦ ਕੋ ਸ਼੍ਰੇਯ ਮਿਲਾ ਤੋ ਹਸਦ ਕੇ ਮਾਰੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰ ਬੈਠੇ. ਇਸ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਹਸਦ ਹਰਾਮ ਔਰ ਮੇਹਰੂਮੀ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ.

(14) ਯਾਨੀ ਤਰਹ ਤਰਹ ਕੇ ਗਜਬ ਔਰ ਯਾਤਨਾਓਂ ਕੇ ਹਕਦਾਰ ਹੁਏ.

(15) ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਜ਼ਿੱਲਤ ਔਰ ਰੂਸ੍ਵਾਈ ਵਾਲਾ ਅਜ਼ਾਬ ਕਾਫ਼ਿਰੋ ਕੇ ਸਾਥ ਖਾਸ ਹੈ. ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਗੁਨਾਹੋਂ ਕੀ ਵਜਹ ਸੇ ਅਜ਼ਾਬ ਹੁਆ ਭੀ ਤੋ ਜ਼ਿੱਲਤ ਔਰ ਰੂਸ੍ਵਾਈ ਕੇ ਸਾਥ ਨ ਹੋਗਾ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ : "ਵ ਲਿੱਲਾਹਿਲ ਇਜ਼੍ਜ਼ਤੁ ਵ ਲਿਰਸੂਲਿਹੀ ਵ ਲਿਲਮੂਮਿਨੀਨਾ" ਯਾਨੀ ਔਰ ਇਜ਼੍ਜ਼ਤ ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਔਰ ਉਸਕੇ ਰਸੂਲ ਔਰ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਹੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੈ ਮਗਰ ਮੁਨਾਫ਼िਕੋਂ ਕੋ ਖਬਰ ਨਹੀਂ. (ਸੂਰਏ ਮੁਨਾਫ਼िਕੋਂ, ਆਯਤ ੮)

(16) ਇਸਸੇ ਕੁਰਆਨੇ ਪਾਕ ਔਰ ਵੋ ਤਮਾਮ ਕਿਤਾਬੇਂ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਤਾਰੀਂ, ਯਾਨੀ ਸਬ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਓ.

(17) ਇਸਸੇ ਉਨਕੀ ਮੁਰਾਦ ਤੌਰਾਤ ਹੈ.

(18) ਯਾਨੀ ਤੌਰਾਤ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨੇ ਕਾ ਦਾਵਾ ਗਲਤ ਹੈ. ਚੂੰਕਿ ਕੁਰਆਨੇ ਪਾਕ ਜੋ ਤੌਰਾਤ ਕੀ ਤਸ੍ਦੀਕ (ਪੁਸ਼੍ਟਿ) ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਸਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਤੌਰਾਤ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਹੋ ਗਯਾ.

(19) ਇਸਮੇਂ ਭੀ ਉਨਕੀ ਤਕਜ਼ੀਬ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਤੌਰਾਤ ਪਰ ਈਮਾਨ ਰਖਤੇ ਤੋ ਨਬਿਯੋਂ ਕੋ ਹਰਗਿਜ਼ ਸ਼ਹੀਦ ਨ ਕਰਤੇ.

(20) ਯਾਨੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਤੂਰ ਪਰ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲੇ ਜਾਨੇ ਕੇ ਬਾਦ.

(21) ਇਸਮੇਂ ਭੀ ਉਨਕੀ ਤਕਜ਼ੀਬ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਕੀ ਲਾਠੀ ਔਰ ਰੌਸ਼ਨ ਹਥੇਲੀ ਵਗੈਰਹ ਖੁਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯੋਂ ਕੇ ਦੇਖਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਬਛਡਾ ਨ ਪੂਜਤੇ.

(22) ਤੌਰਾਤ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ੋਂ ਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨੇ ਕਾ.

(23) ਇਸਮੇਂ ਭੀ ਉਨਕੇ ਈਮਾਨ ਕੇ ਦਾਵੇ ਕੋ ਝੁਟਲਾਯਾ ਗਯਾ ਹੈ.

(24) ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੇ ਝੂਟੇ ਦਾਵੋਂ ਮੇਂ ਏਕ ਯਹ ਦਾਵਾ ਥਾ ਕਿ ਜੰਨਤ ਖਾਸ ਉਨ੍ਹੀਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੈ. ਇਸਕਾ ਰਦ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜੰਨਤ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਖਾਸ ਹੈ, ਔਰ ਆਖਿਰਤ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਇਤ੍ਮੀਨਾਨ ਹੈ, ਕਰ੍ਮੋਂ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ, ਤੋ ਜੰਨਤ ਕੀ ਨੇਅਮਤੋਂ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੇਂ ਦੁਨਿਯਾ ਕੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਕਯੋਂ ਬਰ੍ਦਾਸ਼੍ਤ ਕਰਤੇ ਹੋ. ਮੌਤ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਦਾਵੇ ਕੀ ਬੁਨਿਯਾਦ ਪਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਰਾਹਤ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ. ਅਗਰ ਤੁਮਨੇ ਮੌਤ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਨ ਕੀ ਤੋ ਯਹ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਝੂਟੇ ਹੋਨੇ ਕੀ ਦਲੀਲ ਹੋਗੀ. ਹਦੀਸ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਵੋ ਮੌਤ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਕਰਤੇ ਤੋ ਸਬ ਹਲਾਕ ਹੋ ਜਾਤੇ ਔਰ ਧਰਤੀ ਪਰ ਕੋਈ ਯਹੂਦੀ ਬਾਕੀ ਨ ਰਹਤਾ.

(25) ਯਹ ਗੈਬ ਕੀ ਖਬਰ ਔਰ ਚਮਤ੍ਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਦ ਔਰ ਸਖ੍ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੇ ਬਾਵ੍ਜੂਦ ਮੌਤ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਜ਼ਬਾਨ ਪਰ ਨ ਲਾ ਸਕੇ.

(26) ਜੈਸੇ ਆਖਿਰੀ ਨਬੀ ਔਰ ਕੁਰਆਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕੁਫ੍ਰ ਔਰ ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਵਗੈਰਹ. ਮੌਤ ਕੀ ਮਹੱਬਤ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਸ਼ੌਕ, ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਕਰੀਬੀ ਬਨ੍ਨੇ ਕਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ. ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ (ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ) ਹਰ ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਬਾਦ ਦੁਆ ਫ਼ਰਮਾਤੇ. " ਅੱਲਾਹੁੰਮਰ ਜ਼ੁਕਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤਨ ਫ਼ੀ ਸਬੀਲਿਕਾ ਵ ਵਫ਼ਾਤਨ ਬਿਬਲ੍ਦਿ ਰਸੂਲਿਕਾ" (ਐ ਅੱਲਾਹ, ਮੁਝੇ ਅਪਨੇ ਰਾਸ੍ਤੇਂ ਮੇਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਅਤਾ ਕਰ ਔਰ ਅਪਨੇ ਪਜਾਰੇ ਹਬੀਬ ਕੇ ਸ਼ਹਰ ਮੇਂ ਮੌਤ ਦੇ). ਆਮ ਤੌਰ ਸੇ ਸਾਰੇ ਬਡੇ ਸਹਾਬਾ ਔਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਬਦ੍ਰ ਔਰ ਉਹਦ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਔਰ ਬੈਅਤੇ ਰਿਜ਼੍ਵਾਨ ਕੇ ਲੋਗ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਰਾਹ ਮੇਂ ਮੌਤ ਕੀ ਮਹੱਬਤ ਰਖਤੇ ਥੇ. ਹਜ਼ਰਤ ਸਅਦ ਬਿਨ ਅਬੀ ਵੱਕਾਸ (ਅੱਲਾਹ ਉਨਸੇ ਰਾਜ਼ੀ) ਨੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਲਸ਼੍ਕਰ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਰੂਸ੍ਤੁਮ ਬਿਨ ਫ਼ੱਰੂਖਜ਼ਾਦ ਕੇ ਪਾਸ ਜੋ ਖਤ ਭੇਜਾ ਉਸਮੇਂ ਤਹਰੀਰ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਥਾ. "ਇੰਨਾ ਮਅਨਾ ਕੈਮਨ ਯੁਹਿੱਬੂਨ ਮੌਤਾ ਕਮਾ ਯੁਹਿੱਬੁਲ ਅਆਜਿਮੁਲ ਖਮ੍ਰ" ਯਾਨੀ ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਐਸੀ ਕੌਮ ਹੈ ਜੋ ਮੌਤ ਕੋ ਇਤਨਾ ਮੇਹਬੂਬ ਰਖਤੀ ਹੈ ਜਿਤਨਾ ਅਜਮੀ ਲੋਗ ਸ਼ਰਾਬ ਕੋ. ਇਸਮੇਂ ਸੁਨ੍ਨਤ ਇਸ਼ਾਰਾ ਥਾ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਕੀ ਦੂਸ਼ਿਤ ਮਸ੍ਤੀ ਕੋ ਦੁਨਿਯਾ ਕੀ ਮਹੱਬਤ ਕੇ ਦੀਵਾਨੇ ਪਸਨ੍ਦ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਵਾਲੇ ਮੌਤ ਕੋ ਹਕੀਕੀ ਮੇਹਬੂਬ ਸੇ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਜ਼ਰਿਯਾ ਸਮਝ੍ਕਰ ਚਾਹਤੇ ਹੈਂ. ਸਾਰੇ ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ ਆਖਿਰਤ ਕੀ ਰਗਬਤ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਲਮ੍ਬੀ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਭੀ ਕਰੇਂ ਤੋ ਵਹ ਇਸਲਿਯੇ ਹੋਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨੇਕਿਯਾਂ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕੁਛ ਔਰ ਸਮਯ ਮਿਲ ਜਾਏ ਜਿਸਸੇ ਆਖਿਰਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਅੱਛਾ ਤੋਸ਼ਾ ਜ਼ਯਾਦਾ ਜਮਾ ਕਰ ਸਕੇਂ. ਅਗਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੇ ਮੇਂ ਗੁਨਾਹ ਜ਼ਯਾਦਾ ਹੁਏ ਹੈਂ ਤੇ ਉਨਸੇ ਤੌਬਹ ਔਰ ਕ੍ਸ਼ਮਾ ਯਾਚਨਾ ਕਰ ਲੇਂ. ਸਹੀ ਹਦੀਸ ਕੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਮੇਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਦੁਨਿਯਾ ਕੀ ਮੁਸੀਬਤ ਸੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਕਰ ਮੌਤ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਨ ਕਰੇ ਔਰ ਵਾਸ੍ਤਵ ਮੇਂ ਦੁਨਿਯਾ ਕੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨਿਯੋਂ ਸੇ ਤੰਗ ਆਕਰ ਮੌਤ ਕੀ ਦੁਆ ਕਰਨਾ ਸਬ੍ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਜ਼ਾਤ ਪਰ ਭਰੋਸੇ ਔਰ ਉਸਕੀ ਇੱਛਾ ਕੇ ਆਗੇ ਸਰ ਝੁਕਾ ਦੇਨੇ ਕੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਔਰ ਨਾਜਾਯਜ਼ ਹੈ.

(27) ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੋਂ ਕਾ ਏਕ ਸਮੂਹ ਮਜੂਸੀ (ਆਗ ਕਾ ਪੁਜਾਰੀ) ਹੈ. ਆਪਸ ਮੇਂ ਮਿਲਤੇ ਵਕ੍ਤ ਇਜ਼੍ਜ਼ਤ ਔਰ ਸਲਾਮ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਹਤੇ ਹੈ "ਜ਼ਿਹ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ" ਯਾਨੀ ਹਜ਼ਾਰ ਬਰਸ ਜਿਯੋ. ਮਤਲਬ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਮਜੂਸੀ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕ ਹਜ਼ਾਰ ਬਰਸ ਜੀਨੇ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਰਖਤੇ ਹੈਂ. ਯਹੂਦੀ ਉਨਸੇ ਭੀ ਬਢ ਗਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹੇਂ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਕਾ ਲਾਲਚ ਸਬ ਸੇ ਜ਼ਯਾਦਾ ਹੈ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਬਾਰਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيْلَ فَاِنَّهٗ نَزَّلَهٗ عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ﴿۹۷﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَرُسُلِهٖ وَجِبْرِيْلَ وَمِيْكٰىلَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِّلْكٰفِرِيْنَ﴿۹۸﴾ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ۚ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ اِلَّا الْفٰسِقُوْنَ﴿۹۹﴾ اَوَ كُلَّمَا عٰهَدُوْا عَهْدًا نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ﴿۱۰۰﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙ كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ﴿۱۰۱﴾ وَاتَّبَعُوْا مَا تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ عَلٰى مُلْكِ سُلَيْمٰنَ ۚ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيٰطِيْنَ كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ السِّحْرَ ۗ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هٰرُوْتَ وَمٰرُوْتَ ؕ وَمَا يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُوْلَآ اِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ؕ فَيَتَعَلَّمُوْنَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُوْنَ بِهٖ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهٖ ؕ وَمَا هُمْ بِضَآرِّيْنَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَيَتَعَلَّمُوْنَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ؕ وَلَقَدْ عَلِمُوْا لَمَنِ اشْتَرٰىهُ مَا لَهٗ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۫ؕ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ ؕ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ﴿۱۰۲﴾ وَلَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَمَثُوْبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ ؕ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ﴿۱۰۳﴾ ۧ

੯੭. ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਓ ਜੋ ਕੋਈ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਕਾ ਦੁਸ਼ਮਨ ਹੋ (1) ਤੋ ਉਸ (ਜਿਬ੍ਰੀਲ) ਨੇ ਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਦਿਲ ਪਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਹੁਕ੍ਮ ਸੇ ਯਹ ਕੁਰਆਨ ਉਤਾਰਾ ਅਗਲੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੀ ਤਸ੍ਦੀਕ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਔਰ ਹਿਦਾਯਤ ਔਰ ਬਸ਼ਾਰਤ (ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ) ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ(2)

੯੮. ਜੋ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਨ ਹੋ ਅੱਲਾਹ ਔਰ ਉਸਕੇ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਔਰ ਉਸਕੇ ਰਸੂਲੋਂ ਔਰ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਔਰ ਮੀਕਾਈਲ ਕਾ ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਦੁਸ਼ਮਨ ਹੈ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕਾ (3)

੯੯. ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਹਮਨੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਤਰਫ਼ ਰੌਸ਼ਨ ਆਯਤੇਂ ਉਤਾਰੀ(4) ਔਰ ਉਨਕੇ ਇਨ੍ਕਾਰੀ ਨ ਹੋਂਗੇ ਮਗਰ ਫ਼ਾਸਿਕ (ਕੁਕਰ੍ਮੀ) ਲੋਗ

੧੦੦. ਔਰ ਕਜਾ ਜਬ ਕਭੀ ਕੋਈ ਏਹਦ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਉਨਮੇਂ ਕਾ ਏਕ ਫ਼ਰੀਕ (ਪਕ੍ਸ਼) ਉਸੇ ਫੇਂਕ ਦੇਤਾ ਹੈ ਬਲ੍ਕਿ ਉਨ ਮੇਂ ਬਹੁਤੇਰੋਂ ਕੋ ਈਮਾਨ ਨਹੀਂ (5)

੧੦੧. ਔਰ ਜਬ ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਾਯਾ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਯਹਾਂ ਸੇ ਏਕ ਰਸੂਲ (6) ਉਨਕੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੀ ਤਸ੍ਦੀਕ ਫ਼ਰਮਾਤਾ (7) ਤੋ ਕਿਤਾਬ ਵਾਲੋਂ ਸੇ ਏਕ ਗਿਰੋਹ (ਦਲ) ਨੇ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕਿਤਾਬ ਅਪਨੇ ਪੀਠ ਪੀਛੇ ਫੇਂਕ ਦੀ (8) ਜੈਸੇ ਕਿ ਵੋ ਕੁਛ ਇਲ੍ਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਖਤੇ (ਕੁਛ ਜਾਨਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ) (9)

੧੦੨. ਔਰ ਉਸਕੇ ਮਾਨਨੇ ਵਾਲੇ ਹੁਏ ਜੋ ਸ਼ੈਤਾਨ ਪਢਾ ਕਰਤੇ ਥੇ ਸੁਲੈਮਾਨ ਕੀ ਸਲ੍ਤਨਤ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ (10) ਔਰ ਸੁਲੈਮਾਨ ਨੇ ਕੁਫ਼੍ਰ ਨ ਕਿਯਾ (11) ਹਾਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੁਏ (12) ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਜਾਦੂ ਸਿਖਾਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਵਹ (ਜਾਦੂ) ਜੋ ਬਾਬੁਲ ਮੇਂ ਦੋ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਹਾਰੂਤ ਔਰ ਮਾਰੂਤ ਪਰ ਉਤਰਾ ਔਰ ਵੋ ਦੋਨੋਂ ਕਿਸੀ ਕੋ ਕੁਛ ਨ ਸਿਖਾਤੇ ਜਬ ਤਕ ਯਹ ਨ ਕਹ ਲੇਤੇ ਕਿ ਹਮ ਤੋ ਨਿਰੀ ਆਜ਼ਮਾਯਸ਼ ਹੈਂ ਤੂ ਅਪਨਾ ਈਮਾਨ ਨ ਖੋ (13) ਤੋ ਉਨਸੇ ਸੀਖਤੇ ਵਹ ਜਿਸਸੇ ਜੁਦਾਈ ਡਾਲੇਂ ਮਰ੍ਦ ਔਰ ਉਸਕੀ ਔਰਤ ਮੇਂ ਔਰ ਉਸਸੇ ਜ਼ਰਰ (ਹਾਨਿ) ਨਹੀਂ ਪਹੁਂਚਾ ਸਕਤੇ ਕਿਸੀ ਕੋ ਮਗਰ ਖੁਦਾ ਕੇ ਹੁਕ੍ਮ ਸੇ (14) ਔਰ ਵੋ ਸੀਖਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹੇਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਗਾ ਨਫ਼ਾ ਨ ਦੇਗਾ ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਜ਼ਰੂਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਮਾਲੂਮ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਨੇ ਯਹ ਸੌਦਾ ਲਿਯਾ ਆਖਿਰਤ ਮੇਂ ਉਸਕਾ ਕੁਛ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਕਜਾ ਬੁਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਵਹ ਜਿਸਕੇ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਪਨੀ ਜਾਨੇਂ ਬੇਚੀਂ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਉਨ੍ਹੇਂ ਇਲ੍ਮ ਹੋਤਾ (15)

੧੦੩. ਔਰ ਅਗਰ ਵੋ ਈਮਾਨ ਲਾਤੇ (16) ਔਰ ਪਰਹੇਜ਼ਗਾਰੀ ਕਰਤੇ ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਯਹਾਂ ਕਾ ਸਵਾਬ ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਹੈ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਉਨ੍ਹੇਂ ਈਲ੍ਮ ਹੋਤਾ

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਬਾਰਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੇ ਆਲਿਮ ਅਬ੍ਦੁੱਲਾਹ ਬਿਨ ਸੂਰਿਯਾ ਨੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਸੇ ਕਹਾ, ਆਪਕੇ ਪਾਸ ਆਸਮਾਨ ਸੇ ਕੌਨ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤਾ ਆਤਾ ਹੈ. ਫ਼ਰਮਾਯਾ, ਜਿਬ੍ਰੀਲ. ਇਬ੍ਨੇ ਸੂਰਿਯਾ ਨੇ ਕਹਾ ਵਹ ਹਮਾਰਾ ਦੁਸ਼੍ਮਨ ਹੈ ਕਿ ਹਮਪਰ ਕਡਾ ਅਜ਼ਾਬ ਉਤਾਰਤਾ ਹੈ. ਕਈ ਬਾਰ ਹਮਸੇ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਕਰ ਚੁਕਾ ਹੈ. ਅਗਰ ਆਪਕੇ ਪਾਸ ਮੀਕਾਈਲ ਆਤੇ ਤੋ ਹਮ ਆਪ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲੇ ਆਤੇ.

(2) ਤੋ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੀ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਕੇ ਸਾਥ ਬੇਮਾਨੀ ਯਾਨੀ ਬੇਕਾਰ ਹੈ. ਬਲ੍ਕਿ ਅਗਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਇਨ੍ਸਾਫ਼ ਹੋਤਾ ਤੋ ਵੋ ਜਿਬ੍ਰੀਲੇ ਅਮੀਨ ਸੇ ਮਹੱਬਤ ਕਰਤੇ ਔਰ ਉਨਕੇ ਸ਼ੁਕ੍ਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋਤੇ ਕਿ ਵੋ ਐਸੀ ਕਿਤਾਬ ਲਾਏ ਜਿਸਸੇ ਉਨਕੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੀ

ਪੁਸ਼੍ਟੀ ਹੋਤੀ ਹੈ. ਔਰ "ਬੁਸ਼ਰਾ ਲਿਲ ਮੂਮਿਨੀਨ" (ਔਰ ਹਿਦਾਯਤ ਵ ਬਸ਼ਾਰਤ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ) ਫ਼ਰਮਾਨੇ ਮੇਂ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕਾ ਰਦ ਹੈ ਕਿ ਅਬ ਤੋ ਜਿਬ੍ਰੀਲ ਹਿਦਾਯਤ ਔਰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਲਾ ਰਹੇ ਹੈਂ ਫਿਰ ਭੀ ਤੁਮ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਸੇ ਬਾਜ਼ ਨਹੀ ਆਤੇ.

(3) ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਨਬਿਯੋਂ ਔਰ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਕੀ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਕੁਫ਼੍ਰ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਗਜ਼ਬ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੈ. ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਪਜਾਰੋਂ ਸੇ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਕਰਨਾ ਹੈ.

(4) ਯਹ ਆਯਤ ਇਬ੍ਨੇ ਸੂਰਿਯਾ ਸਹੂਦੀ ਕੇ ਜਵਾਬ ਮੇਂ ਉਤਰੀ, ਜਿਸਨੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਸੇ ਕਹਾ ਥਾ ਕਿ ਐ ਮੁਹੰਮਦ, ਆਪ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਐਸੀ ਚੀਜ਼ ਨ ਲਾਏ ਜਿਸੇ ਹਮ ਪਹਚਾਨਤੇ ਔਰ ਨ ਆਪ ਪਰ ਕੋਈ ਖੁਲੀ (ਸ੍ਪਸ਼੍ਟ) ਆਯਤ ਉਤਰੀ ਜਿਸਕਾ ਹਮ ਪਾਲਨ ਕਰਤੇ.

(5) ਯਹ ਆਯਤ ਮਾਲਿਕ ਬਿਨ ਸੈਫ਼ ਯਹੂਦੀ ਕੇ ਜਵਾਬ ਮੇਂ ਉਤਰੀ ਜਬ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਨੇ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਵੋ ਏਹਦ ਯਾਦ ਦਿਲਾਏ ਜੋ ਹੁਜ਼ੂਰ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨੇ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਕਿਯੇ ਥੇ ਤੋ ਇਬ੍ਨੇ ਸੈਫ਼ ਨੇ ਏਹਦ ਹੀ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰ ਦਿਯਾ.

(6) ਯਾਨੀ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ.

(7) ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਤੌਰਾਤ ਔਰ ਜ਼ੁਬੂਰ ਵਗੈਰਹ ਕੀ ਪੁਸ਼੍ਟੀ ਫ਼ਰਮਾਤੇ ਥੇ ਔਰ ਖੁਦ ਇਨ ਕਿਤਾਬੋਂ ਮੇਂ ਭੀ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਾਨੇ ਕੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਔਰ ਆਪਕੇ ਗੁਣੋਂ ਕਾ ਬਯਾਨ ਥਾ. ਇਸਲਿਯੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕਾ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਾਨਾ ਔਰ ਆਪਕਾ ਮੁਬਾਰਕ ਅਸ੍ਤਿਤ੍ਵ ਹੀ ਇਨ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੀ ਪੁਸ਼੍ਟੀ ਹੈ. ਤੋ ਹੋਨਾ ਯਹ ਚਾਹਿਯੇ ਥਾ ਕਿ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਆਗਮਨ ਪਰ ਏਹਲੇ ਕਿਤਾਬ ਕਾ ਈਮਾਨ ਅਪਨੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਔਰ ਜ਼ਜਾਦਾ ਪੱਕਾ ਹੋਤਾ, ਮਗਰ ਇਸਕੇ ਵਿਪਰੀਤ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਪਨੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਭੀ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕਿਯਾ. ਸਦੀ ਕਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਹੁਜ਼ੂਰ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਾਏ ਤੋ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਤੌਰਾਤ ਸੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਤੌਰਾਤ ਔਰ ਕੁਰਆਨ ਕੋ ਏਕਸਾ ਪਾਯਾ ਤੋ ਤੌਰਾਤ ਕੋ ਭੀ ਛੋਡ ਦਿਯਾ.

(8) ਯਾਨੀ ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਧਯਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿਯਾ. ਸੁਫ਼ਿਯਾਨ ਬਿਨ ਔਨਿਯਾ ਕਾ ਕਹਨਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਤੌਰਾਤ ਕੋ ਕੀਮਤੀ ਰੇਸ਼ਮੀ ਕਪਡੋਂ ਮੇਂ ਸੋਨੇ ਚਾਂਦੀ ਸੇ ਮਢਕਰ ਰਖ ਲਿਯਾ ਔਰ ਉਸਕੇ ਆਦੇਸ਼ੋਂ ਕੋ ਨ ਮਾਨਾ.

(9) ਇਨ ਆਯਤੋਂ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੇ ਚਾਰ ਸਮ੍ਪ੍ਰਦਾਯ ਥੇ. ਏਕ ਤੌਰਾਤ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਯਾ ਔਰ ਉਸਨੇ ਉਸਕੇ ਅਹਕਾਮ ਭੀ ਅਦਾ ਕਿਯੇ. ਯੇ ਮੂਮਿਨੀਨੇ ਏਹਲੇ ਕਿਤਾਬ ਹੈਂ. ਇਨਕੀ ਤਾਦਾਦ ਥੋਡੀ ਹੈ. ਔਰ "ਅਕ੍ਸਰੋਹੁਮ" (ਉਨਮੇਂ ਬਹੁਤੇਰੋਂ ਕੋ) ਸੇ ਉਸ ਦੂਸਰੇ ਸਮੁਦਾਯ ਕਾ ਪਤਾ ਚਲਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਖੁੱਲਮ ਖੁੱਲਾ ਤੌਰਾਤ ਕੇ ਏਹਦ ਤੋਡੇ, ਉਸਕੀ ਸੀਮਾਓਂ ਕਾ ਉੱਲੰਘਨ ਕਿਯਾ, ਸਰਕਸ਼ੀ ਕਾ ਰਾਸ੍ਤਾ ਅਪਨਾਯਾ, "ਨਬਜ਼ਹੁ ਫ਼ਰੀਕੁਮ ਮਿਨ੍ਹੁਮ" (ਉਨਮੇਂ ਏਕ ਪਕ੍ਸ਼ ਉਸੇ ਫੇਂਕ ਦੇਤਾ ਹੈ) ਮੇਂ ਉਨਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਹੈ. ਤੀਸਰਾ ਸਮ੍ਪ੍ਰਦਾਯ ਵਹ ਜਿਸਨੇ ਏਹਦ ਤੋਡਨੇ ਕਾ ਏਲਾਨ ਤੋ ਨ ਕਿਯਾ ਲੇਕਿਨ ਅਪਨੀ ਜਿਹਾਲਤ ਸੇ ਏਹਦ ਤੋਡਤੇ ਰਹੇ. ਉਨਕਾ ਬਯਾਨ "ਬਲ ਅਕਸਰੋਹੁਮ ਲਾ ਯੂਮਿਨੂਨ" (ਬਲ੍ਕਿ ਉਨਮੇਂ ਬਹੁਤੇਰੋਂ ਕੋ ਈਮਾਨ ਨਹੀਂ) ਮੇਂ ਹੈ. ਚੌਥੇ ਸਮ੍ਪ੍ਰਦਾਯ ਨੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਮੇਂ ਤੋ ਏਹਦ ਮਾਨੇ ਔਰ ਛੁਪਵਾਂ ਵਿਦ੍ਰੋਹ ਔਰ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਸੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਤੇ ਰਹੇ. ਯਹ ਬਨਾਵਟੀ ਤੌਰ ਸੇ ਜਾਹਿਲ ਬਨਤੇ ਥੇ. "ਕਅੰਨਹੁਮ ਲਾ ਯਅਲਮੂਨ" (ਮਾਨੇ ਵੋ ਕੁਛ ਇਲ੍ਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਖਤੇ) ਮੇਂ ਉਨਕਾ ਚਰ੍ਚਾ ਹੈ.

(10) ਹਜ਼ਰਤ ਸੁਲੈਮਾਨ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਜਾਦੂ ਸੀਖਨੇ ਮੇਂ ਮਸ਼ਗ਼ੂਲ ਹੁਏ ਤੋ ਆਪਨੇ ਉਨਕੋ ਇਸਸੇ ਰੋਕਾ ਔਰ ਉਨਕੀ ਕਿਤਾਬੇਂ ਲੇਕਰ ਅਪਨੀ ਕੁਰ੍ਸੀ ਕੇ ਨੀਚੇ ਦਫ਼ਨ ਕਰ ਦੀਂ. ਹਜ਼ਰਤ ਸੁਲੈਮਾਨ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਵਫ਼ਾਤ ਕੇ ਬਾਦ ਸ਼ੈਤਾਨੋਂ ਨੇ ਵੋ ਕਿਤਾਬੇਂ ਨਿਕਾਲ ਕਰ ਲੋਗੋਂ ਸੇ ਕਹਾ ਕਿ ਸੁਲੈਮਾਨ ਇਸੀ ਕੇ ਜ਼ੋਰ ਸੇ ਸਲ੍ਤਨਤ ਕਰਤੇ ਥੇ. ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਕੇ ਆਲਿਮੋਂ ਔਰ ਨੇਕ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਤੋ ਇਸਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਿਯਾ ਮਗਰ ਜਾਹਿਲ ਲੋਗ ਜਾਦੂ ਕੋ ਹਜ਼ਰਤ ਸੁਲੈਮਾਨ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕਾ ਇਲ੍ਮ ਬਤਾਕਰ ਉਸਕੇ ਸੀਖਨੇ ਪਰ ਟੂਟ ਪਡੇ. ਨਬਿਯੋਂ ਕੀ ਕਿਤਾਬੇਂ ਛੋਡ ਦੀਂ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਸੁਲੈਮਾਨ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਪਰ ਲਾਂਛਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ. ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਤਕ ਇਸੀ ਹਾਲ ਪਰ ਰਹੇ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸੁਲੈਮਾਨ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਪਰ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਾਰੀ.

(11) ਕਯੋਂਕਿ ਵੇ ਨਬੀ ਹੈਂ ਔਰ ਨਬੀ ਕੁਫ਼੍ਰ ਸੇ ਬਿਲ੍ਕੁਲ ਮਾਸੂਮ ਹੋਤੇ ਹੈਂ, ਉਨਕੀ ਤਰਫ਼ ਜਾਦੂ ਕੀ ਨਿਸ੍ਬਤ ਕਰਨਾ ਬਾਤਿਲ ਔਰ ਗਲਤ ਹੈ, ਕਯੋਂਕਿ ਜਾਦੂ ਕਾ ਕੁਫ਼੍ਰਿਯਾਤ ਸੇ ਖਾਲੀ ਹੋਨਾ ਲਗਭਗ ਅਸਮ੍ਭਵ ਹੈ.

(12) ਜਿਨ੍ਹੋਂਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸੁਲੈਮਾਨ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਪਰ ਜਾਦੂਗਰੀ ਕਾ ਝੂਟਾ ਇਲ੍ਜ਼ਾਮ ਲਗਾਯਾ.

(13) ਯਾਨੀ ਜਾਦੂ ਸੀਖ ਕਰ ਔਰ ਉਸ ਪਰ ਅਮਲ ਔਰ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰ ਉਸਕੋ ਦੁਰੁਸ੍ਤ ਜਾਨ ਕਰ ਕਾਫ਼िਰ ਨ ਬਨ. ਯਹ ਜਾਦੂ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰ ਔਰ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਅਨ੍ਤਰ ਜਾਨਨੇ ਔਰ ਪਰਖਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਉਤਰਾ. ਜੋ ਇਸਕੋ ਸੀਖਕਰ ਇਸ ਪਰ ਅਮਲ ਕਰੇ, ਕਾਫ਼िਰ ਹੋ ਜਾਏਗਾ. ਸ਼ਰ੍ਤ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਦੂ ਮੇਂ ਈਮਾਨ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਬਾਤੇਂ ਔਰ ਕਾਮ ਹੋਂ ਔਰ ਜੋ ਉਸਸੇ ਬਚੇ, ਨ ਸੀਖੇ ਯਾ ਸੀਖੇ ਔਰ ਉਸਪਰ ਅਮਲ ਨ ਕਰੇ ਔਰ ਉਸਕੇ ਕੁਫ਼੍ਰਿਯਾਤ ਪਰ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਨ ਰਖੇ ਵਹ ਮੂਮਿਨ ਰਹੇਗਾ, ਯਹੀ ਇਮਾਮ ਅਬੂ ਮਨ੍ਸੂਰ ਮਾਤੁਰੀਦੀ ਕਾ ਕਹਨਾ ਹੈ. ਜੋ ਜਾਦੂ ਕੁਫ਼੍ਰ ਹੈ ਉਸਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਗਰ ਮਰ੍ਦ ਹੈ, ਕਤ੍ਲ ਕਰ ਦਿਯਾ ਜਾਏਗਾ. ਜੋ ਜਾਦੂ ਕੁਫ਼੍ਰ ਨਹੀਂ, ਮਗਰ ਉਸਸੇ ਜਾਨੇਂ ਹਲਾਕ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈਂ, ਉਸਪਰ ਅਮਲ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਤਰੀਕੇ ਕੋ ਕਾਟਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਹੁਕ੍ਮ ਮੇਂ ਹੈ, ਮਰ੍ਦ ਹੋ ਯਾ ਔਰਤ. ਜਾਦੂਗਰ ਕੀ ਤੌਬਹ ਕੁਬੂਲ ਹੈ.(ਮਦਾਰਿਕ)

(14) ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਅਸਲੀ ਅਸਰ ਰਖਨੇ ਵਾਲਾ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਹੈ. ਚੀਜ਼ੋਂ ਕੀ ਤਾਸੀਰ ਉਸੀ ਕੀ ਮਰ੍ਜ਼ੀ ਪਰ ਹੈ.

(15) ਅਪਨੇ ਅੰਜਾਮੇਕਾਰ ਔਰ ਅਜ਼ਾਬ ਕੇ ਕਡੇਪਨ ਕਾ.

(16) ਹਜ਼ਰਤ ਸੈਯਦੇ ਕਾਯਨਾਤ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਔਰ ਕੁਰਆਨੇ ਪਾਕ ਪਰ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ - ਤੈਰਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقُوْلُوْا رَاعِنَا وَقُوْلُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوْا ؕ وَ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۰۴﴾
مَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَلَا الْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ
وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿۱۰۵﴾ مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ
بِخَيْرٍ مِّنْهَاۤ اَوْ مِثْلِهَا ؕ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۰۶﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۱۰۷﴾ اَمْ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَسْـَٔلُوْا
رَسُوْلَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوْسٰى مِنْ قَبْلُ ؕ وَمَنْ يَّتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيْمٰنِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ﴿۱۰۸﴾
وَدَّ كَثِيْرٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يَرُدُّوْنَكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ اِيْمَانِكُمْ كُفَّارًا ۚ حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ
مِّنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ فَاعْفُوْا وَاصْفَحُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿۱۰۹﴾ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۱۱۰﴾ وَقَالُوْا لَنْ يَّدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ تِلْكَ
اَمَانِيُّهُمْ ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۱۱﴾ بَلٰى ۚ مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهٗۤ
اَجْرُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ۪ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۱۱۲﴾ ع

੧੦੪. ਐ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ (1) “ਰਾਇਨਾ” ਨ ਕਹੋ ਔਰ ਯੂੰ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਹੁਜ਼ੂਰ ਹਮ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਰਖੇਂ ਔਰ ਪਹਲੇ ਹੀ ਸੇ ਗੌਰ ਸੇ ਸੁਨੇ (2) ਔਰ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਦਰ੍ਦਨਾਕ ਅਜ਼ਾਬ ਹੈ (3)

੧੦੫. ਵੋ ਜੋ ਕਾਫ਼ਿਰ ਹੈਂ ਕਿਤਾਬੀ ਯਾ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕ (4) ਵੋ ਨਹੀਂ ਚਾਹਤੇ ਕਿ ਤੁਮ ਪਰ ਕੋਈ ਭਲਾਈ ਉਤਰੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਰਬ ਕੇ ਪਾਸ ਸੇ(5) ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਅਪਨੀ ਰਹਮਤ ਸੇ ਖਾਸ ਕਰਤਾ ਹੈ ਜਿਸੇ ਚਾਹੇ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਬਡੇ ਫ਼ਜ੍ਲ(ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ) ਵਾਲਾ ਹੈ

੧੦੬. ਜਬ ਕੋਈ ਆਯਤ ਹਮ ਮਨ੍ਸੂਖ (ਨਿਰਸ੍ਤ) ਫ਼ਰਮਾਏਂ ਯਾ ਭੁਲਾ ਦੇਂ (6) ਤੋ ਉਸਸੇ ਬੇਹਤਰ ਯਾ ਉਸ ਜੈਸੀ ਲੇ ਆਏਂਗੇ, ਕਯਾ ਤੁਝੇ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਸਬ ਕੁਛ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ

੧੦੭. ਕਯਾ ਤੁਝੇ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਹੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੈ ਆਸਮਾਨੋਂ ਔਰ ਜ਼ਮੀਨ ਕੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਸਿਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਨ ਕੋਈ ਹਿਮਾਯਤੀ ਨ ਮਦਦਗਾਰ

੧੦੮. ਕਯਾ ਯਹ ਚਾਹਤੇ ਹੋ ਕਿ ਅਪਨੇ ਰਸੂਲ ਸੇ ਵੈਸਾ ਸਵਾਲ ਕਰੋ ਜੋ ਮੂਸਾ ਸੇ ਪਹਲੇ ਹੁਆ ਥਾ (7) ਔਰ ਜੋ ਈਮਾਨ ਕੇ ਬਦਲੇ ਕੁਫ਼੍ਰ ਲੇਂ (8) ਵਹ ਠੀਕ ਰਾਸ੍ਤਾ ਬਹਕ ਗਯਾ

੧੦੯. ਬਹੁਤ ਕਿਤਾਬਿਯੋਂ ਨੇ ਚਾਹਾ (9) ਕਾਸ਼ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਈਮਾਨ ਕੇ ਬਾਦ ਕੁਫ਼੍ਰ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਫੇਰ ਦੇਂ ਅਪਨੇ ਦਿਲੋਂ ਕੀ ਜਲਨ ਸੇ (10) ਬਾਦ ਇਸਕੇ ਕਿ ਹਕ ਉਨਪਰ ਖੂਬ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਤੋ ਤੁਮ ਛੋਡੋ ਔਰ ਦਰਗੁਜ਼ਰ (ਕ੍ਸ਼ਮਾ) ਕਰੋ ਯਹਾਂ ਤਕ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਅਪਨਾ ਹੁਕ੍ਮ ਲਾਏ ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਪਰ ਕਾਦਿਰ (ਸ਼ਕ੍ਤਿਮਾਨ) ਹੈ

੧੧੦. ਔਰ ਨਮਾਜ਼ ਕਾਯਮ ਰਖੋ ਔਰ ਜ਼ਕਾਤ ਦੋ (11) ਔਰ ਅਪਨੀ ਜਾਨੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਜੋ ਭਲਾਈ ਆਗੇ ਭੇਜੋਗੇ ਉਸੇ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਯਹਾਂ ਪਾਓਗੇ ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਕਾਮ ਦੇਖ ਰਹਾ ਹੈ

੧੧੧. ਔਰ ਕਿਤਾਬ ਵਾਲੇ ਬੋਲੇ ਹਰਗਿਜ਼ ਜੰਨਤ ਮੇਂ ਨ ਜਾਏਗਾ ਮਗਰ ਵਹ ਜੋ ਯਹੂਦੀ ਯਾ ਈਸਾਈ ਹੋ (12) ਯੇ ਉਨਕੀ ਖ਼ਯਾਲਬਂਦਿਯਾ ਹੈਂ, ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਓ ਲਾਓ ਅਪਨੀ ਦਲੀਲ (13) ਅਗਰ ਸੱਚੇ ਹੋ

੧੧੨. ਹਾਂ ਕਯੋਂ ਨਹੀਂ ਜਿਸਨੇ ਅਪਨਾ ਮੁਂਹ ਝੁਕਾਯਾ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਲਿਯੇ ਔਰ ਵਹ ਨੇਕੀ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ(14) ਤੋ ਉਸਕਾ ਨੇਗ ਉਸਕੇ ਰਬ ਕੇ ਪਾਸ ਹੈ, ਔਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਨ ਕੁਛ ਅਨ੍ਦੇਸ਼ਾ ਹੋ ਔਰ ਨ ਕੁਛ ਗਮ (15)

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਤੇਰਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਜਬ ਹੁਜ਼ੂਰੇ ਅਕਦਸ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਅਪਨੇ ਸਹਾਬਾ ਕੋ ਕੁਛ ਬਤਾਤੇ ਯਾ ਸਿਖਾਤੇ ਤੋ ਵੇ ਕਭੀ ਕਭੀ ਬੀਚ ਮੇਂ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਿਯਾ ਕਰਤੇ "ਰਾਇਨਾ ਯਾ ਰਸੂਲੱਲਾਹ" . ਇਸਕੇ ਮਾਨੀ ਯੇ ਥੇ ਕਿ ਯਾ ਰਸੂਲੱਲਾਹ ਹਮਾਰੇ ਹਾਲ ਕੀ ਰਿਆਯਤ ਕੀਜਿਯੇ. ਯਾਨੀ ਅਪਨੀ ਬਾਤੋਂ ਕੋ ਸਮਝਨੇ ਕਾ ਮੌਕਾ ਦੀਜਿਯੇ. ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੀ ਜ਼ਬਾਨ ਮੇਂ ਯਹ ਕਲਿਮਾ ਤੌਹੀਨ ਕਾ ਅਰ੍ਥ ਰਖਤਾ ਥਾ. ਉਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਉਸ ਨਿਯਤ ਸੇ ਕਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਯਾ. ਹਜ਼ਰਤ ਸਅਦ ਬਿਨ ਮਆਜ਼ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੀ ਬੋਲੀ ਕੇ ਜਾਨਕਾਰ ਥੇ. ਆਪਨੇ ਏਕ ਦਿਨ ਉਨਕੀ ਜ਼ਬਾਨ ਸੇ ਯਹ ਕਲਿਮਾ ਸੁਨਕਰ ਫ਼ਰਮਾਯਾ, ਐ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਨੇ, ਤੁਮ ਪਰ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਲਅਨਤ. ਅਗਰ ਮੈਂ ਨੇ ਅਬ ਕਿਸੀ ਕੀ ਜ਼ਬਾਨ ਸੇ ਯਹ ਕਲਿਮਾ ਸੁਨਾ ਤੋ ਉਸਕੀ ਗਰ੍ਦਨ ਮਾਰ ਦੂਂਗਾ. ਯਹੂਦਿਯਾਂ ਨੇ ਕਹਾ, ਹਮਪਰ ਤੋ ਆਪ ਗਰ੍ਮ ਹੋਤੇ ਹੈਂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਭੀ ਤੋ ਯਹੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ. ਇਸਪਰ ਆਪ ਰਂਜੀਦਾ ਹੋਕਰ

ਅਪਨੇ ਆਕਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਹਾਜ़िर ਹੁਏ ਥੇ ਕਿ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ, ਜਿਸਮੇਂ "ਰਾਇਨਾ" ਕਹਨੇ ਕੋ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਔਰ ਇਸ ਮਤਲਬ ਕਾ ਦੂਸਰਾ ਲਫ़्ज़ "ਉਨ्ज़ुरना" ਕਹਨੇ ਕਾ ਹੁਕ्ਮ ਹੁਆ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਨਬਿਯੋਂ ਕਾ ਆਦਰ ਸਤ्ਕਾਰ ਔਰ ਉਨਕੇ ਸਮਕ्ਸ਼ ਅਦਬ ਕੀ ਬਾਤ ਬੋਲਨਾ ਫ़ਰ्ज़ ਹੈ, ਔਰ ਜਿਸ ਬਾਤ ਮੇਂ ज़ਰਾ ਸੀ ਭੀ ਹਤਕ ਯਾ ਤੌਹੀਨ ਕਾ ਸंਦੇਹ ਹੋ ਉਸੇ ज़ਬਾਨ ਪਰ ਲਾਨਾ ਮਨਾ ਹੈ.

(2) ਔਰ ਪੂਰੀ ਤਰਹ ਕਾਨ ਲਗਾਕਰ ਧ੍ਯਾਨ ਸੇ ਸੁਨੇ ਤਾਕਿ ਯਹ ਅਰ्ज़ ਕਰਨੇ ਕੀ ज़ਰੂਰਤ ਹੀ ਨ ਰਹੇ ਕਿ ਹੁज़ੂਰ ਤਵ੍ਵੁਜ੍ਜੁਹ ਫ़ਰਮਾਏਂ, ਕਯੋਂਕਿ ਨਬੀ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਕਾ ਯਹੀ ਅਦਬ ਹੈ. ਨਬੀਯੋਂ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਮੇਂ ਆਦਮੀ ਕੋ ਅਦਬ ਕੇ ਊਂਚੇ ਰੂਤ੍ਬੋਂ ਕਾ ਲਿਹਾज़ ਅਨਿਵਾਰਜ ਹੈ.

(3) "ਲਿਲ ਕਾਫ़िरीन" (ਔਰ ਕਾਫ़िरੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ) ਮੇਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਨਬਿਯੋਂ ਕੀ ਸ਼ਾਨ ਮੇਂ ਬੇਅਦਬੀ ਕੁਫ਼्ਰ ਹੈ.

(4) ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੀ ਏਕ ਜਮਾਅਤ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਦੋਸ੍ਤੀ ਔਰ ਸ਼ੁਭੇ੍ਛਾ ਜਾਹਿਰ ਕਰਤੀ ਥੀ. ਉਸਕੋ ਝੁਟਲਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ ਬਤਾਯਾ ਗਯਾ ਕਿ ਕਾਫ़िर ਦੋਸ੍ਤੀ ਔਰ ਸ਼ੁਭੇ੍ਛਾ ਕੇ ਦਾਵੇ ਮੇਂ ਝੂਟੇ ਹੈ.(ਜੁਮਲ)

(5)ਯਾਨੀ ਕਾਫ़िर ਏਹਲੇ ਕਿਤਾਬ ਔਰ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੀਨ ਦੋਨੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਔਰ ਕਟੁਤਾ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਇਸ ਦੁਖ ਮੇਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨਕੇ ਨਬੀ ਮੁਹੰਮਦੇ ਮੁਸ੍ਤਫ਼ਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੋ ਪੈਗਮ੍ਬਰੀ ਔਰ ਵਹੀ (ਦੇਵਵਾਣੀ) ਅਤਾ ਹੁਈ ਔਰ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ ਯਹ ਬਛੀ ਨੇਅਮਤ ਮਿਲੀ.(ਖਾज़िन)

(6) ਕੁਰਆਨੇ ਕਰੀਮ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਰੀਅਤੋਂ ਔਰ ਪਹਲੀ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੋ ਮਨ੍ਸੂਖ ਯਾਨੀ ਸ੍ਥਗਿਤ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਤੋ ਕਾਫ़िरੋਂ ਕੋ ਬਡੀ ਘਬਰਾਹਟ ਹੁਈ ਔਰ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਇਸਪਰ ਤਾਨਾ ਕਿਯਾ. ਤਬ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ ਔਰ ਬਤਾਯਾ ਗਯਾ ਕਿ ਜੋ ਸ੍ਥਗਿਤ ਹੁਆ ਵਹ ਭੀ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਥਾ ਔਰ ਜਿਸਨੇ ਸ੍ਥਗਿਤ ਕਿਯਾ (ਯਾਨੀ ਕੁਰਆਨ), ਵਹ ਭੀ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਹੈ. ਔਰ ਸ੍ਥਗਿਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀ ਚੀज़ ਕਭੀ ਸ੍ਥਗਿਤ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਚੀज़ ਸੇ ज़ਜਾਦਾ ਆਸਾਨ ਔਰ ਨਫ਼ਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲੀ ਹੋਤੀ ਹੈ. ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਕੁਦਰਤ ਪਰ ਈਮਾਨ ਰਖਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਇਸਮੇਂ ਸ਼ਕ ਕਰਨੇ ਕੀ ਕੋਈ ਜਗਹ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕਾਯਨਾਤ (ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ) ਮੇਂ ਦੇਖਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਦਿਨ ਸੇ ਰਾਤ ਕੋ, ਗਰ੍ਮੀ ਸੇ ਠਣ੍ਡੀ ਕੋ, ਜਵਾਨੀ ਕੋ ਬਚਪਨ ਸੇ, ਬੀਮਾਰੀ ਕੋ ਤੰਦੁਰੁਸ੍ਤੀ ਸੇ, ਬਹਾਰ ਸੇ ਪਤਝड ਕੋ ਸ੍ਥਗਿਤ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ. ਯਹ ਤਮਾਮ ਬਦਲਾਵ ਉਸਕੀ ਕੁਦਰਤ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈਂ. ਤੇ ਏਕ ਆਯਤ ਔਰ ਏਕ ਹੁਕ੍ਮ ਕੇ ਸ੍ਥਗਿਤ ਹੋਨ ਮੇਂ ਕਯਾ ਆਸ਼੍ਚਰਜ. ਸ੍ਥਗਨ ਆਦੇਸ਼ ਦਰਅਸ੍ਲ ਪਿਛਲੇ ਹੁਕ੍ਮ ਕੀ ਮੁੱਦਤ ਤਕ ਕੇ ਲਿਯੇ ਥਾ, ਔਰ ਉਸ ਸਮਯ ਕੇ ਲਿਯੇ ਬਿਲ੍ਕੁਲ ਮੁਨਾਸਿਬ ਥਾ. ਕਾਫ़िरੋਂ ਕੀ ਨਾਸਮਝੀ ਕਿ ਸ੍ਥਗਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਰ ਐਤਿਰਾज़ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਏਹਲੇ ਕਿਤਾਬ ਕਾ ਐਤਿਰਾज़ ਉਨਕੇ ਅਕੀਦੋਂ ਕੇ ਲਿਹਾज़ ਸੇ ਭੀ ਗਲਤ ਹੈ. ਉਨ੍ਹੇਂ ਹज़ਰਤ ਆਦਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾ ਸ੍ਥਗਨ ਮਾਨਨਾ ਪਡੇਗਾ. ਯਹ ਮਾਨਨਾ ਹੀ ਪਡੇਗਾ ਕਿ ਸਨੀਚਰ ਕੇ ਦਿਨ ਦੁਨਿਯਾ ਕੇ ਕਾਮ ਉਨਸੇ ਪਹਲੇ ਹਰਾਮ ਨਹੀਂ ਥੇ. ਯਹ ਭੀ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਗਾ ਕਿ ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਹज़ਰਤੇ ਨੂਹ ਕੀ ਉੰਮਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਤਮਾਮ ਚੌਪਾਏ ਹਲਾਲ ਹੋਨਾ ਬਯਾਨ ਕਿਯਾ ਗਯਾ ਔਰ ਹज़ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸੇ ਚੌਪਾਏ ਹਰਾਮ ਕਰ ਦਿਯੇ ਗਏ. ਇਨ ਬਾਤੋਂ ਕੇ ਹੋਤੇ ਹੁਏ ਸ੍ਥਗਨ ਆਦੇਸ਼ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਿਸ ਤਰਹ ਸਮ੍ਭਵ ਹੈ.

ਜਿਸ ਤਰਹ ਏਕ ਆਯਤ ਦੂਸਰੀ ਆਯਤ ਸੇ ਸ੍ਥਗਿਤ ਹੋਤੀ ਹੈ. ਉਸੀ ਤਰਹ ਹਦੀਸੇ ਮੁਤਵਾਤਿਰ ਸੇ ਭੀ ਹੋਤੀ ਹੈ. ਸ੍ਥਗਨ ਆਦੇਸ਼ ਕਭੀ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਹੁਕ੍ਮ ਕਾ, ਕਭੀ ਤਿਲਾਵਤ ਔਰ ਹੁਕ੍ਮ ਦੋਨੋਂ ਕਾ. ਬੇਹਕੀ ਨੇ ਅਬੂ ਇਮਾਮਾ ਸੇ ਰਿਵਾਯਤ ਕੀ ਕਿ ਏਕ ਅਨ੍ਸਾਰੀ ਸਹਾਬੀ ਰਾਤ ਕੋ ਤਹੱਜੁਦ ਕੇ ਲਿਯੇ ਉਠੇ ਔਰ ਸੂਰਏ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਕੇ ਬਾਦ ਜੋ ਸੂਰਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਢਾ ਕਰਤੇ ਥੇ

ਉਸੇ ਪਢਨਾ ਚਾਹਾ ਲੇਕਿਨ ਵਹ ਬਿਲ੍ਕੁਲ ਯਾਦ ਨ ਆਈ ਔਰ ਬਿਸ੍ਮਿੱਲਾਹ ਕੇ ਸਿਵਾ ਕੁਛ ਨ ਪਢ ਸਕੇ. ਸੁਬਹ ਕੋ ਦੂਸਰੇ ਸਹਾਬਾ ਸੇ ਇਸਕਾ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਕਿਯਾ. ਉਨ ਹਜ਼ਰਾਤ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਹਮਾਰਾ ਭੀ ਯਹੀ ਹਾਲ ਹੈ. ਵਹ ਸੂਰਤ ਹਮੇਂ ਭੀ ਯਾਦ ਥੀ ਔਰ ਅਬ ਹਮਾਰੀ ਯਾਦਦਾਸ਼੍ਤ ਮੇਂ ਭੀ ਨ ਰਹੀ. ਸਬਨੇ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਵਾਕਿਆ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਿਯਾ. ਹੁਜ਼ੂਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਆਜ ਰਾਤ ਵਹ ਸੂਰਤ ਉਠਾ ਲੀ ਗਈ. ਉਸਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਔਰ ਤਿਲਾਵਤ ਦੋਨੋਂ ਸ੍ਥਗਿਤ ਹੁਏ. ਜਿਨ ਕਾਗਜੋਂ ਪਰ ਵਹ ਲਿਖੀ ਹੁਈ ਥੀ ਉਨ ਪਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤਕ ਬਾਕੀ ਨ ਰਹੇ.

(7) ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਕਹਾ ਐ ਮੁਹੰਮਦ (ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ) ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਆਪ ਐਸੀ ਕਿਤਾਬ ਲਾਇਯੇ ਜੋ ਆਸਮਾਨ ਸੇ ਏਕ ਸਾਥ ਉਤਰੇ. ਉਨਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਯਹ ਆਯਤ ਨਾਜ਼ਿਲ ਹੁਈ.

(8) ਯਾਨੀ ਜੋ ਆਯਤੇਂ ਉਤਰ ਚੁਕੀ ਹੈਂ ਉਨਕੇ ਕੁਬੁਲ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਬੇਜਾ (ਵਜਹ੍) ਬਹਸ ਕਰੇ ਔਰ ਦੂਸਰੀ ਆਯਤੇਂ ਤਲਬ ਕਰੇ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਜਿਸ ਸਵਾਲ ਮੇਂ ਖਰਾਬੀ ਹੋ ਉਸੇ ਬੁਜੁਰ੍ਗ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਯਜ਼ ਨਹੀਂ ਔਰ ਸਬਸੇ ਬਡੀ ਖਰਾਬੀ ਯਹ ਕਿ ਉਸਸੇ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਤੀ ਹੋ.

(9) ਉਹਦ ਕੀ ਜੰਗ ਕੇ ਬਾਦ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੀ ਜਮਾਅਤ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤੇ ਹੁਜ਼ੈਫ਼ਾ ਬਿਨ ਯਮਾਨ ਔਰ ਅੰਮਾਰ ਬਿਨ ਯਾਸਿਰ ਰਦਿਯੱਲਾਹੋ ਅਨ੍ਹੁਮਾ ਸੇ ਕਹਾ ਕਿ ਅਗਰ ਤੁਮ ਹਕ ਪਰ ਹੋਤੇ ਤੋ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਹਾਰ ਨ ਹੋਤੀ. ਤੁਮ ਹਮਾਰੇ ਦੀਨ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਓ. ਹਜ਼ਰਤ ਅੰਮਾਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਏਹਦ ਕਾ ਤੋਡਨਾ ਕੈਸਾ ਹੈ ? ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਕਹਾ, ਨਿਹਾਯਤ ਬੁਰਾ. ਆਪਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ, ਮੈਂ ਨੇ ਏਹਦ ਕਿਯਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਨ੍ਦਗੀ ਕੇ ਅਨ੍ਤਿਮ ਕ੍ਸ਼ਣ ਤਕ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਮੁਹੰਮਦੇ ਮੁਸ੍ਤਫ਼ਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਸੇ ਨ ਫਿਰੂੰਗਾ ਔਰ ਕੁਫ੍ਰ ਨ ਅਪਨਾਊਂਗਾ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਹੁਜ਼ੈਫ਼ਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ, ਮੈਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੁਆ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਰਬ ਹੋਨੇ, ਮੁਹੰਮਦੇ ਮੁਸ੍ਤਫ਼ਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਰਸੂਲ ਹੋਨੇ, ਇਸ੍ਲਾਮ ਕੇ ਦੀਨ ਹੋਨੇ, ਕੁਰਆਨ ਕੇ ਈਮਾਨ ਹੋਨੇ, ਕਾਬੇ ਕੇ ਕਿਬਲਾ ਹੋਨੇ ਔਰ ਮੂਮਿਨੀਨ ਕੇ ਭਾਈ ਹੋਨੇ ਸੇ. ਫਿਰ ਯੇ ਦੋਨੋਂ ਸਹਾਬੀ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੁਏ ਔਰ ਆਪਕੇ ਵਾਕਏ ਕੀ ਖਬਰ ਦੀ. ਹੁਜ਼ੂਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਤੁਮਨੇ ਬੇਹਤਰ ਕਿਯਾ ਔਰ ਭਲਾਈ ਪਾਈ. ਇਸਪਰ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ.

(10) ਇਸ੍ਲਾਮ ਕੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਨਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕਾ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਔਰ ਮੁਰ੍ਤਦ ਹੋਨੇ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਕਰਨਾ ਔਰ ਯਹ ਚਾਹਨਾ ਕਿ ਵੋ ਈਮਾਨ ਸੇ ਮੇਹਰੂਮ ਹੋ ਜਾਏਂ, ਹਸਦ ਕੇ ਕਾਰਣ ਥਾ, ਹਸਦ ਬਡੀ ਬੁਰਾਈ ਹੈ. ਹਦੀਸ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਹੈ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਹਸਦ ਸੇ ਬਚੋ ਵਹ ਨੇਕਿਯੋਂ ਕੋ ਇਸ ਤਰਹ ਖਾਤਾ ਹੈ ਜੈਸੇ ਆਗ ਸੂਖੀ ਲਕਡੀ ਕੋ. ਹਸਦ ਹਰਾਮ ਹੈ. ਅਗਰ ਕੋਈ ਸ਼ਖ੍ਸ ਅਪਨੇ ਮਾਲ ਵ ਦੌਲਤ ਯਾ ਅਸਰ ਔਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੇ ਗੁਮਰਾਹੀ ਔਰ ਬੇਦੀਨੀ ਫੈਲਾਤਾ ਹੈ, ਤੋ ਉਸਕੇ ਫ਼ਿਤਨੇ ਸੇ ਮੇਹਫ਼ੂਜ ਰਹਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਉਸਕੋ ਹਾਸਿਲ ਨੇਅਮਤੋਂ ਕੇ ਛਿਨ ਜਾਨੇ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਹਸਦ ਮੇਂ ਦਾਖਿਲ ਨਹੀਂ ਔਰ ਹਰਾਮ ਭੀ ਨਹੀਂ.

(11) ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਸੇ ਬਚਨੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦੇਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਉਨ੍ਹੇਂ ਅਪਨੇ ਨਫ਼੍ਸ ਕੀ ਇਸ੍ਲਾਹ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਧਜਾਨ ਦਿਲਾਤਾ ਹੈ.

(12) ਯਾਨੀ ਯਹੂਦੀ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੰਨਤ ਮੇਂ ਸਿਰ੍ਫ਼ ਵਹੀ ਦਾਖਿਲ ਹੋਂਗੇ, ਔਰ ਈਸਾਈ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਫ਼ਕਤ ਈਸਾਈ ਜਾਏਂਗੇ, ਔਰ ਯੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ ਦੀਨ ਸੇ ਹਟਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਹਤੇ ਹੈਂ. ਜੈਸੇ ਸ੍ਵਗਨ ਆਦੇਸ਼ ਵਗੈਰਹ ਕੇ ਤੁੱਛ ਸੰਦੇਹ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਇਸ ਉੰਮੀਦ ਪਰ ਪੇਸ਼ ਕਿਯੇ ਥੇ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ ਅਪਨੇ ਦੀਨ ਮੇਂ ਕੁਛ ਸੰਦੇਹ ਹੋ ਜਾਏ. ਇਸੀ ਤਰਹ ਉਨਕੋ ਜੰਨਤ ਸੇ

ਮਾਯੂਸ ਕਰਕੇ ਇਸ੍ਲਾਮ ਸੇ ਫੇਰਨੇ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈਂ. ਚੁਨਾਂਚੇ ਪਾਰਾ ਕੇ ਅਨ੍ਤ ਮੇਂ ਉਨਕਾ ਯਹ ਕਥਨ ਦਿਯਾ ਹੁਆ ਹੈ "ਵਕਾਲੂ ਕੂਨੂ ਹੂਦਨ ਔ ਨਸਾਰਾ ਤਹਤਦੂ" (ਯਾਨੀ ਔਰ ਕਿਤਾਬ ਵਾਲੇ ਬੋਲੇ ਯਹੂਦੀ ਯਾ ਈਸਾਈ ਹੋ ਜਾਓ, ਰਾਹ ਪਾ ਜਾਓਗੇ). ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਉਨਕੇ ਇਸ ਬਾਤਿਲ ਖਯਾਲ ਕਾ ਰਦ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ.

(13) ਇਸ ਆਯਤ ਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਭੀ ਦਲੀਲ ਯਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਲਾਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ. ਇਸਕੇ ਬਿਨਾ ਦਾਵਾ ਬਾਤਿਲ ਔਰ ਝੂਠਾ ਹੋਗਾ.

(14) ਚਾਹੇ ਕਿਸੀ ਜ਼ਮਾਨੇ, ਕਿਸੀ ਨਸ੍ਲ, ਕਿਸੀ ਕੌਮ ਕਾ ਹੋ.

(15) ਇਸਮੇਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਔਰ ਈਸਾਈਯੋਂ ਕਾ ਯਹ ਦਾਵਾ ਕਿ ਜੰਨਤ ਮੇਂ ਫ਼ਕਤ ਨਹੀ ਮਾਲਿਕ ਹੈਂ, ਬਿਲ੍ਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ, ਕਯੋਂਕਿ ਜੰਨਤ ਮੇਂ ਦਾਖਿਲਾ ਸਹੀ ਅਕੀਦੇ ਔਰ ਨੇਕ ਕਰ੍ਮੋਂ ਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਔਰ ਯਹ ਉਨਕੋ ਉਪਲਬ੍ਧ ਨਹੀਂ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ _ ਚੌਦਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ لَيْسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَىْءٍ ۖ وَّ قَالَتِ النَّصٰرٰى لَيْسَتِ الْيَهُوْدُ عَلٰى شَىْءٍ ۙ وَّهُمْ يَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ وَسَعٰى فِىْ خَرَابِهَا ؕ اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَآ اِلَّا خَآئِفِيْنَ ؕ لَهُمْ فِى الدُّنْيَا خِزْىٌ وَّلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۱۴﴾ وَ لِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۱۵﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ؕ بَلْ لَّهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿۱۱۶﴾ بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۱۱۷﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِيْنَآ اٰيَةٌ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ؕ تَشَابَهَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۙ وَّلَا تُسْـَٔلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ﴿۱۱۹﴾ وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ؕ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ الَّذِىْ جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِىٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۱۲۰﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۱۲۱﴾

੧੧੩. ਔਰ ਯਹੂਦੀ ਬੋਲੇ ਨਸਰਾਨੀ (ਈਸਾਈ) ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਔਰ ਨਸਰਾਨੀ ਬੋਲੇ ਯਹੂਦੀ ਕੁਛ ਨਹੀਂ (1) ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੋ ਕਿਤਾਬ ਪਢਤੇ ਹੈਂ (2) ਇਸੀ ਤਰਹ ਜਾਹਿਲੋਂ ਨੇ ਉਨਕੀ ਸੀ ਬਾਤ ਕਹੀ (3) ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਕਯਾਮਤ ਕੇ ਦਿਨ ਉਨਮੇਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਦੇਗਾ ਜਿਸ ਬਾਤ ਮੇਂ ਝਗਡ ਰਹੇ ਹੈਂ

੧੧੪. ਔਰ ਉਸਸੇ ਬਢਕਰ ਜ਼ਾਲਿਮ ਕੌਨ (4) ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਮਸ੍ਜਿਦੋਂ ਕੋ ਰੋਕੇ ਉਨਮੇਂ ਖ਼ੁਦਾ ਕਾ ਨਾਮ ਲਿਯੇ ਜਾਨੇ ਸੇ (5) ਔਰ ਉਨਕੀ ਵੀਰਾਨੀ ਮੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ (6) ਉਨਕੋ ਨ ਪਹੁੰਚਤਾ ਥਾ ਕਿ ਮਸ੍ਜਿਦੋਂ ਮੇਂ ਜਾਏਂ ਮਗਰ ਡਰਤੇ ਹੁਏ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਦੁਨਿਯਾ ਮੇਂ ਰੁਸ੍ਵਾਈ ਹੈ (7) ਔਰ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਆਖਿਰਤ ਮੇਂ ਬਡਾ ਅਜ਼ਾਬ (8)

੧੧੫. ਔਰ ਪੂਰਬ ਪਸ਼੍ਚਿਮ ਸਬ ਅੱਲਾਹ ਹੀ ਕਾ ਹੈ ਤੋ ਤੁਮ ਜਿਧਰ ਮੁੰਹ ਕਰੋ ਉਧਰ ਵਜ੍ਹੁੱਲਾਹ (ਖ਼ੁਦਾ ਕੀ ਰਹਮਤ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਤਰਫ਼ ਮੁਤਵੱਜੇਹ) ਹੈ ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਵੁਸਅਤ (ਵਿਸ੍ਤਾਰ) ਵਾਲਾ ਇਲ੍ਮ ਵਾਲਾ ਹੈ

੧੧੬. ਔਰ ਬੋਲੇ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਅਪਨੇ ਲਿਯੇ ਔਲਾਦ ਰਖੀ, ਪਾਕੀ ਹੈ ਉਸੇ (9) ਬਲ੍ਕਿ ਉਸੀਕੀ ਮਿਲ੍ਕ (ਸੰਪੱਤਿ) ਹੈ ਜੋ ਕੁਛ ਆਸਮਾਨੋਂ ਔਰ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਂ ਹੈ (10) ਸਬ ਉਸਕੇ ਹੁਜ਼ੂਰ (ਪ੍ਰਤਜਕ੍ਸ਼) ਗਰ੍ਦਨ ਡਾਲੇ ਹੈ

੧੧੭. ਨਯਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਆਸਮਾਨੋਂ ਔਰ ਜ਼ਮੀਨ ਕਾ (11) ਔਰ ਜਬ ਕਿਸੀ ਬਾਤ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਫ਼ਰਮਾਏ ਤੋ ਉਸਸੇ ਯਹੀ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋ ਜਾ ਔਰ ਵਹ ਫ਼ੌਰਨ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੈ (12)

੧੧੮. ਔਰ ਜਾਹਿਲ ਬੋਲੇ (13) ਅੱਲਾਹ ਹਮ ਸੇ ਕਯੋਂ ਨਹੀਂ ਕਲਾਮ ਕਰਤਾ (14) ਯਾ ਹਮੇਂ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਮਿਲੇ (15) ਉਨਸੇ ਅਗਲੋਂ ਨੇ ਭੀ ਐਸੀ ਹੀ ਕਹੀ ਉਨਕੀ ਸੀ ਬਾਤ. ਉਨਕੇ ਦਿਲ ਏਕ ਸੇ ਹੈ (16) ਬੇਸ਼ਕ ਹਮਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਯਾਂ ਖੋਲ ਦੀਂ ਯਕੀਨ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ (17)

੧੧੯. ਬੇਸ਼ਕ ਹਮਨੇ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਹਕ ਕੇ ਸਾਥ ਭੇਜਾ ਖ਼ੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇਤਾ ਔਰ ਡਰ ਸੁਨਾਤਾ ਔਰ ਤੁਮਸੇ ਦੋਜ਼ਖ ਵਾਲੋਂ ਕਾ ਸਵਾਲ ਨ ਹੋਗਾ (18)

੧੨੦. ਔਰ ਹਰਗਿਜ ਤੁਮਸੇ ਯਹੂਦ ਔਰ ਨਸਾਰਾ (ਈਸਾਈ) ਰਾਜ਼ੀ ਨ ਹੋਂਗੇ ਜਬ ਤਕ ਤੁਮ ਉਨਕੇ ਦੀਨ ਕਾ ਅਨੁਕਰਣ ਨ ਕਰੋ (19) ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਓ ਅੱਲਾਹ ਹੀ ਕੀ ਹਿਦਾਯਤ ਹਿਦਾਯਤ ਹੈ (20) ਔਰ (ਐ ਸੁਨਨੇ ਵਾਲੇ, ਕੋਈ ਭੀ ਹੋ) ਅਗਰ ਤੂ ਉਨਕੀ ਖ੍ਵਾਹਿਸ਼ੋਂ ਪਰ ਚਲਨੇ ਵਾਲਾ ਹੁਆ ਬਾਦ ਇਸਕੇ ਕਿ ਤੁਝੇ ਇਲ੍ਮ ਆਚੁਕਾ ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਬਚਾਨੇ ਵਾਲਾ ਨ ਹੋਗਾ ਔਰ ਨ ਮਦਦਗਾਰ (21)

੧੨੧. ਜਿਨ੍ਹੇਂ ਹਮਨੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਹੈ ਵੋ ਜੈਸੀ ਚਾਹਿਯੇ ਉਸਕੀ ਤਿਲਾਵਤ (ਪਾਠ) ਕਰਤੇ ਹੈ ਵਹੀ ਉਸ ਪਰ ਈਮਾਨ ਰਖਤੇ ਹੈ ਔਰ ਜੋ ਉਸਕੇ ਇਨ੍ਕਾਰੀ ਹੋਂ ਤੋ ਵਹੀ ਘਾਟੇ ਵਾਲੇ ਹੈਂ

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਚੌਦਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਨਜਰਾਤ ਕੇ ਈਸਾਇਸੋਂ ਕਾ ਏਕ ਦਲ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਆਯਾ ਤੋ ਯਹੂਦੀ ਉਲਮਾ ਭੀ ਆਏ ਔਰ ਦੋਨੋਂ ਮੇਂ ਮੁਨਾਜ਼ਿਰਾ ਯਾਨੀ ਵਾਰ੍ਤਾਲਾਪ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਯਾ. ਆਵਾਜ਼ੇਂ ਬਲਨ੍ਦ ਹੁਈ, ਸ਼ੋਰ ਮਚਾ. ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਕਹਾ ਕਿ ਈਸਾਇਯੋਂ ਕਾ ਦੀਨ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਔਰ ਇਨ੍ਜੀਲ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਿਯਾ. ਇਸੀ ਤਰਹ ਈਸਾਈਯੋਂ ਨੇ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਸੇ ਕਹਾ ਕਿ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਦੀਨ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਔਰ ਤੌਰਾਤ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕਾ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਿਯਾ. ਇਸ ਬਾਬ ਮੇਂ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ.

(2) ਯਾਨੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਕੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਐਸੀ ਜਿਹਾਲਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਜੀਲ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਜਿਸਕੋ ਈਸਾਈ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ, ਉਸਮੇਂ ਤੌਰਾਤ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਨਬੀ ਹੋਨੇ ਕੀ ਪੁਸ਼੍ਟਿ ਹੈ. ਇਸੀ ਤਰਹ ਤੌਰਾਤ ਜਿਸੇ ਯਹੂਦੀ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ, ਉਸਮੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਨਬੀ ਹੋਨੇ ਔਰ ਉਨ ਸਾਰੇ ਆਦੇਸ਼ੋਂ ਕੀ ਪੁਸ਼੍ਟਿ ਹੈ ਜੋ ਆਪਕੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਅਤਾ ਹੁਏ.

(3) ਕਿਤਾਬ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਉਲਮਾ ਕੀ ਤਰਹ ਉਨ ਜਾਹਿਲੋਂ ਨੇ ਜੋ ਇਲ੍ਮ ਰਖਤੇ ਥੇ ਨ ਕਿਤਾਬ, ਜੈਸੇ ਕਿ ਮੁਰ੍ਤਿਪੂਜਕ, ਆਗ ਕੇ ਪੁਜਾਰੀ, ਵਗੈਰਹ, ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਹਰ ਏਕ ਦੀਨ ਵਾਲੇ ਕੋ ਝੁਟਲਾਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਯਾ, ਔਰ ਕਹਾ ਕਿ ਵਹ ਕੁਛ ਨਹੀਂ. ਇਨ੍ਹੀਂ ਜਾਹਿਲੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਅਰਬ ਕੇ ਮੂਰ੍ਤਿਪੂਜਕ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੀਨ ਭੀ ਹੈਂ, ਜਿਨ੍ਹੋਂਨੇ ਨਬੀਯੇ ਕਰੀਬ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਔਰ ਆਪਕੇ ਦੀਨ ਕੀ ਸ਼ਾਨ ਮੇਂ ਐਸੀ ਹੀ ਬਾਤੇਂ ਕਹੀਂ.

(4) ਯਹ ਆਯਤ ਬੈਤੁਲ ਮਕਦਿਸ ਕੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਯਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ. ਜਿਸਕਾ ਮੁਖ੍ਤਸਰ ਵਾਕਿਆ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮ ਕੇ ਈਸਾਈਯੋ ਨੇ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ ਪਰ ਚਢਾਈ ਕੀ. ਉਨਕੇ ਸੂਰਮਾਓਂ ਕੋ ਕਤ੍ਲ ਕਿਯਾ, ਔਰਤੋਂ ਬੱਚੋਂ ਕੋ ਕੈਦ ਕਿਯਾ, ਤੌਰਾਤ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੋ ਜਲਾਯਾ, ਬੈਤੁਲ ਮਕਦਿਸ ਕੋ ਵੀਰਾਨ ਕਿਯਾ, ਉਸਮੇਂ ਗਨ੍ਦਗੀ ਡਾਲੀ, ਸੁਵਰ ਜ਼ਿਬਹ ਕਿਯੇ (ਮਆਜ਼ੱਲਾਹ). ਬੈਤੁਲ ਮਕਦਿਸ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰੇ ਫ਼ਾਰੂਕ ਕੀ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਤਕ ਇਸੀ ਵੀਰਾਨੀ ਮੇਂ ਪਡਾ ਰਹਾ. ਆਪਕੇ ਏਹਦੇ

ਮੁਬਾਰਕ (ਸਮਯਕਾਲ) ਮੇਂ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਨੇ ਇਸਕੋ ਨਏ ਸਿਰੇ ਸੇ ਬਨਾਯਾ. ਏਕ ਕੌਲ ਯਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਯਹ ਆਯਤ ਮੱਕਾ ਕੇ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ, ਜਿਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਇਸ੍ਲਾਮ ਕੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੇਂ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਔਰ ਆਪਕੇ ਸਾਥਿਯੋਂ ਕੋ ਕਾਬੇ ਮੇਂ ਨਮਾਜ਼ ਪਢਨੇ ਸੇ ਰੋਕਾ ਥਾ, ਔਰ ਹੁਦੈਬਿਯਾ ਕੀ ਜੰਗ ਕੇ ਵਕ੍ਤ ਉਸਮੇਂ ਨਮਾਜ਼ ਔਰ ਹਜ਼ ਸੇ ਮਨਾ ਕਿਯਾ ਥਾ.

(5) ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਨਮਾਜ਼, ਖੁਤ੍ਬਾ, ਤਸ੍ਬੀਹ, ਵਅਜ਼, ਨਅਤ ਸ਼ਰੀਫ਼, ਸਬਕੋ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ. ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਕੋ ਮਨਾ ਕਰਨਾ ਹਰ ਜਗਹ ਬੁਰਾ ਹੈ, ਖਾਸਕਰ ਮਸ੍ਜਿਦੋਂ ਮੇਂ, ਜੋ ਇਸੀ ਕਾਮ ਕੇ ਲਿਯੇ ਬਨਾਈ ਜਾਤੀ ਹੈਂ. ਜੋ ਸ਼ਖ੍ਸ ਮਸ੍ਜਿਦ ਕੋ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਔਰ ਨਮਾਜ਼ ਸੇ ਮਹਰੂਮ ਕਰਦੇ, ਵਹ ਮਸ੍ਜਿਦ ਕਾ ਵੀਰਾਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਔਰ ਬਹੁਤ ਬਡਾ ਜ਼ਾਲਿਮ ਹੈ.

(6) ਮਸ੍ਜਿਦ ਕੀ ਵੀਰਾਨੀ ਜੈਸੇ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਔਰ ਨਮਾਜ਼ ਕੇ ਰੋਕਨੇ ਸੇ ਹੋਤੀ ਹੈ, ਐਸੀ ਹੀ ਉਸਕੀ ਇਮਾਰਤ ਕੋ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਨੇ ਔਰ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨੇ ਸੇ ਭੀ.

(7) ਦੁਨਿਯਾ ਮੇਂ ਉਨ੍ਹੋਂ ਯਹ ਰੁਸ੍ਵਾਈ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਕਤ੍ਲ ਕਿਯੇ ਗਏ, ਗਿਰਫ਼੍ਤਾਰ ਹੁਏ, ਵਤਨ ਸੇ ਨਿਕਾਲੇ ਗਏ, ਖਿਲਾਫ਼ਤੇ ਫ਼ਾਰੂਕੀ ਔਰ ਉਸ੍ਮਾਨੀ ਮੇਂ ਮੁਲ੍ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਉਨਕੇ ਕਬ੍ਜ਼ੇ ਸੇ ਨਿਕਲ ਗਯਾ, ਬੈਤੁਲ ਮਕਦਿਸ ਸੇ ਜ਼ਿੱਲਤ ਕੇ ਸਾਥ ਨਿਕਾਲੇ ਗਏ.

(8) ਸਹਾਬਏ ਕਿਰਾਮ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਸਾਥ ਏਕ ਅੰਧੇਰੀ ਰਾਤ ਸਫ਼ਰ ਮੇਂ ਥੇ. ਕਿਬਲੇ ਕੀ ਦਿਸ਼ਾ ਮਾਲੂਮ ਨ ਹੋ ਸਕੀ. ਹਰ ਏਕ ਸ਼ਖ੍ਸ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰਫ਼ ਉਸ ਕਾ ਦਿਲ ਜਮਾ, ਨਮਾਜ਼ ਪਢੀ. ਸੁਬਹ ਕੋ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਮੇਂ ਹਾਲ ਅਰ੍ਜ਼ ਕਿਯਾ ਤੋ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਕਿਬਲੇ ਕੀ ਦਿਸ਼ਾ ਮਾਲੂਮ ਨ ਹੋ ਸਕੇ ਤੋ ਜਿਸ ਤਰਫ਼ ਦਿਲ ਜਮਾ ਕਿ ਯਹ ਕਿਬਲਾ ਹੈ, ਉਸੀ ਤਰਫ਼ ਮੁੰਹ ਕਰਕੇ ਨਮਾਜ਼ ਪਢੇ. ਇਸ ਆਯਤ ਕੇ ਉਤਰਨੇ ਕੇ ਕਾਰਣ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਦੂਸਰਾ ਕੌਲ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਯਹ ਉਸ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਕੇ ਹਕ ਮੇਂ ਉਤਰੀ, ਜੋ ਸਵਾਰੀ ਪਰ ਨਫ਼ਲ ਅਦਾ ਕਰੇ, ਉਸਕੀ ਸਵਾਰੀ ਜਿਸ ਤਰਫ਼ ਮੁੰਹ ਫੇਰ ਲੇ, ਉਸ ਤਰਫ਼ ਉਸਕੀ ਨਮਾਜ਼ ਦੁਰੁਸ੍ਤ ਹੈ. ਬੁਖਾਰੀ ਔਰ ਮੁਸ੍ਲਿਮ ਕੀ ਹਦੀਸੋਂ ਮੇਂ ਯਹ ਸਾਬਿਤ ਹੈ. ਏਕ ਕੌਲ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਕਿਬਲਾ ਬਦਲਨੇ ਕਾ ਹੁਕ੍ਮ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਤੋ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਪਰ ਤਾਨਾ ਕਿਯਾ. ਉਨਕੇ ਰਦ ਮੇਂ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ. ਬਤਾਯਾ ਗਯਾ ਕਿ ਪੂਰ੍ਵ ਪਸ਼੍ਚਿਮ ਸਬ ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰਫ਼ ਚਾਹੇ ਕਿਬਲਾ ਨਿਸ਼੍ਚਿਤ ਕਰੇ. ਕਿਸੀ ਕੋ ਐਤਿਰਾਜ਼ ਕਾ ਕਯਾ ਹਕ ? (ਖਾਜ਼ਿਨ). ਏਕ ਕੌਲ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਯਹ ਆਯਤ ਦੁਆ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ ਹੈ. ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੇ ਪੂਛਾ ਗਯਾ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰਫ਼ ਮੁੰਹ ਕਰਕੇ ਦੁਆ ਕੀ ਜਾਏ. ਇਸਕੇ ਜਵਾਬ ਮੇਂ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ. ਏਕ ਕੌਲ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਯਹ ਆਯਤ ਹਕ ਸੇ ਗੁਰੇਜ ਵ ਫ਼ਰਾਰ ਮੇਂ ਹੈ. ਔਰ " ਐਨਮਾ ਤੁਵੱਲੁ" (ਤੁਮ ਜਿਧਰ ਮੁੰਹ ਕਰੋ) ਕਾ ਖਿਤਾਬ ਉਨ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਹੈ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਜ਼ਿਕ੍ਰ ਸੇ ਰੋਕਤੇ ਔਰ ਮਸ੍ਜਿਦੋਂ ਕੀ ਵੀਰਾਨੀ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈਂ. ਵੋ ਦੁਨਿਯਾ ਕੀ ਰੁਸਵਾਈ ਔਰ ਆਖਿਰਤ ਕੇ ਅਜ਼ਾਬ ਸੇ ਕਹੀਂ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ, ਕਯੋਂਕਿ ਪੂਰਬ ਪਸ਼੍ਚਿਮ ਸਬ ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਹੈ, ਜਹਾਂ ਭਾਗੋਂਗੇ, ਵਹ ਗਿਰਫ਼੍ਤਾਰ ਫ਼ਰਮਾਏਗਾ. ਇਸ ਸੰਦਰ੍ਭ ਮੇਂ "ਵਜ੍ਹੁੱਲਾਹ" ਕਾ ਮਤਲਬ ਖੁਦਾ ਕਾ ਕੁਰ੍ਬ ਔਰ ਹੁਜ਼ੂਰ ਹੈ. (ਫ਼ਤ੍ਹ). ਏਕ ਕੌਲ ਯਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨੀ ਯਹ ਹੈਂ ਕਿ ਅਗਰ ਕਾਫ਼ਿਰ ਖਾਨਏ ਕਾਬਾ ਮੇਂ ਨਮਾਜ਼ ਸੇ ਮਨਾ ਕਰੇਂ ਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਸ੍ਜਿਦ ਬਨਾ ਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਹਾਂ ਸੇ ਚਾਹੇ ਕਿਬਲੇ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਮੁੰਹ ਕਰਕੇ ਨਮਾਜ਼ ਪਢੋ.

(9) ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉਜ਼ੈਰ ਕੋ ਔਰ ਈਸਾਈਯੋਂ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਕੋ ਖੁਦਾ ਕਾ ਬੇਟਾ ਕਹਾ. ਅਰਬ ਕੇ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੀਨ ਨੇ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਕੋ ਖੁਦਾ ਕੀ ਬੇਟਿਯਾਂ ਬਤਾਯਾ. ਉਨਕੇ ਰਦ ਮੇਂ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ. ਫ਼ਰਮਾਯਾ "ਸੁਬ੍ਹਾਨਹੂ" ਵਹ ਪਾਕ ਹੈ ਇਸਸੇ ਕਿ ਉਸਕੇ ਔਲਾਦ ਹੋ. ਉਸਕੀ ਤਰਫ਼ ਔਲਾਦ ਕੀ ਨਿਸ੍ਬਤ ਕਰਨਾ ਉਸਕੋ ਐਬ ਲਗਾਨਾ ਔਰ ਬੇਅਦਬੀ ਹੈ. ਹਦੀਸ ਮੇਂ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ ਇਬ੍ਨੇ ਆਦਮ ਨੇ ਮੁਝੇ ਗਾਲੀ ਦੀ, ਮੇਰੇ ਲਿਯੇ ਔਲਾਦ ਬਤਾਈ. ਮੈਂ ਔਲਾਦ ਔਰ ਬੀਵੀ ਸੇ ਪਾਕ ਹੂੁਂ.

(10) ਔਰ ਮਮਲੂਕ ਹੋਨਾ ਔਲਾਦ ਹੋਨੇ ਕੇ ਮਨਾਫ਼ੀ ਹੈ. ਜਬ ਤਮਾਮ ਜਗਤ ਉਸਕਾ ਮਮਲੂਕ ਹੈ, ਤੋ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਕੈਸੇ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਅਗਰ ਕੋਈ ਅਪਨੀ ਔਲਾਦ ਕਾ ਮਾਲਿਕ ਹੋ ਜਾਏ, ਵਹ ਉਸੀ ਵਕ੍ਤ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਜਾਏਗੀ.

(11) ਜਿਸਨੇ ਬਗੈਰ ਕਿਸੀ ਪਿਛਲੀ ਮਿਸਾਲ ਕੇ ਚੀਜ਼ੋਂ ਕੋ ਸ਼ੂਨਜ ਸੇ ਅਸ੍ਤਿਤ੍ਵ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਿਯਾ.

(12) ਯਾਨੀ ਕਾਯਨਾਤ ਯਾ ਸ੍ਰਿਸ਼੍ਟਿ ਉਸਕੇ ਇਰਾਦਾ ਫ਼ਰਮਾਤੇ ਹੀ ਅਸ੍ਤਿਤ੍ਵ ਮੇਂ ਆ ਜਾਤੀ ਹੈ.

(13) ਯਾਨੀ ਏਹਲੇ ਕਿਤਾਬ ਯਾ ਮੂਰ੍ਤਿਪੂਜਕ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੀਨ.

(14) ਯਾਨੀ ਵਾਸ੍ਤੇ ਯਾ ਮਾਧਜਮ ਕੇ ਬਿਨਾ ਖੁਦ ਕਜੋਂ ਨਹੀ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਜੈਸਾ ਕਿ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਔਰ ਨਬਿਯੋਂ ਸੇ ਕਲਾਮ ਫ਼ਰਮਾਤਾ ਹੈ. ਯਹ ਉਨਕੇ ਘਮਣ੍ਡ ਕੀ ਸਰ੍ਵੋਚ ਸੀਮਾ ਔਰ ਭਾਰੀ ਸਰਕਸ਼ੀ ਥੀ, ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਫ਼ਰਿਸ਼੍ਤੋਂ ਔਰ ਨਬਿਯੋਂ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਾ. ਰਾਫ਼ੇਅ ਬਿਨ ਖੁਜੈਮਾ ਨੇ ਹੁਜ਼ੂਰੇ ਅਕਦਸ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਸੇ ਕਹਾ, ਅਗਰ ਆਪ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਰਸੂਲ ਹੈਂ ਤੋ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਫ਼ਰਮਾਇਯੇ ਵਹ ਹਮਸੇ ਕਲਾਮ ਕਰੇ, ਹਮ ਖੁਦ ਸੁਨੇਂ, ਇਸ ਪਰ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ.

(15) ਯਹ ਉਨ ਆਯਤੋਂ ਕਾ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਸੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾਈ.

(16) ਨਾਸਮਝੀ, ਨਾਬੀਨਾਈ, ਕੁਫ਼੍ਰ ਔਰ ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਮੇਂ. ਇਸਮੇਂ ਨਬੀਯੇ ਕਰੀਬ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੋ ਤਸੱਲੀ ਦੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਉਨਕੀ ਸਰਕਸ਼ੀ ਔਰ ਜ਼ਿਦ ਔਰ ਇਨ੍ਕਾਰ ਸੇ ਦੁਖੀ ਨ ਹੋਂ. ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਭੀ ਨਬਿਯੋਂ ਕੇ ਸਾਥ ਐਸਾ ਹੀ ਕਰਤੇ ਥੇ.

(17) ਯਾਨੀ ਕੁਰਆਨੀ ਆਯਤੋਂ ਔਰ ਖੁਲੇ ਚਮਤ੍ਕਾਰ ਇਨ੍ਸਾਫ਼ ਵਾਲੇ ਕੋ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਨਬੀ ਹੋਨੇ ਕਾ ਯਕੀਨ ਦਿਲਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈਂ, ਮਗਰ ਜੋ ਯਕੀਨ ਕਰਨੇ ਕਾ ਇੱਛੁਕ ਨ ਹੋ ਵਹ ਦਲੀਲੋਂ ਯਾ ਪ੍ਰਮਾਣੋਂ ਸੇ ਫ਼ਾਯਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਤਾ.

(18) ਕਿ ਵੋ ਕਜੋਂ ਈਮਾਨ ਨ ਲਾਏ, ਇਸਲਿਯੇ ਕਿ ਆਪਨੇ ਅਪਨਾ ਤਬਲੀਗ ਕਾ ਫ਼ਰ੍ਜ਼ ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਪਰ ਅਦਾ ਫ਼ਰਮਾ ਦਿਯਾ.

(19) ਔਰ ਯਹ ਅਸਮ੍ਭਵ ਹੈ, ਕਜੋਂਕਿ ਵੋ ਝੂਠੇ ਔਰ ਬਾਤਿਲ ਹੈ.

(20) ਵਹੀ ਅਨੁਕਰਣ ਕੇ ਕਾਬਿਲ ਹੈ ਔਰ ਉਸਕੇ ਸਿਵਾ ਹਰ ਏਕ ਰਾਹ ਝੂਠੀ ਔਰ ਗੁਮਰਾਹੀ ਵਾਲੀ.

(21) ਯਹ ਸਮ੍ਬੋਧਨ ਉੰਮਤੇ ਮੁਹੰਮਦਿਯਾ ਯਾਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਤੁਮਨੇ ਜਾਨ ਲਿਯਾ ਕਿ ਨਬੀਯੋਂ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਪਾਸ ਸਤਜ ਔਰ ਹਿਦਾਯਤ ਲੇਕਰ ਆਏ, ਤੋ ਤੁਮ ਹਰਗਿਜ਼ ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੀ ਖ੍ਵਾਹਿਸ਼ੋਂ ਕੀ ਪੈਰਵੀ ਨ ਕਰਨਾ. ਅਗਰ ਐਸਾ ਕਿਯਾ ਤੋ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਕੋਈ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਅਜ਼ਾਬ ਸੇ ਬਚਾਨੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ.(ਖਾਜ਼ਿਨ)

(22) ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਰਦਿਯੱਲਾਹੋ ਅਨ੍ਹੁਮਾ ਨੇ ਫ਼ਮਾਯਾ ਯਹ ਆਯਤ ਏਹਲੇ ਸਫ਼ੀਨਾ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਉਤਰੀ ਜੋ ਜਅਫ਼ਰ ਬਿਨ ਅਬੀ ਤਾਲਿਬ ਕੇ ਸਾਥ ਰਸੂਲੇ ਪਾਕ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਮੇਂ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੁਏ ਥੇ. ਉਨਕੀ ਤਾਦਾਦ ਚਾਲੀਸ ਥੀ. ਬੱਤੀਸ ਹਬਸ਼ਾ ਵਾਲੇ ਔਰ ਆਠ ਸ਼ਾਮ ਵਾਲੇ ਪਾਦਰੀ. ਉਨਮੇਂ ਬੁਹੈਪਾ ਰਾਹਿਬ (ਪਾਦਰੀ) ਭੀ ਥੇ. ਮਤਲਬ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਸ੍ਤਵ ਮੇਂ ਤੌਰਾਤ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਨੇ ਵਾਲੇ ਵਹੀ ਹੈਂ ਜੋ ਇਸਕੇ ਪਢਨੇ ਕਾ ਹਕ ਅਦਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਉਸਕੇ ਮਾਨੀ ਸਮਝ੍ਤੇ ਔਰ ਮਾਨਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਉਸਮੇਂ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਕਾਯਨਾਤ ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਸ੍ਤਫ਼ਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਔਰ ਗੁਣ ਦੇਖਕਰ ਹੁਜ਼ੂਰ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਜੋ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਇਨ੍ਕਾਰੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਵੇ ਤੌਰਾਤ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਪਰ ਈਮਾਨ ਨਹੀਂ ਰਖਤੇ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਪੰਦ੍ਰਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۲۲﴾ وَاتَّقُوْا
يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ
يُنْصَرُوْنَ ﴿۱۲۳﴾ وَ اِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهٖمَ رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ ؕ قَالَ اِنِّيْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا ؕ قَالَ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِيْ ؕ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۲۴﴾ وَ اِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا ؕ وَ اتَّخِذُوْا مِنْ
مَّقَامِ اِبْرٰهٖمَ مُصَلًّى ؕ وَعَهِدْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿۱۲۵﴾ وَ اِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَّارْزُقْ اَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ
اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهٗ قَلِيْلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهٗٓ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ ؕ
وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۱۲۶﴾ وَ اِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَ اِسْمٰعِيْلُ ؕ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ؕ اِنَّكَ
اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۲۷﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَآ اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ ۠ وَاَرِنَا
مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿۱۲۸﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا
عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيْهِمْ ؕ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۱۲۹﴾ ع

੧੨੨. ਐ ਯਅਕੂਬ ਕੀ ਸਨ੍ਹਾਨ, ਯਾਦ ਕਰੋ ਮੇਰਾ ਏਹਸਾਨ ਜੋ ਮੈਂ ਨੇ ਤੁਮਪਰ ਕਿਯਾ ਔਰ ਵਹ ਜੋ ਮੈਂਨੇ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਕੇ ਸਬ ਲੋਗੋਂ ਪਰ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਬਡਾਈ ਦੀ

੧੨੩. ਔਰ ਡਰੋ ਉਸ ਦਿਨ ਸੇ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਨ ਦੂਸਰੇ ਕਾ ਬਦਲਾ ਨ ਹੋਗੀ ਔਰ ਨ ਉਸਕੋ ਕੁਛ ਲੇਕਰ ਛੋਡੇ ਔਰ ਨ ਕਾਫ਼ਿਰ ਕੋ ਕੋਈ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਨਫ਼ਾ ਦੇ (1) ਔਰ ਨ ਉਨਕੀ ਮਦਦ ਹੋ

੧੨੪. ਔਰ ਜਬ (2) ਇਬ੍ਰਾਹਿਮ ਕੋ ਉਸਕੇ ਰਬ ਨੇ ਕੁਛ ਬਾਤੋਂ ਸੇ ਆਜ਼ਮਾਯਾ (3) ਤੋ ਉਸਨੇ ਵੋ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿਖਾਈ (4) ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਲੋਗੋਂ ਕਾ ਪੇਸ਼ਵਾ ਬਨਾਨੇ ਵਾਲਾ ਹੂੁਂ ਅਰ੍ਜ਼ ਕੀ ਮੇਰੀ ਔਲਾਦ ਸੇ, ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮੇਰਾ ਏਹਦ ਜ਼ਾਲਿਮੋਂ ਕੋ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਤਾ (5)

੧੨੫. ਔਰ ਯਾਦ ਕਰੋ ਜਬ ਹਮਨੇ ਉਸ ਘਰ ਕੋ (6) ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਮਰਜਅ (ਸ਼ਰਣ ਸ੍ਥਲ) ਔਰ ਅਮਨ ਬਨਾਯਾ (7) ਔਰ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਕੇ ਖਡੇ ਹੋਨੇ ਕੀ ਜਗਹ ਕੋ ਨਮਾਜ਼ ਕਾ ਮਕਾਮ ਬਨਾਓ (8) ਔਰ ਹਮਨੇ ਤਾਕੀਦ ਫ਼ਰਮਾਈ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਵ ਇਸ੍ਮਾਈਲ ਕੋ ਕਿ ਮੇਰਾ ਘਰ ਖੂਬ ਸੁਥਰਾ ਕਰੋ ਤਵਾਫ਼ ਵਾਲੋ (ਪਰਿਕ੍ਰਮਾ ਵਾਲੋਂ) ਔਰ ਏਤਿਕਾਫ਼ ਵਾਲੋਂ (ਮਸ੍ਜਿਦ ਮੇਂ ਬੈਠਨੇ ਵਾਲੋਂ) ਔਰ ਰੂਕੂ ਵ ਸਿਜਦੇ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ

੧੨੬. ਔਰ ਜਬ ਅਰ੍ਜ਼ ਕੀ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਨੇ ਕਿ ਐ ਮੇਰੇ ਰਬ ਇਸ ਸ਼ਹਰ ਕੋ ਅਮਾਨ ਵਾਲਾ ਕਰ ਦੇ ਔਰ ਇਸਕੇ ਰਹਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਤਰਹ ਤਰਹ ਕੇ ਫਲੋ ਸੇ ਰੋਜ਼ੀ ਦੇ ਜੋ ਉਨਮੇਂ ਸੇ ਅੱਲਾਹ ਔਰ ਪਿਛਲੇ ਦੀਨ ਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਏਂ (9) ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਔਰ ਜੋ ਕਾਫਿਰ ਹੁਆ ਥੋਡਾ ਬਰਤਨੇ ਕੋ ਉਸੇ ਭੀ ਦੂੰਗਾ ਫਿਰ ਉਸੇ ਦੋਜ਼ਖ ਕੇ ਅਜ਼ਾਬ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦੂੰਗਾ ਔਰ ਵਹ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਜਗਹ ਪਲਟਨੇ ਕੀ ਕੀ

੧੨੭. ਔਰ ਜਬ ਉਠਾਤਾ ਥਾ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਉਸ ਘਰ ਕੀ ਨੀਂਵ ਔਰ ਇਸ੍ਮਾਈਲ ਯਹ ਕਹਤੇ ਹੁਏ ਐ ਰਬ ਹਮਾਰੇ ਹਮ ਸੇ ਕੁਬੂਲ ਫ਼ਰਮਾ(10) ਬੇਸ਼ਕ ਤੂ ਹੀ ਹੈ ਸੁਨਤਾ ਜਾਨਤਾ

੧੨੮. ਐ ਰਬ ਹਮਾਰੇ ਔਰ ਕਰ ਹਮੇਂ ਤੇਰੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਗਰ੍ਦਨ ਰਖਨੇ ਵਾਲਾ (11) ਔਰ ਹਮਾਰੀ ਔਲਾਦ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਉੰਮਤ (ਜਨ ਸਮੂਹ) ਤੇਰੀ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰ (ਆਜ੍ਞਾਕਾਰੀ) ਔਰ ਹਮੇਂ ਹਮਾਰੀ ਇਬਾਦਤ ਕੇ ਕਾਯਦੇ ਬਤਾ ਔਰ ਹਮ ਪਰ ਅਪਨੀ ਰਹਮਤ ਕੇ ਸਾਥ ਰੂਜੂ (ਤਵੱਜੁਹ) ਫ਼ਰਮਾ (12) ਬੇਸ਼ਕ ਤੂ ਹੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਤੌਬਹ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਮੇਹਰਬਾਨ

੧੨੯. ਐ ਰਬ ਹਮਾਰੇ ਔਰ ਭੇਜ ਉਨਮੇਂ (13) ਏਕ ਰਸੂਲ ਉਨ੍ਹੀਂ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹੇਂ ਤੇਰੀ ਆਯਤੇਂ ਤਿਲਾਵਤ ਫ਼ਰਮਾਏ ਔਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਤੇਰੀ ਕਿਤਾਬ (14) ਔਰ ਪੁਖ੍ਤਾ (ਪਾਯਦਾਰ) ਇਲ੍ਮ ਸਿਖਾਏ (15) ਔਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਖੂਬ ਸੁਥਰਾ ਫ਼ਰਮਾ ਦੇ (16) ਬੇਸ਼ਕ ਤੂ ਹੀ ਹੈ ਗਾਲਿਬ ਹਿਕਮਤ ਵਾਲਾ

ਤਫ़ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਪੰਦ੍ਰਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਇਸਮੇਂ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕਾ ਰਦ ਹੈ ਜੋ ਕਹਤੇ ਥੇ ਹਮਾਰੇ ਬਾਪ ਦਾਦਾ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗ ਗੁਜ਼ਰੇ ਹੈ, ਹਮੇਂ ਸ਼ਫ਼ਾਅਤ (ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼) ਕਰਨੇ ਛੁਡਵਾ ਲੇਂਗੇ. ਉਨ੍ਹੇਂ ਮਾਯੂਸ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਫ਼ਾਅਤ ਕਾਫ਼ਿਰ ਕੇ ਲਿਯੇ ਨਹੀਂ.

(2) ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਅਹਵਾਜ਼ ਕ੍ਸ਼ੇਤ੍ਰ ਮੇਂ ਸੂਸ ਰੁਥਾਨ ਪਰ ਹੁਈ ਫਿਰ ਆਪਕੇ ਵਾਲਿਦ ਆਪਕੋ ਨਮਰੂਦ ਕੇ ਮੁਲ੍ਕ ਬਾਬੁਲ ਮੇਂ ਲੇ ਆਏ.ਯਹੂਦਿ ਔਰ ਈਸਾਈ ਔਰ ਅਰਬ ਕੇ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕ ਸਬ ਆਪਕੀ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੀ ਮਾਨਤੇ ਔਰ ਆਪਕੀ ਨਸ੍ਲ ਮੇਂ ਹੋਨੇ ਪਰ ਗਰ੍ਵ ਕਰਤੇ ਹੈਂ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਆਪਕੇ ਵੇ ਹਾਲਾਤ ਬਯਾਨ ਫ਼ਰਮਾਏ ਜਿਨਸੇ ਸਬ ਪਰ ਇਸ੍ਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਿਮ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਕਜੋਂਕਿ ਜੋ ਚੀਜ਼ੇਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਆਪ ਪਰ ਵਾਜਿਬ ਕੀਂ ਵੇ ਇਸ੍ਲਾਮ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਮੇਂ ਸੇ ਹੈਂ.

(3) ਖੁਦਾਈ ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਬਨ੍ਦੇ ਪਰ ਕੋਈ ਪਾਬਨ੍ਦੀ ਲਾਜ਼ਿਮ ਫ਼ਰਮਾਕਰ ਦੂਸਰੋਂ ਪਰ ਉਨਕੇ ਖਰੇ ਖੋਟੇ ਹੋਨੇ ਕਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰ ਦੇ.

(4) ਜੋ ਬਾਤੇਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਪਰ ਆਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਕੇ ਲਿਯੇ ਵਾਜਿਬ ਕੀ ਥੀਂ, ਉਨਮੇਂ ਤਫਸੀਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਚਨ੍ਦ ਕੌਲ ਹੈ. ਕਤਾਦਾ ਕਾ ਕਹਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇ ਹਜ ਕੇ ਮਨਾਸਿਕ ਹੈ. ਮੁਜਾਹਿਦ ਨੇ ਕਹਾ ਇਸਸੇ ਵੇ ਦਸ ਚੀਜ਼ੇਂ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਜੋ ਅਗਲੀ ਆਯਤੋਂ ਮੇਂ ਬਯਾਨ ਕੀ ਗਈ ਹੈਂ. ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਕਾ ਏਕ ਕੌਲ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਵੇ ਦਸ ਚੀਜ਼ੇਂ ਯੇ ਹੈਂ, ਮੂੱਛੇਂ ਕਤਰਵਾਨਾ , ਕੁੱਲੀ ਕਰਨਾ, ਨਾਕ ਮੇਂ ਸਫਾਈ ਕੇ ਲਿਯੇ ਪਾਨੀ ਇਰੁਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ, ਮਿਰੁਵਾਕ ਕਰਨਾ, ਸਰ ਮੇਂ ਮਾਂਗ ਮਿਕਾਲਨਾ, ਨਾਖੁਨ ਤਰਸ਼ਵਾਨਾ, ਬਗਲ ਕੇ ਬਾਲ ਦੂਰ ਕਰਨਾ, ਪੇਡੂ ਕੇ ਨੀਚੇ ਕੀ ਸਫ਼ਾਈ, ਖਤਨਾ, ਪਾਨੀ ਸੇ ਇਰੁਤਂਜਾ ਕਰਨਾ. ਯੇ ਸਬ ਚੀਜ਼ੇਂ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਪਰ ਵਾਜਿਬ ਥੀਂ ਔਰ ਹਮ ਪਰ ਉਨਮੇਂ ਸੇ ਕੁਛ ਵਾਜਿਬ ਹੈਂ.

(5) ਯਾਨੀ ਆਪਕੀ ਔਲਾਦ ਮੇਂ ਜੋ ਜ਼ਾਲਿਮ (ਕਾਫ਼ਿਰ) ਹੈਂ ਵੇ ਇਮਾਰਤ ਕੀ ਪਦਵੀ ਨ ਪਾਏਂਗੇ. ਇਸਸੇ ਮਾਲੂਮ ਹੁਆ ਕਿ ਕਾਫ਼ਿਰ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕਾ ਪੇਸ਼ਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ ਔਰ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ ਉਸਕਾ ਅਨੁਕਰਣ ਜਾਯਜ਼ ਨਹੀਂ.

(6) ਬੈਤ ਸੇ ਕਾਬਾ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਔਰ ਇਸਮੇਂ ਤਮਾਮ ਹਰਮ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਾਖਿਲ ਹੈ.

(7) ਅਮ੍ਨ ਬਨਾਨੇ ਸੇ ਯਹ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਕਿ ਹਰਮੇ ਕਾਬਾ ਮੇਂ ਕਤ੍ਲ ਵ ਲੂਟਮਾਰ ਹਰਾਮ ਹੈ ਯਾ ਯਹ ਕਿ ਵਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਤਕ ਕੋ ਅਮ੍ਨ ਹੈ. ਯਹਾਂ ਤਕ ਕਿ ਹਰਮ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਸ਼ੇਰ ਭੇਡਿਯੇ ਭੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਾ ਪੀਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ, ਛੋਡ ਕਰ ਲੈਟ ਜਾਤੇ ਹੈਂ. ਏਕ ਕੌਲ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਈਮਾਨ ਵਾਲਾ ਇਸਮੇਂ ਦਾਖਿਲ ਹੋਕਰ ਅਜ਼ਾਬ ਸੇ ਸੁਰਕ੍ਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ. ਹਰਮ ਕੋ ਹਰਮ ਇਸਲਿਯੇ ਕਹਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਮੇਂ ਕਤ੍ਲ, ਜ਼ੁਲ੍ਮ, ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਰਾਮ ਔਰ ਮਨਾ ਹੈ. (ਅਹਮਦੀ) ਅਗਰ ਕੋਈ ਮੁਜਰਿਮ ਭੀ ਦਾਖਿਲ ਹੋ ਜਾਏ ਤੋ ਵਹਾਂ ਉਸਪਰ ਹਾਥ ਨ ਡਾਲਾ ਜਾਏਗਾ. (ਮਦਾਰਿਕ)

(8) ਮਕਾਮੇ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਵਹ ਪੱਥਰ ਹੈ ਜਿਸਪਰ ਖਡੇ ਹੋਕਰ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਕਾਬਏ ਮੁਅਜ਼੍ਜ਼ਮਾ ਕੀ ਬਿਨਾ ਫ਼ਰਮਾਈ ਔਰ ਇਸਮੇਂ ਆਪਕੇ ਕਦਮ ਮੁਬਾਰਕ ਕਾ ਨਸ਼ਾਨ ਥਾ. ਉਸਕੋ ਨਮਾਜ਼ ਕਾ ਮਕਾਮ ਬਨਾਨੇ ਕਾ ਮਾਮਲਾ ਮਹਬਬਤ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹੈ. ਏਕ ਕੌਲ ਯਹ ਭੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਮਾਜ਼ ਸੇ ਤਵਾਫ਼ ਕੀ ਦੋ ਰਕਅਤੇਂ ਮੁਰਾਦ ਹੈਂ. (ਅਹਮਦੀ ਵਗੈਰਹ)

(9) ਚੂੰਕਿ ਇਮਾਰਤ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ “ਲਾ ਯਨਾਲੋ ਅਹਦਿਜ਼ ਜ਼ਾਲਿਮੀਨ” (ਯਾਨੀ ਮੇਰਾ ਏਹਦ ਜ਼ਾਲਿਮੋਂ ਕੋ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਤਾ)ਇਰਸ਼ਾਦ ਹੋ ਚੁਕਾ ਥਾ, ਇਸਲਿਯੇ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਇਸ ਦੁਆ ਮੇਂ ਈਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਕੋ ਖਾਸ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਔਰ ਯਹੀ ਅਦਬ ਕੀ ਸ਼ਾਨ ਥੀ. ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਕਰਮ ਕਿਯਾ. ਦੁਆ ਕੁਬੂਲ ਹੁਈ ਔਰ ਇਰਸ਼ਾਦ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਰਿਜ਼੍ਕ ਸਬ ਕੋ ਦਿਯਾ ਜਾਏਗਾ, ਈਮਾਨ ਵਾਲੋ ਕੋ ਭੀ, ਕਾਫ਼ਿਰ ਕੋ ਭੀ. ਲੇਕਿਨ ਕਾਫ਼ਿਰ ਕਾ ਰਿਜ਼੍ਕ ਥੋਡਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਸਿਰ੍ਫ ਦੁਨਿਯਾਵੀ ਜ਼ਿਨਦਗੀ ਮੇਂ ਵਹ ਫ਼ਾਯਦਾ ਉਠਾ ਸਕਤਾ ਹੈ.

(10) ਪਹਲੀ ਬਾਰ ਕਾਬਏ ਮੁਅਜ਼ਜ਼ਮਾ ਕੀ ਬੁਨਿਯਾਦ ਆਦਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਰਖੀ ਔਰ ਤੂਫਾਨੇ ਨੂਹ ਕੇ ਬਾਦ ਫਿਰ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਉਸੀ ਬੁਨਿਯਾਦ ਪਰ ਤਾਮੀਰ ਫ਼ਰਮਾਈ . ਯਹ ਤਾਮੀਰ ਖਾਸ ਆਪਕੇ ਮੁਬਾਰਕ ਹਾਥ ਸੇ ਹੁਈ. ਇਸਕੇ ਲਿਯੇ ਪੱਥਰ ਉਠਾਕਰ ਲਾਨੇ ਕੀ ਖਿਦਮਤ ਔਰ ਸਆਦਤ ਇਰੁਮਾਈਲ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਹੁਈ. ਦੋਨੋਂ ਹਜ਼ਰਾਤ ਨੇ ਉਸ ਵਕ੍ਤ ਯਹ ਦੁਆ ਕੀ ਕਿ ਯਾ ਰਬ ਹਮਾਰੀ ਯਹ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰੀ ਔਰ ਖਿਦਮਤ ਕੁਬੂਲ ਫ਼ਰਮਾ.

(11) ਵੋ ਹਜ਼ਰਤ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਆਜ੍ਵਾਕਾਰੀ ਔਰ ਮੁਖਲਿਸ ਬਨ੍ਦੇ ਥੇ, ਫਿਰ ਭੀ ਯਹ ਦੁਆ ਇਸਲਿਯੇ ਹੈ ਕਿ ਤਾਅਤ ਔਰ ਇਖਲਾਸ ਮੇਂ ਔਰ ਜ਼ਜਾਦਾ ਕਮਾਲ ਕੀ ਤਲਬ ਰਖਤੇਂ ਹੈਂ. ਤਾਅਤ ਕਾ ਜ਼ੌਕ ਸੇਰ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ, ਸੁਬ੍ਹਾਨੱਲਾਹ ,ਹਰ ਏਕ ਕੀ ਫ਼ਿਕ੍ਰ ਉਸਕੀ ਹਿੰਮਤ ਪਰ ਹੈ.

(12) ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਇਰੁਮਾਈਲ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਮਾਸੂਮ ਹੈਂ. ਆਪਕੀ ਤਰਫ਼ ਤੋ ਯਹ ਤਵਾਜ਼ੋ ਹੈ ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਵਾਲੋਂ ਕੇ ਲਿਯੇ ਤਾਲੀਮ ਹੈ. ਯਹ ਮਕਾਮ ਦੁਆ ਕੀ ਕੁਬੂਲਿਯਤ ਕੀ ਜਗਹ ਹੈ, ਔਰ ਯਹਾਂ ਦੁਆ ਔਰ ਤੌਬਹ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਕੀ ਸੁੰਨਤ ਹੈ.

(13) ਯਾਨੀ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਇਰੁਮਾਈਲ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੀ ਜ਼ੁੱਰਿਯਤ ਮੇਂ ਯਹ ਦੁਆ ਸੈਯਦੁਲ ਅਮ੍ਬਿਯਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਲਿਯੇ ਥੀ, ਯਾਨੀ ਕਾਬਏ ਮੁਅਜ਼ਜ਼ਮਾ ਕੀ ਤਾਮੀਰ ਕੀ ਅਜ਼ੀਮ ਖਿਦਮਾਤ ਬਜਾ ਲਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਔਰ ਤੌਬਹ ਔਰ ਪ੍ਰਾਯਸ਼੍ਚਿਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਇਰੁਮਾਈਲ ਨੇ ਯਹ ਦੁਆ ਕੀ, ਕਿ ਯਾ ਰਬ, ਅਪਨੇ ਮੇਹਬੂਬ ਨਬੀਯੇ ਆਖਿਰੁਜ਼ਜ਼ਮਾਂ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੋ ਹਮਾਰੀ ਨਰੁਲ ਮੇਂ ਪ੍ਰਕਟ ਫ਼ਰਮਾ ਔਰ ਯਹ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੀ ਹਮੇਂ ਇਨਾਯਤ ਕਰ. ਯਹ ਦੁਆ ਕੁਬੂਲ ਹੁਈ ਔਰ ਉਨ ਦੋਨੋਂ ਸਾਹਿਬੋਂ ਕੀ ਨਰੁਲ ਮੇਂ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੇ ਸਿਵਾ ਕੋਈ ਨਬੀ ਨਹੀਂ ਹੁਆ, ਔਲਾਦੇ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਮੇਂ ਬਾਕੀ ਤਮਾਮ ਨਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਇਸਹਾਕ ਕੀ ਨਰੁਲ ਸੇ ਹੈਂ. ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਨੇ ਅਪਨਾ ਮੀਲਾਦ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਖੁਦ ਬਯਾਨ ਕਿਯਾ. ਇਮਾਮ ਬਗਵੀ ਨੇ ਏਕ ਹਦੀਸ ਰਿਵਾਯਤ ਕੀ, ਕਿ ਹੁਜ਼ੂਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮੈਂ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੇ ਨਜ਼ੀਕ ਖਾਤਿਮੁਨ ਨਬਿੱਯੀਨ ਲਿਖਾ ਹੁਆ ਥਾ. ਉਸ ਵਕ੍ਤ ਭੀ ਜਬ ਹਜ਼ਰਤ ਆਦਮ ਕੇ ਪੁਤਲੇ ਕਾ ਖਮੀਰ ਹੋ ਰਹਾ ਥਾ. ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਅਪਨੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀ ਖ਼ੁਰ ਦੂੰ. ਮੈਂ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਕੀ ਦੁਆ ਹੂੰ. ਈਸਾ ਕੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਹੂੰ, ਅਪਨੀ ਵਾਲਿਦ ਕੇ ਉਸ ਖ੍ਵਾਬ ਕੀ ਤਾਬੀਰ ਹੂੰ ਜੋ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਮੇਰੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਕੇ ਵਕ੍ਤ ਦੇਖਾ ਔਰ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਏਕ ਚਮਕਤਾ ਨੂਰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁਆ ਜਿਸਸੇ ਮੁਲ੍ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਕੇ ਮਹਲ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਰੌਸ਼ਨ ਹੋ ਗਏ. ਇਸ ਹਦੀਸ ਮੇਂ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਕੀ ਦੁਆ ਸੇ ਯਹੀ ਦੁਆ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਦੀ ਗਈ ਹੈ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਯਹ ਦੁਆ ਕੁਬੂਲ ਫ਼ਰਮਾਈ ਔਰ ਆਖਿਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਮੇਂ ਹੁਜ਼ੂਰ ਸੈਯਦੇ ਅਮ੍ਬਿਯਾ ਮੁਹੰਮਦੇ ਮੁਰੁਤਫ਼ਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੋ ਅਪਨਾ ਆਖਿਰੀ ਰਸੂਲ ਬਨਾਕਰ ਭੇਜਾ. ਯਹ ਹਮ ਪਰ ਅੱਲਾਹ ਕਾ ਏਹਸਾਨ ਹੈ. (ਜੁਮਲ ਵ ਖਾਜ਼ਿਨ)

(14) ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਸੇ ਕੁਰਆਨੇ ਪਾਕ ਔਰ ਇਸਕੀ ਤਾਲੀਮ ਸੇ ਇਸਕੀ ਹਕੀਕਤੋਂ ਔਰ ਮਾਨੀ ਕਾ ਸੀਖਨਾ ਮੁਰਾਦ ਹੈ.

(15) ਹਿਕਮਤ ਕੇ ਮਾਨੀ ਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸੇ ਅਕਵਾਲ ਹੈਂ. ਕੁਛ ਕੇ ਨਜ਼ੀਕ ਹਿਕਮਤ ਸੇ ਫ਼ਿਕ੍ਰ ਮੁਰਾਦ ਹੈ. ਕਤਾਦਾ ਕਾ ਕਹਨਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਕਮਤ ਸੁੰਨਤ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ. ਕੁਛ ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਹਿਕਮਤ ਅਹਕਾਮ ਕੇ ਇਲ੍ਮ ਕੋ ਕਹਤੇ ਹੈਂ. ਖੁਲਾਸਾ ਯਹ ਕਿ ਹਿਕਮਤ ਰਹਰੁਯੋਂ ਕੀ ਜਾਨਕਾਰੀ ਕਾ ਨਾਮ ਹੈ.

(16) ਸੁਥਰਾ ਕਰਨੇ ਕੇ ਮਾਨੀ ਯਹ ਹੈਂ ਕਿ ਨਫ਼ਸ ਕੀ ਤਖ੍ਤੀ ਔਰ ਆਤ੍ਮਾ ਕੋ ਬਰਾਈਯੋਂ ਸੇ ਪਾਕ ਕਰਕੇ ਪਰ੍ਵੂ ਉਠਾ ਦੇਂ ਔਰ ਕ੍ਸ਼ਮਤਾ ਕੇ ਦਰ੍ਪਣ ਕੋ ਚਮਕਾ ਕਰ ਉਨ੍ਹੇਂ ਇਸ ਕਾਬਿਲ ਕਰਦੇਂ ਕਿ ਉਨਮੇਂ ਹਕੀਕਤੋਂ ਕੀ ਝਲਕ ਨਜ਼ਰ ਆਨੇ ਲਗੇ.

ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਸੋਲਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

وَمَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ اِبْرٰهٖمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهٗ ؕ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِى الدُّنْيَا ۚ وَ اِنَّهٗ فِى الْاٰخِرَةِ
لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۱۳۰﴾ اِذْ قَالَ لَهٗ رَبُّهٗۤ اَسْلِمْ ۙ قَالَ اَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۳۱﴾ وَوَصّٰى بِهَاۤ اِبْرٰهٖمُ بَنِيْهِ
وَيَعْقُوْبُ ؕ يٰبَنِىَّ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿۱۳۲﴾ ؕ اَمْ كُنْتُمْ
شُهَدَآءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوْبَ الْمَوْتُ ۙ اِذْ قَالَ لِبَنِيْهِ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْۢ بَعْدِىْ ؕ قَالُوْا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ وَ اِلٰهَ
اٰبَآئِكَ اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ وَ اِسْحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۱۳۳﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا
مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۳۴﴾ وَقَالُوْا كُوْنُوْا هُوْدًا اَوْ
نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا ؕ قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ حَنِيْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۳۵﴾ قُوْلُوْۤا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَاۤ
اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَاۤ اُنْزِلَ اِلٰۤى اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ وَ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَاۤ اُوْتِىَ مُوْسٰى
وَعِيْسٰى وَمَاۤ اُوْتِىَ النَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۫ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۱۳۶﴾ فَاِنْ اٰمَنُوْا
بِمِثْلِ مَاۤ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَ اِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ فِىْ شِقَاقٍ ۚ فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ
السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۳۷﴾ ؕ صِبْغَةَ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً ۫ وَّنَحْنُ لَهٗ عٰبِدُوْنَ ﴿۱۳۸﴾ قُلْ
اَتُحَآجُّوْنَنَا فِى اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ وَلَنَاۤ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۚ وَنَحْنُ لَهٗ مُخْلِصُوْنَ ﴿۱۳۹﴾ ۙ
اَمْ تَقُوْلُوْنَ اِنَّ اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِيْلَ وَ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطَ كَانُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ قُلْ
ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۰﴾
تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۱﴾ ۧ

੧੩੦. ਔਰ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਕੇ ਦੀਨ ਸੇ ਕੌਨ ਮੁੰਹ ਫੇਰੇ (1)ਸਿਵਾ ਉਸਕੇ ਜੋ ਦਿਲ ਕਾ ਮੂਰ੍ਖ ਹੈ ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਜ਼ਰੂਰ ਹਮ ਨੇ ਦੁਨਿਯਾ ਮੇਂ ਉਸੇ ਚੁਨ ਲਿਯਾ (2) ਔਰ ਬੇਸ਼ਕ ਵਹ ਆਖਿਰਤ ਮੇਂ ਹਮਾਰੇ ਖਾਸ ਕੁਰ੍ਬ (ਸਮੀਪਤਾ) ਕੀ ਯੋਗਯਤਾ ਵਾਲੋਂ ਮੇਂ ਹੈਂ (3)

੧੩੧. ਜਬਕਿ ਉਸਸੇ ਉਸਕੇ ਰਬ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਗਰ੍ਦਨ ਰਖ, ਅਰ੍ਜ਼ ਕੀ ਮੈਂਨੇ ਗਰ੍ਦਨ ਰਖੀ ਜੋ ਰਬ ਹੈ ਸਾਰੇ ਜਹਾਨ ਕਾ

੧੩੨. ਅਰ੍ਜ਼ ਕੀ ਵਸੀਯਤ ਕੀ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਨੇ ਅਪਨੇ ਬੇਟੋਂ ਕੋ ਔਰ ਯਅਕੂਬ ਨੇ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬੇਟੋ ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਲਾਹ ਨੇ ਯਹ ਦੀਨ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਚੁਨ ਲਿਯਾ ਤੋ ਨ ਮਰਨਾ ਮਗਰ ਮੁਸਲਮਾਨ

੧੩੩. ਬਲ੍ਕਿ ਤੁਮ ਮੇਂ ਕੇ ਖੁਦ ਮੌਜੂਦ ਥੇ (4) ਜਬ ਯਅਕੂਬ ਕੋ ਮੌਤ ਆਈ ਜਬਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਨੇ ਬੇਟੋਂ ਸੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਮੇਰੇ ਬਾਦ ਕਿਸਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੋਗੇ ਬੋਲੇ ਹਮ ਪੂਜੇਂਗੇ ਉਸੇ ਜੋ ਖੁਦਾ ਹੈ ਆਪਕਾ ਔਰ ਆਪਕੇ ਆਬਾ (ਪੂਰ੍ਵਜ) ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਔਰ ਇਸ੍ਮਾਈਲ (5) ਔਰ ਇਸ੍ਹਾਕ ਕਾ ਏਕ ਖੁਦਾ ਔਰ ਹਮ ਉਸਕੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਗਰ੍ਦਨ ਰਖੇ ਹੈ

੧੩੪. ਯਹ (6) ਏਕ ਉੰਮਤ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜਰ ਚੁਕੀ (7) ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਕਮਾਯਾ ਔਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਹੈ ਜੋ ਤੁਮ ਕਮਾਓ ਔਰ ਉਨਕੇ ਕਾਮੋਂ ਕੀ ਤੁਮ ਸੇ ਪੂਛਗਛ ਨ ਹੋਗੀ

੧੩੫. ਔਰ ਕਿਤਾਬੀ ਬੋਲੇ (8) ਯਹੂਦੀ ਯਾ ਨਸਰਾਨੀ ਹੋ ਜਾਓ ਰਾਹ ਪਾ ਜਾਓਗੇ, ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਓ ਬਲ੍ਕਿ ਹਮ ਤੋ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਕਾ ਦੀਨ ਲੇਤੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹਰ ਬਾਤਿਲ (ਅਸਤਜ) ਸੇ ਅਲਗ ਥੇ ਔਰ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕੋਂ ਸੇ ਨ ਥੇ (9)

੧੩੬. ਯੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਹਮ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਅੱਲਾਹ ਪਰ ਔਰ ਉਸਪਰ ਜੋ ਹਮਾਰੀ ਤਰਫ਼ ਉਤਰਾ ਔਰ ਜੋ ਉਤਾਰਾ ਗਯਾ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਔਰ ਇਸ੍ਮਾਈਲ ਵ ਇਸ੍ਹਾਕ ਵ ਯਅਕੂਬ ਔਰ ਉਨਕੀ ਔਲਾਦ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਿਯੇ ਗਏ ਮੂਸਾ ਵ ਈਸਾ ਔਰ ਜੋ ਅਤਾ ਕਿਯੇ ਗਏ ਬਾਕਿ ਨਬੀ ਅਪਨੇ ਰਬ ਕੇ ਪਾਸ ਸੇ ਹਮ ਉਨ ਮੇਂ ਕਿਸੀ ਪਰ ਈਮਾਨ ਮੇਂ ਫ਼ਰ੍ਕ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਔਰ ਹਮ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਗਰ੍ਦਨ ਰਖੇ ਹੈਂ

੧੩੭. ਫਿਰ ਅਗਰ ਵੋ ਭੀ ਯੂੰਹੀ ਈਮਾਨ ਲਾਏ ਜੈਸਾ ਤੁਮ ਲਾਏ ਜਬ ਤੋ ਵੋ ਹਿਦਾਯਤ ਪਾ ਗਏ ਔਰ ਅਗਰ ਮੁਂਹ ਫੇਰੇਂ ਤੋ ਵੋ ਨਿਰੀ ਜ਼ਿਦ ਮੇਂ ਹੈਂ (10) ਤੋ ਐ ਮੇਹਬੂਬ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਹੀ ਅੱਲਾਹ ਉਨਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਕਿਫ਼ਾਯਤ ਕਰੇਗਾ (ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਗਾ) ਔਰ ਵਹੀ ਹੇ ਸੁਨਤਾ ਜਾਨਤਾ (11)

੧੩੮. ਹਮਨੇ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਰੈਨੀ ਲੀ (12) ਔਰ ਅੱਲਾਹ ਸੇ ਬੇਹਤਰ ਕਿਸਕੀ ਰੈਨੀ, ਔਰ ਹਮ ਉਸੀ ਕੇ ਪੂਜਤੇ ਹੈਂ

੧੩੯. ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਓ ਕਜਾ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਝਗਡਤੇ ਹੋ (13) ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਹ ਹਮਾਰਾ ਭੀ ਮਾਲਿਕ ਹੈ ਔਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਭੀ (14) ਔਰ ਹਮਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਔਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਕਰਨੀ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਸਾਥ ਔਰ ਨਿਰੇ ਉਸੀ ਕੇ ਹੈਂ (15)

੧੪੦. ਬਲ੍ਕਿ ਤੁਮ ਯੂੰ ਕਹਤੇ ਹੋ ਕਿ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਵ ਇਸ੍ਮਾਈਲ ਵ ਇਸ੍ਹਾਕ ਵ ਯਅਕੂਬ ਔਰ ਉਨਕੇ ਬੇਟੇ ਯਹੂਦੀ ਯਾ ਨਸਰਾਨੀ ਥੇ ਤੁਮ ਫ਼ਰਮਾਓ ਕਜਾ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਇਲ੍ਮ ਜ਼ਯਾਦਾ ਹੈ ਯਾ ਅੱਲਾਹ ਕੋ (16) ਔਰ ਉਸਸੇ ਬਢਕਰ ਜ਼ਾਲਿਮ ਕੌਨ ਜਿਸਕੇ ਪਾਸ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਕੀ ਗਵਾਹੀ ਹੋ ਔਰ ਵਹ ਉਸੇ ਛੁਪਾਏ(17) ਔਰ ਖੁਦਾ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਕੈਤੁਕੋਂ ਸੇ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ

੧੪੧. ਵਹ ਏਕ ਗਿਰਾਹ (ਸਮੂਹ) ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਰ ਗਯਾ ਉਨਕੇ ਲਿਯੇ ਉਨਕੀ ਕਮਾਈ ਔਰ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲਿਯੇ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਕਮਾਈ ਔਰ ਉਨਕੇ ਕਾਮੋਂ ਕੀ ਤੁਮਸੇ ਪੂਛਗਛ ਨ ਹੋਗੀ

ਤਫ਼ਸੀਰ : ਸੂਰਏ ਬਕਰਹ – ਸੋਲਹਵਾਂ ਰੂਕੂ

(1) ਯਹੂਦੀ ਆਲਿਮੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬ੍ਦੁੱਲਾਹ ਬਿਨ ਸਲਾਮ ਨੇ ਇਸ੍ਲਾਮ ਲਾਨੇ ਕੇ ਬਾਦ ਅਪਨੇ ਦੋ ਭਤੀਜੋਂ ਮੁਹਾਜਿਰ ਔਰ ਸਲਮਹ ਕੋ ਇਸ੍ਲਾਮ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਬੁਲਾਯਾ ਔਰ ਉਨਸੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਤੁਮਕੋ ਮਾਲੂਮ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਤੌਰਾਤ ਮੇਂ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ੍ਮਾਈਲ ਕੀ ਔਲਾਦ ਸੇ ਏਕ ਨਬੀ ਪੈਦਾ ਕਰੂੰਗਾ ਜਿਨਕਾ ਨਾਮ ਅਹਮਦ ਹੋਗਾ. ਜੋ ਉਨਪਰ ਈਮਾਨ ਲਾਏਗਾ, ਰਾਹ ਪਾਏਗਾ ਔਰ ਜੋ ਉਨਪਰ ਈਮਾਨ ਨ ਲਾਏਗਾ, ਉਸਪਰ ਲਅਨਤ ਪਡੇਗੀ. ਯਹ ਸੁਨਕਰ ਸਲਮਹ ਈਮਾਨ ਲੇ ਆਏ ਔਰ ਮੁਹਾਜਿਰ ਨੇ ਇਸ੍ਲਾਮ ਸੇ ਇਨ੍ਕਾਰ ਕਰ ਦਿਯਾ. ਇਸ ਪਰ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਯਹ ਆਯਤ ਨਾਜ਼ਿਲ ਫ਼ਰਮਾਕਰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਦਿਯਾ ਕਿ ਜਬ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ ਰਸੂਲੇ ਮੁਅਜ਼ਜ਼ਮ ਕੇ ਭੇਜੇ ਜਾਨੇ ਕੀ ਦੁਆ ਫ਼ਰਮਾਈ, ਤੋ ਜੋ ਉਨਕੇ ਦੀਨ ਸੇ ਫਿਰੇ ਵਹ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਕੇ ਦੀਨ ਸੇ ਫਿਰਾ. ਇਸਮੇਂ ਯਹੂਦਿਯੋਂ, ਈਸਾਈਯੋਂ ਔਰ ਅਰਬ ਕੇ ਮੂਰ੍ਤਿ ਪੂਜਕੋਂ ਪਰ ਐਤਿਰਾਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਅਪਨੇ ਆਪਕੋ ਬਡੇ ਗਰ੍ਵ ਸੇ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਕੇ ਸਾਥ ਜੋਡਤੇ ਥੇ. ਜਬ ਉਨਕੇ ਦੀਨ ਸੇ ਫਿਰ ਗਏ ਤੋ ਸ਼ਰਾਫ਼ਤ ਕਹਾਂ ਰਹੀ.

(2) ਰਿਸਾਲਤ ਔਰ ਕੁਰ੍ਬਤ ਕੇ ਸਾਥ ਰਸੂਲ ਔਰ ਖਲੀਲ ਯਾਨੀ ਕਰੀਬੀ ਦੋਸ੍ਤ ਬਨਾਯਾ.

(3) ਜਿਨਕੇ ਲਿਯੇ ਬਲਨ੍ਹ ਦਰ੍ਜੇ ਹੈਂ. ਤੇ ਜਬ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਦੀਨ ਦੁਨਿਯਾ ਦੋਨੋਂ ਕੀ ਕਰਾਮਤੋਂ ਕੇ ਮਾਲਿਕ ਹੈਂ, ਤੋ ਉਨਕੀ ਤਰੀਕਤ ਯਾਨੀ ਰਾਸ੍ਤੇ ਸੇ ਫਿਰਨੇ ਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਨਾਦਾਨ ਔਰ ਮੂਰ੍ਖ ਹੈ.

(4) ਯਹ ਆਯਤ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਨਾਜ਼ਿਲ ਹੁਈ. ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਕਹਾ ਥਾ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਯਾਕੂਬ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਨੇ ਅਪਨੀ ਵਫ਼ਾਤ ਕੇ ਰੋਜ਼ ਅਪਨੀ ਔਲਾਦ ਕੋ ਯਹੂਦੀ ਰਹਨੇ ਕੀ ਵਸਿੱਯਤ ਕੀ ਥੀ. ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਉਨਕੇ ਇਸ ਝੂਠ ਕੇ ਰਦ ਮੇਂ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਾਰੀ (ਖਾਜ਼ਿਨ). ਮਤਲਬ ਯਹ ਕਿ ਐ ਬਨੀ ਇਸ੍ਰਾਈਲ, ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਲੋਗ ਹਜ਼ਰਤ ਯਅਕੂਬ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੇ ਆਖਿਰੀ ਵਕ੍ਤ ਉਨਕੇ ਪਾਸ ਮੌਜੂਦ ਥੇ, ਜਿਸ ਵਕ੍ਤ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਅਪਨੇ ਬੇਟੋਂ ਕੋ ਬੁਲਾਕਰ ਉਨਸੇ ਇਸ੍ਲਾਮ ਔਰ ਤੌਹੀਦ ਯਾਨੀ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਏਕ ਹੋਨੇ ਕਾ ਇਕਰਾਰ ਲਿਯਾ ਥਾ ਔਰ ਯਹ ਇਕਰਾਰ ਲਿਯਾ ਥਾ ਜੋ ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਬਤਾਯਾ ਗਯਾ ਹੈ.

(5) ਹਜ਼ਰਤ ਇਸ੍ਮਾਈਲ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਕੋ ਹਜ਼ਰਤ ਯਅਕੂਬ ਕੇ ਪੂਰ੍ਵਜੋਂ ਮੇਂ ਦਾਖਿਲ ਕਰਨਾ ਤੋ ਇਸਲਿਯੇ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਉਨਕੇ ਚਚਾ ਹੈਂ ਔਰ ਚਚਾ ਬਾਪ ਬਰਾਬਰ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਜੈਸਾ ਕਿ ਹਦੀਸ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਹੈ. ਔਰ ਆਪਕਾ ਨਾਮ ਹਜ਼ਰਤ ਇਸ੍ਹਾਕ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਸੇ ਪਹਲੇ ਜ਼ਿਕ੍ ਫ਼ਰਮਾਨਾ ਦੋ ਵਜਹ ਸੇ ਹੈ, ਏਕ ਤੋ ਯਹ ਕਿ ਆਪ ਹਜ਼ਰਤ ਇਸ੍ਹਾਕ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਸੇ ਚੌਦਹ ਸਾਲ ਬਡੇ ਹੈਂ, ਦੂਸਰੇ ਇਸਲਿਯੇ ਕਿ ਆਪ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੇ ਪੂਰ੍ਵਜ ਹੈਂ.

(6) ਯਾਨੀ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਔਰ ਯਅਕੂਬ ਅਲੈਹਿੱਸਲਾਮ ਔਰ ਉਨਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਔਲਾਦ.

(7) ਐ ਯਹੂਦਿਯੋਂ, ਤੁਮ ਉਨਪਰ ਲਾਂਛਨ ਮਤ ਲਗਾਓ.

(8) ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਨੇ ਅੱਬਾਸ ਰਦਿਯੱਲਾਹੋ ਅਨ੍ਹੁਮਾ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਯਹ ਆਯਤ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕੇ ਰਈਸੋਂ ਔਰ ਨਜਰਾਨ ਕੇ ਈਸਾਇਯੋ ਕੇ ਜਵਾਬ ਮੇਂ ਉਤਰੀ. ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਤੋ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਯਹ ਕਹਾ ਥਾ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੂਸਾ ਸਾਰੇ ਨਬਿਯੋਂ ਮੇਂ ਸਬਸੇ ਅਫ਼ਜਲ ਯਾਨੀ ਬੁਜ਼ੁਰ੍ਗੀ ਵਾਲੇ ਹੈ. ਔਰ ਯਹੂਦੀ ਮਜ਼ਹਬ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਹਬੋਂ ਸੇ ਊਂਚਾ ਹੈ. ਇਸਕੇ ਸਾਥ ਉਨ੍ਹੋਂਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸੈਯਦੇ ਕਾਯਨਾਤ ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਸ੍ਤਫ਼ਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਔਰ ਇਨ੍ਜੀਲ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਔਰ ਕੁਰਆਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਕੇ ਸਾਥ ਕੁਫ੍ਰ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਕਹਾ ਥਾ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਬਨ ਜਾਓ. ਇਸੀ ਤਰਹ ਈਸਾਇਯੋਂ ਨੇ ਭੀ ਅਪਨੇ ਹੀ ਦੀਨ ਕੋ ਸੱਚਾ ਬਤਾਕਰ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਈਸਾਈ ਹੋਨੇ ਕੋ ਕਹਾ ਥਾ. ਇਸ ਪਰ ਯਹ ਆਯਤ ਉਤਰੀ.

(9) ਇਸਮੇਂ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਔਰ ਈਸਾਇਯੋ ਵਗੈਰਹ ਪਰ ਏਤਿਰਾਜ ਹੈ ਕਿ ਤੁਮ ਮੁਸ਼੍ਰਿਕ ਹੋ, ਇਸਲਿਯੇ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਕੀ ਮਿੱਲਤ ਪਰ ਹੋਨੇ ਕਾ ਦਾਵਾ ਜੋ ਤੁਮ ਕਰਤੇ ਹੋ ਵਹ ਝੂਟਾ ਹੈ. ਇਸਕੇ ਬਾਦ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਕੋ ਖਿਤਾਬ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋ ਉਨ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਔਰ ਈਸਾਇਯੋਂ ਸੇ ਯਹ ਕਹਦੇਂ “ਯੂਂ ਕਹੋ ਕਿ ਹਮ ਈਮਾਨ ਲਾਏ, ਅੱਲਾਹ ਪਰ ਔਰ ਉਸ ਪਰ ਜੋ ਹਮਾਰੀ ਤਰਫ਼ ਉਤਰਾ ਔਰ ਜੋ ਉਤਾਰਾ ਗਯਾ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਵ ਇਸ੍ਮਾਈਲ ਵ ਇਸ੍ਹਾਕ ਵ ਯਅਕੂਬ ਔਰ ਉਨਕੀ ਔਲਾਦ ਪਰ…… …(ਆਯਤ ਕੇ ਅਨ੍ਤ ਤਕ).

(10) ਔਰ ਉਨਮੇਂ ਸੱਚਾਈ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨੇ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ.

(11) ਯਹ ਅੱਲਾਹ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਜ਼ਿੰਮਾ ਹੈ ਕਿ ਵਹ ਅਪਨੇ ਹਬੀਬ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕੋ ਗਲਬਾ ਅਤਾ ਫ਼ਰਮਾਏਗਾ, ਔਰ ਇਸ ਮੇਂ ਗੈਬ ਕੀ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਆਯਨ੍ਦਾ ਹਾਸਿਲ ਹੋਨੇ ਵਾਲੀ ਵਿਜਯ ਔਰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਕੋ ਪਹਲੇ ਸੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਦਿਯਾ. ਇਸਮੇਂਨਬੀ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਕਾ ਚਮਤ੍ਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕਾ ਯਹ ਜ਼ਿੰਮਾ ਪੂਰਾ ਹੁਆ ਔਰ ਯਹ ਗੈਬੀ ਖਬਰ ਸਚ ਹੋ ਕਰ ਰਹੀ. ਕਾਫ਼ਿਰੋਂ ਕੇ ਹਸਦ, ਦੁਸ਼੍ਮਨੀ ਔਰ ਉਨਕੀ ਸ਼ਰਾਰਤੋਂ ਸੇ ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੋ ਨੁਕਸਾਨ ਨ ਪਹੁੰਚਾ. ਹੁਜ਼ੂਰ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ਹੁਈ. ਬਨੀ ਕੁਰੈਜ਼ਾ ਕਤ੍ਲ ਹੁਏ. ਬਨੀ ਨੁਜ਼ੈਰ ਵਤਨ ਸੇ ਨਿਕਾਲੇ ਗਏ. ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਔਰ ਈਸਾਇਯੋਂ ਪਰ ਜਿਜ਼ਿਯਾ ਮੁਕੱਰਰ ਹੁਆ.

(12) ਯਾਨੀ ਜਿਸ ਤਰਹ ਰੰਗ ਕਪਡੇ ਕੇ ਜ਼ਾਹਿਰ ਔਰ ਬਾਤਿਨ ਪਰ ਅਸਰ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਉਸੀ ਤਰਹ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਦੀਨ ਕੇ ਸੱਚੇ ਏਤਿਕਾਦ ਹਮਾਰੀ ਰਗ ਰਗ ਮੇਂ ਸਮਾ ਗਏ. ਹਮਾਰਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਔਰ ਬਾਤਿਨ, ਤਨ ਔਰ ਮਨ ਉਸਕੇ ਰੰਗ ਮੇ ਰੰਗ ਗਯਾ. ਹਮਾਰਾ ਰੰਗ ਦਿਖਾਵੇ ਕਾ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕੁਛ ਫ਼ਾਯਦਾ ਨ ਦੇ, ਬਲ੍ਕਿ ਯਹ ਆਤ੍ਮਾ ਕੋ ਪਾਕ ਕਰਤਾ ਹੈ. ਜ਼ਾਹਿਰ ਮੇਂ ਇਸਕਾ ਅਸਰ ਕਰ੍ਮੋਂ ਸੇ ਪ੍ਰਕਟ ਹੋਤਾ ਹੈ. ਈਸਾਈ ਜਬ ਅਪਨੇ ਦੀਨ ਮੇਂ ਕਿਸੀ ਕੋ ਦਾਖਿਲ ਕਰਤੇ ਯਾ ਉਨਕੇ ਯਹਾਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਤਾ ਤੋ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਜ਼ਰ੍ਦਰੰਗ ਡਾਲਕਰ ਉਸ ਵਜਕ੍ਰਿ ਯਾ ਬੱਚੇ ਕੋ ਗੋਤਾ ਦੇਤੇ ਔਰ ਕਹਤੇ ਕਿ ਅਬ ਯਹ ਸੱਚਾ ਹੁਆ. ਇਸ ਆਯਤ ਮੇਂ ਇਸਕਾ ਰਦ ਫ਼ਰਮਾਯਾ ਕਿ ਯਹ ਜ਼ਾਹਿਰੀ ਰੰਗ ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਕਾ ਨਹੀਂ.

(13) ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨੋਂ ਸੇ ਕਹਾ ਹਮ ਪਹਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਲੇ ਹੈਂ, ਹਮਾਰਾ ਕਿਬਲਾ ਪੁਰਾਨਾ ਹੈ, ਹਮਾਰਾ ਦੀਨ ਕਦੀਮ ਔਰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹੈ. ਹਮ ਮੇਂ ਸੇ ਨਬੀ ਹੁਏ ਹੈਂ. ਅਗਰ ਸੈਯਦੇ ਆਲਮ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਨਬੀ ਹੋਤੇ ਤੋ ਹਮ ਮੇਂ ਸੇ ਹੀ ਹੋਤੇ. ਇਸ ਪਰ ਯਹ ਮੁਬਾਰਕ ਆਯਤ ਉਤਰੀ.

(14) ਉਸੇ ਇਖ੍ਤਿਯਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪਨੇ ਬਨ੍ਦੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਜਿਸੇ ਚਾਹੇ ਨਬੀ ਬਨਾਏ, ਅਰਬ ਮੇਂ ਸੇ ਹੋ ਯਾ ਦੂਸਰੋਂ ਮੇਂ ਸੇ.

(15) ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਅੱਲਾਹ ਕੇ ਸਾਥ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ ਔਰ ਇਬਾਦਤ ਔਰ ਫ਼ਰਮਾਂਬਰਦਾਰੀ ਖਾਲਿਸ ਉਸੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਰਤੇ ਹੈਂ. ਤੋ ਹਮ ਮਹਰਬਾਨਿਯੋਂ ਔਰ ਇੱਜ਼੍ਅਤ ਕੇ ਮੁਸ੍ਤਹਿਕ ਹੈਂ.

(16) ਇਸਕਾ ਭਰਪੂਰ ਜਵਾਬ ਯਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲਾਹ ਹੀ ਸਬਸੇ ਜ਼ਜਾਦਾ ਜਾਨਤਾ ਹੈ. ਤੋ ਜਬ ਉਸਨੇ ਫ਼ਰਮਾਯਾ “ਮਾ ਕਾਨਾ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮੋ ਯਹੂਦਿੱਯਨ ਵ ਲਾ ਨਸਰਾਨਿੱਯਨ” (ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਨ ਯਹੂਦੀ ਥੇ, ਨ ਈਸਾਈ) ਤੋ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਯਹ ਕਹਨਾ ਝੂਟਾ ਹੁਆ.

(17) ਯਹ ਯਹੂਦਿਯੋਂ ਕਾ ਹਾਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹੋਂ ਨੇ ਅੱਲਾਹ ਤਆਲਾ ਕੀ ਗਵਾਹਿਯਾਂ ਛੁਪਾਈਂ ਜੋ ਤੌਰਾਤ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਮੇਂ ਦਰ੍ਜ ਥੀਂ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦੇ ਮੁਸ੍ਤਫ਼ਾ ਸੱਲੱਲਾਹੋ ਅਲੈਹੇ ਵਸੱਲਮ ਉਸਕੇ ਨਬੀ ਹੈਂ ਔਰ ਉਨਕੀ ਯਹ ਤਾਰੀਫ਼ ਔਰ ਗੁਣ ਹੈਂ ਔਰ ਹਜ਼ਰਤ ਇਬ੍ਰਾਹੀਮ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੈਂ ਔਰ ਸੱਚਾ ਦੀਨ ਇਸ੍ਲਾਮ ਹੈ, ਨ ਯਹੂਦਿਯਤ ਨ ਈਸਾਇਯਤ.